

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INNOVATIVE ACADEMIC MANAGEMENT OF THE BANGKOK METROPOLITAN
ADMINISTRATION SCHOOLS ACCORDING TO THE CONCEPT OF CAREER EDUCATION

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Educational Administration
Department of Educational Policy, Management, and Leadership

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2019

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
โดย	น.ส.สุภัสชา โพธิ์เงิน
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

.....	คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญานิษฐ์ อูสาโท)	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
.....	
(ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
.....	
(อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ)	กรรมการ
.....	
(อาจารย์ ดร.สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา)	กรรมการ
.....	
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กุโลภาส)	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
.....	
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)	

สุภัชชา โพธิ์เงิน : นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ. (INNOVATIVE ACADEMIC MANAGEMENT OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION SCHOOLS ACCORDING TO THE CONCEPT OF CAREER EDUCATION) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ศ. ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์, อ.ที่ปรึกษาร่วม : อ. ดร.เทัญวรา ชูประวัติ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครและกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ 2) สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ 3) พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ ประชากรคือ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 290 โรงเรียน และทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ผู้ให้ข้อมูลคือ บุคลากรภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 11 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,299 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีการเก็บข้อมูลคือ แบบประเมินกรอบแนวคิดแบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรม และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี PNI_{modified} วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) การวัดผลประเมินผลการเรียน และ (4) การแนะแนว ส่วนกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความตระหนักในงานอาชีพ (2) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (3) การสัมผัสงานอาชีพ และ (4) การเตรียมตัว เข้าสู่งานอาชีพ 2) สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เหมือนกันจากมากไปน้อย คือ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแนะแนว และด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ เมื่อพิจารณาร่วมกับองค์ประกอบด้านการศึกษาเพื่ออาชีพพบว่า ทุกด้านของการบริหารวิชาการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นคือ “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ (1) พัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบทโลกอนาคต โดยมีหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ และกำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง (2) จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อนำไปใช้จริงในการทำงาน จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้อาชีพนั้น ๆ (3) ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง โดยประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเองก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย และ (4) แนะนำอาชีพ โดยครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก และจัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2562

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม .....

5784489127 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEYWORD: INNOVATIVE ACADEMIC MANAGEMENT, CAREER EDUCATION, THE BANGKOK METROPOLITAN SCHOOL

Suphatcha Po-ngern : INNOVATIVE ACADEMIC MANAGEMENT OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION SCHOOLS ACCORDING TO THE CONCEPT OF CAREER EDUCATION. Advisor: Prof. PRUET SIRIBANPITAK, Ph.D. Co-advisor: PENVARA XUPRAVATI, Ph.D.

This research sought to 1) study the conceptual framework of academic management of the Bangkok Metropolitan Administration Schools and the concept of career education; 2) explore the current and desirable state of academic management of the Bangkok Metropolitan Administration Schools according to the concept of career education; and 3) develop the innovation for academic management of the Bangkok metropolitan administration schools based on the concept of career education. The study applied a multiphase mixed methods research. The population were 437 Bangkok metropolitan administration schools. The samples were 209 schools chosen with simple random sampling. The key respondents were 2,299 people which included 11 participants from each sample school. The research instruments and data gathering method were the conceptual framework evaluation form, questionnaires, the evaluation form to testify the feasibility as well as the appropriateness of the innovation, and the expert focus group conversation. The data were analyzed by frequency, percentage, standard deviation, $PNI_{modified}$ and qualitative data were analyzed by content analysis.

The results revealed that 1) the conceptual framework of academic management of the Bangkok metropolitan administration schools was consisted of 4 elements (1) curriculum development (2) teaching and learning (3) learning evaluation, and (4) guidance. While the conceptual framework of career education consisted of 4 elements (1) career awareness (2) career exploration (3) career orientation and (4) career preparation 2) the current state of academic management of the Bangkok metropolitan administration schools according to the concept of career education as a whole was at medium level while the desirable state as a whole was at the highest in all 4 aspects. The order of the current and desirable states were the same ranking from highest to least were; learning evaluation, teaching and learning, guidance, and curriculum development respectively. When considered with the components of career education, it was found that all aspects of academic management developed the students to have career awareness at the highest career preparation development was the least. 3) the innovating academic management of the Bangkok metropolitan administration schools is called "Creating Career Readiness: CCR" consisted of 4 aspects as follows: (1) Career Curriculum for the Future Context, Providing variety of curriculum that serve the students interest, the determination of selective career courses, and determination of the 2 career paths; (2) Career Path Learning, Provide teaching and learning by practice focusing on the in the workplace, evaluate with the authentic assessment, and passion-based learning; (3) Career Authentic Evaluation, Evaluating the practical in the workplace, comprising offer the internship in the enterprise, the pretest of self-assessment for a skill gap and the posttest of career skills evaluation, and use variety of instrument and assessments; (4) Career Guidance, School counselors provide information using variety methods regarding different careers, develop in depth career guidance system, and obtain the career aptitude test for the learner.

Field of Study: Educational Administration

Academic Year: 2019

Student's Signature .....

Advisor's Signature .....

Co-advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ” ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากศาสตราจารย์ ดร.พทุทธ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และอาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ ผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และสละเวลาในการให้คำปรึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วยดีเสมอมา จึงทำให้งานวิจัย นี้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและสัมฤทธิ์ผลดังวัตถุประสงค์ทุกประการ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สิบลกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กุโลภาส กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาสละเวลาในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นและให้คำปรึกษาที่เป็น ประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยนี้ให้สำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของครูอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาในทุกระดับการศึกษา ที่ได้ให้ความรู้ สร้างความเจริญ งามทางสติปัญญาแก่ผู้วิจัย ให้สามารถนำองค์ความรู้มาพัฒนางานวิจัยให้เกิดประโยชน์ คุณค่าต่อสังคมและประเทศชาติ

ท้ายที่สุดผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาและครอบครัวที่คอยให้ความรัก ความห่วงใยและสนับสนุนผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งเพื่อนและมิตรสหายที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือมาโดยตลอด ประโยชน์ของงานวิจัยนี้ ขอยกคุณความดีและคุณค่าให้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สุภัชชา โพธิ์เงิน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ณ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย.....	1
1.2 คำถามการวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
1.4 นิยามศัพท์.....	7
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
1.6 ขอบเขตของการวิจัย.....	13
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	15
2.1.1 ความหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	15
2.1.2 ความเป็นมาของการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	16
2.1.3 เป้าหมายและจุดประสงค์ของการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	19
2.1.4 หลักการในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	20
2.1.5 แนวคิดที่ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	22

2.1.6 แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในประเทศไทย.....	31
2.1.7 การแนะแนวอาชีพ	39
2.1.8 กรณีศึกษาการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในต่างประเทศ	42
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	46
2.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ.....	46
2.2.2 การบริหารวิชาการในสถานศึกษา.....	48
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหาร	55
2.3.1 ความหมายและลักษณะของนวัตกรรม	55
2.3.2 นวัตกรรมการบริหาร	58
2.3.3 วิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร	60
2.4 บริบทโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	61
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	63
2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ.....	63
2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ	65
2.5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหาร	69
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย.....	72
3.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
3.1.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	73
3.2 ขั้นตอนการวิจัย	73
3.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ	81
3.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 2) โดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 3).....	83

3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ	84
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
4.1 การพัฒนากรอบแนวคิดของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	91
4.1.1 (ร่าง) กรอบแนวคิดของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	91
4.1.2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	93
4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	98
4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	100
4.2.1 สถานภาพผู้ให้ข้อมูล.....	100
4.2.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	102
4.2.3 ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	122
4.3 (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1.....	254
4.4 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคล	256
4.5 (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2.....	264
4.6 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการประชุมกลุ่ม.....	265

4.7 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับสมบูรณ์.....	266
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	288
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	288
5.1.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอบแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ และกรอบแนวคิดวิธีพัฒนานวัตกรรมการบริหาร	288
5.1.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	289
5.1.3 นวัตกรรมบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	292
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	293
5.2.1 อภิปรายผลกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และกรอบ แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	293
5.2.2 อภิปรายผลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	294
5.2.3 อภิปรายผลนวัตกรรมบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ.....	297
5.3 ข้อเสนอแนะ	304
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	305
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	306
บรรณานุกรม.....	308
ภาคผนวก.....	317
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	318
ภาคผนวก ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	359
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือ.....	370
ประวัติผู้เขียน.....	375

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2-1 แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของ Isaacson	23
ตารางที่ 2-2 แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามแนวคิดอาชีพของรัฐโอไฮโอ ประเทศ สหรัฐอเมริกา.....	24
ตารางที่ 2-3 สรุปแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของ Marland.....	28
ตารางที่ 2-4 สรุปแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	29
ตารางที่ 2-5 เปรียบเทียบขอบข่ายการบริหารวิชาการ	53
ตารางที่ 3-1 แสดงขั้นตอนการวิจัย การดำเนินการและผลที่ได้.....	84
ตารางที่ 4-1 ผลการประเมิน (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ.....	93
ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนของกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	100
ตารางที่ 4-3 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=2,078).....	100
ตารางที่ 4-4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ในภาพรวม ด้านการบริหาร วิชาการ.....	102
ตารางที่ 4-5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ในภาพรวม ด้านการศึกษา เพื่ออาชีพ.....	103
ตารางที่ 4-6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการพัฒนา หลักสูตร ตามกระบวนการบริหารวิชาการ.....	104
ตารางที่ 4-7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการจัดการ เรียนการสอน ตามกระบวนการบริหารวิชาการ	108

ตารางที่ 4-8 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน ตามกระบวนการบริหารวิชาการ	112
ตารางที่ 4-9 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการแนะแนว ตามกระบวนการบริหารวิชาการ	118
ตารางที่ 4-10 ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพจำแนกตามด้านการบริหารวิชาการ ในภาพรวม.....	126
ตารางที่ 4-11 การจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร	129
ตารางที่ 4-12 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน	134
ตารางที่ 4-13 การจัดลำดับความสำคัญของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	138
ตารางที่ 4-14 การจัดลำดับความสำคัญของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการแนะแนว	145
ตารางที่ 4-15 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	151
ตารางที่ 4-16 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	160
ตารางที่ 4-17 สภาพปัจจุบันของการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมที่ทำอยู่/กิจกรรมชุมนุม/ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	167
ตารางที่ 4-18 กิจกรรมในกลุ่มงานคหกรรมข้อ 1	168

ตารางที่ 4-19 กิจกรรมในกลุ่มงานเกษตรกรรม ข้อ 2	169
ตารางที่ 4-20 กิจกรรมในกลุ่มงาน D.I.Y. ข้อ 3.....	170
ตารางที่ 4-21 กิจกรรมในกลุ่มงานศิลปะข้อ 4	170
ตารางที่ 4-22 กิจกรรมในกลุ่มงานช่างข้อ 5.....	171
ตารางที่ 4-23 กิจกรรมในกลุ่มงานตลาดนัดข้อ 6	172
ตารางที่ 4-24 กิจกรรมในกลุ่มพลศึกษาข้อ 7.....	172
ตารางที่ 4-25 กิจกรรมประเภทกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนข้อ 8.....	173
ตารางที่ 4-26 กิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับการนวดข้อ 9.....	174
ตารางที่ 4-27 กิจกรรมในกลุ่มงานภาษาต่างประเทศข้อ 10.....	174
ตารางที่ 4-28 กิจกรรมในกลุ่มงานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีข้อ 11.....	175
ตารางที่ 4-29 กิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับผ้าข้อ 12	175
ตารางที่ 4-30 กิจกรรมในกลุ่มงานประดิษฐ์ข้อ 13.....	176
ตารางที่ 4-31 กิจกรรมในกลุ่มงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้อ 14	176
ตารางที่ 4-32 กิจกรรมในกลุ่มงานสหกรณ์ข้อ 15	177
ตารางที่ 4-33 กิจกรรมประเภทโครงการข้อ 16	177
ตารางที่ 4-34 กิจกรรมในกลุ่มงานวิทยาศาสตร์ข้อ 17	178
ตารางที่ 4-35 สภาพที่พึงประสงค์ของรายวิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเพื่อ เสริมสร้างให้ผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	178
ตารางที่ 4-36 ความถี่ของรายวิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มวิชา ส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ	180
ตารางที่ 4-37 ความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ มีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติ และมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอย่างไร จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	181

ตารางที่ 4-38 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	184
ตารางที่ 4-39 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	186
ตารางที่ 4-40 แนวทางการบริหารงานด้านการแนะแนวตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง และมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	194
ตารางที่ 4-41 แนวทางการบริหารงานด้านการแนะแนวตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และเห็นคุณค่าของวิชาที่เรียนรายวิชา จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด).....	200
ตารางที่ 4-42 การสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด ด้านการพัฒนาหลักสูตร.....	207
ตารางที่ 4-43 การสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด ด้านการจัดการเรียนการสอน.....	211
ตารางที่ 4-44 การสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน.....	219
ตารางที่ 4-45 การสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด ด้านการแนะแนว.....	223
ตารางที่ 4-46 ตารางการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	226

ตารางที่ 4-47 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 ด้านการพัฒนา หลักสูตร	237
ตารางที่ 4-48 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) ด้านการจัด การเรียนการสอน.....	241
ตารางที่ 4-49 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน	247
ตารางที่ 4-50 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) ด้านการแนะแนว	250
ตารางที่ 4-51 สถานภาพของผู้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรม การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1.....	257
ตารางที่ 4-52 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมบริหาร วิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 ...	258

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	12
แผนภาพที่ 2 รูปแบบการศึกษาอาชีพของรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	27
แผนภาพที่ 3 แสดงร่างกรอบแนวคิดการวิจัย.....	92
แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัยการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	99
แผนภาพที่ 5 แสดง (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ”	256
แผนภาพที่ 6 แสดง (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ”	265
แผนภาพที่ 7 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพฉบับสมบูรณ์.....	269

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การคาดการณ์ของ World Economic Forum ในเรื่อง “Empowering Youth” ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า ประชากรเยาวชนจำนวนประมาณ 1.2 พันล้านคน จะเข้าสู่โลกของตลาดแรงงาน ซึ่งจำเป็นต้องเร่งสร้างโอกาสและเตรียมเยาวชนให้มีความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับระบบการศึกษาและการเสริมพลังการเรียนรู้ให้กับเยาวชน เพื่อสร้างทักษะการทำงานตลอดจนทัศนคติต่อการเห็นคุณภาพการทำงานในโลกตลาดแรงงานยุคใหม่ ดังนั้นวงการศึกษาคควรมุ่งสู่การเคลื่อนไหวและผลักดันเร่งการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา นอกจากนั้นประชาคมโลกยังเรียกร้องให้มีการปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ของระบบการศึกษา ระบบการฝึกอบรมและพัฒนาคน (จุฬารัตน์ มาเสถียร วงศ์, 2557) อีกทั้งมีเสียงสะท้อนจากนายจ้างซึ่งว่าลูกจ้างขาดทักษะจำเป็นต่อการทำงานแทบทุกด้าน จากการประชุมการศึกษาโลก (World Education Forum) ณ เมืองอินซอน ประเทศเกาหลีใต้ ได้ประกาศเป้าหมายการศึกษาโลกที่ทุกประเทศสมาชิกทั่วโลกต้องบรรลุภายในปี 2573 โดยการส่งเสริมความรู้และทักษะอาชีพ และการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ถือเป็นสองเป้าหมายของการจัดการศึกษาโลกที่สำคัญจากจำนวนเป้าหมายทั้งหมดเจ็ดด้าน เป้าหมายของการจัดการศึกษาจึงไม่ใช่ “เรียนเพื่อรู้วิชา” อีกต่อไป แต่ต้องตอบโจทย์ “การมีอาชีพ” และเพื่อการพัฒนาคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับ แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2574) ที่มีจุดมุ่งหมายว่า เป็นการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานและการพัฒนาประเทศ

ปัญหาการจัดการศึกษาของไทยที่สำคัญ คือ การศึกษาปัจจุบันไม่ได้เตรียมพร้อมด้านการใช้ชีวิตและการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชน นอกจากนี้เยาวชนจำนวนมากกว่าร้อยละ 50 เข้าสู่ตลาดแรงงานด้วยวุฒิการศึกษาตอนปลายหรือต่ำกว่า การปฏิรูปการศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนเพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีทักษะตามความถนัดและขณะเดียวกันก็ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้ประกอบการและให้เยาวชนสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ (ธันว์ธิดา วงศ์ประสงค์, 2558; พัฒนะพงษ์ สุขมะดัน, 2558) อีกทั้งมีเสียงสะท้อนจากนายจ้างว่าลูกจ้างขาดทักษะจำเป็นต่อการทำงานแทบทุกด้าน โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ ไอที และคำนวณ สอดคล้องกับนายเฉลิมชาติ นครังกุล ประธานกิตติมศักดิ์หอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ที่สะท้อนมุมมองของนายจ้างว่า การศึกษาไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจชุมชนและสังคมได้ทัน ลูกจ้างขาดทักษะที่จำเป็นต่อการ

ทำงานแทบทุกด้าน โดยเฉพาะขาดความรับผิดชอบและความอดทน ขาดความสามารถในการสื่อสาร นำเสนอ ความคิดสร้างสรรค์และทำงานเป็นทีมไม่ได้

ต้นเหตุของปัญหาดังกล่าวมาจากการจัดการศึกษาที่ไม่สามารถตอบโจทย์การจ้างงานได้ สหประชาชาติจึงออกมามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ด้วยและเห็นควรให้มีการปฏิรูปเรื่อง การศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีรายงานที่เกี่ยวข้องอีกมากมายที่บ่งชี้ทิศทางที่คล้ายคลึงกันว่า ปัจจุบัน ทักษะชีวิตและโลกการมีงานทำถือเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาการศึกษายุคใหม่ที่หลายประเทศหันมา ให้ความสำคัญ รวมทั้งเป็นอีกหนึ่งทักษะหลักของผู้เรียนที่ควรมีในศตวรรษที่ 21 (The Partnership for 21st Century Skills) (จุฬารัตน์ มาเสถียรวงศ์, 2557) จากสถิติพบว่า ร้อยละ 30 ของเด็กไทยที่ เรียนจบแล้วได้รับการจ้างงาน ในขณะที่อีกร้อยละ 70 จะต้องหาเลี้ยงชีพด้วยตัวเอง ดังนั้นเป้าหมาย หลักของการศึกษาไทยจึงอยู่ที่การสร้างความร่วมมือให้เด็กผู้เรียนในชุมชนมีทักษะการใช้ชีวิตและ ประกอบอาชีพด้วยตัวเองได้ในอนาคต (บงกช แพบรียง, 2558) นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการหลายคน ได้สะท้อนข้อมูลในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการประกอบอาชีพในสภาพจริง นั้นออกมาอีกมากมาย ดังนี้ อมเรศ ศิลาอ่อน (2552) กล่าวว่าการศึกษาในปัจจุบันสร้างคนให้ทำอะไร ไม่เป็น เด็กไม่รู้ว่าตนเองถนัดอะไร มีปัญหาในการตัดสินใจในวิชาชีพ ดังนั้นการศึกษาควร “ฝึกให้รู้จริง ฝึกให้ทำเป็น” สอดคล้องกับ กฤษณพงศ์ กีรติกร (2552) ที่กล่าวถึงแนวคิดระบบการศึกษา ดั้งเดิมตามสาระของ พ.ร.บ. ประถมศึกษา พ.ศ.2464 ว่า “ผู้เรียนสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ หลายระดับตั้งแต่ประถมมัธยมต้น มัธยมปลาย และอุดมศึกษา” ต่างจากปัจจุบันที่จะต้องขึ้นบันได 12 ปีการศึกษาขั้นพื้นฐานและขึ้นบันไดอุดมศึกษาอีก 4 ปี ถึงจะไปประกอบอาชีพได้ปัจจุบันคนคิดว่า ต้องจบอุดมศึกษา ต้องเรียนหนังสือ 16 ปี จึงทำงานได้ โดยการศึกษาในอดีตสร้างคนเข้าสู่การ ประกอบอาชีพได้ทุกระดับ แต่การศึกษาในปัจจุบันไม่ได้เตรียมคนเข้าสู่อาชีพ และจากตัวเลขล่าสุด ผู้เรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนต่อมัธยมศึกษาตอนปลายและอาชีวศึกษา ประมาณร้อยละ 70 ที่เหลือประมาณร้อยละ 30 ออกไปสู่ตลาดแรงงานซึ่งต้องมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกับตำแหน่ง งาน ในส่วนของกลุ่มแรงงานที่มีทักษะ (Skilled Labour) สะท้อนให้เห็นว่าระบบการศึกษาไทย ประสบปัญหาผลิตแรงงานไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งคุณภาพของแรงงานยัง ขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เช่น การเรียนรู้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง การ มีวินัย ความกระตือรือร้นในการทำงาน ภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร (วิทยากร เชียง กูล, 2552) ดังนั้นการเชื่อมโยงการมีงานทำทักษะการทำงานน่าจะเหมาะสมกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การเตรียมความพร้อมแก่เยาวชนเพื่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต โรงเรียนมีบทบาท สำคัญในการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนในเรื่องดังกล่าวได้ โดยการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ศักยภาพ และความต้องการประกอบอาชีพของตนเอง มีความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่หลากหลาย และรู้ทิศทางของ ตลาดแรงงานร่วมด้วย ซึ่งอาจเกิดจากการจัดกิจกรรมแนะแนว เช่น สัมภาษณ์ความถนัดและต้องการ

ของผู้เรียน จัดการอภิปรายกลุ่มและการบรรยายเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ พาเยี่ยมชมสถานประกอบการ และตลาดนัดพบแรงงาน รวมถึงให้ฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการที่ผู้เรียนสนใจ โดยข้อมูลจาก PISA พบว่า การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพด้วยการได้รับประสบการณ์ตรง จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพในตลาดแรงงานมากขึ้น ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ และเห็นภาพของอาชีพที่ตนเองสนใจอย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (OECD, 2019; อ้างอิงจาก Neumark and Rothstein, 2006) การได้รับการแนะแนวอาชีพที่ดีจากโรงเรียนนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถวางแผนในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการแนะแนวจากโรงเรียนยังต้องคำนึงถึงการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคาดหวังในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นและสอดคล้องกับความต้องการในการประกอบอาชีพด้วย เนื่องจากเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาทักษะระดับสูงของกำลังแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มผู้เรียนซึ่งด้อยเปรียบทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งโรงเรียนยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญและแนะแนวช่องทางการสนับสนุนอย่างเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกกลุ่มสามารถพัฒนาตนเองเข้าสู่ตลาดแรงงานและเป็นกำลังสำคัญที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2563)

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาไม่ว่ารูปแบบใดย่อมมีจุดหมายปลายทางเดียวกันคือ ต้องการให้ผู้เรียนมีอาชีพ และประกอบอาชีพอย่างมีความสุขจึงเกิดเป็นแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) ซิดนีย์ พี มาร์แลนด์ จูเนียร์ ได้เสนอแนวคิดอาชีพศึกษาหรือการศึกษาเพื่ออาชีพตามสมมติฐาน 3 ประการคือ 1) อาชีพศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสำหรับผู้เรียนทุก ๆ คน 2) ผู้เรียนที่มีการเรียนอยู่ในโรงเรียน หรือผู้เรียนเต็มเวลาควรมีการบรรจุตั้งแต่เกรด 1 จนถึงเกรดสูงสุดของการเรียนในระดับมัธยมศึกษา เมื่อผู้เรียนที่มีการเลือกเรียน และ 3) ผู้เรียนทุกคนที่ออกจากโรงเรียนแล้วจะต้องมีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีพต่อไป (Marland, 1971) การศึกษาเพื่ออาชีพผู้เรียนจะเริ่มมีการพิจารณาตนเองในแง่ความสนใจ ความถนัด และค่านิยมของตนเองว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางใด เป็นการเริ่มมองตนเองตามสภาพความเป็นจริง ยอมรับในความสามารถข้อดีข้อด้อย และนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้จากแนวความเชื่อดังกล่าว ทำให้มีการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญทั่วไปอยู่ในการศึกษาทุกระดับอย่างสัมพันธ์ต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในแต่ละระดับการศึกษานั้นมีจุดมุ่งหมายอย่างเด่นชัด โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะทางร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ (พนิต เข็มทอง, 2549) ดังนั้นในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพควรสอดแทรกในทุกๆระดับชั้นตั้งแต่เป็นเด็กเล็กจนถึงเด็กโตจนเริ่มเข้าสู่วัยทำงาน สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของหน่วยงานกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา (Calhoun and Finch, 1976) แบ่งขั้นตอนการจัดการการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ดังนี้ 1) ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) 2) การสำรวจโลกของงานอาชีพ

(Career Exploration) 3) การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) และ 4) การเตรียมตัวเข้าสู่ งานอาชีพ (Career Preparation) ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพมีจุดมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษา สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ตามเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม ตลอดจนปัจเจก บุคคล หรือปัจจัยของแต่ละบุคคลในการประกอบอาชีพของตนเอง มีเป้าหมายที่สำคัญ 2 ประการคือ 1) เพื่อเพิ่มความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการทำงานและความสามารถของแต่ละ บุคคล ตลอดจนทั้งสามารถนำความเข้าใจเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ 2) เพื่อเพิ่ม ความเข้าใจให้แก่บุคคลว่าการทำงานนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมายอย่างยิ่งในวิถีชีวิต (Hoyt, 1975) การประกอบอาชีพนั้นมีความสำคัญเนื่องจากทุกคนเมื่อเกิดมาแล้วต้องมีอาชีพคือ การทำงานเพื่อ เลี้ยงตนเองและครอบครัว การประกอบอาชีพจึงมีความแตกต่างกันไปตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละคน การประกอบอาชีพเดียวกันของคนหลาย ๆ คนย่อมจะทำให้ได้ผลผลิต จำนวนมากและสามารถนำไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกับคนกลุ่มอื่นในสังคมเดียวกันหรือต่างสังคม จึงเห็น ได้ว่าการประกอบอาชีพของคนเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสังคม และของประเทศ ดังนั้นจึงมีการ ฝึกฝน อบรม ถ่ายทอดวิชาชีพระหว่างกันต่อมาทุกยุคสมัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (สมพร ไชยยะ, 2539)

เมื่อพิจารณานโยบายผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีหัวข้อ ที่กล่าวถึงการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการมีงานทำเพื่อให้ผู้เรียนมีอาชีพในแต่ละช่วงชั้น กล่าวคือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 3 ควรได้รู้จักกับอาชีพต่าง ๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 เน้นการสร้าง นิสัยการทำงานที่พึงประสงค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 จะจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้ค้นหาอาชีพตาม ความต้องการของตนเอง และมีโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาพของงานและการฝึกทักษะอาชีพเบื้องต้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ผู้เรียนควรได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพในอนาคตอย่างมีความหมายและได้รับ การฝึกประสบการณ์ทางอาชีพโดยกำหนดให้มีหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการมีงานทำ และฝากให้ พิจารณาดูเนื้อหาที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องต่อเนื่องกันในแต่ละช่วงวัย (บัลลังก์ โรหิตเสถียร และนางศลิณี โมสิกะ, 2558)

ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การใช้ชีวิตและการมีงานทำ ถือเป็นโจทย์สำคัญของการ จัดการศึกษาในกลุ่มเยาวชน (อายุระหว่าง 15 - 19 ปี) ที่รัฐบาลควรให้ความสำคัญโดยเฉพาะการ กำหนดนโยบายทางการศึกษาเพื่อรองรับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไปสู่ยุค Thailand 4.0 กรุงเทพมหานครจัดเป็นเมืองหลวงของประเทศไทยและเป็น "มหานคร" ที่เป็นศูนย์กลางความเจริญ ทุกด้าน การพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีศักยภาพทางด้านต่าง ๆ จึงมี ความสำคัญ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีจำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงาน เขต ตามข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561 มีการจำแนกตามโรงเรียนที่เปิดสอน ดังนี้ 1) โรงเรียนที่ เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 328 โรงเรียน 2) โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้น

มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 100 โรงเรียน 3) โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 6 โรงเรียน และ 4) โรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษา มีจำนวน 3 โรงเรียน (สำนักการศึกษา, 2561) จากการศึกษาแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี (พ.ศ.2556 – 2575) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน เพื่อจัดการศึกษาสำหรับทุกคนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพครบทุกด้าน ทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและทักษะในการดำรงชีวิต สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้ นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีการมุ่งเน้นเรื่องทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ที่ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพต่าง ๆ ให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเปิดสอนในรายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (วิทยา บาร์ศรี, 2562) และสอดคล้องกับนโยบาย “NOW ทำจริง เห็นผลจริง” ของ พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความพร้อมทางอาชีพ โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่าง สำนักการศึกษาและสำนักพัฒนาสังคมในการเปิดสอนหลักสูตรฝึกอาชีพควบคู่กับการศึกษาใน โรงเรียน วิชาสามัญสำหรับผู้เรียนมัธยมศึกษา การส่งเสริมทักษะทางอาชีพจึงจะเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนของกรุงเทพมหานครสู่โลกของการทำงาน ทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสนใจ ของตัวเอง มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีและการทำงานร่วมกัน สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงกับเศรษฐกิจและสังคมในยุค ปัจจุบันและในอนาคต (กองบรรณาธิการเดลินิวส์ออนไลน์, 2563)

ในการจัดการศึกษานั้นงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจหรืองานหลักของการบริหารโรงเรียนที่ผู้บริหาร และครูจะต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่นๆ มีความสำคัญในลักษณะที่เป็นงานสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทหน้าที่ในการบริหารจะต้องส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกระดับที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2541) งานบริหารวิชาการจึงเป็นงานที่ผู้บริหารต้องให้ความสนใจ ภารกิจของผู้บริหารจึงเป็นการส่งเสริมให้ครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีเป้าหมายอยู่ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการทั้งทางด้านหลักสูตร และการเรียนการสอน ซึ่งหมายความว่า ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องรู้และเข้าใจกรอบแนวคิดของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นอย่างดี จนสามารถนำไปดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง และในขณะเดียวกัน ก็สนองความต้องการ ความสนใจ และศักยภาพของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นการจัดการศึกษาเกือบทุกเรื่องทำผ่านงานบริหารวิชาการ ซึ่งปองสิน วิเศษศิริ (2555) นำเสนอว่างานวิชาการประกอบด้วยเรื่องใหญ่ ๆ คือ การบริหารจัดการ 3 ด้าน ดังนี้ ด้านหลักสูตร ด้านการ

เรียนการสอน และด้านการประเมินผลการเรียน ดังนั้นในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนในการเตรียมตัวที่จะเข้าสู่การทำงาน มีความเกี่ยวข้องกับขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาทั้ง 3 ด้าน และควรศึกษาเพิ่มอีก 1 ด้าน คือ ด้านการแนะแนว เนื่องจากแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพตรงกับงานด้านแนะแนวโดยตรง และเมื่อพิจารณาการบริหารวิชาควบคู่กับแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพจึงควรมีการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานพร้อมกับพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดโดยมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมในกลุ่มผู้เรียนตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อฝึกให้มีเจตคติรักงานและรู้จักวางแผนชีวิต โดยเฉพาะการเลือกศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ แทนการยุติการศึกษา (อินวิธิตา วงศ์ประสงค์, 2558; พัฒนะพงษ์ สุขมะดัน, 2558)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลจากหนังสือ วารสารทางวิชาการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ จากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ในการจัดการศึกษาไม่ว่ารูปแบบใดย่อมมีจุดหมายปลายทางเดียวกันคือ ต้องการให้ผู้เรียนมีอาชีพ และประกอบอาชีพอย่างมีความสุข แต่ปัญหาการจัดการศึกษาของไทยที่สำคัญคือ การศึกษาปัจจุบันไม่ได้เตรียมพร้อมด้านการใช้ชีวิต และการประกอบอาชีพให้แก่เยาวชนเข้าสู่ตลาดแรงงานการศึกษาในปัจจุบัน กล่าวคือการจัดการศึกษาที่ไม่สามารถตอบโจทย์การจ้างงานได้ จึงจำเป็นต้องเร่งสร้างโอกาสและเตรียมเยาวชนให้มีทักษะการทำงานและมีความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรมีการปรับแนวการจัดการศึกษา ระบบการศึกษาเพื่อให้สนองต่อการสร้างกำลังคนมีทักษะฝีมือในการทำงานอย่างเร่งด่วน ตลอดจนทัศนคติต่อการเห็นคุณภาพการทำงานในโลกตลาดแรงงานยุคใหม่ การพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทางทักษะอาชีพเพื่อตอบโจทย์การมีอาชีพให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และถึงแม้ผู้เรียนจะออกจากระบบการศึกษากลางคันก็ควรมีทักษะอาชีพติดตัวไปบ้างไม่มากก็น้อย จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพติดตัวไปเป็นสิ่งสำคัญมาก ผู้เรียนสามารถมีอาชีพที่จะสามารถเลี้ยงดูตัวเองได้ และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการจัดการศึกษาตามแนวคิดเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพจึงมีความสำคัญต่อวงการการศึกษาไทยและมีความสำคัญต่อศาสตร์การบริหารตามภารกิจการบริหารการศึกษาในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของการบริหารงานวิชาการ ในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว ดังนั้นควรมีการพัฒนาวัฒนธรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นอย่างไร
2. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นอย่างไร
3. นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
3. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

1.4 นิยามศัพท์

1. **การบริหารวิชาการ** หมายถึง การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว
2. **การพัฒนาหลักสูตร** หมายถึง การออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครตามแต่ละขั้นตอนของแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
3. **การจัดการเรียนการสอน** หมายถึง การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครตามแต่ละขั้นตอนของแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
4. **การวัดผลประเมินผลการเรียน** หมายถึง การกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครตามแต่ละขั้นตอนของแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
5. **การแนะแนว** หมายถึง การกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามแต่ละขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ

6. นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน หมายถึง รูปแบบ วิธีการหรือกระบวนการใหม่ที่ส่งเสริมการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรม

7. โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน

8. การศึกษาเพื่ออาชีพ หมายถึง แนวความคิดที่เตรียมความพร้อมผู้เรียนในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ ดังต่อไปนี้ 1) ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) 2) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) 3) การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) และ 4) การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation)

9. ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) หมายถึง การสร้างความตระหนักในงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก รู้ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ 2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง 3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต และ 4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน

10. การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) หมายถึง การสำรวจโลกของงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ 2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ 3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน และ 4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ

11. การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) หมายถึง การสัมผัสงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ 2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน และ 3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา

12. การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) หมายถึง การเตรียมตัวเข้าสู่ งานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่ อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย 2) การจัดการ เรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถาน ประกอบการต้องการ 3) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝน ทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง และ 4) การ เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการ ทำงาน

13. การพัฒนานวัตกรรม หมายถึง กระบวนการพัฒนานวัตกรรม 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร 2) การค้นหาหลักการใหม่ 3) ออกแบบการ บริหารใหม่ และ 4) การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้

14. ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหาร โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

15. การค้นหาหลักการใหม่ หมายถึง การศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ

16. ออกแบบการบริหารใหม่ หมายถึง ออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่าง สร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

17. การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้ หมายถึง การตรวจสอบ ประเมินและแก้ไขนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. การบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้แนวคิดเรื่องการบริหาร วิชาการ (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2554; ปองสิน วิเศษศิริ, 2555; สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

- 1.1 การพัฒนาหลักสูตร
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 การวัดผลประเมินผลการเรียน

1.4 การแนะแนว

2. การศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) ใช้แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (Marland, 1971; Calhaun and Finch, 1976; Isaacson, 1977; Dykeman et al., 2001) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) หมายถึง การสร้างความตระหนักในงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก รู้ ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ 2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง 3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต และ 4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน

2.2 การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) หมายถึง การสำรวจโลกของงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ 2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ 3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน และ 4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ

2.3 การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) หมายถึง การสัมผัสงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ 2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน และ 3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา

2.4 การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) หมายถึง การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย 2) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ 3) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง และ 4) การ

เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน

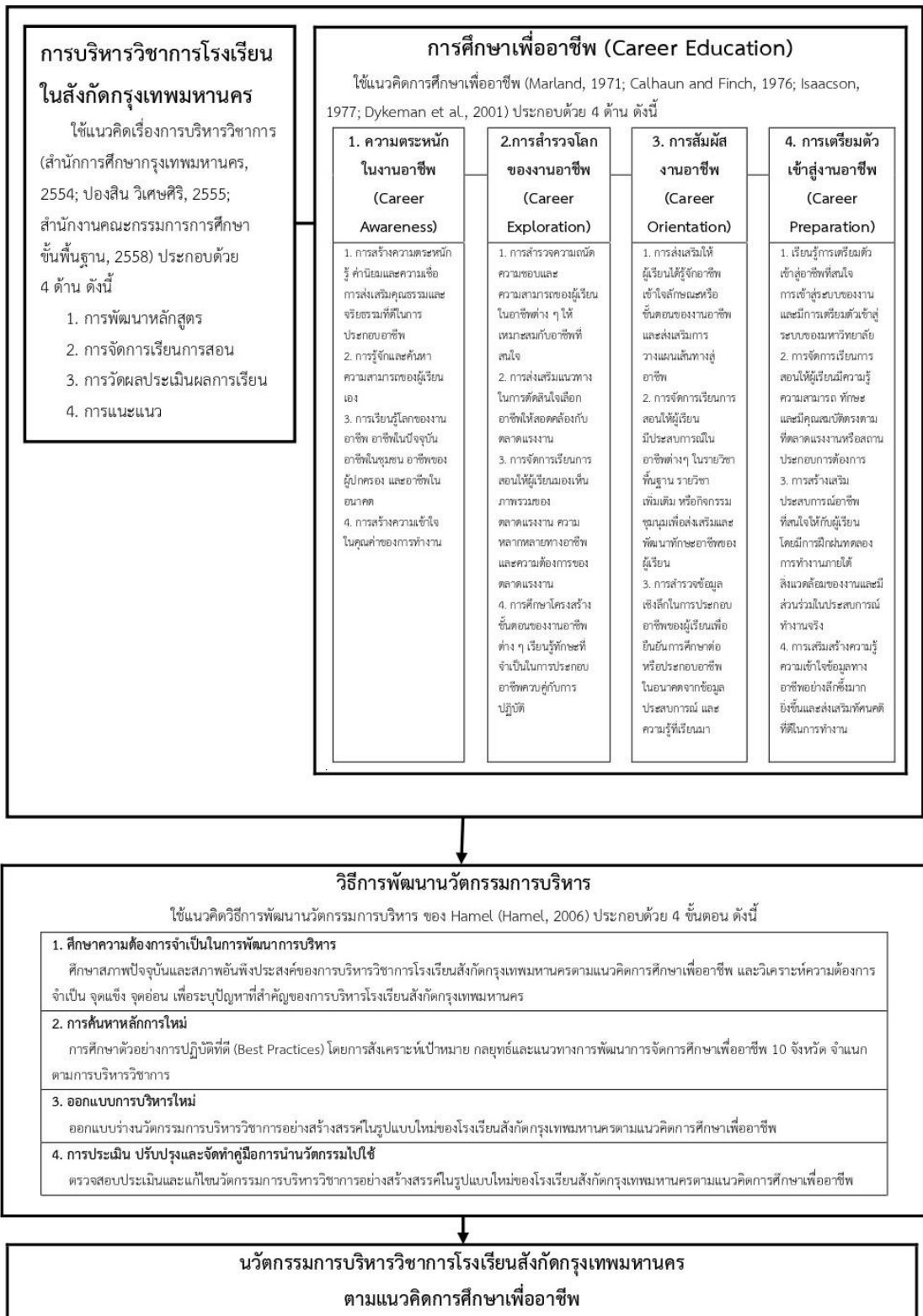
3. วิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร ใช้แนวคิดวิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหารของ Hamel (Hamel, 2006) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3.2 การค้นหาหลักการใหม่ การศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ

3.3 ออกแบบการบริหารใหม่ ออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

3.4 การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้ ตรวจสอบประเมินและแก้ไขนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. โรงเรียนที่ศึกษาเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน
2. การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจะมุ่งเน้นศึกษาด้านการบริหารวิชาการ 4 ด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว
3. ผู้ให้ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเพื่อสร้างนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน แบ่งเป็น 4 กลุ่มคือ (1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา (2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ (3) ครูแนะแนว (4) หัวหน้าและครู แต่กลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 คน
4. แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ผู้วิจัยศึกษาเสนอเฉพาะ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) 2) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) 3) การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) 4) การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ทั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะโรงเรียนที่มีจัดการเรียนการสอนในระดับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเท่านั้น ซึ่งผู้เรียนอาจจะศึกษาต่อหรือไม่ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาแต่ควรมีทักษะอาชีพติดตัวไปด้วย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ และบริหารสถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีเจตคติที่ดี มีความรู้ และมีทักษะอาชีพที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงได้ในอนาคต
2. สาขาวิชาบริหารการศึกษา สามารถนำนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์ความรู้เรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้
3. องค์กรการศึกษา สามารถนำนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพไปใช้ได้เหมาะสมกับการศึกษาในยุคปัจจุบัน เพื่อเป็นการยกระดับมาตรฐานการศึกษาเพื่ออาชีพสู่สากลอย่างแท้จริง
4. ผู้เรียน นักศึกษาและบุคคลทั่วไป สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพไปวางแผนการศึกษาต่อได้ ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีกระบวนการวิจัยที่อยู่ภายใต้ขอบเขตของเนื้อหาที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ได้วิเคราะห์ โดยแบ่งเนื้อหาดังกล่าวออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.1.1 ความหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.1.2 ความเป็นมาของการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.1.3 เป้าหมายและจุดประสงค์ของการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.1.4 หลักการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.1.5 แนวคิดที่ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.1.6 แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพใน

ประเทศไทย

2.1.7 การแนะแนวอาชีพ

2.1.8 กรณีศึกษาการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในต่างประเทศ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ

2.2.2 การบริหารวิชาการในสถานศึกษา

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหาร

2.1.1 ความหมายและลักษณะของนวัตกรรม

2.1.2 นวัตกรรมการบริหาร

2.1.4 วิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร

2.4 บริบทโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหาร

โดยมีรายละเอียดของเนื้อหาแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ

แนวคิดของการศึกษาเพื่ออาชีพหรืออาชีพศึกษา (Career Education) ได้เริ่มจากประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีนโยบายทางการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพโดยตรงด้วยการรับรองอย่างเป็นทางการจากผู้บริหารสูงสุดของมลรัฐแห่งชาติ สมาคมการอาชีพศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา และคณะกรรมการสภาท้องถิ่นว่าด้านการอาชีพศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของกำลังแรงงานในท้องถิ่นตั้งแต่ปี 1972 เป็นต้นมา โดยผู้ที่เสนอคำว่า การศึกษาเพื่ออาชีพขึ้นเป็นคนแรกคือ ซิดนีย์ พี มาร์แลนด์ ได้ให้ความหมายการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ในหนังสือ American Education โดยจำแนกความหมายตามสมมุติฐาน 3 ประการดังนี้ 1) การศึกษาเพื่ออาชีพจะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสำหรับผู้เรียนทุกคน 2) ผู้เรียนที่มีการเรียนอยู่ในโรงเรียน หรือผู้เรียนเต็มเวลาควรมีการบรรจุตั้งแต่เกรด 1 จนถึงเกรดสูงสุดของการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เมื่อผู้เรียนที่มีการเลือกเรียน และ 3) ผู้เรียนทุกคนที่ออกจากโรงเรียนแล้วจะต้องมีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีพต่อไป การศึกษาเพื่องานอาชีพ เป็นการเตรียมชีวิตให้พร้อมทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพโดยละเอียดลึกซึ้ง นับแต่เริ่มเข้ารับการศึกษาในระดับต้น การศึกษาเพื่ออาชีพนั้น เป็นการเตรียมให้บุคคลมีความรู้และรู้จักที่จะเลือกงานให้ตรงกับความถนัด ความสามารถของตน ทั้งสามารถใช้ความรู้ทำให้เกิดประโยชน์ได้ตลอดชีวิต เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ทุกคน ทุกระดับโดยทั่วถึงกัน เพื่อสนองความต้องการของทุกคน โดยไม่คำนึงถึงขีดชั้นความสามารถทางวิชาการหรือทางสติปัญญา เพราะไม่ว่าระดับความสามารถทางวิชาการหรือทางสติปัญญาจะสูงต่ำมากน้อยอย่างไร ต่างล้วนต้องลงเอยด้วยการออกไปประกอบอาชีพการงานอย่างใดอย่างหนึ่งด้วยกันทั้งสิ้น การศึกษาเพื่องานอาชีพจึงเป็นโปรแกรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลทุกคน เป็นการศึกษาที่จะต้องบูรณาการเข้าไปในทุกสาขาวิชา (อนุชัย รามวงษ์กูร, 2558)

2.1.1 ความหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพ

Hoyt (1975) ได้ให้ความหมายการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ว่า เป็นการศึกษาสำหรับสาธารณชนและชุมชนที่ช่วยให้มีการสร้างคุณค่าของงาน การสร้างคุณค่าของตนเอง และนำไปสู่เส้นทางอาชีพของผู้เรียนที่มีความหมาย และคุณค่าในตนเองในการประกอบอาชีพ

Kenneth et al. (1974) ได้ให้ความหมายการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ว่า เป็นการเตรียมตัวเข้าสู่การทำงาน ซึ่งรวมถึงอื่นอีกหลายอย่าง ไม่ใช่เพียงแต่การฝึกอบรมเพื่อให้ได้ทักษะในการทำงานเท่านั้น แต่ผู้เรียนทุกคนควรได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ สิ่งเหล่านี้เป็นความรับผิดชอบของสถาบันต่าง ๆ รวมถึงโรงเรียน

Maley Donald (1975) ได้ให้ความหมายการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ในหนังสือ Cluster Concept in Vocational Education ว่า เป็นการนำประสบการณ์ทางการศึกษาที่นำมาให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ เพื่อการตัดสินใจของการประกอบอาชีพให้มีประสิทธิภาพในอนาคต

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) ได้มีการให้ความหมายการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ว่า เป็นการศึกษาที่จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้เกี่ยวกับโลกงานอาชีพ เห็นคุณค่าของงานอาชีพและการประกอบอาชีพ สุจริต ได้ฝึกทักษะและนิสัยที่ดีในการทำงาน รวมทั้งการคิดสร้างสรรค์งานอาชีพใหม่

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2556) ได้ให้ความหมายการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ว่า เป็นการจัดแผนการศึกษาเพื่อเตรียมให้คนมีอาชีพหรือประกอบอาชีพในทุกๆระดับไม่ว่าจะเป็นได้รับวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ระดับช่างเทคนิค (Technician) ระดับช่างฝีมือ (Skilled Workers) และระดับฝีมือกึ่งฝีมือ (Semi-Skilled Workers)

จากแนวคิดเกี่ยวกับ ความหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปได้ดังนี้ การศึกษาเพื่ออาชีพ หมายถึง การศึกษาเพื่ออาชีพเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคนที่โรงเรียน เป็นการฝึกประสบการณ์ทางการศึกษาซึ่งเริ่มตั้งแต่วัยเด็กตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิตของการทำงาน โรงเรียนมีหน้าที่ทำให้ผู้เรียนทุกคนควรได้รับประสบการณ์ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ เห็นคุณค่า เตรียมตัวผู้เรียนให้เข้าสู่การทำงาน และนำไปสู่เส้นทางอาชีพของผู้เรียนที่มีความหมาย จัดแผนการศึกษาเพื่อเตรียมให้คนมีอาชีพหรือประกอบอาชีพในทุกๆระดับซึ่งถือเป็นองค์ประกอบสำคัญ ผู้เรียนที่จบหรือออกจากโรงเรียนกลางคันจะต้องมีทักษะที่จำเป็นในการเริ่มต้นชีวิตของเขาและครอบครัว

2.1.2 ความเป็นมาของการศึกษาเพื่ออาชีพ

คำว่าการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) ได้เริ่มมาจากประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีนโยบายทางด้านการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพโดยตรงด้วยการรับรองอย่างเป็นทางการจากผู้บริหารสูงสุดของมลรัฐแห่งชาติสมาคมการอาชีวศึกษาแห่งสหรัฐอเมริกา และคณะกรรมการสภาท้องถิ่นว่าด้วยการอาชีวศึกษาแห่งชาติ เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของกำลังแรงงานในท้องถิ่นตั้งแต่ปีคริสต์ศักราช 1972 เป็นต้นมา โดยผู้ที่เสนอคำว่า การศึกษาเพื่ออาชีพขึ้นเป็นคนแรกคือ ซิดนีย์ พี มาร์แลนด์ (Marland, 1971) ในที่ประชุมคณะกรรมการมัธยมศึกษาแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีสาเหตุมาจากปัญหาการว่างงานของประชากรที่มีอัตราสูงในช่วงปี ค.ศ. 1960 เป็นต้นมา แม้ว่ามาร์แลนด์จะเป็นผู้เสนอก็ตาม แต่สิ่งจูงใจที่ทำให้เค้าเสนอความคิดนี้ได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานแล้ว ซึ่งได้แก่ เรื่องการว่างงานของประชากรที่มีอัตราสูง ในช่วงปีค.ศ. 1960 เป็นต้นมานั่นเอง นักวิชาการทั้งหลายต่างก็ถกเถียงถึงสาเหตุของการว่างงานว่าจะมาจากสาเหตุการชะลอตัว

ทางเศรษฐกิจ หรือการขาดทักษะของบุคคลที่ทำให้เขาว่างงาน ผลจากการค้นคว้าวิจัยในสาเหตุนี้ สามารถสรุปออกมาได้อย่างคร่าว ๆ ดังนี้

ผู้ที่จบจากสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ขาดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ตามความต้องการของสังคมและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ผู้ที่เป็นผู้เรียน นักศึกษาก็ยังมองไม่เห็นถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ในสถาบันกับสิ่งที่ตนจะต้องออกไปปฏิบัติในโลกของการทำงานที่แท้จริง ทั้งนี้อาจจะเป็นผลมาจากการที่สถาบันการศึกษาสร้างหลักสูตรไม่ตรงเป้ากับสภาพความเป็นจริงของสังคมภายนอกสถาบัน ดังนั้นเมื่อบุคคลที่ออกจากสถาบันการศึกษาเข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงขาดคุณสมบัติที่ตรงกับความต้องการจากทางหน่วยงาน ทำให้เกิดปัญหาการว่างงานขึ้น เมื่อทางคณะกรรมการได้สรุปการวิจัยออกมาดังกล่าว จึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาครั้งสำคัญ ความคิดในเรื่องการจัดให้มีอาชีพศึกษาจึงเกิดขึ้นเพื่อลดช่องว่างของการศึกษาในสถาบันการศึกษา และการทำงานในโลกของงานอาชีพ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจความต้องการของตนเองของงานอาชีพ ทักษะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ ตลอดจนการเตรียมตัวในการเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการ ทั้งนี้เป็นการมุ่งเน้นให้ความรู้ทั้งในด้านตัวบุคคลและการให้ข้อมูลทางอาชีพที่ถูกต้องในเวลาเดียวกัน

จากข้างต้นจะเห็นได้ว่า นักวิชาการ และนักการศึกษาสรุปสาเหตุของการว่างงาน ซึ่งเกิดจากสาเหตุการชะลอตัวทางเศรษฐกิจหรือการขาดทักษะของบุคคลที่ทำให้เกิดการไม่ได้รับการเข้าทำงาน จึงได้ทำการศึกษาวิจัยหาสาเหตุต่าง ๆ ผลจากการวิจัยในสาเหตุนี้ พบว่า ผู้ที่จบจากสถาบันการศึกษาส่วนใหญ่ขาดทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน ทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้ตามความต้องการของสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป นอกจากนี้ผู้ที่เป็นผู้เรียน นักศึกษา ก็ยังมองไม่เห็นถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่ตนได้เรียนรู้ในสถานศึกษากับสิ่งที่ตนจะต้องออกไปปฏิบัติในโลกของการทำงานที่แท้จริง ทั้งนี้อาจจะเป็นผลมาจากการที่สถาบันการศึกษасังสร้างหลักสูตรไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของสังคมภายนอก จากสรุปผลการวิจัยดังกล่าว จึงทำให้เกิดการเคลื่อนไหวในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาครั้งสำคัญความคิดในเรื่องการจัดให้มีการศึกษาเพื่ออาชีพจึงเกิดขึ้น เพื่อลดช่องว่างของการศึกษาในสถาบันการศึกษาและการทำงานในโลกของงานอาชีพ ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสำรวจความต้องการของตนเองในงานอาชีพ ทักษะที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพ ตลอดจนในการเตรียมตัวในการเข้าสู่อาชีพที่ตรงกับความต้องการ ทั้งนี้เป็นการมุ่งเน้นให้ความรู้ทั้งในด้านตัวบุคคล และการให้ข้อมูลทางอาชีพที่ถูกต้องในเวลาเดียวกัน (อนุชัย รามวงษ์กูร, 2558)

ในการจัดการศึกษาไม่ว่ารูปแบบใดย่อมมีจุดหมายปลายทางเดียวกันคือ ต้องการให้ผู้เรียนมีอาชีพ และประกอบอาชีพอย่างมีความสุขจึงเกิดเป็นการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) ซึ่งหมายถึง การสอนให้บุคคลตระหนักในความสำคัญของการประกอบอาชีพและเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพทุกประเภท (Hoyt,

1975; Isaacson, 1977) การประกอบอาชีพนั้นมีความสำคัญเนื่องจากทุกคนเมื่อเกิดมาแล้วต้องมีอาชีพ คือการทำงานเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว การประกอบอาชีพจึงมีความแตกต่างกันไปตามความสามารถความถนัดและความสนใจของแต่ละคนการประกอบอาชีพเดียวกันของคนหลาย ๆ คนย่อมจะทำให้ได้ผลผลิตจำนวนมากและสามารถนำไปซื้อขายแลกเปลี่ยนกับคนกลุ่มอื่นในสังคมเดียวกันหรือต่างสังคม จึงเห็นได้ว่าการประกอบอาชีพของคนเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสังคมและของประเทศ ดังนั้นจึงมีการฝึกฝน อบรม ถ่ายทอดวิชาชีพลับเนื่องกันต่อมาทุกยุคสมัยเพื่อการพัฒนาประเทศ แต่งานอาชีพบางส่วน พบว่า มีการถ่ายทอดกันโดยทางครอบครัว (สมพร ไชยะ, 2539) เมื่อบุคคลได้รับการศึกษาเพื่ออาชีพแล้วผู้เรียนจะเริ่มมีการพิจารณาตนเองในแง่ความสนใจ ความถนัด และค่านิยมของตนเองว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางใดเป็นการเริ่มมองตนเองตามสภาพความเป็นจริงยอมรับในความสามารถ ข้อดีข้อด้อย และนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองได้ จากแนวความคิดดังกล่าวทำให้มีการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพควบคู่กับการศึกษาวิชาสามัญทั่วไปอยู่ในการศึกษาทุกระดับอย่างสัมพันธ์ต่อเนื่องเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในแต่ละระดับการศึกษานั้นมีจุดมุ่งหมายอย่างเด่นชัด โดยกำหนดให้สอดคล้องกับวุฒิภาวะทางร่างกายและจิตใจเป็นสำคัญ (พนิต เข้มทอง, 2549) และการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่สอดคล้องกับวุฒิภาวะทางร่างกายและจิตใจเป็นเด็กเล็กจนกระทั่งถึงเด็กโตจนเริ่มเข้าสู่วัยทำงานนั้นก็สอดคล้องกับ แนวการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของรัฐโอเรกอน ประเทศสหรัฐอเมริกา และแนวความคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของ Isaacson ซึ่งแบ่งการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพออกเป็น 4 ระยะ คือระยะสร้างความตระหนัก grade K-6 หรือชั้นอนุบาล ถึงประถมศึกษา ระยะสำรวจตนเอง grade 7-10 หรือชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระยะเตรียมเข้าสู่อาชีพ grade 11-12 หรือชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. และระยะการฝึกอาชีพเฉพาะทางที่สนใจในชั้น Post High School หรือปวส./อุดมศึกษา (กุลขนิษฐ ราเชน บุญยวัฒน์, 2549; Isaacson, 1977)

เมื่อพิจารณาถึงแนวความคิดของการศึกษาเพื่ออาชีพที่กล่าวไปแล้วข้างต้น พบว่าแนวความคิดดังกล่าวนี้ พยายามจะเชื่อมระหว่างโลกของความรู้และประสบการณ์ส่วนบุคคล และโลกของงานอาชีพเข้าด้วยกันซึ่งหมายถึง บุคคลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความถนัด ความสนใจ และค่านิยมของตนเองเสียก่อน และใช้ความรู้นี้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกอาชีพเพื่อความพึงพอใจที่จะบังเกิดแก่ตนเอง และผลประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมต่อไป

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องกับความรู้ และทักษะการประกอบอาชีพที่ผู้เรียนจะต้องเรียนควบคู่ไปกับการเรียนวิชาสามัญทั่วไป (General education) ในกลุ่มสาระอื่น ๆ เช่น กลุ่มสาระภาษาไทย กลุ่มสาระสังคมศึกษา และกลุ่มสาระวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมตามหลักการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ได้ให้เพียงแนวทางอย่างกว้าง ๆ ในการนำไปจัดการศึกษาเท่านั้น รวมทั้งไม่เป็นไปตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมาตรา 23(5) ที่กำหนดให้ต้องจัดการศึกษาวิชาชีพควบคู่กับวิชาสามัญ ควรจะมีผู้ให้แนวทางการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่เหมาะสม และยืดหยุ่นไปตามความถนัด ความสนใจ และทักษะของบุตรหลาน การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับผู้เรียน โดยจะทำให้ได้แนวทางการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ชัดเจน เห็นเป็นรูปธรรมและเหมาะสมสำหรับใช้จัดการศึกษามากที่สุด

คำว่า การศึกษาเพื่ออาชีพ หรือ Career Education นี้เป็นส่วนหนึ่งของการแนะแนวอาชีพ เป็นการสอนให้บุคคลตระหนักในสำคัญของการประกอบอาชีพ และเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพทุกประเภท เมื่อบุคคลเรียนเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ เค้าวจะเริ่มมีการพิจารณาตนเองในแง่ความสนใจ ความถนัด และค่านิยมว่ามีแนวโน้มไปในทิศทางใด เป็นการเริ่มมองตนเองตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งหมายถึง การยอมรับในความสามารถ รวมทั้งขีดจำกัดของเขาและการนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ จัดเป็นการสร้างเป้าหมายอาชีพให้กับชีวิตอย่างฉลาดและเป็นขั้นตอน เพราะมีรากฐานอยู่บนความเป็นจริง ไม่เลื่อนลอย โดยคำนึงถึงศักยภาพของตนเองเป็นที่ตั้ง

นอกจากนี้การศึกษาเพื่ออาชีพยังเน้นในการให้การศึกษา เรื่องข้อมูลทางอาชีพ ไม่ว่าจะเรื่องข้อสนเทศทางอาชีพ แหล่งค้นคว้าหาข้อมูลทางอาชีพ ลักษณะของงาน คุณลักษณะที่จำเป็น ของงาน อาชีพตลอดจนแนวโน้มของอาชีพ ตามความต้องการของตลาดแรงงาน ในอนาคตอีกด้วย

เมื่อพิจารณาถึงความหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพที่กล่าวไปแล้วข้างต้น เราจะพบว่า แนวความคิดของการศึกษาเพื่ออาชีพนั้นพยายามจะเชื่อมระหว่างโลกส่วนบุคคลและโลกของงานอาชีพเข้าด้วยกัน กล่าวคือบุคคลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความถนัด ความสนใจ และค่านิยมของตนเองเสียก่อน และใช้ความรู้นี้เป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกอาชีพเพื่อความพึงพอใจที่จะบังเกิดแก่ตนเอง และผลประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม

2.1.3 เป้าหมายและจุดประสงค์ของการศึกษาเพื่ออาชีพ

นักวิชาการและนักการศึกษาได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเป้าหมาย และจุดประสงค์ของการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ ดังต่อไปนี้

Michaelis (1980) ได้สรุปเป้าหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ 6 ข้อ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาอัตมโนทัศน์ในเชิงบวก (Positive self concept) ทักษะในการประเมินตนเอง (Self-evaluation skills) และเพื่อให้มีความตระหนัก ถึงความสนใจ ความถนัด และค่านิยมของบุคคล

2. เพื่อพัฒนาถึงความเข้าใจในโครงสร้างสังคมและเศรษฐกิจในสังคมของเราเอง และตระหนักในอาชีพต่าง ๆ ว่า ต่างก็มีความสำคัญต่อความอยู่ดีกินดีของแต่ละบุคคล และของกลุ่มบุคคล

3. เพื่อพัฒนาความคิดรวบยอดและใจความสำคัญเกี่ยวกับโลกแห่งการงาน ที่จะทำให้การศึกษาทั่วไป (General education) ของบุคคลมีความสำคัญมากขึ้น ตลอดทั้งเป็นการเพิ่มความตระหนักในอาชีพด้วย

4. เพื่อพัฒนาให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับงาน ซึ่งประกอบด้วย ขอบเขตของงาน (Realms of work) เวลาว่างและผลตอบแทน

5. เพื่อพัฒนาทักษะ ทศนคติ ค่านิยม และมาตรฐานฝีมือในอาชีพให้สูงขึ้น

6. เพื่อพัฒนาทัศนคติที่ดีต่องานประเภทต่าง ๆ และมองเห็นศักดิ์ศรีและคุณค่าของผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ

Hoyt (1975) ได้กล่าวว่า การศึกษาเพื่องานอาชีพมีเป้าหมาย 2 ประการคือ 1. เพื่อเพิ่มความเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับการทำงานและความสามารถของแต่ละบุคคล ตลอดทั้งสามารถนำความเข้าใจเหล่านี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ 2. เพื่อเพิ่มความเข้าใจให้แก่บุคคลว่า การทำงานนั้นเป็นสิ่งที่มีความหมาย อย่างยิ่งในวิถีชีวิต

2.1.4 หลักการในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพนั้น ผู้จัดจำเป็นต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นสำคัญ และจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งขึ้นเสมอ หลักพื้นฐานที่ต้องคำนึงถึงสำหรับผู้จัดโครงการการศึกษาเพื่ออาชีพคือ พัฒนาการทางด้านความเข้าใจตนเอง หรือเข้าใจโลกของงานอาชีพนั้น จะต้องเกิดเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปทุกระดับชั้นอายุ พัฒนาการทางความคิดเป็นสิ่งที่เกิดตลอดชีวิตฉันใด พัฒนาการทางความรู้ ความเข้าใจในตนเองและอาชีพก็เกิดตลอดชีวิตฉันนั้น โครงการการศึกษาเพื่ออาชีพที่ได้ผลจึงต้องสามารถครอบคลุมประสบการณ์ทางการศึกษาของบุคคลตั้งแต่วัยเด็กเรื่อยไปจนถึงวัยผู้ใหญ่จัดเป็นกระบวนการที่เกิดต่อเนื่องไปตลอดชีวิต ดังนั้นจึงต้องจัดให้ผสมผสานเข้าไปกับพัฒนาการทางความคิดของเด็กในทุกช่วงชีวิต เรื่องตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาเรื่อยไปจนถึงอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะการปลูกฝังค่านิยมหรือทัศนคติทางอาชีพ จะต้องเป็นสิ่งที่ค่อยเป็นค่อยไปพร้อมกับการดำเนินชีวิตดั้งเดิมของบุคคลด้วยเช่นกัน จัดการศึกษาควบคู่กับวิชาสามัญทั่วไปเป็นการเชื่อมโยงระหว่างโลกของความรู้และประสบการณ์ส่วนบุคคล และโลกของงานอาชีพเข้าด้วยกัน ซึ่งหมายถึง ผู้เรียนจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความถนัด ความสนใจ และค่านิยมของตนเองเสียก่อนและใช้ความรู้เหล่านั้นเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจเลือกอาชีพเพื่อความพึงพอใจที่จะบังเกิดแก่ตนเองและครอบครัวต่อไป โดยทำการศึกษาสภาพการจัดการศึกษา ปัญหา

ความต้องการและข้อเสนอแนะของครอบครัว โดยยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามแนวคิดของ Isaacson (Isaacson, 1977) ดังนี้

- 1) ขั้นการสร้างความตระหนักในอาชีพ
- 2) ขั้นการสำรวจตนเองและสำรวจอาชีพ
- 3) ขั้นการเตรียมความพร้อมของตนเอง
- 4) ขั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพ

เมื่อผู้เรียนได้เรียนเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ จะเริ่มมีการพิจารณาตนเองในแง่ของทิศทาง ความสนใจ ความถนัด และค่านิยม เป็นการเริ่มมองตนเองตามสภาพความเป็นจริง ซึ่งหมายถึง การยอมรับในความสามารถ รวมทั้งขีดจำกัดของตนเอง และนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจ เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง จัดเป็นการสร้างเป้าหมายทางอาชีพให้กับชีวิตอย่างฉลาดและเป็นขั้นตอน เพราะมีรากฐานอยู่บนความเป็นจริง ไม่เลื่อนลอย โดยคำนึงถึงศักยภาพของตนเองเป็นหลัก ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพนั้นผู้จัดจำเป็นต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นสำคัญและจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้นเสมอ หลักพื้นฐานที่ต้องคำนึงถึงสำหรับผู้จัดการศึกษาเพื่ออาชีพก็คือพัฒนาการทางด้านความเข้าใจตนเองหรือเข้าใจโลกของอาชีพนั้น จะต้องเกิดเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไปทุกระดับชั้นอายุ พัฒนาการทางความคิด เป็นสิ่งที่เกิดตลอดชีวิต ดังนั้นพัฒนาการทางความรู้ ความเข้าใจในตนเองและอาชีพจึงเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิตเช่นเดียวกัน การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ได้ผลจึงต้องสามารถครอบคลุมประสบการณ์ทางการศึกษาของบุคคลตั้งแต่วัยเด็กไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ จัดเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องไป การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพต้องจัดให้ผสมผสานเข้าไปกับพัฒนาการทางความคิดของเด็กในทุกช่วงชีวิตเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาจนถึงอุดมศึกษา ทั้งนี้เพราะการปลูกฝังค่านิยมหรือทัศนคติทางอาชีพจะต้องเป็นสิ่งที่ย่อยเป็นค่อยไปพร้อมๆ กับการดำเนินชีวิตด้านอื่นของบุคคลด้วยเช่นกัน การนำแนวคิดเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพไปปฏิบัติในการสอนมีหลักการจัดการศึกษาตามระดับการศึกษา ดังนี้ (Evans & Herr, 1978; วรรษา ธรรมกิตติภพ, 2553)

1. ในระดับชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาตอนต้นควรจัดให้ผู้เรียนได้รับรู้เรื่องอาชีพ หรือการทำมาหากิน (Career Awareness) หรือเข้าใจคุณค่าของการทำงานเพื่อเป็นการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับความสำคัญของงานและอาชีพ

2. ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ควรจัดในรูปการสำรวจความถนัด ความสนใจ และความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่าง ๆ (Career Exploration) ดังนั้นในระดับนี้ผู้เรียนจึงควรได้ศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพ และปฏิบัติควบคู่กับความรู้ที่สัมพันธ์กับอาชีพต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ ตัดสินหรือพินิจแนวทางที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับความชอบความสนใจและความถนัดของตน

3. ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นควรจัดให้ผู้เรียนได้รู้จักกับอาชีพ หรือได้รับประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ หรือได้มีโอกาสปฏิบัติงานเล็กๆ น้อยๆ ในอาชีพที่โรงเรียนสามารถเปิดสอนได้ เพื่อให้เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของอาชีพ (Career Preparation)

4. ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรจัดในรูปของการฝึกทักษะ และให้ความรู้ถึงระดับความสามารถขั้นต้นของอาชีพนั้นๆ (Job Entry Level) ซึ่งเรียกว่าขั้นการพัฒนาฝีมือทางอาชีพ (Career Development or Career Specialization) ซึ่งรวมการทดลอง การปฏิบัติ การนำหลักการไปใช้แก้ปัญหา มีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และมีความมั่นใจในตนเองอย่างเพียงพอ ตามหลักการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) การจัดการศึกษาทางอาชีวศึกษา และเทคนิคศึกษาได้จัดให้ผู้เรียนได้เรียนวิชาสามัญทั่วไป (General Education) ควบคู่ไปกับวิชาชีพเฉพาะทางนั้น ๆ ด้วย เช่นเดียวกับกับการศึกษาสายสามัญในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

Evans & Herr (1978) ได้กล่าวถึงหลักการจัดการศึกษาเพื่องานอาชีพ สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาเพื่องานอาชีพถูกออกแบบเพื่อการบริการให้แก่คนทุกคน
2. การศึกษาเพื่องานอาชีพจะเริ่มเรียนในวัยเด็กขั้นต้น (Early childhood)
3. การศึกษาเพื่องานอาชีพ จะเป็นการเตรียมผู้เรียนสำหรับงานทั้งที่มีรายได้ และไม่มีรายได้ เช่น งานบ้านและงานอาสาสมัครต่าง ๆ
4. การศึกษาเพื่องานอาชีพจะมีกระบวนการสร้างทักษะเกี่ยวกับการงานครบถ้วนสมบูรณ์ เช่น ทักษะในการหางาน ทักษะการประเมินงานและตนเอง และความรู้เกี่ยวกับว่างานนั้น ๆ จะดำเนินการและจัดการอย่างไร

2.1.5 แนวคิดที่ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

แนวคิดที่ใช้ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้เป็นจำนวนทั้งในประเทศ และต่างประเทศมาก ซึ่งแต่ละคนมีแนวคิดที่แตกต่างกันออกไปในรายละเอียด แต่จะคงไว้ซึ่งหลักการใหญ่ ๆ คือการจัดตามระดับการศึกษา จากการศึกษาจำแนกได้ดังนี้

2.1.5.1 แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของ Isaacson

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของ Isaacson (1977) มีแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามระดับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักการใหญ่ ๆ มี 5 ประการ สรุปลงในตาราง 2.1 ดังนี้

ตารางที่ 2-1 แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของ Isaacson

ลำดับชั้น	ชั้นเรียน	ลักษณะรายละเอียด
1. สำเน็กรู้เรื่องอาชีพ	ป.1-ป.6	รู้จักตนเอง โลกของงานอาชีพอย่างกว้าง ๆ ความสำคัญของอาชีพต่อสังคม ความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเอง
2. ชั้นสำรวจอาชีพ	ป.6-ม.3	พัฒนาความเข้าใจ เกี่ยวกับตนเอง ค่านิยม ความสนใจ รู้ถึงความเกี่ยวข้องความต้องการของตนเองและงานอาชีพ เข้าใจรายละเอียดเกี่ยวกับงานอาชีพมากขึ้น
3. ชั้นกระบวนการตัดสินใจ	ม.1-ม.3	เพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ และความต้องการของตนเอง เช่น ความสามารถ ทักษะ จุดเด่น รู้รายละเอียดของข้อมูลทางด้านอาชีพในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพของงาน แนวโน้มของตลาด ลักษณะของการทำงาน เป็นต้น สามารถเปรียบเทียบข้อมูลของงานอาชีพ และของตนเอง วางแผนการเลือกอาชีพในอนาคต
4. ชั้นเตรียมตัวเพื่องานอาชีพ	ม.4-ม.6	เข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น จริยธรรมในการประกอบอาชีพ ข้อมูลทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา ที่เกี่ยวกับงานอาชีพ สำรวจความสนใจและความพึงพอใจของตนเองในการเลือกอาชีพ
5. ทักษะที่จำเป็นในการหางาน	ม.6 และระดับอุดมศึกษา	เรียนรู้ทักษะของการหางาน การสัมภาษณ์ การเขียนจดหมายสมัครงาน การกรอกใบสมัคร เป็นต้น วิเคราะห์เป้าหมายทางอาชีพอีกครั้ง โดยคำนึงถึงความสนใจและความถนัดส่วนบุคคล เสริมสร้างทักษะในการเข้าไปสู่งานอาชีพที่ได้วางเป้าหมายเอาไว้

2.3.5.2 แนวคิดในการจัดการศึกษาตามแนวคิดอาชีพของ Calhoun and

Finch

แนวคิดในการจัดการศึกษาตามแนวคิดอาชีพของ Calhoun and Finch (1976) แนวคิดของการจัดการศึกษาตามแนวคิดอาชีพของรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา มีแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพซึ่งได้มีการวางระบบ หรือขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงวัยผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการวางรากฐานของการอาชีพได้อย่างชัดเจนตลอดจนเป็นการสร้างคุณค่าของงานแต่ละงานให้กับผู้เรียนในประเทศสหรัฐอเมริกามีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ตามเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม ตลอดจนด้านปัจเจกบุคคล

หรือปัจจัยของแต่ละบุคคลในการประกอบอาชีพของตนเอง ได้มีการแบ่งขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพ ออกเป็น 5 ขั้นตอน (Calhoun and Finch, 1976 อ้างถึงใน อนุชัย รามวงษ์กูร, 2558) ดังนี้

ตารางที่ 2-2 แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามแนวคิดอาชีพของรัฐโอไอโอ ประเทศ สหรัฐอเมริกา

ลำดับขั้น	ชั้นเรียน	ลักษณะรายละเอียด
ขั้นตอนที่ 1 การ สร้างความตระหนัก เกี่ยวกับอาชีพ (Awareness Stage)	ระดับปฐมวัย (K-1) จนถึง เกรด 6	เป็นขั้นตอนแรกที่สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพที่มี อยู่ ในปัจจุบันของสังคม และชุมชนให้กับผู้เรียน ในประเทศ สหรัฐอเมริกาในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองว่า ผู้เรียนชอบ สนใจ หรือสนุกกับกิจกรรมประเภทไหน และสิ่ง ไหนที่ผู้เรียนสามารถทำได้ดี หรือเป็นการค้นหาความสามารถ ของผู้เรียนเอง (Ability) พร้อมเรียนรู้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญใน ชีวิตของผู้เรียนหรือเป็นการสร้างค่านิยมและความเชื่อ (Values and Beliefs) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่อง โลกของงาน ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อาชีพที่มีในชุมชน อาชีพของ ผู้ปกครองตน และที่สำคัญคือการเรียนรู้อาชีพใหม่ๆ ที่ ผู้เรียนไม่เคยประสบพบเจอมาก่อน
ขั้นตอนที่ 2 การ สำรวจตนเอง (Explorer Stage)	เกรด 7-8	เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะเริ่มสำรวจอาชีพต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสนใจ ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็น และเรียนรู้การพัฒนา ความรู้ที่จำเป็น สร้างความสามารถในการเข้าสู่อาชีพที่ผู้เรียน สนใจได้ ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนเริ่มแยกแยะบทบาทหน้าที่ของ ผู้ใหญ่ที่เขาได้พบเห็น และผู้เรียนก็เริ่มตัดสินใจแล้วว่าพวก เขาจะเหมาะกับบทบาทอาชีพใด ในขั้นตอนนี้ก็เช่นกันที่ ผู้เรียนเริ่มค้นพบความสามารถพิเศษของตนและมองบุคคล อื่น ๆ ที่มีความสามารถเหมือนตนว่าพวกเขาทำอะไรได้และ ประกอบอาชีพอะไร สามารถทำได้โดยการสร้างความคุ้นเคย กับอาชีพต่าง ๆ เพื่อเลือกอาชีพได้อย่างกว้างขวางผ่านการ สร้างความเข้าใจให้กับผู้เรียนและบอกได้ว่างานแต่ละอาชีพมี ลักษณะอย่างไร ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน มองเห็นความหลากหลายของอาชีพ และความต้องการ แรงงานนั้น เข้าใจเกณฑ์ของแต่ละอาชีพ เพื่อสำรวจความ

ลำดับขั้น	ชั้นเรียน	ลักษณะรายละเอียด
		ถนัดความชอบและความเหมาะสมสำหรับตนเอง เรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการของบุคคลกับความต้องการของสังคมด้วย
ขั้นตอนที่ 3 ชั้นการเลือกอาชีพ (Orientation Stage)	เกรด 9-10 (รัฐบาลกลาง) เกรด 8-9 (มลรัฐออริโซนา)	ผู้เรียนต้องเลือกสายอาชีพที่ต้องการจากข้อมูล ประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมี โดยเลือกตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเอง เน้นการสำรวจเชิงลึกเพื่อให้ผู้เรียนยืนยันต่อการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคตอีกด้วย
ขั้นตอนที่ 4 การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (Preparation Stage)	เกรด 11 - 12 (รัฐบาลกลาง) เกรด 10 - 16 (มลรัฐออริโซนา)	ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ โดยผ่านการฝึกฝนและมีส่วนร่วมในประสบการณ์การทำงานจริง การจัดการเรียนการสอนจึงควรเป็นการสร้างการเรียนรู้จากการทดลองภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานจริงในระบบการศึกษาของรัฐบาลกลางมีการแบ่งออกเป็นเตรียมวิทยาลัย เตรียมเทคนิคศึกษา และการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบงาน โดยเตรียมวิทยาลัยนั้นเน้นการเข้าสู่มหาวิทยาลัย ส่วนเทคนิคศึกษานั้นเน้นศึกษาต่อการศึกษาว่าด้วยเทคนิคศึกษาและการเตรียมตัวสู่การเข้าระบบการทำงานเน้นการประกอบอาชีพเลย หลังจากนั้นมีการเน้นระบบการศึกษาต่อเนื่องของมลรัฐที่มีจุดประสงค์เพื่อการพัฒนาสายอาชีพหลังจบการศึกษา
ขั้นตอนที่ 5 การเข้าสู่อาชีพ (Maintenance Stage)	เวลา 4 ปี (ระดับอุดมศึกษา) เวลา 2-3 ปี (ระดับเทคนิคศึกษา)	ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนเข้าสู่อาชีพ เข้าใจทางเลือกในการศึกษาต่อและการพัฒนาอาชีพขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนาสายอาชีพตลอดจนพัฒนาสายวิชาการเน้นเรื่องการศึกษาต่อเนื่อง หลังจากระบบการศึกษา 2 ปี ในช่วงนี้ผู้เรียนจะสามารถตั้งหลักปักฐานในการทำงานอย่างเป็นรูปแบบ รู้สึกคุ้นเคย สะดวกสบายกับสภาพการทำงานและสถานที่ทำงาน ผู้เรียนเริ่มปรับสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัวได้อย่างดี ทักษะที่จำเป็นในช่วงนี้คือ ทักษะทางสังคม ทักษะทางวิชาชีพ ถึงแม้ในช่วงนี้ผู้เรียนจะมีการปรับเปลี่ยนงานบ่อย แต่การปรับเปลี่ยนงานมีแนวโน้มไปในทางที่ดีขึ้น

2.3.5.3 แนวคิดในการจัดการศึกษาตามแนวคิดอาชีพของ Dykeman

แนวคิดในการจัดการศึกษาตามแนวคิดอาชีพของ Dykeman et al. (2001) แบ่งขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ ออกเป็น 4 ขั้น ดังนี้

1) ขั้นสร้างความตระหนักในอาชีพ (Career Awareness) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองว่า ผู้เรียนชอบสนใจหรือสนุกกับกิจกรรมประเภทไหน และสิ่งไหนที่ผู้เรียนสามารถทำได้ดี หรือเป็นการค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง (Ability) พร้อมเรียนรู้ว่าสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของผู้เรียนหรือเป็นการสร้างค่านิยมและความเชื่อ (Values and Beliefs) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องโลกของงาน ผู้เรียนจะได้เรียนรู้อาชีพที่มีในชุมชน อาชีพของผู้ปกครองตน และที่สำคัญคือการได้เรียนรู้อาชีพใหม่ ๆ ที่ผู้เรียนไม่เคยประสบพบเจอมาก่อน

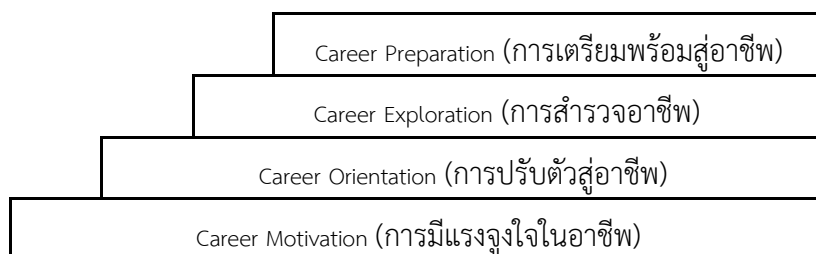
2) ขั้นสำรวจอาชีพ (Career Explorer) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะเริ่มสำรวจอาชีพต่าง ๆ ที่ผู้เรียนสนใจผู้เรียนจะได้เรียนรู้ทักษะที่จำเป็น และเรียนรู้การพัฒนาความรู้ที่จำเป็น สร้างความสามารถในการเข้าสู่อาชีพที่ผู้เรียนสนใจได้ ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนเริ่มแยกแยะบทบาทหน้าที่ของผู้ใหญ่ที่เขาได้พบเห็น และผู้เรียนก็เริ่มตัดสินใจแล้วว่า พวกเขาจะเหมาะกับบทบาทอาชีพใด ในขั้นตอนนี้ก็เช่นกันที่ผู้เรียนเริ่มค้นพบความสามารถพิเศษของตนและมองบุคคลอื่น ๆ ที่มีความสามารถเหมือนตน ว่าพวกเขาทำอะไรได้และประกอบอาชีพอะไร

3) ขั้นเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (Career Preparation) ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนเริ่มศึกษาและสะสมทักษะความรู้ที่จะต้องใช้ในอาชีพที่พวกเขาสนใจ รวมถึงทักษะการอ่านเขียนพื้นฐาน ผู้เรียนยังพยายามสกัดหาทักษะเฉพาะของอาชีพที่ตนสนใจเช่น วิชาเทคนิคองค์กรและพฤติกรรมที่พึงปรารถนาในองค์กร ในขั้นตอนนี้ผู้เรียนจะได้ทักษะจากโรงเรียน กิจกรรมในชุมชนต่าง ๆ และที่จากที่บ้านของผู้เรียนเอง ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถมาแต่กำเนิด และในช่วงนี้เองผู้เรียนเริ่มค้นพบความถนัดหรือความสามารถที่มีมาแต่กำเนิดของตนและรู้ว่าจะพัฒนาด้านใดให้เชี่ยวชาญขึ้น เพื่อให้มีศักยภาพในการแข่งขันกับผู้อื่น

4) ขั้นลงสู่การปฏิบัติงาน (Career Placement) ในขั้นตอนนี้มักเกิดขึ้นในช่วงวัยรุ่นตอนปลายแล้วหรือใกล้วัยผู้ใหญ่ ผู้เรียนเข้าสู่การปฏิบัติงานจริงและได้รับค่าจ้างตอบแทนหรืออาจเป็นผลประโยชน์อื่น แต่ที่ผู้เรียนจะได้รับอย่างแน่นอนคือประสบการณ์และผู้รับรองการผ่านการฝึกงาน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการเข้าสู่สนามการทำงานที่แท้จริง ผู้เรียนจะได้เรียนรู้ว่านายจ้างต้องการอะไรจากพวกเขา ผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบอะไรและอย่างไร

สถานศึกษาและครูต้องให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยเพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้มี 1) การสร้างแรงจูงใจ ความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการประกอบอาชีพ (career motivation) 2) การสร้างความเข้าใจในอาชีพ (career orientation) 3) การสำรวจโลกแห่งอาชีพในยุคปัจจุบัน (career exploration) และ 4) การเตรียมพร้อมสู่เส้นทางการประกอบ

อาชีพ (career preparation) ซึ่งจัดเป็นรูปแบบการศึกษาอาชีพระดับก่อนอุดมศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบการศึกษาอาชีพที่รัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ดำเนินการออกแบบการจัดการศึกษาดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการศึกษาอาชีพของรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา
(Dykeman et al., 2001)

รัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกาออกแบบรูปแบบการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพระดับก่อนอุดมศึกษา ดังนี้ 1) การสร้างแรงจูงใจด้านอาชีพ เป็นการสร้างตั้งแต่ก่อนประถมศึกษาถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเจตคติเชิงบวกต่อการทำงานและสร้างแรงจูงใจในการเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจกรรมจึงประกอบด้วยทัศนศึกษา (field trips) การจัดนิทรรศการอาชีพ (career fairs) การพัฒนาด้านบุคลาการ/สังคม (personal/social development) และการให้คำแนะนำด้านอาชีพ (career counseling) 2) การสร้างความเข้าใจในอาชีพ สำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 2 ซึ่งให้โอกาสผู้เรียนรับทราบอาชีพในอนาคตที่เตรียมตัว โดยโปรแกรมการสร้าง ความเข้าใจในอาชีพประกอบด้วยกิจกรรมการประชุมผู้เรียน/ผู้ปกครองโดยเน้นเรื่องอาชีพ แผนที่ การประกอบอาชีพ เวลาที่เหมาะสมในการประกอบอาชีพและการประเมินความสนใจ และการเข้าถึง ศูนย์การเรียนรู้ด้านอาชีพ 3) การสำรวจอาชีพ เน้นผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 - 4 และให้โอกาสเยาวชนพิจารณาประสบการณ์ที่ได้รับมาครั้งแรก จากโอกาสการทำงานที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของแต่ละบุคคล/แนวทาง/แกนของอาชีพ (ข้อมูลบาง ลักษณะสามารถดำเนินการได้ด้วยการให้คำแนะนำผ่านคอมพิวเตอร์ช่วยสอน) และ 4) การเตรียมการสู่อาชีพ สำหรับผู้เรียนอายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป ประกอบด้วย (1) การศึกษาที่ครอบคลุมอาชีพและเทคนิคเป็นการเน้นการเตรียมการด้านทักษะในการทำงานและความรู้ด้านเทคนิคด้านพฤติกรรมใน การทำงานและทัศนคติในการทำงาน (2) โปรแกรมการศึกษาก่อนระดับวิชาชีพเป็นการเน้นที่การให้ เตรียมการด้านทฤษฎีและทักษะเพื่อดำเนินการในแนวทางวิชาชีพหลังการเรียนระดับมัธยมศึกษา

2.3.5.4 แนวคิดในการจัดการศึกษาตามแนวคิดอาชีวะของ Marland

แนวคิดในการจัดการศึกษาตามแนวคิดอาชีวะของ Marland (1972)

ตารางที่ 2-3 สรุปแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีวะของ Marland

ระดับ การศึกษา เจ้าของ แนวคิด	ป.1-ป.3	ป.4-ป.6	ม.1-ม.3	ม.4-ม.6	ระดับอุดมศึกษา	
					เทคนิค	ปริญญา
Marland & Isaacson	ตระหนักในอาชีวะ	สำรวจตนเอง+ตัดสินใจ		เตรียมความพร้อมเข้าสู่อาชีวะ	ฝึกทักษะที่จำเป็น	
Calhoun and Finch (1976) Dykeman et al., (2001)	ตระหนักในอาชีวะ ค้นหาความสามารถในตัวเอง	สำรวจตนเอง +สำรวจอาชีวะ		ขั้นการเลือกอาชีวะ + การเตรียมตัวสู่อาชีวะ	ขั้นการเลือกอาชีวะ และฝึกทักษะที่จำเป็น	

แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีวะจาก 4 แนวคิดดังกล่าวสรุปให้เห็นได้ชัดขึ้นดังตารางที่ 2-4 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ขั้นตอนการจัดการศึกษาเพื่ออาชีวะนั้นสามารถจัดการเรียนการสอนได้ในทุกระดับอย่างต่อเนื่องคือ ในระดับชั้น ป.1 - ป.3 เน้นเกี่ยวกับการสร้างความตระหนักในอาชีวะ ในระดับชั้น ป.4 - ป.6 เน้นเกี่ยวกับการสำรวจตนเองและสำรวจอาชีวะ ในขั้นระดับชั้น ม.1 - ม.3 และ ม.4 - ม.6 เน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อการเข้าสู่อาชีวะ และในระดับอุดมศึกษานเน้นการฝึกทักษะที่จำเป็นเพื่อการประกอบอาชีพ

การจัดการศึกษาเพื่ออาชีวะในแต่ละระดับชั้นดังกล่าว มุ่งเน้นการสร้างหรือปลูกฝังพฤติกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ความตระหนัก และความสนใจ ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ควรสร้างให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องกันไปและให้เหมาะสมกับช่วงวัย เพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่ในตัวผู้เรียนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ และก้าวเข้าสู่อาชีพที่ตนเองสนใจ มีความถนัดและทำงานอาชีพนั่นอย่างมีความสุข

จากข้างต้นผู้วิจัยนำมาสรุปตารางวิเคราะห์แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีวะจำแนกตามลำดับขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีวะที่ตรงกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ได้ดังนี้

ตารางที่ 2-4 สรุปแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

การศึกษาเพื่ออาชีพ	Calhoun, C.C. and A.V. Finch, 1976	Isaacson, 1977 และ Sidney Marland	Dykeman et al., 2001
1. ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness)			
1.1 การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ	✓	✓	
1.2 การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง	✓	✓	✓
1.3 การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต	✓	✓	✓
1.4 การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน	✓		
2. การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration)			
2.1 การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ	✓	✓	✓
2.2 การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ	✓		✓
2.3 การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน	✓	✓	
2.4 การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ควบคู่กับการปฏิบัติ	✓	✓	✓
3. การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)			
3.1 การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจ ลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริม	✓	✓	✓

การศึกษาเพื่ออาชีพ	Calhoun, C.C. and A.V. Finch, 1976	Isaacson, 1977 และ Sidney Marland	Dykeman et al., 2001
การวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ			
3.2 การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน	✓		
3.3 การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา	✓		
4. การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation)			
4.1 เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย	✓		
4.2 การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ	✓	✓	
4.3 การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงาน ภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง	✓		✓
4.4 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน	✓	✓	

จากตารางที่ 2-4 สรุปแนวทางการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ได้ดังนี้

1. ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนัก ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ 2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง 3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต และ 4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน

2. การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ประกอบด้วย 1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ 2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ 3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน และ 4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ

3. การสัมผัสมงานอาชีพ (Career Orientation) ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ 2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือ กิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน และ 3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา

4. การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ประกอบด้วย 1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย 2) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ 3) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง และ 4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน

2.1.6 แนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวทางการศึกษาเพื่ออาชีพในประเทศไทย

แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพเป็นอีกกรอบความคิดหนึ่งที่มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนระดับการศึกษาภาคบังคับโดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีความเข้าใจในการดำเนินการตามแนวทางการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ

เนื่องจากแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพหรือการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังสมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาสและช่องทางในการทำงาน สรรวจและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน ซึ่งระยะเวลาที่ได้ศึกษาหาความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติอันดีผ่านการศึกษา การฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่จะตัดสินใจในการศึกษาต่อ การทำงานต่อไปได้ในอนาคต ทั้งนี้หากผู้เรียนขาดความรู้ ความเข้าใจ และการเตรียมพร้อมเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ความล้มเหลวหรือข้อผิดพลาดที่พบซึ่งก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมที่ตามมาคือ ปัญหาของการให้คุณค่าของงาน (work values) ปัญหาจริยธรรมในการทำงาน (work ethic) หรือจรรยาบรรณวิชาชีพ (professional ethic) และนิสัยการทำงาน (work habits)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณภาพ กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข และการจัดกระบวนการเรียนรู้ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง มีความเป็นไทย สามารถปรับตัวได้ เหมาะสมกับสถานการณ์โลกและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552 – 2561) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) มีข้อเสนอที่สำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานกับการประกอบอาชีพ ได้แก่ 1) มาตรการด้านผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ มีสมรรถนะ และความรู้ความสามารถ 2) มาตรการด้านการพัฒนาระบบผลิตครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา 3) นโยบายด้านคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ ที่มุ่งเน้นการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่ การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนรวม ทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ภาคเอกชน และทุกภาคส่วน 4) กลไกหลักเพื่อขับเคลื่อนด้านการจัดตั้งสถาบัน คุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการอย่างอิสระ คล่องตัว ไม่อยู่ในระบบราชการ ทำหน้าที่พัฒนาระบบคุณวุฒิวิชาชีพ ประเมินและให้การรับรองสมรรถนะวิชาชีพตามเกณฑ์มาตรฐาน และ5) หน่วยงานที่มีอยู่แล้วปฏิบัติการกิจเพิ่มเติมคือการประกันการเรียนรู้และรับรองมาตรฐานผู้เรียนโดยประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียนสุดท้ายของแต่ละช่วงชั้นให้เป็นการวัดผลระดับชาติ เพื่อให้สามารถใช้การวัด ประเมินผลที่เป็นมาตรฐานสามารถเทียบเคียงได้

สำหรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ ,2552) ได้กล่าวถึงกลุ่มสาระที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพโดยตรงคือ กลุ่มสาระ การงานอาชีพ และเทคโนโลยีโดยกำหนดให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดีในการทำงาน การจัดการ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการใช้เทคโนโลยี ประกอบด้วยสาระต่าง ๆ ได้แก่ 1) การดำรงชีวิตและครอบครัว เป็นสาระเกี่ยวกับการทำงานในชีวิตประจำวัน ช่วยเหลือตนเอง ครอบครัวยุ และสังคมได้ในสภาพ เศรษฐกิจพอเพียงไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เน้นการปฏิบัติจริงจนเกิดความมั่นใจและภูมิใจในผลสำเร็จ ของงาน เพื่อให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเอง 2) การออกแบบและเทคโนโลยี เป็นสาระเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของมนุษย์อย่างสร้างสรรค์ โดยนำความรู้มาใช้ กับกระบวนการเทคโนโลยี สร้างสิ่งของเครื่องใช้ วิธีการ หรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำรงชีวิตและ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นสาระเกี่ยวกับกระบวนการ เทคโนโลยีสารสนเทศ การติดต่อสื่อสาร การค้นหาข้อมูล การใช้ข้อมูลและสารสนเทศ การแก้ปัญหา หรือการสร้างงาน คุณค่าและผลกระทบของเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร 4) การอาชีพเป็น สาระเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นต่ออาชีพ เห็นความสำคัญของคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อ อาชีพ ใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เห็นคุณค่าของอาชีพสุจริต และเห็นแนวทางในการประกอบ อาชีพ

หลักสูตรและการเรียนการสอนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นที่จะต้องดำเนินการอย่าง รอบคอบและครอบคลุมถึงจุดประสงค์หลักของการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนได้ ความตระหนักรู้ในคุณค่าและมีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังคมความรู้ และทักษะที่ จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาสและช่องทางในการทำงาน และสำรวจและก้าวเข้าสู่โลกแห่ง การทำงาน ซึ่งจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยพบว่าสามารถจัดกลุ่มของโครงสร้างเนื้อหาของ การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ (Evans, Hoyt, & Mangum, 1973) ได้แก่ 1) โลกของการ ประกอบอาชีพ 2) คุณค่าของการทำงาน 3) นิสัยของการทำงาน 4) ความพึงพอใจและการปรับตัวใน อาชีพ 5) การตัดสินใจเกี่ยวกับอาชีพ และ 6) การตัดสินใจในการประกอบอาชีพ

จากเอกสารประกอบการประชุมวิชาการหัวข้อเรื่อง อกวิวัฒน์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย : สร้างสัมมาชีพ เพื่อสังคมทั้งมวล ได้กล่าวถึงการคาดการณ์ของ World Economic Forum ในเรื่อง “Empowering Youth” ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า ประชากรเยาวชนจำนวนประมาณ 1.2 พันล้านคน จะเข้าสู่โลกของตลาดแรงงาน ซึ่งจำเป็นจะต้องเร่งสร้างโอกาสและเตรียมเยาวชนให้พร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับ ระบบการศึกษาและการเสริมพลังการเรียนรู้ให้กับเยาวชนเพื่อสร้าง ทักษะการทำงาน ตลอดจนถึงทัศนคติต่อการเห็นคุณภาพการทำงาน ในโลกตลาดแรงงานยุคใหม่ ดังนั้น วงการศึกษาควรมุ่งสู่การเคลื่อนไหวและผลักดันเร่งการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษานอกจากนั้นประชาคมโลกยังเรียกร้องให้มีการปรับกระบวนการทัศน์ใหม่ของระบบการศึกษาและระบบ

การฝึกอบรมและพัฒนาคน และจากสถานการณ์การเรียกร้อง และประท้วงในหลายประเทศส่วนหนึ่ง ก็มาจากปัญหาการว่างงานของเยาวชนและคนหนุ่มสาวที่เกิดขึ้นแทบทุกประเทศ ประเทศเหล่านี้มองว่า ต้นเหตุของปัญหาดังกล่าวมาจากการจัดการศึกษาที่ไม่สามารถตอบโจทย์การจ้างงานได้ สหประชาชาติจึงออกมามีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ด้วยและเห็นควรให้มีการปฏิรูปเรื่อง การศึกษาเพื่อการมีงานทำ มีรายงานที่เกี่ยวข้องอีกมากมายที่บ่งชี้ทิศทางที่คล้ายคลึงกันว่า ปัจจุบัน ทักษะชีวิตและโลกการมีงานทำ ถือเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาการศึกษายุคใหม่ที่หลายประเทศ หันมาให้ความสำคัญ รวมทั้งเป็นอีกหนึ่ง ทักษะหลักของผู้เรียนที่ควรมีในศตวรรษที่ 21 (The Partnership for 21th Century Skills) หรือแม้แต่ International Labour Organization : ILO ได้ตระหนักถึงปัญหาการจ้างงานเยาวชน (Youth Employment) และแนะนำให้ประเทศสมาชิก ปรับปรุงระบบการศึกษา จากการประชุมของ World Economic Forum ก็ได้หยิบประเด็นเรื่อง วิฤตเศรษฐกิจและแรงงานอันเนื่องมาจากผลกระทบเรื่องคุณภาพและทักษะการทำงานของคน และได้ต่อยอดผลักดันให้มีการทำงานแบบบูรณาการความร่วมมือ เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาวิกฤตกำลังแรงงาน และคุณภาพคนรุ่นใหม่ โดยมีใช้เพียงผลักดันเรื่องการส่งเสริมการพัฒนามนุษย์แต่ยังคงดันให้ภาค การศึกษาต้องรู้ แนวการจัดการศึกษาเพื่อให้สนองต่อการสร้างกำลังคนที่มีทักษะฝีมือในการ ทำงานอย่างเร่งด่วน ในปี 2013 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้จัดงบประมาณ 8,000 ล้านดอลลาร์ในการ สร้างนโยบาย “สร้างทักษะ ชีวิตและทักษะการทำงาน” เพื่อสนับสนุนโครงการฝึกฝนทักษะการ ทำงานให้ผู้เรียนมัธยมรองรับภาคอุตสาหกรรมและทุ่มงบประมาณในการจ้างครู โดยการตัด งบประมาณการทหารลงเพื่อนำมาพัฒนาทักษะ เยาวชนของตน นอกจากนี้ยังมีอีกหลายประเทศ เช่น แคนาดา อังกฤษ เกาหลีใต้ สิงคโปร์และอีกหลายประเทศที่ มีนโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวกับการ ส่งเสริม “Work-Based Learning” ที่หนุนให้ทั้งภาคแรงงานและภาคการ ศึกษาร่วมมือกัน พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะอาชีพ ประเทศเหล่านี้ไม่เพียงสนับสนุนนโยบายดังกล่าวเท่านั้นแต่ยัง ถือเป็น ภาระรับผิดชอบต่อสังคมที่สำคัญยิ่งของระบบการศึกษายุคใหม่ทั้งในระดับนโยบายและระดับ สถานศึกษา (จุฬารักษ์ มาเสถียรวงศ์, 2557)

การจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในการศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนมี ความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน ส่งสมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหา โอกาสและช่องทางในการทำงาน และสำรวจและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน ซึ่งจะต้องพัฒนา ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทางอาชีพ (career development) ของผู้เรียนในช่วงอายุ ตั้งแต่ 9 - 15 ปี ซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นประถมศึกษาตอนปลายถึงมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งหลักสูตร และการเรียนการสอนจากทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องให้ความสำคัญ และร่วมมือกันจัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความคิดรวบยอด โดยดำเนินการแบ่งน้ำหนักการให้ ความรู้เป็น 3 ระดับได้แก่ การแนะนำ การพัฒนา และการเน้นย้ำ ซึ่งมีความคิดรวบยอดหลายข้อ

โดยเฉพาะในระดับที่ต้องให้ผู้เรียนมีความคิดรวบยอดในช่วงแรกในระดับประถมศึกษาตอนปลายนั้น จัดได้ว่ามีความสำคัญที่เป็นพื้นฐานให้เกิดการยอมรับถึงความหลากหลายและความแตกต่างของการทำหน้าที่และการประกอบอาชีพในสังคมอันจะทำให้เกิด เจตคติ คุณค่าและแรงจูงใจที่ดีต่อไป

สำหรับประเทศไทยการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปรากฏในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) สาระที่ 4 ของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือ สาระการอาชีพ เริ่มต้นจัดให้กับผู้เรียน ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นต้นไปเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ พื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพในชุมชนของตน และสามารถสำรวจความสนใจ ความสามารถและทักษะอาชีพของตน และเมื่อเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จึงเริ่มเรียนรู้สาระเกี่ยวกับแนวทางการเลือกอาชีพ และการสร้างเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ รวมทั้งได้ฝึกทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพโดยทั่วไปอย่างเช่น ทักษะกระบวนการทำงาน ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกัน ทักษะแสวงหาความรู้ และทักษะการจัดการ เมื่อเข้าสู่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนเริ่มฝึกทักษะการหางาน จากแหล่งต่าง ๆ และพร้อมฝึกทักษะอาชีพให้มีประสบการณ์อาชีพที่ถนัดและสนใจ และมีคุณลักษณะที่ดีต่ออาชีพ แต่หากพิจารณาจากหลักสูตร และการเรียนการสอนแล้ว พบว่า ยังขาดการเสริมสร้างความรู้และทักษะทางอาชีพที่เป็นรากฐานสำคัญคือ การพัฒนาทางด้านเจตคติสำหรับการทำงานและอาชีพสำหรับการออกไปประกอบอาชีพเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ดังนั้นแนวคิดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐานของไทย จำเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นรากฐานและเป็นส่วนหนึ่งของเจตนารมณ์และเป้าหมายของการศึกษาสำหรับเยาวชนไทย การให้ความรู้ความเข้าใจต่อความคิดรวบยอดของ “การศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ” จำเป็นอยู่ในทุกระดับชั้น เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีการจัดน้ำหนักของความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพในแต่ละด้านที่แตกต่างกันไปตามระดับชั้นของผู้เรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เป็นวัยที่จำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องการอ่านออกเขียนได้ (literacy) การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพจึงเป็นส่วนที่มีสัดส่วนน้อย ในหลักสูตรและการเรียนการสอน อย่างไรก็ตามผู้เรียนระดับชั้นนี้ให้ความสนใจในเรื่องใกล้ตัวของตนเอง ครอบครั้ว การเรียนการสอนจึงสามารถใช้เรื่องรอบตัวของผู้เรียนเชื่อมโยงไปสู่การให้ผู้เรียน ได้ทำ ความรู้จัก และเห็นความแตกต่างของหน้าที่และอาชีพต่าง ๆ ได้ ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักต่ออาชีพให้เกิดขึ้นมากที่สุด

กลุ่มผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นช่วงวัยที่สามารถเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรมมากขึ้นและเรียนรู้จากเรื่องใกล้ตัวและจากสื่อต่าง ๆ ได้มากซึ่งสามารถเชื่อมโยงอาชีพต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสำคัญของระบบสังคมได้ จึงเป็นช่วงเวลาของการแนะนำ และสร้างความรู้ ความเข้าใจ ต่อการศึกษากับการประกอบอาชีพได้ในทั้ง 4 ชั้นของแนวคิด

สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 นับว่ามีความสำคัญมากเนื่องจากเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น เริ่มสนใจเรื่องของตนเอง เพื่อนใกล้ชิด มีการสร้างสังคม และพัฒนาความเป็นอัตลักษณ์ของตนเองมากขึ้น การทำความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษากับการประกอบอาชีพจึงเป็นช่วงเวลาของการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ การยอมรับความแตกต่างของบุคคลทั้งในด้านความสนใจ ความสามารถ ทักษะ และทำให้คุณค่าให้เพิ่มมากขึ้นโดยเชื่อมกับการประกอบอาชีพของคนในสังคม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนวัยนี้ได้รู้จักตนเองมากยิ่งขึ้นโดยการเรียนการสอน จำเป็นต้องเอื้อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงร่วมกับการประเมินตามสภาพจริงมากยิ่งขึ้น เช่น กิจกรรมการสำรวจอาชีพทัศนศึกษา การสังเกตงานอาชีพต่าง ๆ และงานอาชีพในท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม การฝึกปฏิบัติ การเรียนโดยใช้โครงงานเป็นฐาน และการฝึกงาน เป็นต้น

สำหรับผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เน้นหนักที่การเตรียมการสู่อาชีพของระดับซึ่งโปรแกรมการศึกษา ก่อนระดับวิชาชีพเป็นการเน้นที่การให้เตรียมการด้านทฤษฎีและทักษะเพื่อดำเนินการในแนวทางวิชาชีพหลังการเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งมีความแตกต่างจากการเตรียมการสู่อาชีพของสถาบันอาชีวศึกษาที่เน้นการเตรียมการด้านทักษะในการทำงานและความรู้ ด้านเทคนิคด้านพฤติกรรมในการทำงานและทัศนคติในการทำงาน

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา ชญาพิมพ์ อุสาโท และปราวีณยา สุวรรณ ญัฐโชติ (2554) ได้สังเคราะห์ภาพรวมการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ด้านปัจจัย เงื่อนไข และภาพความสำเร็จพบว่า 1) ปัจจัยด้านปรัชญาและแนวคิดนั้น ได้แก่ (1) การนำหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษา (2) การใช้หลักสูตรท้องถิ่น (3) นโยบายและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน (4) การขับเคลื่อนโรงเรียนตามมาตรฐานสากล (4) พระราชประสงค์ในการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2) ปัจจัยด้านผู้บริหารและครู ได้แก่ (1) การให้ความสำคัญของผู้บริหาร (2) ครู และผู้บริหาร มีความสามัคคี เสียสละ เกื้อกูลในการทำงานร่วมกัน (3) ครูมีความรู้ความชำนาญสูงในศาสตร์ของตน และมีหัวใจแห่งการพัฒนาตนเองเพื่อผู้เรียน และชุมชน รวมถึงการประสานงานที่ดีของผู้บริหารและครู 3) ปัจจัยด้านผู้เรียน ได้แก่ การที่ผู้เรียนมีความพร้อมทุกด้านเป็นทุนเดิม 4) ปัจจัยด้านบริบทและสภาพแวดล้อมคือการที่โรงเรียนมีสภาพแวดล้อมด้วยแหล่งเรียนรู้ 5) ปัจจัยด้านความร่วมมือ ได้แก่ (1) องค์กรภายนอกโรงเรียน ท้องถิ่นชุมชนให้ความร่วมมือในการสนับสนุนโรงเรียน (2) การสนับสนุนจากชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครองและชาวบ้านเนื่องจากความศรัทธา (3) ผู้บริหารโรงเรียนและคุณครูที่ตั้งใจทำงานดูแลเอา

ใจใสบุตรหลาน (4) ครอบครัวเกษตรกรรักในเรื่องการเกษตรมีความสุขในการเกษตร (5) มหาวิทยาลัยช่วยในการยกระดับความรู้ความสามารถและพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ครูภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแรงบันดาลใจทางวิชาชีพ (7) องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และสื่อมวลชน มีศักยภาพทางวิชาการและทรัพยากร (8) ความร่วมมือระหว่างคนในชุมชน ศิษย์เก่า และสมาคมผู้ปกครอง

เงื่อนไขการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพแบ่งออกเป็น 1) ด้านการบริหาร นโยบาย และวิสัยทัศน์ ได้แก่ (1) การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2) การยึดหลักธรรมาภิบาล (3) วิสัยทัศน์และการสนับสนุนของผู้บริหาร (4) การกระจายอำนาจและงบประมาณ (5) การบริหารจัดการงบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง (6) นโยบายโรงเรียนในฝัน (7) การบริหารงานที่เป็นระบบกระจายอำนาจให้กลุ่มสาระ (8) เปิดโอกาสให้บุคลากรครูดริเริ่มแผนงานโครงการ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ (1) จัดหลักสูตรแบบ Dual-System สายอาชีพคู่สายสามัญ (2) การจัดการและบริหารหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนและปัจเจกบุคคลเน้นการบูรณาการ การศึกษาต่อเพื่อการประกอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะ (3) การให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพของครูทุกกลุ่มสาระฯ (4) การจัดกิจกรรมในหลักสูตร/เสริมหลักสูตร และ fegobo โครงการที่เสริมความรู้และทักษะ (5) มีการประชุมวางแผนหลักสูตรร่วมกันกับสถานประกอบการและฝึกงานในสถานประกอบการจริง (6) ความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีระหว่างครูและ ผู้เรียน (7) การหล่อหลอมบุคลิกภาพของผู้เรียน ผ่านครุต้นแบบกิจกรรมสิ่งแวดล้อม (8) การบูรณาการในกลุ่มสาระ (9) หลักสูตรเป็นไปตามบริบทชุมชน (10) การยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (11) โครงการพัฒนาผู้เรียน (โครงการหรือชุมนุม) 3) ด้านการสนับสนุนและเครือข่าย ได้แก่ (1) เครือข่ายแบบกัลยาณมิตรและความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก (2) การได้รับการสนับสนุนจากสมาคมผู้ปกครอง/ผู้เรียนเก่าเป็นอย่างดี (3) การเชื่อมโยงชุมชนสู่โรงเรียน (4) ความสัมพันธ์กับองค์กรภายนอก

ผลที่เกิดขึ้นหลังสำเร็จการศึกษาในภาพรวม ได้แก่ 1) ผู้เรียนออกไปทำงานประกอบอาชีพได้ 2) ผู้เรียนเข้าศึกษาเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาวิชาชีพที่ตนสนใจได้ 3) ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะขั้นสูง 4) ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตนได้ ผลที่เกิดขึ้นเฉพาะด้านมีดังนี้ 1) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง ได้แก่ (1) จิตอาสา ขยัน อดทน มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียน เป็นคนดีมีคุณธรรม (2) มีอาหารกลางวันรับประทาน (3) มีทักษะชีวิตและทักษะในการประกอบอาชีพ (4) มีรายได้ระหว่างเรียน 2) ผลที่เกิดขึ้นกับโรงเรียนและชุมชน (1) เป็นแหล่งบ่มเพาะแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพ (2) ชุมชนกับโรงเรียนมีความเป็น อันหนึ่งอันเดียวกัน และ (3) ผู้ปกครองลดละเลิกอบายมุขในส่วนของ ภาพความสำเร็จของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพนั้นมีดังนี้ 1) ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีความคิดเห็นตรงกันและมีความเชื่อมั่นว่า

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต้องจัดให้เกิดขึ้นให้ได้

2) ผู้ปกครองรับรู้ว่าคุณสมบัติของตนเองควรได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างไร ที่จะทำให้มีทักษะในการประกอบอาชีพที่สุจริตเพื่อที่จะหารายได้มาใช้จ่ายในการดำรงชีพอยู่ในโลกใบนี้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

3) ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับ ทุกสังกัด มีข้อตกลงร่วมกันที่จะร่วมมือกันสานฝันให้เป็นจริงและเป็นความสำเร็จของประเทศไทยไม่ใช่หน่วยงานใดหรือใครคนใดคนหนึ่ง

4) องค์การภาคเอกชน ชุมชน มีส่วนร่วม ร่วมมือในการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านทักษะให้กับระบบเศรษฐกิจในการพัฒนาประเทศที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR)

5) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนทรัพยากรในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงินในการจัดการศึกษาของคน ชุมชน ท้องถิ่นที่ตนเองรับผิดชอบ

6) ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพครูและวิชาชีพทางการศึกษาที่เป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคมในการพัฒนาประเทศ

7) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ดังนั้นความรู้และทักษะชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้และทักษะฝีมือแรงงานด้านการเกษตร ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านการประกอบการ ด้านอุตสาหกรรมและการบริการ

8) ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้ ความซื่อสัตย์ ความขยัน ความอดทน การพึ่งตนเอง ความรับผิดชอบต่อสังคม ความเสียสละ และ

9) ผู้เรียนมีค่านิยมที่สร้างสรรค์เกี่ยวกับอาชีพ เลือกอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของชุมชน สังคม โลกในอนาคตและตรงกับความถนัด ความสนใจ ความชอบส่วนตัว ผู้เรียนมีโอกาสฝึกอาชีพและได้รับคำตอบแทนจนทำให้ผู้เรียนรู้จักการเป็นผู้ประกอบการเห็นค่าของเงินแล้วใช้จ่ายอย่างประหยัด เป็นผู้บริโภคที่ฉลาดให้เกิดความสมดุลระหว่างระบบเศรษฐกิจกับระบบอื่นๆ เช่น การเมือง สิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะการรณรงค์หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นหลักในการดำรงชีวิตให้มีความสุขอย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี

นอกจากนี้แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของ Isaacson ได้ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทยด้วยเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากจุดประสงค์สำคัญของการจัดการศึกษาในประเทศไทยนั้น นอกจากมุ่งพัฒนาให้ประชาชนมีความรู้ความสามารถเฉลียวฉลาดคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และเป็นพลเมืองดีแล้วยังมุ่งที่จะให้มีความรู้พื้นฐานด้านการงานและอาชีพด้วย โดยการจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาอาชีพแก่ผู้เรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ในรายวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และวิชาอาชีพ เพื่อใช้สอนทั้งในระบบโรงเรียนและนอกโรงเรียนเป็นการช่วยพัฒนาการศึกษาด้านวิชาอาชีพให้แก่ประชาชนในหลายรูปแบบเพื่อแก้ปัญหารว่างงานของผู้ที่จบการศึกษาภาคบังคับแล้วแล้วที่ไม่ได้ศึกษาต่อและว่างงานเป็นจำนวนมากเนื่องจากขาดความรู้ เจตคติ และทักษะพื้นฐานบางอย่างในการประกอบอาชีพ (โกวิท วรพิพัฒน์, 2531) ซึ่งเป็นปัญหาที่คล้ายคลึงกันกับปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ.1960 อันเป็นที่มาของการเกิดแนวคิดเรื่องการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพนั่นเอง แต่สำหรับในประเทศไทยปัญหาเรื่องผู้จบการศึกษา แล้ว

ตงงานยังคงมีอยู่เรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2542 ที่ประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษาในครั้งล่าสุด เพื่อแก้ปัญหาการตงงานของผู้จบการศึกษาในระดับต่าง ๆ รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่เป็นปัญหาสืบเนื่องมาจากความล้มเหลวของระบบการศึกษาของประเทศ ในการปฏิรูปการศึกษารั้งนี้ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ.2545 กำหนดให้มีการจัดระบบการศึกษาเป็น 3 แบบคือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย แบ่งระดับชั้นของการศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา ระดับอาชีวศึกษา และการศึกษาระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545) โดยที่มีการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ซึ่งเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มหนึ่งจากทั้งหมด 8 กลุ่มสาระของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งเป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีขีดความสามารถในการแข่งขัน สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข มีความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อตามความถนัดและความสามารถของแต่ละบุคคล หลักสูตรแกนกลางนี้สามารถนำไปใช้จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชนสังคม ประเทศชาติ และโลก (จรูญ ชูลาภ, 2544)

2.1.7 การแนะแนวอาชีพ

2.1.7.1 ความหมายของการแนะแนวอาชีพ

Super (1973) ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพว่าหมายถึงกระบวนการให้ความช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเองรู้จักโลกของงานรู้จักตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีความสำเร็จและมีความพึงพอใจในการประกอบอาชีพ

Herr and Carmer (1988) ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพว่าหมายถึงการแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลในการเลือกอาชีพเตรียมตัวประกอบอาชีพเข้าสู่ความสำเร็จและการประสบความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพ

Myers (1941) ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพว่าหมายถึงการแนะแนวอาชีพเป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลแต่ละคนในการให้ข่าวสารข้อมูลประสบการณ์และคำแนะนำเกี่ยวกับการเลือกอาชีพซึ่งจะช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถเลือกอาชีพสำหรับตนเองได้

Gibson and Mitchell (1986) ให้ความหมายของการแนะแนวอาชีพว่าหมายถึงกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งผู้ให้บริการปรึกษานำมาใช้เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้บุคคลมีพัฒนาการด้านอาชีพที่เหมาะสมกิจกรรมเหล่านี้ครอบคลุมทั้งความช่วยเหลือเกี่ยวกับการวางแผนอาชีพการตัดสินใจเลือกอาชีพและการปรับตัวในการประกอบอาชีพ

จากความหมายของการแนะแนวอาชีพ สรุปได้ว่า การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเองรู้จักโลกของงานรู้จักตัดสินใจเลือกอาชีพได้มีความพึงพอใจในการประกอบอาชีพเตรียมตัวประกอบอาชีพการเรียนรู้ความก้าวหน้าในอาชีพซึ่งจะช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถเลือกอาชีพสำหรับตนเองได้และการปรับตัวในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

2.3.7.2 จุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพ

พนม ลีมาจารย์ (2533) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มองเห็นความสำคัญของงานอาชีพ
2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ
3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงอิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ เช่น ความถนัดความสนใจ บุคลิกภาพระดับสติปัญญาสภาพร่างกายที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4. เพื่อให้ข้อสนเทศแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับอาชีพที่ผู้เรียนสนใจ
5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหางาน วิธีการสมัครงานและวิธีปรับตัวให้เข้ากับงาน
6. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตทุกอาชีพ

ศูนย์สหกิจศึกษาและพัฒนาอาชีพ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (2559) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มองเห็นความสำคัญของอาชีพ
2. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นและในโลกกว้าง
3. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงอิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ เช่น ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ระดับสติปัญญา สภาพร่างกาย ที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4. เพื่อให้ข้อสนเทศแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับอาชีพที่ผู้เรียนสนใจ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจในอาชีพนั้นๆ ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น
5. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหางานวิธีการสมัครงานวิธีการปรับตัวให้เข้ากับงานและวิธีการปฏิบัติตนให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน

6. เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตทุกอาชีพ

คมเพชร ฉัตรศุกกุล (2545) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพได้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องของโลกอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผนโครงการประกอบอาชีพ

2. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถค้นหาความสามารถต่าง ๆ ในตัวของผู้เรียนและเข้าใจตัวเองมากยิ่งขึ้นทั้งในด้านความเข้าใจความถนัดบุคลิกภาพและอื่นๆ

3. ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการพิจารณาถึงอาชีพต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับตัวเขามากยิ่งขึ้น

4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรมการทำงานซึ่งช่วยทำให้เกิดการสำรวจตนเองในการพิจารณาวางแผนโครงการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ

5. ช่วยพัฒนาเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตทั้งหลาย

สรุปจุดมุ่งหมายของการแนะแนวอาชีพเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพที่สุจริตทุกอาชีพมองเห็นความสำคัญของอาชีพ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น และในโลกกว้างได้ตระหนักถึงอิทธิพลของสิ่งต่าง ๆ ก่อนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ เช่น ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ระดับสติปัญญา สภาพร่างกายที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ เช่นกัน และให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหางาน วิธีการสมัครงานและวิธีปรับตัวให้เข้ากับงานในอนาคต

2.1.7.2 หลักสำคัญในการจัดรูปแบบการแนะแนวอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษา

(Roe (1965) ได้กล่าวว่า หลักสำคัญในการจัดรูปแบบการแนะแนวอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาผู้ดำเนินการจัดหรือผู้รับผิดชอบ จำเป็นต้องมีหลักการสำคัญที่ควรยึดถือเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาในการจัดรูปแบบการแนะแนวอาชีพให้มีประสิทธิภาพซึ่งมีดังนี้

1. จะต้องจัดให้ต่อเนื่องกันไปตั้งแต่เด็กก่อนเข้าเรียนระหว่างเรียนและภายหลังเด็กเรียนจบแล้ว
2. จะต้องจัดเพื่อเด็กทุกคนไม่ใช่เฉพาะเด็กที่มีปัญหาเรื่องอาชีพเท่านั้น
3. จะต้องถือว่าเด็กเป็นศูนย์กลางสำคัญในการแนะแนวอาชีพโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งมีสติปัญญาความสามารถความถนัดความสนใจ และอุปนิสัยใจคอที่แตกต่างกัน รวมทั้งมีศักยภาพในตนซึ่งอาจแตกต่างกัน
4. จะต้องถือว่าเด็กทุกคนมีสิทธิและเสรีภาพที่จะเลือกและตัดสินใจเลือกแนวทางการงานของตนโดยไม่มีการบังคับและถือว่าเด็กจะต้องรับผิดชอบในการกระทำของตน
5. จะต้องจัดรูปแบบการแนะแนวอาชีพให้ครบทั้ง 5 บริการโดยจัดให้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป
6. จะต้องมีการผู้ที่มีความศรัทธาต่อการแนะแนวอาชีพเป็นผู้รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายวางแผนโครงการและวางแผนปฏิบัติการแนะแนว
7. จะต้องได้รับความร่วมมือและมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนในชุมชนหรือภายนอกสถานการศึกษาเพื่อรับและให้บริการ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้งานแนะแนวอาชีพดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
8. ในการจัดรูปแบบการแนะแนวจะต้องคำนึงถึงวัยและความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ
9. ครูผู้จัดรูปแบบการแนะแนวอาชีพจะต้องมีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ

10. จะต้องมีเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้เด็กรู้จักตัวเอง จะต้องมีแฟ้มประวัติระเบียบวาระสำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อความสะดวกในการให้บริการได้อย่าง ถูกต้อง

11. ต้องจัดระบบการให้ข้อมูลด้านอาชีพอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยในการ ตัดสินใจ

12. ต้องพยายามให้ผู้เรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ปกครองและทรัพยากรต่าง ๆ ในชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมมากที่สุด

13. รูปแบบการแนะแนวอาชีพแต่ละระดับนั้นไม่เหมือนกัน สำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ควรเน้นในเรื่องการสำรวจและสัมผัสงานต่าง ๆ ซึ่งจะได้มีความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้นหรือได้มีการฝึก อาชีพเบื้องต้นเพื่อเป็นการเตรียมตัวในการไปศึกษาหรือฝึกฝนเพิ่มเติมหรือถึงขั้นความพร้อมที่จะ ทำงานอาชีพระดับกึ่งฝีมือรวมทั้งการมีนิสัยและจริยธรรมในการทำงานที่ดี

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่าหลักสำคัญในการจัดการแนะแนวอาชีพในโรงเรียน มัธยมศึกษาคือในการจัดบริการแนะแนวอาชีพจะต้องจัดอย่างต่อเนื่องและต้องจัดให้กับเด็กทุกคนโดย ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางสำคัญในการจัดทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยและในการจัด แนะแนวอาชีพนั้นควรจะต้องจัดให้ครอบคลุมกับบริการแนะแนวทั้ง 5 ด้าน

2.1.8 กรณีศึกษาการจัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในต่างประเทศ

2.1.8.1 กรณีศึกษาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในระดับประถมศึกษาประเทศ

ออสเตรเลีย

โรงเรียน Kurri Kurri School เป็นโรงเรียนศึกษาที่ตั้งอยู่ในนิวเซาท์เวล ประเทศออสเตรเลีย โรงเรียนเป็นโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนที่ได้รับรางวัลในการใช้การศึกษาเพื่ออาชีพในระดับ ประถมศึกษา โรงเรียนดำเนินการตาม Australian Blueprint for Career Development (MCEECDYA, 2010) ซึ่งกล่าวว่าการศึกษาเพื่ออาชีพไม่ใช่การเอาการศึกษาเพื่ออาชีพแบบดั้งเดิม มาใช้กับโรงเรียนประถมศึกษา แต่ว่าเป็นการสร้างเสริมความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติของผู้เรียนและความรู้ความเข้าใจเรื่องอาชีพของผู้เรียน ผู้เรียนจะได้เรียนรู้เรื่องโลกของงานผ่านวิชา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เป็นการเชื่อมต่อการเรียนรู้กับชีวิตจริง และยังเป็น การพัฒนาทักษะการจัดการตนเองของผู้เรียนด้วย Kurri Kurri School มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการ พัฒนาด้านอาชีพก่อนเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเชื่อมั่นว่าจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อนุบาลจะเป็นการช่วยผู้เรียนตัดสินใจเรื่องการศึกษาและการอาชีพใน อนาคตอย่างรอบคอบและชาญฉลาด โรงเรียนพยายามสนับสนุนผู้เรียนของตนเองให้เป็นผู้คิดและ วางแผนอนาคตในด้านอาชีพและการศึกษาต่อหรือการฝึกอบรมต่อไป โรงเรียนมีจุดเด่นในการบูรณา

การการศึกษาเพื่ออาชีพเข้ากับหลักสูตรของผู้เรียนระดับอนุบาลถึงประถมปลาย โรงเรียนเริ่มต้นโครงการด้วยการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการแจกสารโรงเรียนแจ้งผู้ปกครองและชุมชนว่าจะนำหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพมาบูรณาการหลักสูตรการสอนของโรงเรียน ในสารนี้โรงเรียนยังเน้นว่าบทบาทของโรงเรียนว่าจะช่วยสร้างและสนับสนุนผู้เรียนให้มีความฝันเกี่ยวกับสายอาชีพที่สอดคล้องกับความปรารถนาของผู้เรียน พร้อมสร้างความเข้าใจเรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) Kurri Kurri School เริ่มใช้หลักสูตรบูรณาการนี้กับผู้เรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล โดยมีการจัดสอน Phonics และมุมบทบาทสมมติที่เกี่ยวกับอาชีพ ผู้เกี่ยวข้องและคนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ โรงเรียนมีการจัดทัศนศึกษาให้ผู้เรียนได้เยี่ยมชมโรงเรียนอาชีวศึกษา (TAFE) และมหาวิทยาลัย มีการจัดกิจกรรมวันอาชีพพหุรชา (Career Fun Day) จากการจัดกิจกรรมของโรงเรียนพบว่า ผู้เรียนได้พัฒนาทัศนคติที่ดีขึ้นต่อการเรียนรู้และยินดีกับความสำเร็จของตนเอง โรงเรียนยังมีการจัดทำหนังสือ “Thinking Careers” ให้กับผู้เรียนปี 5-8 ด้วย และเมื่อขึ้นปี 9 ผู้เรียนจะได้เริ่มเข้าฝึกงาน ทั้งหมดครบกระบวนการนี้ Kurri Kurri School ได้รับความร่วมมืออย่างดีจาก ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรเอกชนและรัฐบาล ดังคำกล่าว “The key to success has been a lot of work by a lot of people” ทีมบริหาร Kurri Kurri School มีคำกล่าวในการทำการศึกษาเพื่ออาชีพให้สำเร็จได้ด้วยคุณแจแห่งความสำเร็จคือ Resilience, Confidence, Getting Along, Organization, Persistence

ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ Kurri Kurri School ให้ความสำคัญเรื่องการพัฒนาทักษะการอาชีพของแต่ละบุคคล การฝึกและสาธิตทักษะการทำงานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เรียนรู้แยกแยะความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้การศึกษาและโลกของงาน เรียนรู้ที่อาชีพมีความสำคัญต่อความต้องการและหน้าที่ของอาชีพต่อชุมชน เรียนรู้อาชีพใหม่ ๆ และอาชีพที่มีความเป็นไปได้ในชุมชน กระตุ้นสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนโดยการพัฒนาสร้างความเข้าใจในเรื่องความสนใจ ความสามารถ คุณสมบัติของเอกบุคคล ครูใหญ่โรงเรียน Judy Harrison กล่าวว่าโรงเรียนของเราใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับอายุผู้เรียน ซึ่งจะสนับสนุนพัฒนาการในเรื่องของตัวตนผู้เรียน ความเข้าใจเรื่องโลกของงานอย่างลึกซึ้ง และทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผ่านการเรียนแบบบูรณาการ การรับฟังผลสะท้อน การตอบรับและการตั้งเป้าหมาย โรงเรียนสามารถสนับสนุนผู้เรียนให้เพิ่มความสนใจและความสามารถเมื่อผู้เรียนโตขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงการตัดสินใจในอนาคต โดยการสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความฝันในการเลือกอาชีพ แบ่งปันประสบการณ์เชิงบวกและแนวคิดการทำงาน และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นหาอาชีพที่หลากหลายขึ้น จัดประสบการณ์เกี่ยวกับโลกของงานที่เหมาะสมกับอายุเด็ก อาจเป็นการเล่นบทบาทสมมติ อ่านนิทานเกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้น การอธิบายเรื่องอาชีพต่าง ๆ และบทบาทของอาชีพต่อชุมชน ช่วยผู้เรียนให้เห็นรอยต่อของการศึกษากับอาชีพในอนาคตของพวกเขา เมื่อผู้เรียนเห็นแล้วเข้าใจว่าการศึกษากับงานเชื่อมต่อกันได้อย่างไร ผู้เรียนจะร่วมมือข้อ

ผู้มัด และพันธสัญญา ครูต้องช่วยผู้เรียนในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สร้างความมั่นใจในการได้ลองสิ่งใหม่ ๆ โดยไม่กลัวความล้มเหลว และสุดท้ายคือพัฒนาทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้การใช้ชีวิตและอนาคต ซึ่งทั้งหมดเป็นพื้นฐานของความสำเร็จที่ไม่หยุดนิ่ง หน้าที่ของครูผู้สอนที่ Kurri Kurri School ครูผู้สอนที่จะต้องมีการจัดเตรียมแฟ้มประวัติของบริษัท องค์กรต่าง ๆ ในชุมชน ประวัติครอบครัวเด็กผู้เรียนแต่ละคน เพื่อเป็นข้อมูลหากผู้เรียนจะต้องการออกทัศนศึกษาหรือเมื่อต้องเชิญผู้เกี่ยวข้องเข้าให้ความรู้กับผู้เรียน ครูต้องเข้าศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเพื่อให้เข้าใจรูปแบบการเรียนการสอน ครูต้องออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรของโรงเรียน เช่น Real Game และ Make it real เป็นต้น ครูเน้นการพัฒนาความเข้าใจเรื่องอาชีพให้ผู้เรียนโดยผ่านการเล่นเกม ครูต้องส่งจดหมายถึงผู้ปกครองทุกวันเพื่อเป็นการส่งเสริมการสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน

ปัจจุบัน Kurri Kurri School ประสบความสำเร็จกับการจัดการเรียนการสอนแบบการศึกษาเพื่ออาชีพและได้รับรางวัลระดับประเทศ การศึกษาเพื่ออาชีพได้แพร่ขยายขึ้นไปทุกส่วนของโรงเรียน กลายเป็นวัฒนธรรมของโรงเรียน เป็นนโยบายของโรงเรียน พฤติกรรมและการปฏิบัติที่เป็นธรรมเนียมไปแล้ว

2.1.8.2 กรณีศึกษาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในระดับมัธยมศึกษาประเทศ

สิงคโปร์

กระทรวงศึกษาของประเทศสิงคโปร์ (Ministry of Education Singapore, 2015) ได้จัดตั้ง Education and Career Guidance (ECG) เพื่อช่วยผู้เรียนในการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสนใจ ความสามารถ และแรงบันดาลใจของผู้เรียนเอง แต่ก็ยังคงพิจารณาร่วมกันโอกาสทางอาชีพในปัจจุบันและอนาคต ผู้เรียนได้เรียนเรื่องโลกของงานในแต่ละสายอุตสาหกรรม และได้เรียนรู้ขั้นตอนที่ละก้าวในการทำแรงบันดาลใจให้สำเร็จ กระทรวงศึกษาธิการของสิงคโปร์มองว่าการจัดเตรียมผู้เรียนให้พร้อมสำหรับโลกของการทำงานเป็นเรื่องสำคัญมาก ประเทศสิงคโปร์ต้องการเตรียมทักษะการทำงานให้เยาวชนของตนพร้อมกับโลกเศรษฐกิจปัจจุบันและความเป็นอยู่ที่มีจุดมุ่งหมายชัดเจน จากผลการวิจัยพบว่าโปรแกรม ECG สามารถช่วยผู้เรียนให้เลือกรเรียนสิ่งที่เหมาะกับตนเองและสามารถเลือกประกอบอาชีพได้อย่างมั่นใจ และจากการเลือกแบบตรงกับความถนัดและความสนใจ กระทรวงศึกษาธิการพบว่าผู้เรียนสามารถเรียนได้ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ที่ดีมีสุขด้วย ECG เน้นการพัฒนาแรงบันดาลใจผู้เรียนและช่วยผู้เรียนวางแผนอนาคตเชิงรุก ECG มีวัตถุประสงค์ดังนี้ เพื่อสร้างความตระหนักในตนเองและการชี้ทางอนาคตด้วยตนเองของผู้เรียน ทักษะชีวิตในการตั้งเป้าหมาย มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ช่วยผู้เรียนค้นหาและทำการตัดสินใจที่ชาญฉลาดในเรื่องการศึกษาและสายอาชีพ สร้างความพึงพอใจต่องานทุกชนิดและการสร้างสิ่งที่ดีให้สังคม ช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะพร้อมสู่โลกของงานและเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของผู้เรียน ผู้ปกครอง และสิ่งอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่ออาชีพในอนาคตของผู้เรียน ECG มีรูปแบบการพัฒนาหรือเรียกว่า ECG

Developmental Model ซึ่งรูปแบบนี้จะเป็นเสมือนตัวช่วยให้โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามช่วงอายุคือ ระดับประถมศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โมเดลแสดงถึงการศึกษ และการพัฒนาทางอาชีพที่เป็นกระบวนการหนึ่งเดียวกัน และเกิดขึ้นตลอดชีวิตของบุคคลซึ่งแบ่ง ออกเป็น 3 ช่วง คือช่วงสร้างความตระหนักในอาชีพ (Career Awareness) ช่วงสำรวจอาชีพ (Career Exploration) และช่วงวางแผนทางอาชีพ (Career Planning) แต่ทั้งสามช่วงนี้ล้วนเน้นการ พัฒนาเอกลักษณ์ของบุคคลทั้งสิ้น

ในแต่ละช่วงนั้น ECG มีจุดเน้นที่ต่างกันในแต่ละระดับ แต่การตระหนักรู้ การสำรวจและการ วางแผนทางอาชีพล้วนเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้เรียนทุกระดับ แต่หลักสูตรก็มีจุดเน้นที่ลุ่มลึกต่างกัน เช่น ระดับประถมศึกษาเน้นเรื่องความตระหนัก และระดับมัธยมศึกษาเน้นเรื่องการสำรวจอาชีพ ใน ระดับมัธยมหลักสูตรเน้นจุดเน้นความเข้าใจในตัวตนของผู้เรียนเองและเชื่อมโยงการศึกษาปัจจุบันต่อ การศึกษาอีกระดับและหนทางทางอาชีพ ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาจะต้องค้นหาโลกของงาน เข้าใจ ความสัมพันธ์ของวิชาต่าง ๆ ที่เรียนกับอาชีพ และพัฒนาความตระหนักในเรื่องทักษะ ความสนใจ และค่านิยมของการทำงาน ส่วนมัธยมศึกษาตอนปลายจะเน้นหนักเรื่องการวางแผนทางอาชีพ วัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ หรือการตัดสินใจเลือกอาชีพ ผู้เรียนจะต้องสร้างความกระจ่างชัดในเรื่องแนวคิดอาชีพที่เลือก พัฒนา ทักษะในการรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่ออาชีพที่เลือก พัฒนาทักษะการตัดสินใจ

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการสิงคโปร์ยังจัดทำเว็บไซต์ www.ecareers.sg เพื่อเอื้อ ประโยชน์ในการจัดการศึกษาและการพัฒนาอาชีพของผู้เรียน กิจกรรมนี้เน้นให้ผู้เรียนได้ค้นพบความ เป็นตัวตนผ่านการตระหนัก การสำรวจ และการวางแผนทางอาชีพ ผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ปีที่ 5-6 สามารถเข้าใจเว็บไซต์ได้ผู้เรียนสามารถใช้เว็บนี้ได้ 6 เดือนก่อนจบหลักสูตรการศึกษาของ MOE ในเว็บไซต์ได้แบ่งแยกระดับเป็นระดับประถมศึกษาซึ่งมีเนื้อหาโดยประมาณดังนี้ อาชีพที่มีอยู่ใน ประเทศสิงคโปร์ ทักษะที่ต้องการในแต่ละอาชีพ เกมที่เกี่ยวกับอาชีพด้วยภาพ animation ประกอบ ที่สวยงามและทันสมัย ผู้เรียนสามารถเลือกโรงเรียน เปรียบเทียบโรงเรียนที่เปิดสอนสาขาที่ผู้เรียนมี ความสนใจหรือตรงกับความฝันทางอาชีพของผู้เรียนได้อีกด้วยผู้เรียนสามารถทำ E-Portfolio ส่วน ระดับมัธยมศึกษามีการช่วยผู้เรียนให้ค้นพบตัวเองด้วยแบบสอบถาม หรือประเมินว่าผู้เรียนเหมาะสม กับอาชีพอะไร มีข้อมูลอาชีพต่าง ๆ และทักษะที่จำเป็น รายละเอียดหลักสูตรเข้าศึกษาต่อ เพื่อเอื้อต่อ การประกอบอาชีพนั้นๆ มีการเปรียบเทียบสถาบันการศึกษา มีการสอนทำ Resume และ E-Portfolio และอื่นๆ

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา ในสถาบันการศึกษาทั้ง มหาวิทยาลัยหรือโรงเรียนต่าง ๆ จะมีฝ่ายวิชาการซึ่งจะเรียกชื่อต่าง ๆ กันไป เมื่อจะเปรียบเทียบสถานศึกษาด้านคุณภาพและมาตรฐาน ก็มักจะเปรียบเทียบกัน ในเรื่องของงานวิชาการ ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการจึงเป็นเรื่องที่ต้องพูดถึงเกี่ยวพันกันไปไม่มีที่สิ้นสุด โดยงานวิชาการเป็นงานหลักที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ ความสามารถและทักษะเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ ซึ่งสมิธ และคณะ (Smith, 1966) ได้ศึกษาการใช้เวลาในการบริหารงานและการให้ความสำคัญของงานในสถานศึกษา โดยแยกออกเป็น 7 งาน พบว่าร้อยละ 40 เป็นการบริหารงานวิชาการรองลงมาได้แก่งานบริหาร บุคคลและงานบริหารกิจการผู้เรียน นักศึกษา ร้อยละ 20 จากนั้นเป็นงานบริหารการเงิน งานบริหาร อาคารสถานที่ งานบริหาร ความสัมพันธ์กับชุมชน และงานบริหารทั่วไปเพียงร้อยละ 5 สอดคล้องกับ ปองสิน วิเศษศิริ (2555) ซึ่งกล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานสำคัญที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงเพราะการเรียนรู้ของผู้เรียนเกิดจากการบริหารงานวิชาการโดยเริ่มจากการบริหารหลักสูตร การบริหารการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียน

2.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญของการบริหารการศึกษาทุกระดับ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรับผิดชอบ ผู้บริหารการศึกษาต้องมีความรู้ ความเข้าใจที่ทันสมัยอยู่เสมอ งานวิชาการจะชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของหน่วยงานนั้น ๆ และเชื่อว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอนในโรงเรียน มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความหมายของการบริหารวิชาการที่สำคัญ ๆ สรุปได้ดังนี้

จารุกิตต์ สิทธิยานนท์ (2559) การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

จันทิรา ฐานีพานิชสกุล (2559) การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา (2559) การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์ (2558) การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเป้าหมายหลักในการพัฒนาหรือคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนตลอดจนพัฒนาทางวิชาชีพครูเพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

กมล ภูประเสริฐ (กมล ภูประเสริฐ, 2544) กล่าวว่า การบริหารวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นจะประกอบด้วยงานหลายด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแนวความคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดขึ้นและงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่ให้นั้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติจริง ฯลฯ งานเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่เน้นการใช้ข้อสอบแต่เพียงอย่างเดียว

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ให้ความหมายการบริหารงานวิชาการว่าเป็นการบริหารสถานศึกษาโดยการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

สมาน อัครภูมิ (2551) ให้ความหมายว่า การบริหารวิชาการเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้พันธกิจการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุความมุ่งหมายการศึกษาที่กำหนดไว้

จันทร์ธานี สงวนนาม (2551) ซึ่งได้กล่าวถึงการบริหารวิชาการไว้ว่าเป็นการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดผลตามเป้าหมายของหลักสูตร อย่างมีประสิทธิภาพ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ฟราย เคทเทอร์ริดจ์ และมาร์แชล (Fry, Ketteridge, and Marshall, 2009) ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการหมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของผู้เรียนให้ได้ผลดี มีประสิทธิภาพมากที่สุด ประกอบด้วยงานหลายอย่างเช่น หลักสูตรการจัดแผนการเรียน การจัดครูเข้าสอนการพัฒนาการเรียนการสอนการพัฒนาครุภัณฑ์ด้านวิชาการรวมถึงการนิเทศการสอน เป็นต้น

เฟอเรสต์ และกินเซอร์ (Forest and Kinser, 2002) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการหมายถึง งานที่จะต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารและการส่งเสริมการจัดทำหลักสูตร การสอน และการจัดการเรียนรู้

จากแนวคิดของนักวิชาการศึกษาข้างต้น สรุปได้ว่าการบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดและการดำเนินงานทุกอย่างของ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนเรียนรู้ให้เกิดผลดีกับผู้เรียน และให้ครอบคลุมกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของ หลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

2.2.2 การบริหารวิชาการในสถานศึกษา

สถานศึกษามีผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบ การบริหารงานของสถานศึกษาที่มีโครงสร้างการบริหารงานตามกฎหมายที่มีขอบข่ายภารกิจที่กำหนด ซึ่งการแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาเป็นไปตามกฎกระทรวงและระเบียบที่คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด ขอบข่ายและภารกิจการบริหารวิชาการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงฯ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) มีดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
5. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
6. การนิเทศการศึกษา
7. การแนะแนวการศึกษา
8. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
9. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
10. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

11. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

กมล ภูประเสริฐ (กมล ภูประเสริฐ, 2544) กล่าวว่า การบริหารวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังนั้นจะประกอบด้วยงานหลายด้าน ได้แก่ งานเกี่ยวกับหลักสูตร ซึ่งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแนวความคิดในการปฏิรูปการศึกษา สถานศึกษาจะต้องนำหลักสูตรแกนกลางมาจัดเป็นหลักสูตรสถานศึกษา ร่วมกับสาระการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับท้องถิ่นที่สถานศึกษาเป็นผู้กำหนดขึ้นและงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงความคิดที่ให้นั้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการปฏิบัติจริง ฯลฯ งานเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง ไม่เน้นการใช้ข้อสอบแต่เพียงอย่างเดียว

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารวิชาการไว้ 4 งาน ดังนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ
2. การจัดทำดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การจัดบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. การวัดและการประเมินพัฒนาการ

อุทัย บุญประเสริฐ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2540) กล่าวว่า งานวิชาทั้งระบบของโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบ คือ

1. งานความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานบริหารการสอนและการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน
3. งานกิจกรรมผู้เรียนและการบริหารกิจกรรมผู้เรียนให้ตอบสนองหลักสูตร
4. งานสื่อการสอนและห้องสมุด
5. การวัดและประเมินผล
6. งานการนิเทศ การศึกษาและการพัฒนาอาชีพ

กมล ภูประเสริฐ (กมล ภูประเสริฐ, 2544) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารวิชาการประกอบด้วย

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

5. การบริหารพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารการวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่นๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ
9. การบริหารการประเมินผลงานทางวิชาการของสถานศึกษา

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2550) ได้กล่าวถึงการบริหารงานวิชาการว่า หมายถึง กระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยงานบริหารวิชาการ ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน

และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สุภัก โอฬารพิริยะกุล (สุภัก โอฬารพิริยะกุล, 2556) ได้สรุปไว้ว่า งานบริหารวิชาการที่สำคัญประกอบด้วย

1. หลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การวัดและประเมินผล

สมาน อัครภูมิ (สมาน อัครภูมิ, 2557) งานบริหารวิชาการ ประกอบด้วยงานหลัก 5 งานคือ

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร

3. การจัดการเรียนการสอน
4. การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน
5. การประเมินผลงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2558) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวง ด้านการบริหารวิชาการ ดังนี้

1. การพัฒนาหรือดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผล ประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนในงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน
สถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

Sergiovanni et al (Sergiovanni, 2004) ได้กล่าวว่าการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1. การกำหนดปรัชญาและจุดมุ่งหมาย
2. การจัดโครงสร้างหลักสูตรการเรียนการสอน
3. การประเมินผลการเรียนการสอน

4. การสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้
5. การจัดหาสิ่งสนับสนุนและวัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน
กระทรวงศึกษาธิการฮ่องกง (Bureau, 2017) กำหนดงานบริหารวิชาการไว้ดังนี้

1. หลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การประเมินผล
4. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน
5. การจัดเวลาเรียน
6. การจัดทำนโยบายการบ้าน
7. การสนับสนุนดูแลผู้เรียน

ตารางที่ 2-5 เปรียบเทียบข้อข่ายการบริหารวิชาการ

ข้อข่ายงาน	ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2535)	อุทัย บุญประเสริฐ (2540)	กมล ภูประเสริฐ (2544)	รุ่งจิตาพร เวหะชาติ (2550)	สุภัค โอฬารพิริยะกุล (2556)	สมาน อัครภูมิ (2557)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558)	Sergiovanni, etal (2004)	Education Bureau (2017)
นโยบาย/ การพัฒนา หลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การจัดการ เรียนการ สอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
สื่อ / อุปกรณ์ การสอน		✓		✓			✓	✓	
กิจกรรม ผู้เรียน		✓							✓
การนิเทศ		✓	✓	✓		✓	✓		
การ พัฒนา/ อบรมครู									
การ ประสาน ความ ร่วมมือ				✓			✓		
การวัด/ ประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
การ ประกัน คุณภาพ				✓			✓	✓	

จากตารางที่ 2-5 ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาพอสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการนั้นเป็นภารกิจหลักของการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยงานสำคัญที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติ ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อและวัสดุอุปกรณ์ ในการเรียนการสอน กิจกรรมผู้เรียน การนิเทศ การพัฒนาอบรมครูทางวิชาการ การประสานความร่วมมือ การวัดประเมินผล และการประกันคุณภาพ ซึ่งจะครอบคลุมกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยในงานวิจัยนี้จะแบ่งการบริหารวิชาการออกเป็น 3 ด้าน จากการเปรียบเทียบขอบข่ายงานวิชาการขององค์กรการศึกษาและนักวิชาการ คือ

1. ด้านหลักสูตร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการประเมินผล

เนื่องจากการศึกษาเพื่ออาชีพมีความเกี่ยวข้องกับงานแนะแนวโดยตรง ดังนั้นการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญมากต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพในการปรับตัวอย่างเหมาะสม ในสังคมปัจจุบันที่มีความซับซ้อนและมีปัญหามากมาย งานแนะแนว ประกอบด้วย 5 บริการ คือ 1) งานบริการรวบรวมข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นบริการที่ทำให้ครูแนะแนวรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลและช่วยให้รู้จักผู้เรียนมากยิ่งขึ้น สามารถช่วยเหลือได้ถูกต้อง การบริการสำรวจผู้เรียนเป็นรายบุคคลยังสามารถช่วยให้ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวรู้จักและเข้าใจผู้เรียนได้เป็นอย่างดี 2) งานบริการสนเทศ เป็นบริการที่ให้ความรู้ ข่าวสาร ข้อมูล ทั้งทางด้านการศึกษา ด้านอาชีพและการปรับตัวให้เข้ากับสังคม สามารถช่วยให้ผู้เรียนสนใจที่จะวางแผนการเรียนและทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ 3) งานบริการให้คำปรึกษา เป็นบริการที่จัดขึ้นในสถานศึกษาอย่างเป็นทางการเพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม 4) งานบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการจัดวางตัวบุคคลให้เหมาะสมกับงานตามทีเลือก ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนตามวิชาที่ตนเองชอบ ช่วยให้มีโอกาสเรียนและประกอบอาชีพตรงตามความสามารถของตนเอง และ 5) งานบริการติดตามผล เป็นการติดตามดูว่าการบริการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินไปแล้วนั้นได้ผลมากน้อยเพียงใด ผู้เรียนที่จบการศึกษาไปแล้วนั้นไปศึกษาต่อที่ไหนและประสบปัญหาอะไรบ้าง (ปราณี ดันติตระกูล, 2556) ซึ่งจะต้องจัดให้ครอบคลุมสาระสำคัญของการแนะแนวทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหา รู้จักใช้ข้อมูลการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจในโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตมีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ ด้านส่วนตัวและสังคมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รักสิ่งสิ่งแวดล้อมมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีทักษะชีวิตและสามารถปรับตัวดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยครูแนะแนวในโรงเรียน มีบทบาทจัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษา เป็นผู้วางแผนและจัดทำโครงการแนะแนว เพื่อเสนอผู้บริหารตามนโยบายของสถานศึกษาโดยมีการสำรวจสภาพแวดล้อมและข้อมูลจากผู้เรียนทุกคนเพื่อให้การวางแผนและโครงการตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้เรียน เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน การประสานงานและติดตามประเมินผลในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมขอบข่าย 3 ด้านและบริการทั้ง 5 บริการตามแผนงานโครงการที่กำหนด เป็นผู้จัดทำแผนกิจกรรมแนะแนวพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรกิจกรรม ให้คำปรึกษาแก่ครู ผู้ปกครองและผู้เรียนที่มีปัญหา จัดทำแผนและดำเนินการในการพัฒนาครูหรือบุคลากรแนะแนวในสถานศึกษา สอดคล้องกับทฤษฎีวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA มีองค์ประกอบคือ 1) Plan การวางแผนการดำเนินงานอย่างรอบคอบ 2) Do การดำเนินการตามแผน 3) Check การประเมินแผน และ 4) Act การนำผลการประเมินมาปรับปรุงหรือพัฒนา (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2558)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารงานแนะแนวเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพของผู้เรียนมัธยมศึกษามีความจำเป็นและมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ ทั้งความรู้ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการทำงาน ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหาร

2.3.1 ความหมายและลักษณะของนวัตกรรม

Harvard Business Essentials (2009) นวัตกรรมเริ่มใช้ตั้งแต่ในศตวรรษที่ 15 และมาเริ่มใช้แพร่หลายในศตวรรษที่ 19 ในปัจจุบันใช้กันเป็นเรื่องปกติในชื่อวิชาของมหาวิทยาลัย หนังสือเรียนตำราวิชาการและบทความต่าง ๆ เป็นที่รู้กันว่านวัตกรรมมีส่วนสำคัญในกระบวนการเศรษฐกิจและการแข่งขันของประเทศ รัฐบาลและผู้นำทางธุรกิจ มีความต้องการนวัตกรรมและส่งเสริมการนำเสนอ นวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ

McKeown (2008) นวัตกรรม หมายถึง การทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีใหม่ ๆ และยังสามารถหมายถึง การเปลี่ยนแปลงทาง ความคิด การผลิตกระบวนการหรือองค์กร ไม่ว่าจะการเปลี่ยนนั้นจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ การเปลี่ยน อย่างถาวรถาวรโนคอน หรือการพัฒนาต่อยอด ทั้งนี้ มักมีการแยกแยะความแตกต่างอย่างชัดเจน ระหว่างการประดิษฐ์คิดค้น ความคิดริเริ่มและนวัตกรรม อันหมายถึงความคิดริเริ่มที่นำมาประยุกต์ใช้อย่างสัมฤทธิ์ผล

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2547) ได้ให้ความหมายของ “นวัตกรรม” (Innovation) มีรากศัพท์มาจากคำว่า “Innovare” ในภาษาละตินซึ่งแปลว่า “ทำสิ่งใหม่ขึ้นมา”

กิดานันท์ มลิทอง (2543) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่า นวัตกรรม เป็นแนวคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ที่ยังไม่เคยมีใช้มาก่อน หรือเป็นการพัฒนาดัดแปลงจากของเดิมที่มีอยู่ แล้วให้ทันสมัยและใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น เมื่อนำนวัตกรรมมาใช้จะช่วยให้งานทำงานได้ผลดีมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงกว่าเดิม ทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและแรงงานได้ด้วย

ความหมายของ “นวัตกรรม” ในเชิงเศรษฐศาสตร์ คือการนำแนวคิดใหม่หรือการใช้ ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ นวัตกรรมยังได้ถูกตีความไว้ทั้งในเชิงแคบและเชิงกว้าง ความหมายเชิงแคบ “นวัตกรรม” คือผลผลิต ของความสำเร็จทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีร่วมกับพลวัตของกิจกรรมทางสังคม ความหมาย เชิงกว้าง “นวัตกรรม” คือแนวความคิด การปฏิบัติ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ใหม่ต่อตัวปัจเจก หรือหน่วยงาน ที่รับเอาสิ่งเหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ การรวมเอากิจกรรมที่นำไปสู่การแสวงหา ความสำเร็จเชิงพาณิชย์ การสร้างตลาดใหม่ ผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการและการบริการใหม่ การทำ ในสิ่งที่แตกต่างจากคน อื่น โดยอาศัยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นรอบตัวเราให้กลายเป็นโอกาส และถ่ายทอดไปสู่ แนวความคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2550) ได้ให้ความหมาย ของนวัตกรรมไว้ว่าเป็นสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และความคิด สร้างสรรค์ หรือทักษะและ ประสบการณ์ด้านการจัดการมาพัฒนาให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ กระบวนการผลิตใหม่ หรือบริการใหม่ที่ เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

วรภัทร์ ภูเจริญ (2550) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่าความ “ใหม่” ที่ต้องมีลักษณะ สำคัญคือสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจน เช่น สร้างคุณค่าใหม่ที่มีผลกระทบต่อด้านเศรษฐศาสตร์ และ สามารถทำให้อะไรหลาย ๆ อย่างหมดคุณค่าไปเพราะโดนแทนที่ด้วยสิ่งใหม่นี้ รวมไปถึงทำให้ ผู้กำหนดนโยบายถึงกับต้องทบทวนนโยบายใหม่

ชวน ภารังกูร (2552) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมไว้ว่าหมายถึง ความใหม่หรือสิ่งใหม่ ซึ่งอาจเป็นความคิดใหม่ ระบบ วิธีการหรือกระบวนการใหม่ สิ่งประดิษฐ์ ซึ่งความใหม่เหล่านี้ อาจจะเป็นสิ่งใหม่หรือปรับปรุงจากของเดิมที่มีอยู่แล้วหรือนำมาจากที่อื่น ๆ เมื่อนำเอาความเปลี่ยนแปลง ใหม่ ๆ เข้ามาใช้ปรับปรุงงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม ก็ถือว่าเป็นนวัตกรรมเช่นกัน เมื่อนำมาใช้ในวงการศึกษา ก็เรียกว่า นวัตกรรมการศึกษา

กิริติ ยศยิ่งยง (2552) นวัตกรรมเป็นกระบวนการสร้างสรรค์ คิดค้น พัฒนา สามารถนำไป ปฏิบัติได้จริงและมีการเผยแพร่ออกสู่ชุมชน ในลักษณะเป็นของใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน หรือของเก่าที่มี อยู่เดิมแต่ได้รับการปรับปรุงเสริมแต่งพัฒนาขึ้นใหม่ ทำให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจสามารถนำไปใช้ในเชิง พาณิชย์ได้

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ (2553) นวัตกรรมหมายถึง สิ่งใหม่ที่เกิดขึ้นจากการใช้ความรู้ทักษะ ประสบการณ์และความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นลักษณะผลิตภัณฑ์ใหม่ บริการ ใหม่หรือกระบวนการใหม่ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจและสังคม

จากรุวรรณ นาดัน (2556) นวัตกรรมหมายถึง สิ่งใหม่ ซึ่งอาจเป็นความคิดใหม่ หรือสิ่งที่เคย ทำมาแล้วในอดีต แต่ได้รื้อฟื้นขึ้นมาใหม่ หรือมีการพัฒนามาจากของเดิมที่มีอยู่ และนำไปปฏิบัติได้ จริงซึ่งแตกต่างจากเดิมที่เคยปฏิบัติมา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาถึงนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบถึงนวัตกรรม การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กตามขอบข่ายการบริหารงานของโรงเรียน

สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2559) นวัตกรรมคือสิ่งใหม่ที่เกิดจากการใช้ความรู้และ ความคิดสร้างสรรค์ ที่มีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม สามารถแบ่งออกได้หลายแบบ ขึ้นกับกรอบ การพิจารณาและวัตถุประสงค์การนำไปใช้ ดังนี้

1. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (Product Innovation) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ถูกผลิตขึ้นในเชิงพาณิชย์ที่ ได้ปรับปรุงให้ดีขึ้น หรือเป็นสิ่งใหม่ในตลาด นวัตกรรมนี้อาจจะเป็นของใหม่ต่อโลก ต่อประเทศ ต่อ องค์กรหรือแม้แต่ต่อตัวเราเอง แบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1) ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องได้ (Tangible product) หรือสินค้าทั่วไป (Goods) เช่น รถยนต์รุ่นใหม่ สตรีมเบอร์รีไร้เมล็ด โทรทัศน์ระบบ high definition (HDTV) เครื่องเล่น digital video disc (DVD) เป็นต้น

1.2) ผลิตภัณฑ์ที่จับต้องไม่ได้ (Intangible product) หรือการบริการ (Service) เช่น แพคเกจทัวร์อนุรักษ์ธรรมชาติ ระบบ tele-banking การให้บริการอินเทอร์เน็ต

2. นวัตกรรมกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการเปลี่ยนแนวทางหรือวิธีการผลิต สินค้า หรือการให้บริการในรูปแบบที่แตกต่างออกไปจากเดิม นวัตกรรมกระบวนการแบ่งได้เป็น 2 แบบ ได้แก่

2.1) นวัตกรรมกระบวนการทางเทคโนโลยี (Technological Process Innovation) เป็นสินค้าทุนที่ใช้ในกระบวนการผลิต ซึ่งหน่วยของ real capital หรือ material goods ถูกปรับปรุงขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีจะทำให้สามารถเพิ่มผลผลิตได้ ซึ่งก่อนหน้านั้นเป็น นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ เช่น หุ่นยนต์อุตสาหกรรม เมื่อถูกผลิตขึ้นมาจะถือว่าเป็นนวัตกรรม ผลิตภัณฑ์ และเมื่อถูกนำไปใช้ในโรงงานผลิตรถยนต์จะถือว่าเป็นนวัตกรรมกระบวนการ เป็นต้น

2.2) นวัตกรรมกระบวนการทางองค์กร (Organizational Process Innovation) เป็นขบวนการที่เพิ่มประสิทธิภาพและขีดความสามารถของการจัดการองค์กรให้สูงขึ้น โดยใช้การลอง ผิดลองถูกและการเรียนรู้จากการลงมือทำด้วยตนเอง โดยไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถในการทำวิจัย และพัฒนาเพียงอย่างเดียว เช่น Just In Time (JIT), Total Quality Management (TQM), Lean

Production เช่น โรงพยาบาล Karolinska ในกรุงสตอกโฮล์ม ประเทศสวีเดน สามารถลดเวลาในการตรวจรักษาผู้ป่วยลงได้กว่าร้อยละ 75 โดยการจัดรูปแบบขององค์กรใหม่ซึ่งเน้นหนักในด้านคุณภาพ ความรวดเร็วและประสิทธิภาพ

กิริติ ยศยิ่งยง (2552) กล่าวถึงนวัตกรรมขององค์กร แบ่งได้เป็น 6 ประเภท คือ

1. นวัตกรรมทางธุรกิจขององค์กร (Business Innovation) เป็นการปรับเพิ่มการดำเนินธุรกิจขององค์กร เพื่อตอบสนองต่อสูงเร้าของบริษัทโลกาภิวัตน์ ความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้า รวมถึงความอยู่รอด และความสามารถเชิงการแข่งขันขององค์กร

2. นวัตกรรมทางยุทธศาสตร์ขององค์กร (Strategy Innovation) เป็นการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ความเชื่อเป้าหมาย รวมถึงการปรับระบบโครงสร้างองค์กรเพื่อกำหนดทิศทางหลักของการทำธุรกิจขององค์กรใหม่ และผลักดันธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน

3. นวัตกรรมทางทุนมนุษย์ (People Innovation) เป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะที่เหมาะสม เพื่อเอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทต่าง ๆ ภายใต้กระบวนการนวัตกรรม

4. นวัตกรรมทางกระบวนการ (Process Innovation) เป็นการพัฒนาวิธีการผลิต หรือการปฏิบัติที่แตกต่างไปจากเดิม เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงขึ้นและต้นทุนการผลิตลดลง นวัตกรรมทางกระบวนการประกอบด้วยนวัตกรรมกระบวนการทางเทคโนโลยี และนวัตกรรมกระบวนการทางองค์กร

5. นวัตกรรมทางสินค้าและบริการ (Product/Service Innovation) เป็นการสร้างสินค้าและบริการใหม่ หรือพัฒนาและปรับปรุงสินค้าที่มีอยู่ หรือรวมสินค้าที่มีอยู่เข้าไปในสินค้าใหม่ เพื่อเสนอคุณค่าให้แก่ลูกค้าและประโยชน์ที่ลูกค้าจะได้รับ โดยคำนึงถึงกระบวนการจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่เกิดขึ้นกับทุกหน่วยงานที่จะทำให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์ได้

6. นวัตกรรมทางการตลาด (Marketing Innovation) เป็นการพัฒนาวิธีการทำการตลาดรูปแบบใหม่ที่มีความสำคัญกับบรรจุกณ์ท์ ช่องทางการจัดจำหน่าย การสื่อสารการตลาด และการส่งมอบผลิตภัณฑ์หรือบริการให้กับลูกค้า รวมถึงการประเมินและการทำนายความต้องการของผู้บริโภค

ดังนั้น นวัตกรรม จึงหมายถึง สิ่งใหม่ที่มีความสร้างสรรค์ หรือกระบวนการใหม่ ที่พัฒนาขึ้น และก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

2.3.2 นวัตกรรมการบริหาร

ธงชัย สันติวงษ์ (2546) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมทางการบริหารไว้ว่า เป็นนวัตกรรมทางการบริหารจัดการเพื่อช่วยในการปรับตัวและการสร้างประสิทธิภาพให้ยังคง ดำเนินการได้ใน

เงื่อนไขใหม่ที่เกิดขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามารถตอบสนองลูกค้า รองรับกับสิ่งที่เผชิญในการแข่งขันในโลกยุคใหม่ได้

ชวณ ภารังกูร (2552) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมบริหารว่า หมายถึง แนวคิด ระบบ รูปแบบ วิธีการเครื่องมือใหม่ทางการบริหารจัดการของผู้บริหาร ที่นำมาใช้ในการแก้ปัญหาและบริหาร ร้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีประสิทธิภาพต่อองค์กร

เสนห์ ฉุยโต (2554) ได้ให้ความหมายของนวัตกรรมการบริหารว่า เป็นการบริหารคนด้วยสติปัญญา และการบริหาร การส่งเสริม การสนับสนุนด้วยการจัดโครงสร้าง และการออกแบบองค์กร ให้สอดคล้องต่อนวัตกรรมที่จะต้องมีในอนาคต

Hamel (2007) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมการบริหารว่าเป็นวิธีการใหม่จากการระดมความสามารถของคนในองค์กร การจัดสรรทรัพยากรและการกำหนดกลยุทธ์ โดยนวัตกรรมการบริหารจะช่วยให้การทำงานขององค์กรเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและสร้างข้อได้เปรียบที่ยั่งยืนได้ เป็นการสร้างพลังและความสามารถในการแข่งขันระยะยาวได้เหนือกว่านวัตกรรมอื่น ๆ ในอนาคตของการบริหาร องค์กรจะต้องการนวัตกรรมการบริหารมากขึ้นกว่าเดิม เพราะ กระบวนทัศน์การบริหารเกิดการเปลี่ยนแปลงสู่การปรับตัวและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะทำให้ธุรกิจ ประสบความสำเร็จ การเจริญเติบโตในอนาคตของบริษัทและองค์กร ต้องสร้างการบริหารจัดการใหม่ ดังนี้

1. ความท้าทายขององค์กร จะเป็นตัวกำหนดความสำเร็จในการแข่งขันของโลกยุคปัจจุบัน
2. ความเชื่อในการบริหารแบบดั้งเดิมจะกลายเป็นผลร้ายต่อองค์กร
3. การบริหารรูปแบบใหม่ จะทำให้เกิดผลลัพธ์ที่โดดเด่น
4. หลักการที่ชัดเจนแน่วแน่ จะต้องเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรหรือบริษัท
5. การเริ่มต้นเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งจะเป็ข้อได้เปรียบในการบริหารจัดการขององค์กร

Mol and Birkinshaw (2009) กล่าวว่า นวัตกรรมการบริหาร คือการนำการบริหารไปปฏิบัติ เป็นเรื่องใหม่ขององค์กรและช่วยเสริมสร้างสมรรถนะของ องค์กรให้มากขึ้น

Bezdrob & Sunje (2014) ได้กล่าวไว้ว่า นวัตกรรมการบริหาร จะทำให้องค์กรเกิดการ พัฒนาอย่างเต็ม ศักยภาพมากที่สุดและเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กร โดยนวัตกรรมการบริหาร มีองค์ประกอบ 4 อย่างคือ

1. กิจกรรมด้านการบริหารจัดการทั้งหมดที่ผู้จัดการมีหน้าที่รับผิดชอบ
2. กิจกรรมด้านการบริหารจัดการนั้นเป็นเรื่องที่เพิ่งจะนำมาใช้ในองค์กร
3. การนำกิจกรรมนั้น ๆ ไปใช้ทำงานในองค์กรจริง
4. ความสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร และยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นทั้งหมด

โดยสรุป นวัตกรรมกรรมการบริหาร หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ส่งเสริมการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้

2.3.3 วิธีการพัฒนานวัตกรรมกรรมการบริหาร

Hamel (Hamel, 2006) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการพัฒนานวัตกรรมกรรมการบริหารไว้ว่ามี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร คือการมุ่งมั่นกับปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร ซึ่งปัญหาไม่ได้มีแค่เพียงความสำคัญเท่านั้นแต่ยังสร้างแรงบันดาลใจและเป็นโอกาสในการสร้างนวัตกรรม บางครั้งปัญหาอาจเกิดจากการตั้งคำถามในองค์กร หากไม่พบคำตอบนั้นแสดงว่าปัญหาได้เกิดขึ้นแล้ว

2. การค้นหาหลักการใหม่ คือการใช้หลักการใหม่ในการแก้ปัญหา เพราะปัญหาหลายปัญหาบางครั้งไม่สามารถแก้ได้ ด้วยวิธีการเดียว ดังนั้นการค้นหาหลักการใหม่ ๆ จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ

3. ออกแบบการบริหารใหม่ คือการนำหลักการใหม่มาแก้ปัญหา ได้นวัตกรรมใหม่ บางครั้งการจะยอมรับหลักการใหม่ ๆ ก็อาจจะต้องปรับเปลี่ยนความคิด ความเชื่อเดิม ซึ่งจะเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ

4. การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้ คือการประเมินความเหมาะสมและคุณค่าของนวัตกรรมที่นำมาใช้ เมื่อหลักการหรือความคิดเดิม ๆ ไม่เหมาะสมกับองค์กรในปัจจุบัน ก็ต้องรู้จักปรับเปลี่ยนและยอมรับความคิดหรือหลักการใหม่ เพื่อขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

โดยผู้วิจัยได้นำหลักการพัฒนานวัตกรรมของ Hamel (Hamel, 2006) มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและนำมาเข้าสู่กระบวนการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวทางการศึกษาเพื่ออาชีพ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. การค้นหาหลักการใหม่ หมายถึง การศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ

3. ออกแบบการบริหารใหม่ หมายถึง ออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวทางการศึกษาเพื่ออาชีพ

4. การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้ หมายถึง การตรวจสอบ ประเมินและแก้ไขนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

2.4 บริบทโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีจำนวน 437 โรงเรียน กระจายในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต ตามข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2561 มีการจำแนกตามโรงเรียนที่เปิดสอน ดังนี้ 1) โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวน 328 โรงเรียน 2) โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 100 โรงเรียน 3) โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 6 โรงเรียน และ 4) โรงเรียนที่เปิดสอนเฉพาะระดับชั้นมัธยมศึกษา มีจำนวน 3 โรงเรียน (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา, 2561) จากการศึกษาแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี (พ.ศ.2556 – 2575) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน เพื่อจัดการศึกษาสำหรับทุกคนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพครบทุกด้าน ทั้งความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและทักษะในการดำรงชีวิต สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวได้ นโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีการมุ่งเน้นเรื่องทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ที่ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาชีฟต่าง ๆ ให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเปิดสอนในรายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (วิทยา บาร์ศรี, 2562) และสอดคล้องกับนโยบาย “NOW ทำจริง เห็นผลจริง” ของ พล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีความพร้อมทางอาชีพ โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างสำนักงานการศึกษาและสำนักพัฒนาสังคมในการเปิดสอนหลักสูตรฝึกอาชีพควบคู่กับการศึกษาในโรงเรียน วิชาสามัญสำหรับผู้เรียนมัธยมศึกษา การส่งเสริมทักษะทางอาชีพจึงจะเป็นการเตรียมความพร้อมผู้เรียนของกรุงเทพมหานครสู่โลกของการทำงาน ทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบความถนัด ความสนใจของตัวเอง มีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีและการทำงานร่วมกัน สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงกับเศรษฐกิจและสังคมในยุคปัจจุบันและในอนาคต (กองบรรณาธิการเดลินิวส์ออนไลน์, 2563)

ยูเนสโกแนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่มได้แก่ 1) ทักษะพื้นฐานคือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น 2) ทักษะเพื่อการทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีมและการสื่อสาร และ 3) ทักษะเฉพาะอาชีพ คือทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ ดังนั้น จึงควรต้องใช้การศึกษาที่ครูสามารถสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น (สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล, 2561) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพครบทุกด้าน

นอกจากจะเน้นให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและทักษะในการดำรงชีวิตแล้ว ควรมีการเน้น ควรมีการเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะวิชาชีพเพียงพอต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานและเพื่อศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี (พ.ศ.2556-2575) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 มหานครสำหรับทุกคน ประกอบกับในปี พ.ศ. 2560 รัฐบาลมีนโยบายเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาไทยเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ การขับเคลื่อนประเทศไปสู่ยุค Thailand 4.0 เพื่อก้าวพ้นกับดักประเทศรายได้ปานกลางสู่ประเทศรายได้สูงภายใน 15 ปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2560 ซึ่งการสอนทักษะงานอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่โลกของการทำงาน จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นพบความถนัด ความชอบตัวเอง และส่งเสริมให้ผู้เรียน มีความสนุกกับการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ มีทักษะการแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและการทำงานร่วมกัน รวมทั้งเป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง สร้างองค์ความรู้ด้านตนเอง นำไปสู่นวัตกรรมใหม่ ทั้งเป็นการระดมทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณค่า โดยพัฒนาการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ : พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานและการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน จากยุทธศาสตร์ของประเทศและเป้าหมายของกรุงเทพมหานครในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ กรุงเทพมหานครจึงส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตในสังคมยุคปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กรุงเทพมหานครได้มีการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสค้นพบความถนัด ความชอบของตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ในกรุงเทพมหานครและสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม ผู้บริหารกรุงเทพมหานครจึงมีนโยบาย "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" โดยจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ 200 ชั่วโมงต่อปีและมีการร่วมกันกำหนดกลุ่มและประเภทกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ เพื่อให้โรงเรียนในสังกัดใช้เป็นกรอบในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างครบถ้วน กรุงเทพมหานครจัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร 11 แห่ง เพื่อเป็นแหล่งให้การศึกษาด้านวิชาชีพ ซึ่งในปัจจุบันมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาสังคม ช่วยเหลือผู้ที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อในเวลาปกติ เพื่อจะได้นำความรู้ไปประกอบอาชีพหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์ ได้แก่ ประเภทวิชาอุตสาหกรรม ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2560)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบงานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนองานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการ การศึกษาเพื่ออาชีพ และนวัตกรรมการบริหาร ดังนี้

2.5.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

กรกมล ทองยอด และพรศักดิ์ สุจริตร์ภักซ์ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการคิดของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน และการแนะแนวอยู่ในระดับมากที่สุด การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การนิเทศการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ศิริณี พลเสนา (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานแนะแนวเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพของผู้เรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า แนวทางการบริหารงานแนะแนวเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์อาชีพของผู้เรียน ต้องกำหนดนโยบายเพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้วยการแนะแนวเชิงรุก โดยมีกลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ความรู้ผู้เรียนเสริมในชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง ประสานงานผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและมหาวิทยาลัยมาให้ความรู้แก่ผู้เรียน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความร่วมมือกับองค์กรที่หลากหลาย เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานอาชีพและสถานศึกษา บริการความรู้ การอบรม ศึกษาดูงาน รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประยุกต์ ส่งเสริมสนับสนุนปฏิบัติการงานแนะแนว และพัฒนารูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรที่หลากหลาย สร้างอาชีพที่ยั่งยืน อาทิ การสร้างรายได้ระหว่างเรียน การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเชิงอาชีพชุมชน การศึกษางานอาชีพเชิงรุกโดยเริ่มที่ชุมชนพัฒนาเชิงนวัตกรรมชุมชน และการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนางานสร้างรายได้ และจัดตั้งศูนย์สารสนเทศเพื่อการแนะแนวอาชีพอย่างกว้างขวาง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงาน ด้านการปรับปรุงและพัฒนาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานแนะแนวเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ

ศศิธร บัวทอง (2560) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า การวัดและประเมินการเรียนรู้ยุคนี้หรือในอนาคตนั้น ไม่ได้ใช้เพื่อการชี้ได้ - ตก แต่ควรใช้เพื่อการประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดสมดุลเชิงคุณภาพที่สอดคล้องและเป็นไปทิศทางเดียวกันทั้งด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะการทำงาน

และด้านเจตคติและบุคลิกภาพต่อการทำงาน ซึ่งการประเมินผลในการศึกษา 4.0 ควรประเมินจากผลผลิต (product) ว่ามีความสมบูรณ์หรือไม่ การนำใช้ประโยชน์ใช้ได้แคไหนรวมถึงการเกิดคุณค่าต่อสาธารณะ ในการประเมินผลแนวใหม่จะต้องเน้นการปฏิบัติจริง เป็นการประเมิน การกระทำ การแสดงออกในหลาย ๆ ด้านของผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน หรือสถานที่อื่น ๆ ต้องบูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแนบเนียนและเหมาะสม โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน เพื่อน ผู้ปกครองร่วมประเมิน ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการศึกษา 4.0

วิภา ชัยยะ (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานแนะแนวมิติใหม่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ครูแนะแนวในโรงเรียนมีบทบาทจัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษารองจากผู้บริหาร เป็นผู้วางแผนและจัดทำโครงการแนะแนว เสนอนโยบายของสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานการประสานงาน และติดตามประเมินผลในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมขอบข่าย 3 ด้านและบริการทั้ง 5 บริการตามแผนงานโครงการที่กำหนด เป็นผู้จัดทำแผนกิจกรรมแนะแนวพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร กิจกรรม จัดทำแผนและดำเนินการในการพัฒนาครูหรือบุคลากรแนะแนวในสถานศึกษา

ทักษิณี นาคคุณทรง (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิทยากรเพื่อพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ในการพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดจะต้องปรับเนื้อหาให้แยกย่อยมากขึ้นมีวิธีการสอนมีการฝึกปฏิบัติชำระระหว่างการอบรมจึงทำให้ผู้เข้าอบรมเกิดความรู้และทักษะมากขึ้น มีการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม คือ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้และทักษะตลอดจนเจตคติที่ดีในการเป็นวิทยากรอีกทั้งได้แลกเปลี่ยนทัศนคติซึ่งกันและกัน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนอบรมและหลังอบรมพบว่าผู้เข้าฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นจากก่อนการเข้าฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจากคะแนนภาคปฏิบัติพบว่าผู้เข้าอบรมได้คะแนนเฉลี่ย 76.61 ในส่วนของการประเมินด้านผลผลิต พบว่าผู้เข้าฝึกอบรมมีความคิดเห็นต่อการจัดฝึกอบรม โดยรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

พูนภัทธา พูลผล (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก ผลการวิจัยพบว่า เงื่อนไขความสำเร็จมีรายละเอียดสำคัญดังนี้ หลักสูตรบูรณาการเนื้อหาเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เชื่อมโยงความสัมพันธ์ภายในตนสู่สังคมรอบตัวและขยายออกไปไกลตัว การจัดการกระบวนการเรียนการสอนด้วยวิธีการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ แบบร่วมมือ การสนทนากันอย่างลึกซึ้งซึ่งร่วมกัน การนิเทศการเรียนการสอนต้องทำเป็นกระบวนการตรวจสอบภายในโดยผู้บริหารโรงเรียนและเพื่อน

ครูอย่างสม่ำเสมอ การวัดและประเมินผล เน้นการวัดผลผู้เรียนเชิงคุณภาพในประเด็นความสามารถและความดีงาม ใช้รูปแบบบรรยายพัฒนาการผู้เรียน การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างรู้เท่าทัน ด้วยการใช้สื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือในการค้นคว้า การสร้างสรรค์ผลงาน บันทึกการเรียนรู้ของผู้เรียนรายบุคคล เพื่อเตรียมผู้เรียนที่มีใจเปิดกว้าง ยินดีรับฟัง เข้าใจวัฒนธรรมและความคาดหวังของผู้อื่น สามารถใช้ประโยชน์จากความรู้ในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี มีปฏิสัมพันธ์และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพในบริบทแวดล้อมที่หลากหลาย

2.5.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ

ปิย สุติสุสติ, ไพโรภ รัตนชูวงศ์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, และ พูนชัย ยาวีราข (2562) ได้ทำการศึกษายุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย พบว่า โครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพที่สนใจ ที่ใช้ได้จริง เห็นความสำคัญของการสร้างอาชีพสุจริตประเมินทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ความถนัดและความสนใจของตนเอง โดยโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินการระดับชั้นเรียนเหมือนกันจัดกิจกรรมตามสภาพของโรงเรียนและชุมชน เหมาะสมกับงบประมาณ โดยครูผู้สอนจึงมีบทบาทและมีความสำคัญต่อการเรียนการสอน จากการศึกษาค้นพบ 4 ยุทธศาสตร์คือการสร้างเครือข่ายการพัฒนาผู้สอน การบริหารโดยให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วม และการจัดการศึกษาที่ปฏิบัติจริงตามบริบทท้องถิ่น

ณรงค์ อภัยใจ (2560) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ ผลการวิจัยพบว่า กลไกสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาด้านอาชีพ คือ การประสานงาน (Coordinating) มีการประสานงานกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในชุมชนและนอกชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมตามความถนัดหรือหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพในโรงเรียนการดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีเงื่อนไขความสำเร็จ ได้แก่ 1) หน่วยงานต้นสังกัดมีนโยบายสนับสนุนอย่างต่อเนื่องและ 2) มีองค์กรภายนอกให้การสนับสนุนอย่างสม่ำเสมอ และเมื่อพิจารณาเฉพาะด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษาเพื่ออาชีพนั้นควรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียนมีการประเมินตามสภาพจริงเน้นการประเมินทักษะปฏิบัติ และประเมินผลงานของผู้เรียนมากกว่าการประเมินทฤษฎีหรือด้านความรู้และมีการสร้างเกณฑ์การวัดผลประเมินผลร่วมกับสถานประกอบการภูมิปัญญาหรือสถาบันอาชีวศึกษา สถานศึกษา และกลไกสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาด้านอาชีพ คือ การประสานงาน (Coordinating) มีการประสานงานกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในชุมชนและนอกชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมตามความถนัดหรือหน้าที่ของแต่ละ

ภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพในโรงเรียนการดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์

กัญญาณัฐ ปูนา, พูนชัย ยาวีราช, และ ไพโรภ รัตนชวงค์ (2562) แนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพสำหรับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพื้นที่พิเศษ จังหวัดเชียงราย ด้านการวางแผน พบว่า ควรมีการศึกษาบริบทของพื้นที่ที่มีการแลกเปลี่ยนทรัพยากรระหว่างเครือข่าย และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ ด้านการจัดองค์กร พบว่า ควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสาร และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้บุคลากรได้รับผิดชอบตามที่ตนเองถนัดและส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ด้านการปฏิบัติตามแผนพบว่า ควรมีการส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างเครือข่าย มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างเครือข่าย สร้างโอกาสให้บุคลากรได้รับรู้ในงานที่ปฏิบัติและปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง ด้านการตรวจสอบประเมินผล พบว่า ควรมีการจัดทำการวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและชุมชนมีการลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจริง และให้ภาคเอกชนและภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลและเปิดโอกาสให้เครือข่ายได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ศุภโชค ปิยะสันต์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารบเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี ผลการศึกษาพบว่ารูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพของโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี มีแนวคิดและหลักการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ คือเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ สามารถประกอบอาชีพในท้องถิ่นโดยไม่ทิ้งถิ่นฐานที่อยู่ พึ่งตนเองได้ และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ สร้างโอกาสการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ สามารถนำไปปฏิบัติหรือประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม ในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีจะพัฒนาหลักสูตรและสร้างรายวิชาใหม่โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านอาชีพจากชุมชน เพื่อกำหนดเนื้อหาของบางวิชาและเลือกเปิดแผนการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการและแบบแผนการผลิตของชุมชน ทั้งในลักษณะที่ปรากฏตามโครงสร้างหลักสูตรในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา เพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สุกัญญา แซ่มซ้อย และชญาพิมพ์ อูสาโท (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ: โรงเรียนถนอมราษฎร์บำรุง ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ได้แก่ ลักษณะความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาขั้น

พื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพโรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้ 1) เครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาชีพ ให้ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ 2) เครือข่ายด้านวิชาสามัญ ให้ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษาวิชาสามัญ 3) เครือข่ายอื่น ๆ ที่ให้คำแนะนำ ปรีกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน และควรมีการส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างเครือข่าย มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างเครือข่าย สร้างโอกาสให้บุคลากรได้รับรู้ในงานที่ปฏิบัติและปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง ในการสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรม การทำงานแนะแนวเชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพและรายได้ระหว่างเรียน

อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2554) ได้ศึกษางานวิจัยหัวข้อ การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียนตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีการจัดการสถานศึกษาในด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการศึกษาเพื่ออาชีพ ประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอกและครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง ความสำเร็จที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือ ผู้เรียนมีพื้นฐานทักษะชีวิตและทักษะอาชีพในท้องถิ่น/ชุมชน ช่วยเหลือครอบครัวเพราะมีรายได้ระหว่างเรียน ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบาย การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาและการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ การใช้ค่าย/กิจกรรม/โครงการพัฒนาผู้เรียน การเชื่อมโยงบริบทวิถีชุมชนท้องถิ่น การใช้แหล่งเรียนรู้และสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร การสร้างความร่วมมือในการทำงาน และการปลูกฝัง/เน้นการใช้ชีวิตในสังคมของผู้เรียน หนึ่งในกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้นคือ เน้นการฝึกปฏิบัติงาน/ฝึกงาน

Kim (2013) ได้เขียนบทความเกี่ยวกับการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพของเด็กพิเศษ ไว้ว่า เมื่อเด็กรู้แนวทางของตนเองว่าจะอยากเป็นอะไรและอยากทำอะไรในอนาคต เด็กจะมีความมุ่งมั่นสูง นอกจากนี้บทความนี้ยังได้กล่าวอีกว่า ผู้เรียนแต่ละคนควรได้รับการเตรียมตัวให้มีทักษะทางอาชีพที่หลากหลายเพื่อขยายความสามารถและความสนใจในอาชีพให้มากขึ้น อีกทั้งการสร้างกำลังใจด้านอาชีพและการให้ข้อมูลที่เหมาะสมมีส่วนช่วยในการตัดสินใจ การสร้างความตระหนักรู้ การส่งเสริมเรื่องกระบวนการคิด ล้วนช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ และทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยโรงเรียนมักจะมุ่งพัฒนาเด็กทางด้านวิชาการ แต่ไม่เหมือนกับการส่งเสริมทางด้านเชื่อมโยงสู่อาชีพด้วย เพราะกระบวนการเรียนรู้มีส่วนสำคัญในการตัดสินใจ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตัวเองและการตั้งเป้าหมายในอนาคต นักการศึกษา หรือครูอาจารย์จึงควรให้ความสำคัญในเรื่องความสนใจของผู้เรียนและความใคร่รู้ของเด็กในวิชานั้น ๆ ควบคู่ไปกับความรู้ที่ผู้เรียนจะได้รับด้วย ในการวิจัยนี้ยังได้

กล่าวอีกว่า ความรักและสนใจในวิชาเรียนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ โดยถ้าผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงระหว่างเนื้อหาทางวิชาการกับการฝึกปฏิบัติงานจริงจะทำให้พวกเขาเห็นคุณค่าของการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น โรงเรียนจึงควรเพิ่มประสบการณ์ชั้นสูงที่เชื่อมโยงกับอาชีพให้ผู้เรียน เช่น การฝึกปฏิบัติกับมืออาชีพ ก็จะทำให้ผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ในชั้นเรียนกับประสบการณ์ทางอาชีพได้มากขึ้น และผู้เรียนอาจจะมีความสับสนในเส้นทางอาชีพของตนเองได้หากเลือกอาชีพเร็วเกินไปโดยไม่มีข้อมูลเพียงพอ ทำให้ขาดโอกาสในอาชีพอื่นที่อาจจะเหมาะสมกับความสามารถและพรสวรรค์ของตนมากกว่า โดยอาจดูได้จากการลาออกกลางคันและการเปลี่ยนสายอาชีพ เป็นต้น

Theodore James Coker (1980) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Effect of the Teacher' Attitudes on the Infusion of Career Education in South Caroling" ได้ศึกษา 9 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาเพื่ออาชีพต่อไปนี้ คือเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ ระดับชั้นเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล จำนวน ชั่วโมงที่ครูได้รับการอบรม (hour of inservice) ทักษะติดต่อผู้บริหาร จำนวนเงินที่ใช้ในการศึกษาเพื่องานอาชีพ ขนาดของโรงเรียนและความถี่ของการสอดแทรกกิจกรรมทางอาชีพของครูเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของครูกับ 9 ตัวแปร คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร (Comprehensive Staff Development Questionnaire) ผลการวิจัยพบว่ามีตัวแปรหลายตัวที่สัมพันธ์กับทัศนคติของครูอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นการศึกษาเพื่องานอาชีพจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับ ทัศนคติของครูที่ส่งเสริมและเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินการของการศึกษาเพื่องานอาชีพ

Annabelle Tinsley Hansen (1982) ได้วิจัยเรื่อง Perceptions of States Career Education Coordinators Concerning Problems and Priorities in the Implementation of Career Education จุดประสงค์เพื่อศึกษารูานะของการศึกษาเพื่องานอาชีพในด้านสถานภาพ ปัญหา และคุณค่าตามลำดับความสำคัญ ซึ่งจะประกอบด้วย

- (1) กลไกที่กำหนดให้มีการสนับสนุน พัฒนาการและการดำเนินการศึกษาเพื่องานอาชีพมากนักน้อยเพียงใด
- (2) ประมาณการลงทุนในการศึกษาเพื่องานอาชีพต่อคนของรัฐในปี 1977 - 1976
- (3) โรงเรียนในท้องถิ่นมีการดำเนินการการศึกษาเพื่องานอาชีพมากนักน้อยเพียงใด
- (4) ในการดำเนินการตามโครงการการศึกษาเพื่องาน อาชีพนั้นมีการกำหนดประสบการณ์ของผู้ประสานงานไว้หรือไม่
- (5) มีการส่งเสริมโครงการการศึกษาเพื่องานอาชีพให้เป็นที่ยอมรับและนำไปใช้ สอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษาของสำนักงานการศึกษาของสหรัฐอเมริกา (United States office of Education) มากน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือผู้ประสานงาน

การศึกษาเพื่องานอาชีพของแต่ละรัฐ รูป แบบการวิจัยจะใช้การวิจัยแบบบรรยาย การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ประกอบด้วย การเปรียบเทียบ จำนวนและเปอร์เซ็นต์ และวัดจากความร่วมมือผลการวิจัยว่า

(6) การศึกษาเพื่องานอาชีพมิได้เจริญก้าวหน้าในอัตราที่รวดเร็วคงที่ผู้เกี่ยวข้องได้คาดการณ์ไว้ในต้นปี 1976

(7) การสนับสนุนทางการเงินของรัฐและของท้องถิ่นต่อการศึกษาเพื่องานอาชีพมีอัตราที่เพิ่มขึ้นในปี 1977 - 1976

(8) การศึกษาเพื่องานอาชีพไม่ได้สอดแทรกเข้ากับหลักสูตรในระดับอนุบาลถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

(9) การศึกษาระดับอนุบาลถึงระดับ 6 เป็นระดับที่มีการสอดแทรกการศึกษาเพื่องานอาชีพ เข้าไปในหลักสูตรอย่างกว้างขวางมากกว่าในระดับการศึกษาอื่น ๆ (6) การติดตั้งงบประมาณและทัศนคติของผู้บริหารการศึกษาระดับท้องถิ่น เป็น ข้อจำกัดที่สำคัญที่จะต้องมีการแก้ไขเพื่อให้การปฏิบัติตามแนวคิดการศึกษาเพื่องานอาชีพบังเกิดผล

(10) บุคลากร แนะแนวและครูในระดับประถมศึกษาเป็นบุคคลที่ยอมรับแนวความคิดการศึกษาเพื่องานอาชีพมากที่สุด

(11) เป้าหมายของการศึกษางานอาชีพของสำนักงานการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา คือการบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพเข้าไปในทุกส่วนของการศึกษาและให้มีการใช้โปรแกรมการศึกษาเพื่องานอาชีพทั่วประเทศ

2.5.3 งานวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหาร

รัตนา จันทร์รวม (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของโรงเรียนระบบทวิศึกษามีการบริหารตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ ในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการประเมินผล ด้านการจัดการเรียนการสอน และมีระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการประเมินผล และในระดับมาก 2 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) การบริหารโรงเรียนตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีวิชาสามัญ วิชาหลักด้านอาชีพ และการฝึกงานวิชาเลือกด้านอาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอนยังคงเน้นด้านวิชาการ แต่ผู้เรียนจะต้องเลือกเรียนวิชาปฏิบัติด้วย และด้านการประเมินผล แบ่งความรับผิดชอบเป็นสองส่วนจากองค์กรไอบีและหน่วยงานต้นสังกัดของวิชาอาชีพ 3) นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ คือ นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน“เชื่อมทิศอาชีพ 3C” ประกอบไปด้วย 3 ส่วนคือ (1) การจัดหลักสูตรอาชีพ โดยเกิดจากความร่วมมือของโรงเรียนกับสถานประกอบการและหรือองค์กร สถาบันต่าง ๆ ประกอบด้วยวิชาสามัญและ

วิชาอาชีพ (2) การจัดการเรียนการสอนอาชีพแบบร่วมมือ เป็นการปฏิบัติการณ์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับสถานประกอบการหน่วยงานและ/หรือสถาบันโดยจัดการศึกษาเชิงบูรณาการ มีการกำหนดเวลา การสอนของสถานศึกษาและสถานประกอบการร่วมกัน และ (3) การประเมินผลอาชีพแบบมีทิศทาง เป็นการประเมินทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลลัพธ์ทางการเรียนรู้

กนกพร แสนสุขสม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์การที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษาชื่อ “นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา SHEI” อันประกอบด้วย นวัตกรรมการบริหารงานวิชาการสู่ความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจของผู้เรียน จำนวน 4 นวัตกรรมย่อย นวัตกรรมบริหารงานบุคคลสู่สถานที่ทำงานแห่งความสุขของครู จำนวน 3 นวัตกรรมย่อย นวัตกรรมบริหารงานทั่วไปสู่ความผูกพันของศิษย์เก่าและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อโรงเรียน จำนวน 1 นวัตกรรมย่อย และนวัตกรรมบริหารงานงบประมาณสู่การหารายได้ด้วยโรงเรียนเอง จำนวน 1 นวัตกรรมย่อย

ปรีक्षा กรวิไล (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า นวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีทั้งหมด 50 นวัตกรรม ในส่วนของนวัตกรรมการบริหารงานวิชาการที่เหมาะสมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 12 นวัตกรรม ตามขอบข่ายงานวิชาการ ได้แก่ 1) นวัตกรรมการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 2) นวัตกรรมการบริหารแบบมีส่วนร่วม 3) นวัตกรรมการบริหารแบบการสอนงาน 4) นวัตกรรมการสอนผู้เรียนเป็นรายบุคคล 5) นวัตกรรมบริหารตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา 6) นวัตกรรมบริหารแบบผสมผสาน 7) นวัตกรรมบริหารโดยใช้เทคโนโลยีและการสื่อสาร 8) นวัตกรรมบริหารโดยใช้ภาคีเครือข่าย 9) นวัตกรรมบริหารแบบทีมงาน 10) นวัตกรรมบริหารตามแนว Tip Co 11) นวัตกรรมบริหารแบบพัฒนาคุณภาพศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 12) นวัตกรรมบริหารแบบศูนย์การเรียนรู้คอมพิวเตอร์

Bosch & Hei (2013) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความเป็นมาของนวัตกรรมการบริหาร สรุปได้ว่า ขอบเขตของนวัตกรรมการบริหารเป็นการลงมือปฏิบัติที่กล่าวได้ว่าเป็นสิ่งที่ผู้จัดการทำเป็นส่วนหนึ่งในงานแต่ละวัน การกำหนดเป้าหมายและขั้นตอนการทำงาน การจัดการภาระงาน การพัฒนาความสามารถ และการเข้าถึงความต้องการต่าง ๆ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในองค์กร กระบวนการบริหารนี้ เป็นการทำให้แนวคิดที่เป็นนามธรรมกลายเป็นรูปธรรม โดยเข้าไปอยู่ในกระบวนการของการทำงาน โดยผลลัพธ์ของนวัตกรรมการบริหารมีผลในเชิงบวกต่อการพัฒนาความสามารถ การเติบโตของผลผลิตและผลงานขององค์กร ซึ่งจะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกระบวนการ

ภายในองค์กร นวัตกรรมกรรมการบริหารไม่ได้เป็นเพียงการสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่ เทคโนโลยีใหม่เท่านั้น แต่
ยังเป็นการเปลี่ยนแปลงธรรมาภิบาลการบริหารงานภายในองค์กรอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Multiphase mixed methods design) (Creswell, 2014) ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งของวิจัยผสมวิธีขั้นสูงที่ใช้วิธีการวิจัยหลายวิธีและแบ่งการดำเนินงานวิจัยเป็นหลายระยะประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) หรือวิธีการผสมวิธี (Mixed methods research) ในการวิจัยในแต่ละระยะซึ่งมีจุดเน้นของวัตถุประสงค์ร่วมกัน (สำนักงานราชบัณฑิตยสภา, 2561)

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยผสมวิธีพหุระยะในกรณีการวิจัยพหุวิธี 3 ระยะเป็นแบบวิจัยผสมวิธีขั้นสูงที่เหมาะสมกับโจทย์วิจัยที่ซับซ้อนที่สามารถเลือกระเบียบวิธีวิจัยให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในแต่ละระยะของการวิจัยซึ่งจะทำให้ได้ผลวิจัยที่ถูกต้องแม่นยำ สอดคล้องและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ (Creswell, 2014) การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการพัฒนารอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 1 โดยศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ การวิจัยหลักใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 2 และใช้การวิจัยผสมวิธี (Mixed methods research) เพื่อพัฒนาพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3

3.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย 3 ฉบับ คือ

1. แบบประเมินกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
2. แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิดและลักษณะประมาณค่า (Rating Scale)

3. แบบประเมิน (ร่าง) ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1

3.1.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ค่าความถี่ (f) และ ค่าร้อยละ (%) ส่วนการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) หลังจากนั้นนำค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์มา วิเคราะห์ความต้องการจำเป็น โดยใช้วิธี Priority Needs Index (PNI_{modified}) เพื่อระบุความต้องการ จำเป็นจากสูตร (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

3.2 ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และกรอบ แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2

ระยะที่ 3 พัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 3

ระยะที่ 1 (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และกรอบ แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร และกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

การศึกษา วิเคราะห์ และสังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร และกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากทฤษฎีเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาในลักษณะ ความเรียง (Content analysis) และค่าความถี่ และนำเสนอข้อมูลในลักษณะแผนภาพเพื่อเป็น แนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยให้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของ(ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และกรอบแนวคิดวิธีการพัฒนานวัตกรรม

แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ที่เลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิไว้ 2 ข้อ ดังนี้

1) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน การแนะแนว การศึกษาเพื่ออาชีพ หรือเทคโนโลยีและนวัตกรรม

2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก และ/หรือ มีประสบการณ์การทำงาน การเรียนการสอน/การจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ การเป็นหัวหน้าโครงการ/คณะทำงานโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินกรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินกรอบแนวคิด

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของแนวคิดองค์ประกอบในงานวิจัย

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

นำแบบประเมินความเหมาะสมของกรอบกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยวิธีวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ใช้วิธีข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพิ่มเติมโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ใช้ในการวิจัย

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล คือ กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครและกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในรูปแบบแผนภาพ และกรอบความคิดแบบความเรียงที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ประชากร ตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

(1) ประชากรที่ศึกษา คือ โรงเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมจำนวน 437 โรงเรียน เป็นหน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

(2) กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 209 โรงเรียน โดยใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณได้จากสูตรขนาดกลุ่มตัวอย่างของยามานะ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยผู้วิจัยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 4 กลุ่มโรงเรียนที่เปิดสอน ได้แก่ โรงเรียนที่เปิดเฉพาะระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และ โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและโรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษา โดยการวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เทียบคำร้อยละตามสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้

1) โรงเรียนที่เปิดเฉพาะระดับมัธยมศึกษา	จำนวน 6 โรงเรียน
2) โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	จำนวน 3 โรงเรียน
3) โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	จำนวน 47 โรงเรียน
4) โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษา	จำนวน 153 โรงเรียน

(3) ผู้ให้ข้อมูล คือ

บุคลากรภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 11 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,299 คน แบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ
- 3) ครูแนะแนว
- 4) หัวหน้าและครูแต่กลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating

Scale) 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ โดยอาศัยเทคนิคของลิเคิร์ต (Likert Scale) เพื่อสอบถามข้อมูลและความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว หัวหน้าและครูแต่กลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 คน เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาในตำแหน่งในปัจจุบัน ระดับชั้นที่เปิดสอน และกลุ่มเขต

ตอนที่ 2 การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เป็นการสอบถามเกี่ยวกับ

2.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลการเรียน และด้านการแนะแนว

2.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลการเรียน และด้านการแนะแนว

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผลการเรียน และด้านการแนะแนว โดยใช้คำถามปลายเปิด

การสร้างแบบสอบถามในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1) ศึกษา ค้นคว้าและวิเคราะห์แนวคิด หลักการ ทฤษฎีของนวัตกรรมการบริหาร วิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการโรงเรียนเพื่อรวบรวมข้อมูลมาสร้างข้อคำถาม โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2) ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบของเวลา คือ ปัจจุบันและอนาคต เป็นการสอบถามสภาพการบริหาร วิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยผู้วิจัยขอคำแนะนำจาก อาจารย์ที่ปรึกษาในการตรวจสอบแก้ไข

3) ปรับปรุงแก้ไขและนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และมีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา และด้านการจัดการศึกษา โดยกำหนดหลักเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

1. นักวิชาการที่ทำงานด้านการบริหารการศึกษา/การจัดการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต
2. ผู้บริหารการศึกษาในองค์กรทางการศึกษาอาจารย์ผู้สอนในระดับอุดมศึกษา
3. วิทยากรหรือผู้มีผลงานด้านการบริหารการศึกษา/การจัดการศึกษา เช่น งานวิจัย บทความ ตำรา

ตรวจสอบด้วยความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยมีเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินคือ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item - Objective Congruence: IOC) โดยพิจารณาข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.50 ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 คน ซึ่งมีรายชื่ของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความเหมาะสมของเครื่องมือที่ระบุในภาคผนวกโดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item - Objective Congruence) ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ซึ่งการคัดเลือกข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกที่เหมาะสมและมีความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ คือ ค่า IOC รายข้อต้องมากกว่า 0.50 (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2552) แต่มีบางข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้แบบสอบถามฉบับนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้

4) ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง

5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมผู้ให้ข้อมูลทุกกลุ่ม รวมทั้งสิ้น 30 คน และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Co-efficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ผลการตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.993

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 209 โรงเรียน โรงเรียนละ 11 ฉบับแบ่งตามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบบสอบถามรวมจำนวน

ทั้งสิ้น 2,299 ฉบับ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์หรือดำเนินการด้วยตนเอง ดำเนินการติดตามแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยได้รับแบบสอบถามคืนมาทั้งสิ้นจำนวน 194 โรงเรียน โดยรับแบบสอบถามกลับคืนทางไปรษณีย์จำนวน 181 โรงเรียน และเดินทางไปรับด้วยตนเองจำนวน 13 โรงเรียน ได้แบบสอบถามที่มีการตอบอย่างสมบูรณ์จำนวน 2,078 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.39 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราการตอบกลับที่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก (Berdie, 1986)

การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ (f) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าร้อยละ (%) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ (f) และค่าร้อยละ (%)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการแปลความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

- การปฏิบัติในสภาพปัจจุบันมีอยู่ในระดับมากที่สุด หรือทุกครั้ง หรือประมาณ 81-100%
- สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรปฏิบัติการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

- การปฏิบัติในสภาพปัจจุบันมีอยู่ในระดับมาก หรือเป็นส่วนใหญ่ หรือประมาณ 61 - 80%
- สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรปฏิบัติการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

- การปฏิบัติในสภาพปัจจุบันมีอยู่ในระดับปานกลาง หรือครั้งคราว หรือประมาณ 41 - 60%
- สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรปฏิบัติการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

- การปฏิบัติในสภาพปัจจุบันมีอยู่ในระดับน้อย หรือเป็นส่วนน้อย หรือประมาณ 21 - 40%
- สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรปฏิบัติการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า

- การปฏิบัติในสภาพปัจจุบันมีอยู่ในระดับน้อยที่สุด หรือแทบจะไม่มี หรือน้อยกว่า 20%

- สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรปฏิบัติการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในระดับน้อยที่สุด ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์ในการคิณำหน้าค่าเฉลี่ยในแต่ละช่วง ดังนี้
- ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ปฏิบัติจริงมากที่สุด หรือ สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด
  - ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ปฏิบัติจริงมาก หรือ สภาพที่พึงประสงค์มาก
  - ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ปฏิบัติจริงปานกลางหรือสภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง
  - ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ปฏิบัติจริงน้อย หรือ สภาพที่พึงประสงค์น้อย
  - ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ปฏิบัติจริงน้อยที่สุด หรือ สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อพัฒนานวัตกรรม

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าดัชนี PNI_{modified} โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

- 1) การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ด้วยการใช้เทคนิคการคำนวณหาค่าดัชนี Modified Priority Need Index (PNI_{modified}) เพื่อระบุความต้องการจำเป็น
- 2) กำหนดเกณฑ์พิจารณาประเมินความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โดยการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดกลุ่มค่าดัชนี PNI_{modified} โดยการนำค่าดัชนี PNI_{modified} สูงที่สุด ลบด้วยค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำที่สุด แล้วหารด้วย 2 แล้วนำระยะห่างที่ได้มาจัดกลุ่มค่า PNI_{modified} โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง และกลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ กำหนดให้กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง เป็นจุดอ่อนของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอวัตกรรมการจัดหรือลดจุดอ่อน สำหรับกลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ เป็นจุดแข็งของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอวัตกรรมการที่จะเสริมจุดแข็ง แล้วนำผลมาสังเคราะห์เป็นข้อมูลในการจัดทำร่างนวัตกรรม (ฉบับที่ 1) ในลำดับต่อไป

ระยะที่ 3 การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ผู้วิจัยนำหลักวิธีการพัฒนานวัตกรรมของ Hamel (Hamel, 2006) ทั้ง 4 ขั้นตอน มาเข้าสู่กระบวนการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาหลักการใหม่ การศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ

ในการค้นหาหลักการใหม่ จากการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ใน 3 หัวข้อ ดังนี้ 1. เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 2. กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และ 3. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีวิธีการดำเนินการวิจัยโดยการเลือกกรณีศึกษาโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ จังหวัดที่มีการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ตราด ภูเก็ต แม่ฮ่องสอน สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ และอำนาจเจริญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารของสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน จัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกันจำแนกตามการบริหารวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน และด้านการแนะนำดำเนินการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการค้นหาหลักการใหม่ในด้านต่าง ๆ ของการบริหารวิชาการ

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบการบริหารใหม่ ออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

3.1 (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1)

โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ ศึกษาเปรียบเทียบและเชื่อมโยงหาจุดที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้มาสร้าง (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมเพื่อดูความถูกต้องของเนื้อหา ภาษา ความครอบคลุมเชิงวิชาการ และขอคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำข้อเสนอแนะ มาปรับปรุง (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 2)

ผู้วิจัยนำนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด
การศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาหลักเพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความเป็น
ไปได้ พร้อมให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มี
ความเชี่ยวชาญในด้านนวัตกรรมการบริหาร และการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ รายละเอียดในการดำเนินงาน ดังนี้

3.2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 20 คน ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรม
การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นรายบุคคล ซึ่ง
ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มประกอบด้วย

1) นักวิชาการ จำนวน 12 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรม จำนวน
4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านบริหารการศึกษา จำนวน 6 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความ
เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ จำนวน 2 คน

2) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 8 คน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน
ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน และครูแนะแนว จำนวน 3 คน

ซึ่งมีรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ดังภาคผนวก

ขั้นตอนที่ 4 การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้ ตรวจสอบ
ประเมินและแก้ไขนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness :
CCR) แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการกำหนดองค์ประกอบ (ร่าง) นวัตกรรม การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR)

ตอนที่ 3 - 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรม การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) แบบภาพรวมและรายชื่อ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating scale) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแผนภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายสรุปความ

2) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการกำหนดองค์ประกอบ (ร่าง) นวัตกรรม การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) และตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแผนภาพ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ประมวลผลและสรุปผล ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา

3) ตอนที่ 3 - 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรม การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) แบบภาพรวมและรายชื่อ ข้อมูลการประเมินมีลักษณะเป็น มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่า รายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้มากที่สุดและมีความเป็นไปได้มากที่สุด

4 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่า รายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้มากและมีความเป็นไปได้มาก

3 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่า รายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้ปานกลางและมีความเป็นไปได้ปานกลาง

2 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่า รายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้น้อยและมีความเป็นไปได้น้อย

1 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่า รายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม
ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้น้อยที่สุดและมีความเป็นไปได้น้อยที่สุด

นำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ เกณฑ์การประเมิน โดยการนำค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน ดังนี้

5.00 - 4.50 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้มากที่สุด

4.49 - 3.50 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้มาก

3.49 - 2.50 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้ปานกลาง

2.49 - 1.50 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้น้อย

1.49 - 1.00 หมายถึง ผู้ประเมินมีความเห็นว่ารายการนี้มีความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา
ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของการนำไปใช้น้อยที่สุด

นำผลการประเมินสอบความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้
และระดับการนำไปใช้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด
การศึกษาเพื่ออาชีพจากผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินรายบุคคล มาวิเคราะห์และนำมาปรับปรุง
แก้ไข (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่อ
อาชีพ (ฉบับที่ 2)

**3.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 2) โดยการประชุมกลุ่ม
ย่อย (Focus Group Discussion) และนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการบริหารวิชาการโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 3)**

ประเมินความถูกต้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และระดับของ
การนำไปใช้ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษา
เพื่ออาชีพ ขั้นตอนนี้ตรวจสอบโดยการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เป็นการจัด
ประชุมโดยผู้ทรงคุณวุฒิมีโอกาสอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเสนอข้อเสนอแนะต่าง ๆ
ระหว่างกันในข้อประเด็นต่างๆ อย่างละเอียด เพื่อตรวจสอบนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียน
สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 2) เพื่อให้ได้นวัตกรรมบริหาร
วิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพที่นำไปใช้ได้จริง

3.3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) คือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านนวัตกรรมการบริหารและโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 11 คน ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

- 1) นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย และผู้มีประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง นวัตกรรมการบริหาร และการบริหารวิชาการ จำนวน 2 คน
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ จำนวน 4 คน
- 3) ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 3-1 แสดงขั้นตอนการวิจัย การดำเนินการและผลที่ได้

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ผลที่ได้
ระยะที่ 1 ศึกษา กรอบแนวคิดการ บริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร	1.1 (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอบแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ และกรอบแนวคิดวิธี พัฒนานวัตกรรมการบริหาร	1) (ร่าง) กรอบแนวคิด การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร
กรอบแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ และกรอบแนวคิดวิธี พัฒนานวัตกรรมการ บริหาร	1.2 ประเมินความเหมาะสมของ(ร่าง)กรอบ แนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ และกรอบแนวคิดวิธีพัฒนานวัตกรรม การบริหาร	2) (ร่าง) กรอบแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ 3) (ร่าง) กรอบแนวคิด วิธีพัฒนานวัตกรรมการ บริหาร
ระยะที่ 2 ศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประ สงค์ของการบริหาร วิชาการโรงเรียน สังกัด กรุงเทพมหานครตาม	ศึกษากรณีศึกษาจากโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร 1.1 ประชากร คือ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน 1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 209 โรงเรียน 1.3 ผู้ให้ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ (1)	1.1 กรอบแนวคิด 1) (ร่าง) กรอบแนวคิด 2) ความเหมาะสม ของ(ร่าง) กรอบแนวคิด 3) กรอบแนวคิด 1.2 สภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ผลที่ได้
แนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา (2) รองผู้อำนวยการ สถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ (3) ครูแนะแนว (4) หัวหน้าและครูแต่กลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,299 คน 1.4 เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม 1.5 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าความถี่ (f)	ของการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ 1) สถานภาพผู้ให้ ข้อมูล 2) สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ 3) ความต้องการ จำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน ของสภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพ
ระยะที่ 3 พัฒนานวัตกรรม การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพ ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาตัวอย่าง การปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการ	การค้นหาลักการใหม่ จากการศึกษาตัวอย่าง การปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยผู้วิจัยได้ ทำการสังเคราะห์ใน 3 หัวข้อ ดังนี้ 1. เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 2. กล ยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และ 3. แนว ทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ มี วิธีการดำเนินการวิจัยโดยการเลือกกรณีศึกษา โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ จังหวัดที่มีการเตรียมความ พร้อมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ จำนวน 10 จังหวัด ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี เชียงราย	2.1 ตารางสังเคราะห์ เป้าหมาย กลยุทธ์และ แนวทางการพัฒนาการ จัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตาม การบริหารวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการ พัฒนาหลักสูตร ด้าน การจัดการเรียนการ สอน ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ผลที่ได้
สังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนว ทางการพัฒนาการ จัดการศึกษาเพื่อ อาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการ บริหาร (การพัฒนา นวัตกรรม ขั้นตอนที่ 2 – การ ค้นหาหลักการใหม่)	เชียงใหม่ ตราด ภูเก็ต แม่ฮ่องสอน สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ และอำนาจเจริญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการสังเคราะห์เนื้อหาจากเอกสาร จัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกันจำแนกตามการบริหารวิชาการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน และด้านการแนะแนว ดำเนินการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการค้นหาหลักการใหม่ในด้านต่าง ๆ ของการบริหารวิชาการและเตรียมการ(ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 1)	และด้านการแนะแนว
ระยะที่ 3 พัฒนานวัตกรรม การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพ 3.1 (ร่าง)นวัตกรรม การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) (การพัฒนา นวัตกรรม)	(ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 1) โดยการนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 และ 2 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์ ออกแบบนวัตกรรมการบริหารเพื่อหาแนวทางการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	3.1.1 (ร่าง) นวัตกรรม การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่ งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 1)

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ผลที่ได้
ขั้นตอนที่ 3 – ออกแบบการบริหาร ใหม่)		
3.2 ประเมินความ เหมาะสมและความ เป็นไปได้ครั้งที่ 1 ของ(ร่าง)นวัตกรรม การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) (การพัฒนาวัตกรรมการ ขั้นตอนที่ 4 – การ ประเมิน ปรับปรุง และจัดทำคู่มือการ นำนวัตกรรมไปใช้)	1. ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไป ได้ครั้งที่ 1 ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหาร วิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้าง ความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 1) โดย ผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคลจำนวน 20 คน แบ่ง ออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้ 1.1 นักวิชาการ จำนวน 13 คน ได้แก่ ผู้ทรงชั้น คุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรม จำนวน 4 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านบริหารการศึกษา จำนวน 7 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา เพื่ออาชีพ จำนวน 2 คน 1.2 ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน และครูแนะ แนว จำนวน 3 คน 2. เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งาน อาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 1) 3. วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ประมวลผลและสรุปผลข้อเสนอแนะ	3.2.1 ความเหมาะสม และความเป็นได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการ บริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่ งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 1) โดย ผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคล 3.3.2 (ร่าง) นวัตกรรม การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่ งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 2)

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ผลที่ได้
	<p>ที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา</p> <p>4. ปรับปรุง (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 2)</p>	
<p>3.3 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ครั้งที่ 2 ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 2) (การพัฒนานวัตกรรมขั้นตอนที่ 4 – การประเมิน ปรับปรุง และจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้)</p>	<p>ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้</p> <p>1. จัดทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) เพื่อตรวจสอบ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 2) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้</p> <p>1.1 นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย และผู้มีประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่อง นวัตกรรมการบริหาร และการบริหารวิชาการ จำนวน 2 คน</p> <p>1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ จำนวน 3 คน</p> <p>1.3 ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ศึกษานิเทศก์สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ จำนวน 5 คน</p> <p>2. เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) (ฉบับที่ 2)</p> <p>3. วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%)</p>	<p>3.3.1 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ฉบับที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการประชุมกลุ่มย่อย</p> <p>3.3.2 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ฉบับสมบูรณ์</p>

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการ	ผลที่ได้
	<p>ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ประมวลและสรุปผลข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหา</p> <p>4. ปรับปรุง (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ฉบับที่ 2</p> <p>5. สรุปผลจากการประชุมกลุ่มย่อยและนำมาปรับปรุงเพิ่มเติมพร้อมขอคำแนะนำและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา</p> <p>6. จัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์และรายงานผล</p>	

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ในครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (multiphase mixed methods) ประกอบด้วย วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประชากร คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 209 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ บุคลากรภายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนละ 11 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,299 คน แบ่งผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ (1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา (2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ (3) ครูแนะแนว (4) หัวหน้าและครูแต่กลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 คน ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยแบบสอบถาม และแบบประเมินนวัตกรรม ออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เอกสาร และการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

4.1 กรอบแนวคิดของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.1.1 (ร่าง) กรอบแนวคิดของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.1.2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.1.3 กรอบแนวคิดของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.2.1 สถานภาพผู้ให้ข้อมูล

4.2.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.2.3 ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อนของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.3 (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1)

4.4 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคล

4.5 (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2

4.6 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการประชุมกลุ่ม

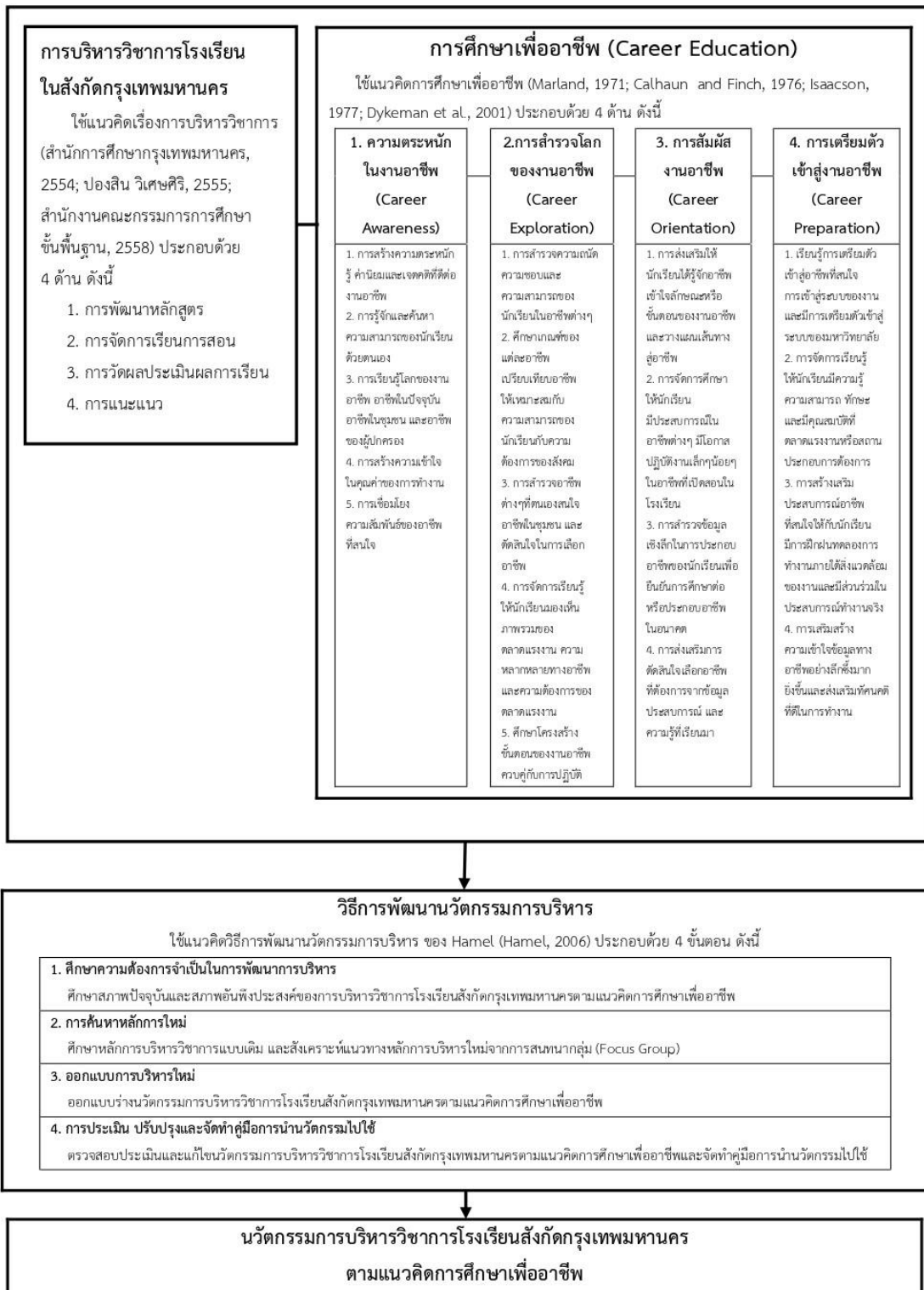
4.7 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพฉบับสมบูรณ์

โดยผลการวิจัยแต่ละตอน มีรายละเอียดดังนี้

4.1 การพัฒนารอบแนวคิดของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.1.1 (ร่าง) กรอบแนวคิดของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ผู้วิจัยร่างกรอบแนวคิดของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เริ่มต้นจากการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือเอกสาร ตำรา วิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหา 3 ส่วน ได้แก่ 1) แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ จากนั้นนำข้อค้นพบที่ได้รับเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงกรอบแนวคิดให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 แสดงร่างกรอบแนวคิดการวิจัย

4.1.2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

จากการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารวิชาการและการบริหารโรงเรียน จำนวน 3 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมและด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ 3 ท่าน และ จากการประเมินความเหมาะสม ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 8 ดังนี้

ตารางที่ 4-1 ผลการประเมิน (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			IOC
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
การบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร				
คือ การบริหารวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว	6	0	0	1.00
การพัฒนาหลักสูตร				
คือ การออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	5	1	0	0.83
การจัดการเรียนการสอน				
คือ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีความรู้ความสามารถและทักษะตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	6	0	0	1.00

รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			IOC
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
การวัดผลประเมินผลการเรียน				
คือ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	6	0	0	1.00
การแนะแนว				
คือ การกำหนดแนวทางการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้บูรณาการเชื่อมโยงวิชาที่สอนกับแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	5	1	0	0.83
การศึกษาเพื่ออาชีพ				
ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness)				
(1) การสร้างความตระหนักคุณค่านิยมและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	5	1	0	0.83
(2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนด้วยตนเอง	5	1	0	0.83
(3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพอาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน และอาชีพของผู้ปกครอง	5	1	0	0.83
(4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน	6	0	0	1.00
(5) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของอาชีพที่สนใจ	4	0	2	0.33

รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			IOC
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration)				
(1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียน ในอาชีพต่างๆ	6	0	0	1.00
(2) ศึกษาเกณฑ์ของแต่ละอาชีพ เปรียบเทียบอาชีพให้เหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียนกับ ความต้องการของสังคม	3	2	1	0.33
(3) การสำรวจอาชีพต่างๆที่ตนเอง สนใจ อาชีพในชุมชน และตัดสินใจใน การเลือกอาชีพ	4	0	2	0.33
(4) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพและความ ต้องการของตลาดแรงงาน	6	0	0	1.00
(5) ศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของ งานอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	6	0	0	1.00
การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)				
(1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จัก อาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของ งานอาชีพ และวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ	6	0	0	1.00
(2) การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ มีโอกาส ปฏิบัติงานเล็กๆน้อยๆ ในอาชีพที่เปิด สอนในโรงเรียน	6	0	0	1.00
(3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการ ประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยัน การศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพใน	6	0	0	1.00

รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			IOC
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
อนาคต				
(4) การส่งเสริมการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ต้องการจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา	4	0	2	0.33
การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation)				
(1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย	6	0	0	1.00
(2) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีความสมบัติที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ	6	0	0	1.00
(3) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน มีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง	6	0	0	1.00
(4) การเสริมสร้างความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน	6	0	0	1.00
วิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร				
ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร				
ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	6	0	0	1.00

รายการประเมิน	ผลการพิจารณา			IOC
	เหมาะสม	ควรปรับปรุง	ไม่เหมาะสม	
	ความถี่	ความถี่	ความถี่	
การค้นหาหลักการใหม่				
ศึกษาหลักการบริหารวิชาการแบบเดิม และสังเคราะห์แนวทางหลักการบริหารใหม่จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)	5	1	0	0.67
ออกแบบการบริหารใหม่				
ออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหาร วิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	6	0	0	1.00
การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้				
ตรวจสอบประเมินและแก้ไขนวัตกรรม การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษา เพื่ออาชีพและจัดทำคู่มือการนำ นวัตกรรมไปใช้	5	1	0	0.67

จากตารางที่ 4-1 พบว่า ในภาพรวมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้กล่าวคือ มีผล การพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องพิจารณาปรับปรุงตาม เกณฑ์การพิจารณาค่าความเที่ยงตรง พบว่า ในส่วนของกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพมีค่า IOC = 0.33 จำนวน 4 ข้อ ดังนี้ ชั้นความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ข้อ 5) การเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของอาชีพที่สนใจ ชั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ข้อ 2) ศึกษา เกณฑ์ของแต่ละอาชีพ เปรียบเทียบอาชีพให้เหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียนกับความต้องการ ของสังคม 3) การสำรวจอาชีพต่างๆที่ตนเองสนใจ อาชีพในชุมชน และตัดสินใจในการเลือกอาชีพ และชั้นการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ข้อ 4) การส่งเสริมการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ ต้องการจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีคำแนะนำให้พิจารณาค่า ขยายความในหัวข้อต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น พิจารณารวมข้อที่มีความหมายใกล้เคียงกัน

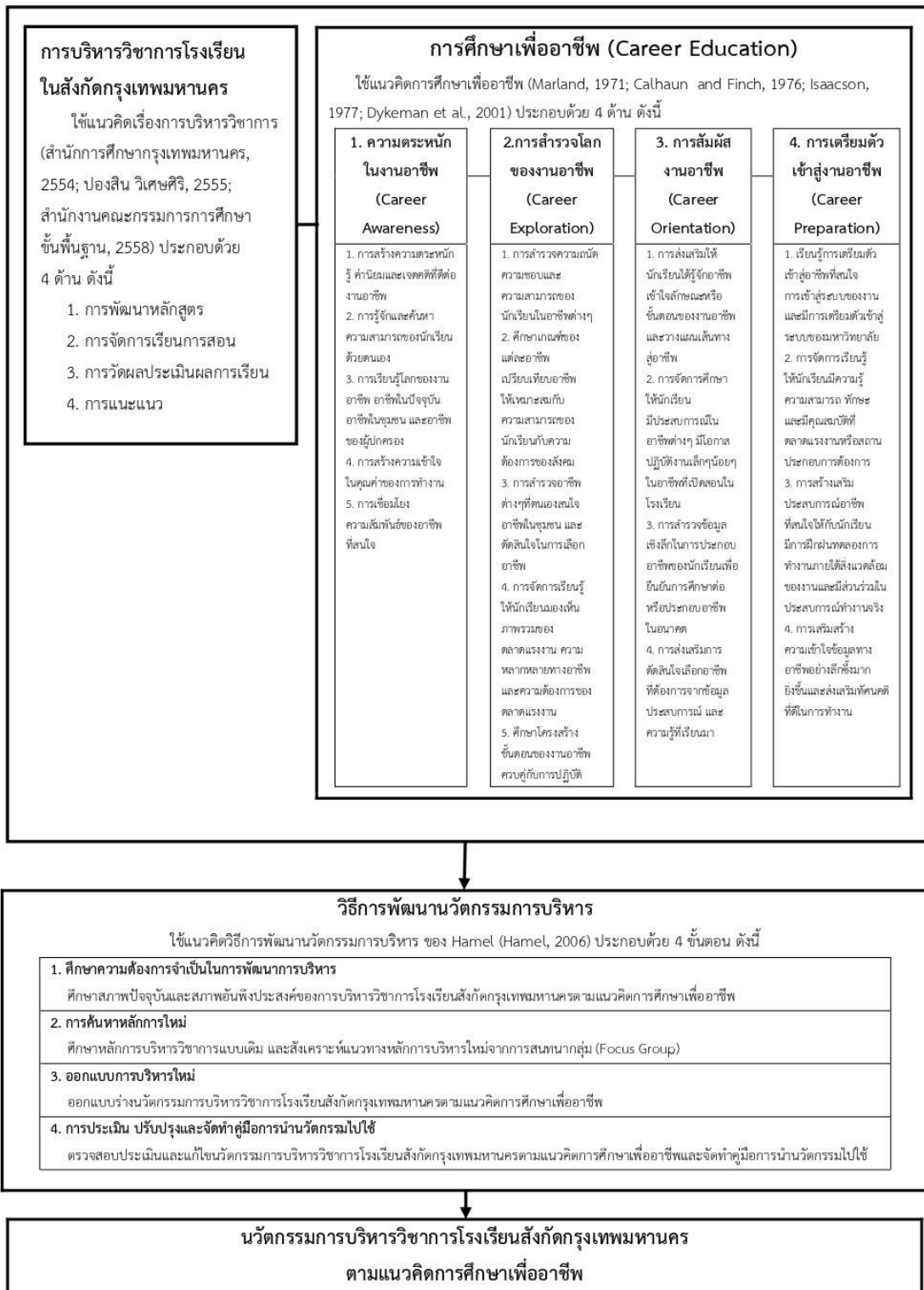
ปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอในกรอบแนวคิด และปรับคำในนิยามศัพท์ให้สื่อความหมายให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจตรงกันมากขึ้น

4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ผู้วิจัยนำผลการประเมิน (ร่าง) กรอบแนวคิดที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงกรอบแนวคิด และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงเป็นกรอบแนวคิดฉบับสมบูรณ์ ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 กรอบแนวคิดการวิจัยการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4.2.1 สถานภาพผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ 4-2 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งและได้รับคืนของกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ที่	โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	จำนวนโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถาม	จำนวนโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามกลับ	ร้อยละ
1	โรงเรียนที่เปิดเฉพาะระดับมัธยมศึกษา	6	6	2.87
2	โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	3	3	1.44
3	โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	47	47	22.49
4	โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษา	153	138	66.03
	รวม	209	194	92.82

จากตารางที่ 4-2 พบว่า จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนของกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมคิดเป็นร้อยละ 92.82

ตารางที่ 4-3 จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (N=2,078)

ข้อมูลพื้นฐาน	ผู้ให้ข้อมูล	ผู้อำนวยการ	รองฯ	หัวหน้า	ครูแต่ละ	ครูหรือ	รวมจำนวน (N=2,078)	ร้อยละ
		สถานศึกษา (N=192)	ฝ่ายวิชาการ (N=192)	กลุ่มสาระฯ (N=752)	กลุ่มสาระ (N=751)	หัวหน้างานแนะแนว (N=191)		
เพศ	1) ชาย	72	41	178	183	23	497	23.92
	2) หญิง	120	151	574	568	168	1,581	76.08
อายุ	1) ต่ำกว่า 30 ปี	1	5	103	105	16	230	11.07
	2) 31 – 40 ปี	7	59	266	224	48	604	29.07
	3) 41 – 50 ปี	33	82	235	245	92	687	33.06
	4) มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	151	46	148	177	35	557	26.80

ข้อมูลพื้นฐาน	ผู้ให้ข้อมูล	ผู้อำนวยการ สถานศึกษา (N=192)	รองฯ ฝ่าย วิชาการ (N=192)	หัวหน้า กลุ่มสาระฯ (N=752)	ครูแต่ละ กลุ่ม สาระ (N=751)	ครูหรือ หัวหน้า งานแนะ แนว (N=191)	รวมจำนวน (N=2,078)	
							จำนวน	ร้อยละ
ระดับ การศึกษา	1) ปริญญาเอก	4	5	8	2	1	20	0.96
	2) ปริญญาโท	188	187	276	274	79	1,004	48.32
สูงสุด	3) ปริญญาตรี	0	0	468	475	111	1,054	50.72
ระยะเวลา ใน ตำแหน่ง ในปัจจุบัน	1) น้อยกว่า 5 ปี	44	74	165	141	35	459	22.09
	2) 6 - 9 ปี	37	31	152	131	34	385	18.53
	3) 10 - 14 ปี	41	34	147	158	58	438	21.08
	4) 15 - 19 ปี	21	16	101	97	23	258	12.42
	5) 20 - 24 ปี	16	18	70	90	17	211	10.15
	6) 25 ปีขึ้นไป	33	19	117	134	24	327	15.74
	ระดับชั้นที่ เปิดสอน	1) เปิดสอนถึง ระดับชั้นประถมศึกษา	105	105	418	418	104	1,150
2) เปิดสอนถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น		78	78	298	297	78	829	39.89
3) เปิดสอนถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย		3	3	12	12	3	33	1.59
4) เปิดสอนระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6		6	6	24	24	6	66	3.18
กลุ่มเขต	1) กรุงเทพมหานคร	19	19	76	76	19	209	10.06
	2) กรุงเทพฯเหนือ	31	32	124	124	31	342	16.46
	3) กรุงเทพฯใต้	29	29	116	116	29	319	15.35
	4) กรุงเทพฯตะวันออก	50	50	192	193	50	535	25.75
	5) กรุงเทพมหานคร	29	28	116	116	28	317	15.26
	6) กรุงเทพฯใต้	34	34	128	126	34	356	17.13

จากตารางที่ 4-3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 2,078 คนเป็นผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 192 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารวิชาการ จำนวน 192 คน หัวหน้า 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 752 คน ครู 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 751 คน และครูหรือหัวหน้างานแนะแนว 191 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 1,581 คน คิดเป็นร้อยละ 76.08 เป็นเพศชาย 497 คน คิดเป็นร้อยละ 23.92 มีอายุ 41 - 50 ปีมากที่สุด จำนวน 687 คน คิดเป็นร้อยละ 33.06 รองลงมา

คืออายุ 31 – 40 ปี อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป และอายุต่ำกว่า 30 ปี ตามลำดับ มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 1,054 คน คิดเป็นร้อยละ 50.72 รองลงมาคือ ปริญญาโท และปริญญาเอก ตามลำดับ มีระยะเวลาในตำแหน่งในปัจจุบันน้อยกว่า 5 ปี มากที่สุด จำนวน 459 คน คิดเป็นร้อยละ 22.09 รองลงมาคือ 10 - 14 ปี 6 - 9 ปี 25 ปีขึ้นไป 15 - 19 ปี และ 20 - 24 ปี ตามลำดับ ระดับชั้นที่เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษามากที่สุด จำนวน 1,150 คน คิดเป็นร้อยละ 55.34 รองลงมาคือ เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 และ เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามลำดับ เป็นโรงเรียนในกลุ่มเขตกรุงเทพ ตะวันออก มากที่สุด จำนวน 535 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 25.75 รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร เหนือ กรุงเทพมหานคร และกรุงเทพมหานครกลาง ตามลำดับ

4.2.2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ผลการวิเคราะห์ภาพรวมของข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร วิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบ ความเรียง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4-4 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ในภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	3.609	1.036	ปานกลาง	4	4.596	0.630	มากที่สุด	4
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.238	1.021	ปานกลาง	2	4.644	0.570	มากที่สุด	2
3. ด้านการวัดผลประเมินผลการ เรียน	3.317	0.936	ปานกลาง	1	4.704	0.565	มากที่สุด	1
4. ด้านการแนะแนว	3.181	1.101	ปานกลาง	3	4.601	0.607	มากที่สุด	3
รวม	3.223	1.023	ปาน กลาง		4.636	0.593	มาก ที่สุด	

จากตารางที่ 4-4 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.223$, S.D. = 1.023) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการ

บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพสูงสุดในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.317$, S.D. = 0.936) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.238$, S.D. = 1.021) และต่ำที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามหลักสูตรแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.156$, S.D. = 1.036)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามหลักสูตรแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.636$, S.D. = 0.593) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพสูงสุดในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.704$, S.D. = 0.565) รองลงมาคือ ด้านการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.644$, S.D. = 0.570) และต่ำที่สุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามหลักสูตรแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.596$, S.D. = 0.630)

ตารางที่ 4-5 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ในภาพรวม ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ

การศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ชั้นความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness)	3.609	0.881	มาก	1	4.808	0.437	มากที่สุด	1
2. ชั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration)	3.087	1.059	ปานกลาง	3	4.572	0.652	มากที่สุด	3
3. ชั้นการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)	3.203	1.092	ปานกลาง	2	4.643	0.625	มากที่สุด	2
4. ชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation)	2.994	1.063	ปานกลาง	4	4.523	0.660	มากที่สุด	4
รวม	3.223	1.024	ปานกลาง		4.636	0.593	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-5 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยภาพรวมของขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.223$, S.D. = 1.024) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าชั้นความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในระดับมาก ($\bar{X} = 3.609$, S.D. = 0.881) รองลงมาคือชั้นการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.203$, S.D. = 1.092) ชั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ

(Career Exploration) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.087$, S.D. = 1.059) และต่ำที่สุดคือขั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.994$, S.D. = 1.064)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยภาพรวมของขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.636$, S.D. = 0.593) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ชั้นความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.808$, S.D. = 0.437) รองลงมาคือขั้นการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.643$, S.D. = 0.624) ขั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.572$, S.D. = 0.652) และต่ำที่สุดคือ ขั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.523$, S.D. = 0.660)

ตารางที่ 4-6 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการพัฒนาหลักสูตรตามกระบวนการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ		สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์				
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ								
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้								
1.1) การสร้างความตระหนักผู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ	3.669	1.071	มาก	1	4.821	0.405	มาก ที่สุด	1
1.2) การรู้จักและค้นหาความสามารถ ของผู้เรียนเอง	3.626	0.853	มาก	3	4.816	0.425	มาก ที่สุด	2
1.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของ ผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต	3.498	0.843	มาก	4	4.779	0.469	มาก ที่สุด	4
1.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่า ของการทำงาน	3.664	0.858	มาก	2	4.815	0.432	มาก ที่สุด	3
รวม	3.614	0.906	มาก		4.808	0.433	มาก ที่สุด	
2. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้								
2.1) การสำรวจความถนัด ความชอบ และความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ	2.967	1.155	ปาน กลาง	2	4.361	0.758	มาก	4

การบริหารวิชาการ									
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ		สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
ด้านการพัฒนาหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	
ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ									
2.2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	2.791	1.069	ปานกลาง	3	4.373	0.773	มาก	3	
2.3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน	2.781	1.079	ปานกลาง	4	4.411	0.764	มาก	1	
2.4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	3.011	1.158	ปานกลาง	1	4.396	0.751	มาก	2	
รวม	2.888	1.115	ปานกลาง		4.385	0.762	มาก		
3. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสนงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้									
3.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อชีพ	3.086	1.192	ปานกลาง	2	4.525	0.742	มากที่สุด	3	
3.2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน	3.209	1.145	ปานกลาง	1	4.575	0.680	มากที่สุด	2	
3.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคต จากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา	3.062	1.128	ปานกลาง	3	4.580	0.686	มากที่สุด	1	
รวม	3.119	1.155	ปานกลาง		4.560	0.703	มากที่สุด		
4. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่สถานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้									
4.1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการ	3.255	0.995	ปานกลาง	1	4.696	0.583	มากที่สุด	1	

การบริหารวิชาการ		สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ									
ด้านการพัฒนาหลักสูตร		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
เตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย									
4.2) ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ต้องการ		2.940	0.974	ปานกลาง	2	4.607	0.640	มากที่สุด	3
4.3) ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง		2.925	0.958	ปานกลาง	3	4.591	0.643	มากที่สุด	4
4.4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน		2.890	0.940	ปานกลาง	4	4.628	0.628	มากที่สุด	2
รวม		3.003	0.967	ปานกลาง		4.631	0.624	มากที่สุด	
รวมทุกด้าน		3.156	1.036	ปานกลาง		4.596	0.630	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-6 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามกระบวนการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.156$, S.D. = 1.036) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อ 1 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.614$, S.D. = 0.906) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.669$, S.D. = 1.071) รองลงมาคือ การสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับมาก ($\bar{x} = 3.664$, S.D. = 0.858)

รองลงมาคือ ข้อ 3 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.119$, S.D. = 1.155) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ

ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.209$, S.D. = 1.145) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.086$, S.D. = 1.192)

และน้อยที่สุดคือ ข้อ 2 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.888$, S.D. = 1.115) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.011$, S.D. = 1.158) รองลงมาคือ การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.967$, S.D. = 1.155)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามกระบวนการบริหารวิชาการ โดย ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.596$, S.D. = 0.630) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อ 1 มีการ ออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงสุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.808$, S.D. = 0.433) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.821$, S.D. = 0.405) รองลงมาคือ การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.816$, S.D. = 0.425)

รองลงมาคือ ข้อ 4 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้ มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.631$, S.D. = 0.624) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของ งาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดในระดับ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.696$, S.D. = 0.583) รองลงมาคือ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพ อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.628$, S.D. = 0.628)

และน้อยที่สุดคือ ข้อ 2 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา ผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.385$, S.D. = 0.762) เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของ ตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึง

ประสงค้สูงสุดในระดับมาก ($\bar{x} = 4.411$, S.D. = 0.764) รองลงมาคือ การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค้ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.396$, S.D. = 0.751)

ตารางที่ 4-7 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค้ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ		สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค้			
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร	ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
5. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้									
5.1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ		3.716	0.814	มาก	1	4.959	0.202	มากที่สุด	1
5.2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง		3.622	0.837	มาก	3	4.839	0.388	มากที่สุด	2
5.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต		3.530	0.864	มาก	4	4.786	0.431	มากที่สุด	4
5.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน		3.679	0.882	มาก	2	4.830	0.415	มากที่สุด	3
รวม		3.637	0.849	มาก		4.854	0.359	มากที่สุด	
6. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้									
6.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ		3.221	1.127	ปานกลาง	1	4.661	0.617	มากที่สุด	1

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
6.2) การส่งเสริมแนวทางในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับ ตลาดแรงงานเพื่อออกแบบการจัดการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกัน	3.214	1.023	ปานกลาง	2	4.590	0.653	มากที่สุด	3
6.3) การจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของ ตลาดแรงงาน ความหลากหลายทาง อาชีพ และความต้องการของ ตลาดแรงงาน	3.141	1.081	ปานกลาง	3	4.637	0.618	มากที่สุด	2
6.4) การศึกษาโครงสร้าง ขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ควบคู่กับการปฏิบัติ	3.069	1.065	ปานกลาง	4	4.577	0.627	มากที่สุด	4
รวม	3.161	1.074	ปานกลาง		4.616	0.629	มากที่สุด	
7. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน ให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้								
7.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอน ของงานอาชีพ และส่งเสริมการ วางแผนเส้นทางสู่อาชีพ	3.267	1.063	ปานกลาง	2	4.659	0.593	มากที่สุด	1
7.2) การจัดการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพ ต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา เพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของ ผู้เรียน	3.304	1.114	ปานกลาง	1	4.650	0.594	มากที่สุด	2
7.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกใน การประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อ ยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบ อาชีพในอนาคตจากข้อมูล	3.069	1.061	ปานกลาง	3	4.591	0.621	มากที่สุด	3

การบริหารวิชาการ		สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ									
ด้านการจัดการเรียนการสอน		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา									
รวม		3.213	1.079	ปานกลาง		4.633	0.603	มากที่สุด	
8. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน ให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้									
8.1) การจัดการเรียนการสอน การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการ เตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย		2.949	1.153	ปานกลาง	2	4.435	0.721	มาก	4
8.2) ออกแบบการจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติ ตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถาน ประกอบการต้องการ		2.819	1.024	ปานกลาง	4	4.443	0.706	มาก	3
8.3) ออกแบบการสร้างเสริม ประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับ ผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและ มีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง		2.899	1.070	ปานกลาง	3	4.486	0.698	มาก	2
8.4) การเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้ง มากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีใน การทำงาน		3.095	1.083	ปานกลาง	1	4.522	0.629	มากที่สุด	1
รวม		2.941	1.083	ปานกลาง		4.472	0.689	มาก	
รวมทุกด้าน		3.238	1.021	ปานกลาง		4.644	0.570	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-7 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.238$, S.D. = 1.021) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อ 5 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัด

ของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.637$, S.D. = 0.849) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.716$, S.D. = 0.814) รองลงมา คือ การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับมาก ($\bar{x} = 3.679$, S.D. = 0.882)

รองลงมาคือ ข้อ 7 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.213$, S.D. = 1.079) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือ กิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.304$, S.D. = 1.114) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจ ลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.267$, S.D. = 1.063)

และน้อยที่สุดคือ ข้อ 8 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.941$, S.D. = 1.083) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.095$, S.D. = 1.083) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.949$, S.D. = 1.153)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามกระบวนการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.644$, S.D. = 0.570) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อ 5 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.854$, S.D. = 0.359) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.959$, S.D. = 0.202) รองลงมาคือ

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลการ เรียน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
9.2) การให้ผู้เรียนรู้จักและ ค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง	3.637	0.768	มาก	4	4.846	0.472	มากที่สุด	3
9.3) การเรียนรู้โลกของงาน อาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพใน ชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และ อาชีพในอนาคต	3.654	0.786	มาก	3	4.830	0.483	มากที่สุด	4
9.4) การสร้างความเข้าใจใน คุณค่าของการทำงาน	3.866	0.800	มาก	1	4.852	0.463	มากที่สุด	2
รวม	3.748	0.773	มาก		4.847	0.469	มากที่สุด	
10. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้น การพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration)								
10.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของ ผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสม กับอาชีพที่สนใจให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการวัดผล ประเมินผลอย่างหลากหลาย	3.461	0.884	ปานกลาง	1	4.763	0.542	มากที่สุด	1
10.2) การส่งเสริมแนวทางใน การตัดสินใจเลือกอาชีพให้ สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	3.106	0.900	ปานกลาง	2	4.677	0.579	มากที่สุด	2
10.3) การวัดผลประเมินผล การเรียนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวม ของตลาดแรงงาน ความ หลากหลายทางอาชีพ และความ ต้องการของตลาดแรงงาน	3.081	0.873	ปานกลาง	3	4.664	0.596	มากที่สุด	4
10.4) การศึกษาโครงสร้าง ขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นในการประกอบ อาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	3.006	0.976	ปานกลาง	4	4.675	0.598	มากที่สุด	3

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลการ เรียน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
รวม	3.164	0.908	ปานกลาง		4.695	0.579	มากที่สุด	

11. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสนงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้

11.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย	3.360	0.984	ปานกลาง	2	4.783	0.531	มากที่สุด	2
11.2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน	3.537	0.992	มาก	1	4.800	0.518	มากที่สุด	1
11.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียน เพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา	3.174	1.020	ปานกลาง	3	4.713	0.603	มากที่สุด	3
รวม	3.357	0.999	ปานกลาง		4.765	0.551	มากที่สุด	

12. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้

12.1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผล	2.986	1.177	ปานกลาง	2	4.458	0.729	มาก	4
--	-------	-------	---------	---	-------	-------	-----	---

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลการ เรียน	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ประเมินผลอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้								
12.2) ออกแบบการวัดผล ประเมินผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมี คุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงาน หรือสถานประกอบการต้องการ	2.984	1.010	ปานกลาง	3	4.542	0.635	มากที่สุด	2
12.3) ออกแบบการวัดผล ประเมินผลการสร้างเสริม ประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับ ผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงาน และมีส่วนร่วมในประสบการณ์ ทำงานจริง	2.924	1.007	ปานกลาง	4	4.495	0.662	มากที่สุด	3
12.4) การเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่าง ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติ ที่ดีในการทำงาน	3.099	1.058	ปานกลาง	1	4.544	0.625	มากที่สุด	1
รวม	2.998	1.063	ปานกลาง		4.510	0.663	มากที่สุด	
รวมทุกด้าน	3.317	0.936	ปานกลาง		4.704	0.565	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-8 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการวัดผลประเมินผลการ เรียน ตามกระบวนการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.317$, S.D. = 0.936) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อ 9 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่ หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงาน อาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.748$, S.D. = 0.773) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน มีค่าเฉลี่ย

สภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.866$, S.D. = 0.800) รองลงมาคือ การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับมาก ($\bar{x} = 3.834$, S.D. = 0.736)

รองลงมาคือ ข้อ 11 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสมงานอาชีพ (Career Orientation) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.357$, S.D. = 0.999) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x} = 3.537$, S.D. = 0.992) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพให้ไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.360$, S.D. = 0.984)

และน้อยที่สุดคือ ข้อ 12 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.998$, S.D. = 1.063) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.099$, S.D. = 1.058) รองลงมาคือ เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลายสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.986$, S.D. = 1.177)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ตามกระบวนการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.704$, S.D. = 0.565) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อ 9 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.847$, S.D. = 0.469) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.858$, S.D. = 0.459) รองลงมาคือ การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.852$, S.D. = 0.463)

รองลงมาคือ ข้อ 11 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.765$, S.D. = 0.551) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.800$, S.D. = 0.518) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.783$, S.D. = 0.531)

และน้อยที่สุดคือ ข้อ 12 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.510$, S.D. = 0.663) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงานมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงสุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.544$, S.D. = 0.625) รองลงมาคือ ออกแบบการวัดผลประเมินผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.542$, S.D. = 0.635)

ตารางที่ 4-9 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการแนะแนว ตาม กระบวนการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์					
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
13. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียน การสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้								
13.1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการ ประกอบอาชีพ	3.494	1.016	ปานกลาง	1	4.710	0.493	มากที่สุด	3
13.2) การรู้จักและค้นหา ความสามารถของผู้เรียนเอง	3.406	0.991	ปานกลาง	3	4.733	0.488	มากที่สุด	2
13.3) การเรียนรู้โลกของงาน อาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพใน ชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และ อาชีพในอนาคต	3.385	0.957	ปานกลาง	4	4.709	0.486	มากที่สุด	4
13.4) การสร้างความเข้าใจใน คุณค่าของการทำงาน	3.461	1.014	ปานกลาง	2	4.737	0.480	มากที่สุด	1
รวม	3.437	0.995	ปานกลาง		4.722	0.487	มากที่สุด	
14. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียน การสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้								
14.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของ ผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับ อาชีพที่สนใจ	3.225	1.127	ปานกลาง	1	4.630	0.599	มากที่สุด	1
14.2) การส่งเสริมแนวทางใน การตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้อง กับตลาดแรงงาน	3.136	1.107	ปานกลาง	3	4.599	0.610	มากที่สุด	3

การบริหารวิชาการ		สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ									
ด้านการแนะแนว		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
14.3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน		3.141	1.117	ปานกลาง	2	4.606	0.610	มากที่สุด	2
14.4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ควบคู่กับการปฏิบัติ		3.032	1.197	ปานกลาง	4	4.525	0.732	มากที่สุด	4
รวม		3.134	1.137	ปานกลาง		4.590	0.638	มากที่สุด	
15. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้									
15.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ		3.162	1.110	ปานกลาง	2	4.641	0.599	มากที่สุด	2
15.2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน		3.212	1.119	ปานกลาง	1	4.661	0.589	มากที่สุด	1
15.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคต จากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา		2.999	1.177	ปานกลาง	3	4.538	0.736	มากที่สุด	3
รวม		3.124	1.135	ปานกลาง		4.613	0.641	มากที่สุด	

การบริหารวิชาการ									
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร		สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ									
ด้านการแนะแนว		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
16. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้									
16.1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย		2.985	1.146	ปานกลาง	3	4.442	0.694	มาก	4
16.2) ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ		2.966	1.184	ปานกลาง	4	4.469	0.690	มาก	3
16.3) ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง		3.085	1.126	ปานกลาง	2	4.516	0.630	มากที่สุด	1
16.4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน		3.090	1.094	ปานกลาง	1	4.481	0.641	มาก	2
รวม		3.032	1.138	ปานกลาง		4.477	0.664	มาก	
รวมทุกด้าน		3.181	1.101	ปานกลาง		4.601	0.607	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-9 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการแนะแนว ตามกระบวนการบริหารวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.181$, S.D. = 1.101) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อ 13 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี

ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.437$, S.D. = 0.995) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.494$, S.D. = 1.016) รองลงมาคือ การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.461$, S.D. = 1.014)

รองลงมาคือ ข้อ 14 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.134$, S.D. = 1.137) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.225$, S.D. = 1.127) รองลงมาคือ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.141$, S.D. = 1.117)

และน้อยที่สุดคือ ข้อ 16 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.032$, S.D. = 1.138) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.090$, S.D. = 1.094) รองลงมาคือ ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงาน ภายใต้อุปกรณ์ของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.085$, S.D. = 1.126)

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ จากการวิเคราะห์ด้านการแนะแนว ตามกระบวนการบริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.601$, S.D. = 0.607) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ข้อ 13 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.722$, S.D. = 0.487) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงานมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.737$, S.D. = 0.480) รองลงมาคือ การรู้จักและค้นหา

ความสามารถของผู้เรียนเอง มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.733$, S.D. = 0.488)

รองลงมาคือ ข้อ 15 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสมองอาชีพ (Career Orientation) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.613$, S.D. = 0.641) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.661$, S.D. = 0.589) รองลงมาคือ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ ($\bar{x} = 4.641$, S.D. = 0.599)

และน้อยที่สุดคือ ข้อ 16 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.477$, S.D. = 0.664) เมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงาน ภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงที่สุดในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.516$, S.D. = 0.630) รองลงมาคือ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.481$, S.D. = 0.641)

4.2.3 ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน ของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ประเมินความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน จากการนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาจัดกลุ่มค่าดัชนี $PNI_{modified}$ โดยการนำค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูงที่สุด ลบด้วยค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำที่สุด แล้วหารด้วย 2 แล้วนำระยะห่างที่ได้มาจัดกลุ่มค่า $PNI_{modified}$ โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง และกลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ กำหนดให้กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เป็นจุดอ่อนของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอวัตกรรมการจัดหรือลดจุดอ่อน สำหรับกลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เป็นจุดแข็งของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อเป็นข้อมูลในการนำเสนอวัตกรรมการที่จะเสริมจุดแข็ง แล้วนำผลมาสังเคราะห์เป็นข้อมูลในการจัดทำร่างนวัตกรรม (ฉบับที่ 1) ในลำดับต่อไป

เมื่อนำค่าดัชนี PNI_{modified} จากการวิเคราะห์สภาพทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว จำแนกตามรายด้านย่อยของการบริหารวิชาการ มาจัดกลุ่มค่าดัชนี PNI_{modified} ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร สามารถแบ่งได้เป็น 4 ข้อ ดังนี้

1) มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) $(0.366 - 0.314)/2 = 0.0260]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง เท่ากับ 0.340 - 0.366

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ เท่ากับ 0.314 - 0.339

2) มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) $(0.586 - 0.460)/2 = 0.0630]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง เท่ากับ 0.523 - 0.586

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ เท่ากับ 0.460 - 0.522

3) มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) $(0.496 - 0.426)/2 = 0.0350]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง เท่ากับ 0.461 - 0.496

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ เท่ากับ 0.426 - 0.460

4) มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) $(0.601 - 0.443)/2 = 0.0790]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง เท่ากับ 0.522 - 0.601

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ เท่ากับ 0.443 - 0.521

ด้านการจัดการเรียนการสอน สามารถแบ่งได้เป็น 4 ข้อ ดังนี้

1) มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) $(0.356 - 0.313)/2 = 0.0215]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} สูง เท่ากับ 0.335 - 0.356

กลุ่มที่มีค่าดัชนี PNI_{modified} ต่ำ เท่ากับ 0.313 - 0.334

2) มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) $(0.491 - 0.428)/2 = 0.0315]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.460 - 0.491

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.428 - 0.459

3) มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) $(0.496 - 0.407)/2 = 0.0445]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.452 - 0.496

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.407 - 0.451

4) มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) $(0.576 - 0.461)/2 = 0.0575]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.519 - 0.576

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.461 - 0.518

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน สามารถแบ่งได้เป็น 4 ข้อ ดังนี้

1) มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) $(0.332 - 0.255)/2 = 0.0385]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.294 - 0.332

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.255 - 0.293

2) มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) $(0.555 - 0.376)/2 = 0.0895]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.466 - 0.555

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.376 - 0.465

3) มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) $(0.485 - 0.357)/2 = 0.0640]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.421 - 0.485

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.357 - 0.420

4) มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) $(0.537 - 0.466)/2 = 0.0355]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.502 - 0.537

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.466 - 0.501

ด้านการแนะแนว สามารถแบ่งได้เป็น 4 ข้อ ดังนี้

1) มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนว และจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) $(0.391 - 0.348)/2 = 0.0215]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.370 - 0.391

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.348 - 0.369

2) มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนว และจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) $(0.492 - 0.436)/2 = 0.0280]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.464 - 0.492

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.436 - 0.463

3) มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนว และจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) $(0.513 - 0.451)/2 = 0.0310]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.482 - 0.513

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.451 - 0.481

4) มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนว และจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) $(0.507 - 0.450)/2 = 0.0285]$

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ สูง เท่ากับ 0.479 - 0.507

กลุ่มที่มีค่าดัชนี $PNI_{modified}$ ต่ำ เท่ากับ 0.450 - 0.478

ตารางที่ 4-10 ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพจำแนกตามด้านการบริหารวิชาการ ในภาพรวม

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร - มีการออกแบบหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ ดังนี้	3.16	1.04	ปานกลาง	4.60	0.63	มากที่สุด	0.456	1
1.1 ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness)	3.61	0.91	มาก	4.81	0.43	มากที่สุด	0.329	4
1.2 การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration)	2.89	1.12	ปานกลาง	4.39	0.76	มาก	0.519	2
1.3 การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)	3.12	1.16	ปานกลาง	4.56	0.70	มากที่สุด	0.462	3
1.4 การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation)	3.00	0.97	ปานกลาง	4.63	0.62	มากที่สุด	0.543	1
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน - มีการจัดการเรียนการสอนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ ดังนี้	3.24	1.02	ปานกลาง	4.64	0.57	มากที่สุด	0.432	3
2.1 ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness)	3.64	0.85	มาก	4.85	0.36	มากที่สุด	0.335	4

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI ^{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
2.2 การสำรวจโลกของงาน อาชีพ (Career Exploration)	3.16	1.07	ปาน กลาง	4.62	0.63	มากที่สุด	0.462	2
2.3 การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)	3.21	1.08	ปาน กลาง	4.63	0.60	มากที่สุด	0.442	3
2.4 การเตรียมตัวเข้าสู่ งานอาชีพ (Career Preparation)	2.94	1.08	ปาน กลาง	4.47	0.69	มาก	0.520	1
3. ด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนรู้ - มีการกำหนดแนวทางและ วิธีการวัดผลประเมินผลที่ หลากหลายตามขั้นตอนของ การศึกษาเพื่ออาชีพ ดังนี้	3.32	0.94	ปาน กลาง	4.71	0.57	มากที่สุด	0.416	4
3.1 ความตระหนักในงาน อาชีพ (Career Awareness)	3.75	0.77	มาก	4.85	0.47	มากที่สุด	0.293	3
3.2 การสำรวจโลกของงาน อาชีพ (Career Exploration)	3.16	0.91	มาก	4.70	0.58	มากที่สุด	0.267	4
3.3 การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)	3.36	1.00	ปาน กลาง	4.77	0.55	มากที่สุด	0.417	2
3.4 การเตรียมตัวเข้าสู่ งานอาชีพ (Career Preparation)	3.00	1.06	ปาน กลาง	4.51	0.66	มากที่สุด	0.503	1
4. ด้านการแนะแนว - การวางระบบแนะแนว และ จัดการเรียนการสอนตาม ขั้นตอนของการศึกษาเพื่อ	3.18	1.11	ปาน กลาง	4.60	0.61	มากที่สุด	0.447	2

การบริหารวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปล ผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
อาชีพ ดังนี้								
4.1 ความตระหนักในงาน อาชีพ (Career Awareness)	3.44	1.00	ปาน กลาง	4.72	0.49	มากที่สุด	0.372	4
4.2 การสำรวจโลกของงาน อาชีพ (Career Exploration)	3.14	1.14	ปาน กลาง	4.59	0.64	มากที่สุด	0.462	3
4.3 การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)	3.12	1.14	ปาน กลาง	4.61	0.64	มากที่สุด	0.478	2
4.4 การเตรียมตัวเข้าสู่งาน อาชีพ (Career Preparation)	3.03	1.14	ปาน กลาง	4.48	0.66	มาก	0.479	1
รวม	3.23	1.03	ปาน กลาง	4.64	0.60	มากที่สุด	0.438	

จากตารางที่ 4-10 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพจำแนกตามการบริหารวิชาการในภาพรวมมีค่า ความต้องการจำเป็นในระดับสูง (PNI_{modified} = 0.438) เมื่อพิจารณารายด้านของการบริหารวิชาการ พบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร (PNI_{modified} = 0.456) รองลงมา คือ ด้านการแนะแนว (PNI_{modified} = 0.447) ด้านการจัดการเรียนการสอน (PNI_{modified} = 0.432) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน (PNI_{modified} = 0.416) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพ ชั้นที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเหมือนกัน ทั้ง 4 ด้านของการบริหารวิชาการ คือ ขั้นตอนเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ส่วนในขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพในชั้นอื่น ๆ นั้น มีความต้องการจำเป็นแตกต่างกันออกไปแยกตาม กลุ่มการบริหารวิชาการ ดังนี้

1. การบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีขั้นตอน การศึกษาเพื่ออาชีพที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยเหมือนกันคือ การ

เตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) รองลงมาคือ การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) และความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ตามลำดับ

2. การบริหารวิชาการด้านการแนะแนว มีขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) รองลงมาคือ การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) และความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ตามลำดับ

3. การบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน มีขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) รองลงมาคือ การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) และการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ตามลำดับ

ตารางที่ 4-11 การจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	การ วิเคราะห์ สภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้							
1.1) การสร้างความ ตระหนักรู้ ค่านิยมและ ความเชื่อ การส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมที่ดี ในการประกอบอาชีพ	3.669	1.071	4.821	0.405	0.314	ต่ำ	จุดแข็ง
1.2) การรู้จักและ ค้นหาความสามารถของ ผู้เรียนเอง	3.626	0.853	4.816	0.425	0.328	ต่ำ	จุดแข็ง
1.3) การเรียนรู้โลก ของงานอาชีพ อาชีพใน ปัจจุบัน อาชีพในชุมชน	3.498	0.843	4.779	0.469	0.366	สูง	จุดอ่อน

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	
อาชีพของผู้ปกครอง และ อาชีพในอนาคต							
1.4) การสร้างความ เข้าใจในคุณค่าของการ ทำงาน	3.664	0.858	4.815	0.432	0.314	ต่ำ	จุดแข็ง
2. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้							
2.1) การสำรวจความ ถนัด ความชอบและ ความสามารถของผู้เรียนใน อาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับ อาชีพที่สนใจ	2.967	1.155	4.361	0.758	0.470	ต่ำ	จุดแข็ง
2.2) การส่งเสริม แนวทางในการตัดสินใจ เลือกอาชีพให้สอดคล้องกับ ตลาดแรงงาน	2.791	1.069	4.373	0.773	0.567	สูง	จุดอ่อน
2.3) การจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนมองเห็น ภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของ ตลาดแรงงาน	2.781	1.079	4.411	0.764	0.586	สูง	จุดอ่อน
2.4) การศึกษา โครงสร้างขั้นตอนของงาน อาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่ จำเป็นในการประกอบ อาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	3.011	1.158	4.396	0.751	0.460	ต่ำ	จุดแข็ง
3. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้							

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	
3.1) การส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจ ลักษณะหรือขั้นตอนของ งานอาชีพ และส่งเสริมการ วางแผนเส้นทางสู่อาชีพ	3.086	1.192	4.525	0.742	0.466	สูง	จุดอ่อน
3.2) การจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา เพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุม เพื่อส่งเสริมและพัฒนา ทักษะอาชีพของผู้เรียน	3.209	1.145	4.575	0.680	0.426	ต่ำ	จุดแข็ง
3.3) การสำรวจข้อมูล เชิงลึกในการประกอบอาชีพ ของผู้เรียนเพื่อยืนยัน การศึกษาต่อหรือประกอบ อาชีพในอนาคตจากข้อมูล ประสบการณ์ และความรู้ที่ เรียนมา	3.062	1.128	4.580	0.686	0.496	สูง	จุดอ่อน
4. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้							
4.1) เรียนรู้การเตรียม ตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การ เข้าสู่ระบบของงาน และมี การเตรียมตัวเข้าสู่ระบบ ของมหาวิทยาลัย	3.255	0.995	4.696	0.583	0.443	ต่ำ	จุดแข็ง
4.2) ออกแบบการ จัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมี	2.940	0.974	4.607	0.640	0.567	สูง	จุดอ่อน

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}	ผลการ จัดกลุ่ม	
คุณ สม บั ตี ร ง ต าม ที่ ตลาดแรงงานหรือสถาน ประกอบการต้องการ							
4.3) ออกแบบการ สร้างเสริมประสบการณ์ อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อม ของงานและมีส่วนร่วมใน ประสบการณ์ทำงานจริง	2.925	0.958	4.591	0.643	0.570	สูง	จุดอ่อน
4.4) การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจข้อมูล ทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมาก ยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ ดีในการทำงาน	2.890	0.940	4.628	0.628	0.601	สูง	จุดอ่อน

จากตารางที่ 4-11 สภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด
การศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร จากการวิเคราะห์สภาพรายด้าน พบว่า

ข้อ 1 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต (PNI_{modified} = 0.366) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง (PNI_{modified} = 0.328) การสร้างความตระหนักรู้ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ (PNI_{modified} = 0.314) และการสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน (PNI_{modified} = 0.314) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 2 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.586$) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.567$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ ($PNI_{\text{modified}} = 0.470$) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.460$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 3 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา ($PNI_{\text{modified}} = 0.496$) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพเข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.466$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.426$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 4 มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.601$) ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ($PNI_{\text{modified}} = 0.570$) ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.567$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.443$)

เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านหลักสูตรของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ตารางที่ 4-12 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	การ วิเคราะห์ สภาพ การ จัด กลุ่ม	ผล การ จัด กลุ่ม
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
5. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้							
5.1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบ อาชีพ	3.716	0.814	4.959	0.202	0.334	ต่ำ	จุดแข็ง
5.2) การรู้จักและค้นหา ความสามารถของผู้เรียนเอง	3.622	0.837	4.839	0.388	0.336	สูง	จุดอ่อน
5.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพ ของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต	3.530	0.864	4.786	0.431	0.356	สูง	จุดอ่อน
5.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่า ของการทำงาน	3.679	0.882	4.830	0.415	0.313	ต่ำ	จุดแข็ง
6. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้							
6.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนใน อาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ	3.221	1.127	4.661	0.617	0.447	ต่ำ	จุดแข็ง
6.2) การส่งเสริมแนวทางในการ ตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับ ตลาดแรงงานเพื่อออกแบบการจัดการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกัน	3.214	1.023	4.590	0.653	0.428	ต่ำ	จุดแข็ง

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น	การ วิเคราะห์ สภาพ	การ จัด กลุ่ม
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
6.3) การจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความ ต้องการของตลาดแรงงาน	3.141	1.081	4.637	0.618	0.476	สูง	จุดอ่อน
6.4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอน ของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็น ในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	3.069	1.065	4.577	0.627	0.491	สูง	จุดอ่อน
7. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนา ผู้เรียนให้มีการสัมผัสนงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้							
7.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จัก อาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงาน อาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่ อาชีพ	3.267	1.063	4.659	0.593	0.426	ต่ำ	จุดแข็ง
7.2) การจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ใน รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือ กิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนา ทักษะอาชีพของผู้เรียน	3.304	1.114	4.650	0.594	0.407	ต่ำ	จุดแข็ง
7.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการ ประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยัน การศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคต จากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้อัน มี	3.069	1.061	4.591	0.621	0.496	สูง	จุดอ่อน
8. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนา ผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้							
8.1) การจัดการเรียนการสอนการ เตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่	2.949	1.153	4.435	0.721	0.504	ต่ำ	จุดแข็ง

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพ ปัจจุบัน		สภาพที่พึง ประสงค์		ความต้องการ จำเป็น		การ วิเคราะห์ สภาพ การ จัด กลุ่ม
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}	ผล การ จัด กลุ่ม	
ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ ระบบของมหาวิทยาลัย							
8.2) ออกแบบการจัดการเรียนการ สอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณ สมบัติตรงตามที่ ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการ ต้องการ	2.819	1.024	4.443	0.706	0.576	สูง	จุดอ่อน
8.3) ออกแบบ การสร้างเสริม ประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้ สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมใน ประสบการณ์ทำงานจริง	2.899	1.070	4.486	0.698	0.547	สูง	จุดอ่อน
8.4) การเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมาก ยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน	3.095	1.083	4.522	0.629	0.461	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 4-12 สภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน จากการวิเคราะห์สภาพรายด้าน พบว่า

ข้อ 5 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในงานอาชีพ (Career Awareness) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต (PNI_{modified} = 0.356) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง (PNI_{modified} = 0.336) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ (PNI_{modified} = 0.334) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน

($PNI_{\text{modified}} = 0.313$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อที่ 6 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.491$) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน

($PNI_{\text{modified}} = 0.476$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ ($PNI_{\text{modified}} = 0.447$) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานเพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน ($PNI_{\text{modified}} = 0.428$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 7 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา ($PNI_{\text{modified}} = 0.496$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.426$) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.407$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 8 มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.576$) ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงาน ภายใต้อุปกรณ์ของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ($PNI_{\text{modified}} = 0.547$) เป็น

จุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.504$) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพ อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.461$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ตารางที่ 4- 13 การจัดลำดับความสำคัญของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ							
การ วิเคราะห์ สภาพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น		ผล การ จัด กลุ่ม
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI_{modified}		
	ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน						
	9. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้						
	9.1) การสร้างความ ตระหนักรู้ ค่านิยมและความ เชื่อ และการส่งเสริม คุณธรรมและจริยธรรมที่ดี ในการประกอบอาชีพ	3.834	0.736	4.858	0.459	0.267	ต่ำ จุดแข็ง
	9.2) การให้ผู้เรียน รู้จักและค้นหาความสามารถ ของผู้เรียนเอง	3.637	0.768	4.846	0.472	0.332	สูง จุดอ่อน
	9.3) การเรียนรู้โลก ของงานอาชีพ อาชีพใน ปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และ	3.654	0.786	4.830	0.483	0.322	สูง จุดอ่อน

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ								การ วิเคราะห์ สภาพ
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น			ผล		
ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}	การ จัด กลุ่ม		
อาชีพในอนาคต								
9.4) การสร้างความ เข้าใจในคุณค่าของการทำงาน	3.866	0.800	4.852	0.463	0.255	ต่ำ	จุดแข็ง	
10. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้								
10.1) การสำรวจ ความถนัด ความชอบและ ความสามารถของผู้เรียนใน อาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับ อาชีพที่สนใจให้เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และวิธีการวัดผล ประเมินผลอย่างหลากหลาย	3.461	0.884	4.763	0.542	0.376	ต่ำ	จุดแข็ง	
10.2) การส่งเสริม แนวทางในการตัดสินใจ เลือกอาชีพให้สอดคล้องกับ ตลาดแรงงาน	3.106	0.900	4.677	0.579	0.506	สูง	จุดอ่อน	
10.3) การวัดผล ประเมินผลการเรียนให้ ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของ ตลาดแรงงาน ความ หลากหลายทางอาชีพ และ ความต้องการของ ตลาดแรงงาน	3.081	0.873	4.664	0.596	0.514	สูง	จุดอ่อน	

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ								การ วิเคราะห์ สภาพ
สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น			ผล การ จัด กลุ่ม		
ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}		สูง	จุดอ่อน
10.4) การศึกษา โครงสร้างขั้นตอนของงาน อาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่ จำเป็นในการประกอบอาชีพ ควบคู่กับการปฏิบัติ	3.006	0.976	4.675	0.598	0.555	สูง		
11. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสมหาวิทยาลัย (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้								
11.1) การส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจ ลักษณะหรือขั้นตอนของ งานอาชีพ และส่งเสริมการ วางแผนเส้นทางสู่อาชีพให้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และ วิธีการวัดผลประเมินผล อย่างหลากหลาย	3.360	0.984	4.783	0.531	0.424	สูง	จุดอ่อน	
11.2) การจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา เพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุม เพื่อส่งเสริมและพัฒนา ทักษะอาชีพของผู้เรียน	3.537	0.992	4.800	0.518	0.357	ต่ำ	จุดแข็ง	
11.3) การสำรวจ ข้อมูลเชิงลึกในการประกอบ อาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยัน	3.174	1.020	4.713	0.603	0.485	สูง	จุดอ่อน	

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ							
กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น	ผล การ จัด กลุ่ม	การ วิเคราะห์ สภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}		
ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}	ผล การ จัด กลุ่ม	

การศึกษาต่อหรือประกอบ
อาชีพในอนาคตจากข้อมูล
ประสบการณ์ และความรู้ที่
เรียนมา

12. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และ มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้

12.1) เรียนรู้การ เตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และ มีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบ ของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ วัดผลประเมินผลอย่าง หลากหลายสอดคล้องกับ สาระการเรียนรู้	2.986	1.177	4.458	0.729	0.493	ต่ำ	จุดแข็ง
12.2) ออกแบบการ วัดผลประเมินผลให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรง ตามที่ตลาดแรงงานหรือ สถานประกอบการต้องการ	2.984	1.010	4.542	0.635	0.522	สูง	จุดอ่อน
12.3) ออกแบบการ วัดผลประเมินผลการสร้าง เสริมประสบการณ์อาชีพที่ สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการ	2.924	1.007	4.495	0.662	0.537	สูง	จุดอ่อน

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ							
กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น	การ วิเคราะห์ สภาพ	การ จัด กลุ่ม
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	ผล การ จัด กลุ่ม		
ด้านการวัดผล ประเมินผลการเรียน	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI_{modified}		
ฝึกฝนทดลองการทำงาน ภายใต้สิ่งแวดล้อมของงาน และมีส่วนร่วมใน ประสบการณ์ทำงานจริง							
12.4) การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจข้อมูลทาง อาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมทัศนคติที่ดีใน การทำงาน	3.099	1.058	4.544	0.625	0.466	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 4-13 สภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน จากการวิเคราะห์สภาพรายด้าน พบว่า

ข้อ 9 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การให้ผู้เรียนรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.332$) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต ($PNI_{\text{modified}} = 0.322$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.267$) และการสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.255$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อที่ 10 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.555$) การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.514$) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.506$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.376$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 11 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา ($PNI_{\text{modified}} = 0.485$) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย ($PNI_{\text{modified}} = 0.424$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.357$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 12 มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ ออกแบบการวัดผลประเมินผลการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงาน และมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ($PNI_{\text{modified}} = 0.537$) ออกแบบการวัดผลประเมินผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการ

ต้องการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.522$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่าง หลากหลายสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}} = 0.493$) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.466$) เป็น จุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการวัดผลประเมินผล การเรียนของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ตารางที่ 4-14 การจัดลำดับความสำคัญของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการแนะแนว

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น	การ วิเคราะห์	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		ผล การ จัด กลุ่ม	สภาพ
13. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้					PNI _{modified}		
13.1) การสร้างความตระหนัก รู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ	3.494	1.016	4.710	0.493	0.348	ต่ำ	จุดแข็ง
13.2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง	3.406	0.991	4.733	0.488	0.390	สูง	จุดอ่อน
13.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต	3.385	0.957	4.709	0.486	0.391	สูง	จุดอ่อน
13.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน	3.461	1.014	4.737	0.480	0.369	ต่ำ	จุดแข็ง
14. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้							
14.1) การสำรวจ	3.225	1.127	4.630	0.599	0.436	ต่ำ	จุดแข็ง

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น	ผล การ จัด กลุ่ม	การ วิเคราะห์ สภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
ด้านการแนะแนว	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	PNI _{modified}	การ จัด กลุ่ม	
ความถนัด ความชอบและ ความสามารถของผู้เรียนใน อาชีพต่างๆ ให้เหมาะสม กับอาชีพที่สนใจ							
14.2) การส่งเสริม แนวทางในการตัดสินใจ เลือกอาชีพให้สอดคล้องกับ ตลาดแรงงาน	3.136	1.107	4.599	0.610	0.467	สูง	จุดอ่อน
14.3) การจัดการ เรียนการสอนให้ผู้เรียน มองเห็นภาพรวมของ ตลาดแรงงาน ความ หลากหลายทางอาชีพ และ ความต้องการของ ตลาดแรงงาน	3.141	1.117	4.606	0.610	0.466	สูง	จุดอ่อน
14.4) การศึกษา โครงสร้างขั้นตอนของงาน อาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่ จำเป็นในการประกอบ อาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	3.032	1.197	4.525	0.732	0.492	สูง	จุดอ่อน
15. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการ เรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้							
15.1) การส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจ ลักษณะหรือขั้นตอนของ	3.162	1.110	4.641	0.599	0.468	ต่ำ	จุดแข็ง

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น	ผล การ จัด กลุ่ม	การ วิเคราะห์ สภาพ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
งานอาชีพ และส่งเสริมการ วางแผนเส้นทางสู่อาชีพ							
15.2) การจัดการ เรียนการสอนให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา เพิ่มเติม หรือกิจกรรม ชุมนุมเพื่อส่งเสริมและ พัฒนาทักษะอาชีพของ ผู้เรียน	3.212	1.119	4.661	0.589	0.451	ต่ำ	จุดแข็ง
15.3) การสำรวจ ข้อมูลเชิงลึกในการ ประกอบอาชีพของผู้เรียน เพื่อยืนยันการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพใน อนาคตจากข้อมูล ประสบการณ์ และความรู้ที่ เรียนมา	2.999	1.177	4.538	0.736	0.513	สูง	จุดอ่อน
16. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการ เรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้							
16.1) เรียนรู้การ เตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ ระบบของมหาวิทยาลัย	2.985	1.146	4.442	0.694	0.488	สูง	จุดอ่อน

การบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตาม แนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความต้องการจำเป็น	การ วิเคราะห์ ผล การ จัด กลุ่ม	การ วิเคราะห์ สภาพ
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.			
16.2) ออกแบบการ จัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ ตลาดแรงงานหรือสถาน ประกอบการต้องการ	2.966	1.184	4.469	0.690	0.507	สูง	จุดอ่อน
16.3) ออกแบบการ สร้างเสริมประสบการณ์ อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อม ของงานและมีส่วนร่วมใน ประสบการณ์ทำงานจริง	3.085	1.126	4.516	0.630	0.464	ต่ำ	จุดแข็ง
16.4) การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจข้อมูล ทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมาก ยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ ดีในการทำงาน	3.090	1.094	4.481	0.641	0.450	ต่ำ	จุดแข็ง

จากตารางที่ 4-14 สภาพการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการแนะแนว จากการวิเคราะห์สภาพรายด้าน พบว่า

ข้อ 13 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การ

เรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต ($PNI_{\text{modified}} = 0.391$) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.390$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.369$) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.348$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อที่ 14 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ ($PNI_{\text{modified}} = 0.492$) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.467$) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.466$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ ($PNI_{\text{modified}} = 0.436$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 15 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา ($PNI_{\text{modified}} = 0.513$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่ การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ ($PNI_{\text{modified}} = 0.468$) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน ($PNI_{\text{modified}} = 0.451$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ข้อ 16 มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ประเด็นที่มีความต้องการจำเป็นระดับสูง ได้แก่ ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ ($PNI_{\text{modified}} = 0.507$) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.488$) เป็นจุดอ่อนของสภาพการบริหารวิชาการด้านการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และประเด็นที่มีความจำเป็นในระดับต่ำ ได้แก่

การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.450$) ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ($PNI_{\text{modified}} = 0.464$) เป็นจุดแข็งของสภาพการบริหารวิชาการด้านการแนะแนวของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

นอกจากการจัดลำดับความสำคัญตามความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนวแล้ว ผู้วิจัยยังได้นำข้อเสนอแนะที่ได้รับจากข้อคำถามปลายเปิดในแต่ละด้านมาวิเคราะห์ร่วมด้วย รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 4-15 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	การกำหนดเนื้อหาสาระให้ชัดเจน บูรณาการความรู้เรื่องอาชีพที่เกี่ยวข้องในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนอะไรก้าวไปสู่อาชีพนี้	207
2	มีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมอาชีพ/ชมรมอาชีพ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร	145
3	ครูไม่เข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรมีการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน	89
4	การออกแบบพัฒนาหลักสูตรที่มีความหลากหลายทางด้านอาชีพ ส่งเสริมโรงเรียนความเป็นเลิศทางด้านวิชาชีพ	76
5	การปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและเวลาเรียนให้เหมาะสม ลดตัวชี้วัดหรือวิชาที่ไม่จำเป็นในรายวิชาพื้นฐานให้น้อยลง	75
6	การปรับแผนการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา มีทางเลือกเฉพาะทางให้ผู้เรียนเลือกมากกว่าวิชาบังคับ	74
7	การพิจารณาถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องมี นำมาใช้ในการกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้	67
8	ให้หน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและออกแบบการเรียนรู้	57
9	การทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ และนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	41
10	การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้มีการเชื่อมโยงและมีความต่อเนื่องกัน	39
11	มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อติดตามการใช้ อย่างจริงจัง	22

จากตารางที่ 4-15 ความถี่ของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ประเด็นด้านที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ การกำหนดเนื้อหาสาระให้ชัดเจน บูรณาการความรู้เรื่องอาชีพที่เกี่ยวข้องในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนอะไรก้าวไปสู่อาชีพนี้ มีค่าความถี่ 207 รองลงมาได้แก่ มีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมอาชีพ/ชมรมอาชีพ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร มีค่าความถี่เท่ากับ 145 ครูไม่เข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรมีการสำรวจและวิเคราะห์ห้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน มีค่าความถี่เท่ากับ 89 การออกแบบพัฒนาหลักสูตรที่มีความหลากหลายทางด้านอาชีพ ส่งเสริมโรงเรียนความเป็นเลิศทางด้านวิชาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 76 การปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและเวลาเรียนให้เหมาะสม ลดตัวชี้วัดหรือวิชาที่ไม่จำเป็นในรายวิชาพื้นฐานให้น้อยลง มีค่าความถี่เท่ากับ 75 การปรับแผนการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา มีค่าความถี่เท่ากับ 74 การพิจารณาถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องมี นำมาใช้ในการกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ มีค่าความถี่เท่ากับ 67 ให้นักเรียนภายนอกหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและออกแบบการเรียนรู้ มีค่าความถี่เท่ากับ 57 การทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ และนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีค่าความถี่เท่ากับ 41 การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้มีการเชื่อมโยงและมีความต่อเนื่องกัน มีค่าความถี่เท่ากับ 39 และน้อยที่สุดคือ มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อติดตามการใช้อย่างจริงจังต่อเนื่องกัน มีค่าความถี่เท่ากับ 22

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า

ข้อ 1 การกำหนดเนื้อหาสาระให้ชัดเจน บูรณาการความรู้เรื่องอาชีพที่เกี่ยวข้องในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนอะไรก้าวไปสู่อาชีพนี้

เนื้อหาสาระเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาหลักสูตร เป็นเครื่องมือหรือสื่อกลางที่จะพาผู้เรียนไปยังวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ต้องกำหนดให้มีความยากง่ายสอดคล้องเหมาะสมกับวัยหรือลำดับขั้นของการพัฒนาการ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน แต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับการนำความรู้ที่ได้สามารถไปประกอบอาชีพ ในกำหนดเนื้อหาสาระภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ มีการกำหนดและฝึกทักษะอาชีพที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาเรียนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างชัดเจนในหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดเนื้อหาสาระจัดตามลำดับ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา ผู้สอนในแต่ละรายวิชาสอดแทรกเนื้อหาอาชีพที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้และรายวิชาของตน กำหนดให้ชัดเจนว่าผู้เรียนควรเรียนรู้เนื้อหาอะไรบ้าง เรียนอะไรก้าวไปสู่

อาชีพนี้จัดการส่งเสริมอาชีพและสอนอาชีพใหม่ ๆ ในยุคปัจจุบันให้แก่ผู้เรียน มุ่งเน้นการเรียนรู้เพื่อ การฝึกปฏิบัติและนำไปใช้ได้จริง ยกตัวอย่างเนื้อหาที่ควรจัดในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย : การอ่านออก (อ่านบทความ อ่านข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ การศึกษา อาชีพต่าง ๆ) เขียนได้ (การเขียนเรียงความเกี่ยวกับอาชีพ ความใฝ่ฝันในอาชีพที่ปรารถนา การเขียน Resume ภาษาไทย) ภาษาไทยในการสื่อสาร (การสื่อสารที่ดี การพูดนำเสนอ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ : การค้าขาย การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การใช้โปรแกรม ในการคำนวณ ฝึกการค้าขาย การคิดคำนวณและวางแผนให้เกิดความคุ้มค่า กำไร ขาดทุน

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ : การทำโครงงาน การทำการวิจัย การทดลอง การผลิต ชิ้นงานและนวัตกรรม ฝึกการเป็นเจ้าของกิจการ การอธิบายขั้นตอนการทำงานอย่างเป็นระบบ การ คิดแก้ปัญหา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม : สอดแทรกเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรมและจริยธรรมที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ความสุจริตในอาชีพทักษะชีวิตในการใช้ชีวิตใน สังคมปัจจุบัน การเข้าสู่ตลาดแรงงาน AEC วัฒนธรรมในชุมชน การประกอบอาชีพในชุมชน การทำงานร่วมกัน

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาพลศึกษา : ฝึกทักษะทางด้านกีฬา ส่งเสริมผู้เรียนที่มีความถนัด เข้าสู่อาชีพนักกีฬา

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี : ฝึกการเย็บผ้า ทำอาหาร ปลูกผัก การประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ การช่าง เพิ่มพูนทักษะทางด้าน IT การผลิตสินค้า การออกแบบ ผลิตภัณฑ์ เพื่อนำไปค้าขาย การเขียนโปรแกรม การสืบค้นข้อมูล

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ : ศิลปะการแสดงบทบาทสมมติ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ : คำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสารและการประกอบอาชีพ มัคคุเทศก์น้อย แนะนำชาวต่างชาติเกี่ยวกับวัด สถานที่ท่องเที่ยว สำคัญ ๆ ในชุมชน การเขียน Resume ภาษาอังกฤษ

ในระดับชั้นประถมศึกษา : เน้นการอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณ การสร้างความตระหนักรู้ ในเรื่อง คุณธรรมจริยธรรมด้านการประกอบอาชีพเท่าที่นั้นไม่สามารถลงลึกได้ เรียนรู้สิ่งใกล้ตัวเกี่ยวกับ บ้านและครอบครัว

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น : เรียนรู้ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพที่มีอิทธิพลมาจาก สภาพสิ่งแวดล้อมของชุมชน รู้จักบริบท และอาชีพในชุมชน ท้องถิ่นที่สำคัญ อาชีพที่ตนสนใจ ประมาณ 2 ถึง 3 อาชีพ เรียนรู้ในพื้นฐานของงานอาชีพที่รองรับสาขาของสถาบันการศึกษาต่อ

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย : จัดแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับอาชีพของโปรแกรมการเรียนจะมีความหมายต่อการเรียนรู้ในสถานการณ์จริงเป็นอย่างมาก และจะทำให้ผู้เรียนสร้างแรงบันดาลใจ อยากรู้ไปสู่อชีพต่าง ๆ

ข้อ 2 มีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมอาชีพ/ชมรมอาชีพ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร
ใช้รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุม/ชมรม กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ทางด้านอาชีพ เพื่อตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่าง เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้และอาชีพ ตลอดจนมองเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ฝึกทักษะการทำงานทางด้านอาชีพ ทั้งนี้หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดงบประมาณในการจัดกิจกรรมดังกล่าว โดยเฉพาะควรส่งเสริมความสามารถด้านทักษะด้านอาชีพผ่านหลักสูตรสถานศึกษา โดยปรับให้มีรายวิชาที่สอดคล้องโดยตรงและมีความหลากหลายตรงตามความต้องการของผู้เรียน

ปรับแนวทางการจัดเนื้อหาหลักสูตรกลุ่มรายวิชาเหล่านี้ในหลักสูตรสถานศึกษา ให้มุ่งเน้นการศึกษาเพื่ออาชีพ เสริมสร้างทักษะวิชาชีพโดยจัดตามอาชีพ/กลุ่มวิชาชีพ/กลุ่มอุตสาหกรรม เป้าหมาย ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพทำอาชีพหลักหรืออาชีพเสริมสามารถหารายได้ โดยยึดหลักการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัว เรียนรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้าน เปิดรายวิชาให้ตรงกับความต้องการ มีการคัดกรองเนื้อหาและบรรจุรายวิชาที่เพิ่มเติมเนื้อหาเกี่ยวกับอาชีพลงในหลักสูตร โดยอาจจะจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมอาชีพหลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ ในลักษณะของการ Shopping Course หรือการจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมอาชีพให้เรียนต่อเนื่องเป็นชุดวิชา (Block Course) ได้แก่ ชุดรายวิชามุ่งสู่อาชีพเฉพาะ จัดเป็นหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น จัดเป็นชุดรายวิชาที่เป็นพื้นฐานทางวิชาการสู่อาชีพ ชุดรายวิชามุ่งค้นหาอาชีพ จัดเป็นหลักสูตรเสริมประสบการณ์ในช่วง 1 ชั่วโมง จัดเป็นชุมชนด้านอาชีพ จัดหลักสูตรวิชาชีพทักษะอาชีพให้กับผู้เรียนมากขึ้น เริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตามกลุ่มความถนัดและความสนใจ โดยผู้สอนต้องมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมอาชีพให้กับผู้เรียน ซึ่งการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถด้านอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญ

อาจมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาใกล้เคียง ศูนย์ฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร เพื่อร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมตามความสนใจของผู้เรียน สามารถเทียบโอนความรู้ ประสบการณ์ จากการเรียนการสอนของหน่วยงาน/ สถาบันอื่นได้

ข้อ 3 ครูไม่เข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรมีการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน

ครูไม่เข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรมีการสำรวจและวิเคราะห์องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน ได้แก่ สำรวจความต้องการของตลาดแรงงาน ความต้องการในด้านอาชีพ สถานการณ์ปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก สภาพและความต้องการของชุมชน อาชีพในชุมชน อาชีพในปัจจุบัน นำมาวิเคราะห์หลักสูตรตามตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ บูรณาการทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดเนื้อหาหลักสูตรให้ต่อเนื่องทุกระดับชั้นเรียน หลังจากนั้นนำมาวางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวกับทักษะอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน กำหนดแนวทางในการตอบสนองความต้องการของชุมชนในพื้นที่ได้ ประชาสัมพันธ์ให้ครูทุกคนในโรงเรียนทราบ และรณรงค์ให้ทุกกลุ่มสาระสอดแทรกแนวทางการศึกษาเพื่ออาชีพเข้าไปในทุกรายวิชา

ข้อ 4 การออกแบบพัฒนาหลักสูตรที่มีความหลากหลายทางด้านอาชีพ ส่งเสริมโรงเรียนความเป็นเลิศทางด้านวิชาชีพ

การออกแบบพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรมุ่งเน้นทักษะการทำงาน การฝึกทักษะอาชีพโดยการลงมือปฏิบัติ และสามารถนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และชุมชนในปัจจุบันสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมในปัจจุบัน โดยจัดทำหลักสูตรวิชาการศึกษาเพื่ออาชีพเพิ่มเติมเข้าไปในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างทางเลือกให้กับผู้เรียนมากขึ้น

จัดหลักสูตรทางเลือกสอนวิชาชีพ /เปิดหลักสูตรเฉพาะตามความต้องการของผู้เรียน เช่น การตัดผม การซ่อมอุปกรณ์เครื่องใช้ในครัวเรือนที่ชำรุด ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับผู้เรียนที่จบการศึกษาแค่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีอาชีพเสริมในการดำรงชีพ

จัดหลักสูตรตลาดนัดอาชีพให้ทันกับโลกที่เปลี่ยนแปลง เน้นการพัฒนาด้าน Digital Marketing ด้านอาชีพในอนาคต ด้านอาชีพเฉพาะทาง เพิ่มพูนทักษะทางด้าน IT และภาษาสากล (ภาษาอังกฤษ) จัดทำหลักสูตรจากส่วนกลางพร้อมคู่มือการปฏิบัติ กำหนดนโยบายให้ชัดเจน

จัดหลักสูตรอาชีพระยะสั้น จัดฝึกอบรมอาชีพเฉพาะด้านเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ โดยการประสานความร่วมมือกับวิทยาลัย โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร จัดการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีพระยะสั้น พัฒนาทั้งครูและผู้เรียน เปิดการเรียนวิชาชีพโดยความร่วมมือกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร

จัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมอาชีพหลากหลายให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจ (Shopping Course) หรือให้เรียนต่อเนื่องเป็นชุดวิชา (Block Course) ได้แก่ ชุดรายวิชามุ่งสู่อาชีพเฉพาะ

จัดหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับกลุ่มงานอาชีพด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับกลุ่มอาชีพใหม่ บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ

มีการพัฒนาหลักสูตรเพิ่มเติม เรื่องคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ

ข้อ 5 การปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและเวลาเรียนให้เหมาะสม ลดตัวชี้วัดหรือวิชาที่ไม่จำเป็นในรายวิชาพื้นฐานให้น้อยลง

การบริหารจัดการพัฒนาหลักสูตร ควรมีการปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ปรับลดตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางที่มากเกินไป กำหนดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาทำงานอาชีพเพิ่มสาระการเรียนรู้ด้านเกี่ยวกับวิชาชีพ จัดให้ได้ลงมือทำอาชีพนั้น ๆ 70% ของเวลาเรียน ปรับลดวิชาที่ไม่จำเป็นซึ่งบางวิชาถือว่าเป็นความรู้ที่เก่าแล้วไม่สามารถนำมาใช้ในปัจจุบัน คัดเลือกเนื้อหาใหม่ๆ ที่จำเป็นทันสมัยกับปัจจุบัน ศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ปรับเพิ่มชั่วโมงการศึกษาเพื่ออาชีพในตัวโครงสร้างหลักสูตร

ปรับลดวิชาที่ไม่จำเป็นในรายวิชาพื้นฐานให้น้อยลง เพิ่มวิชาเพิ่มเติมที่เน้นการปฏิบัติด้านอาชีพให้มากขึ้น เพิ่มชั่วโมงการปฏิบัติงานให้มากขึ้น กำหนดสาระ เป้าหมาย และตัวชี้วัดในหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม ปรับหน่วยการเรียนรู้ให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องทักษะอาชีพในทุกๆ รายวิชา

การจัดโครงสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับแผนการเรียน เน้นการเรียนดี มีทักษะประกอบอาชีพ เรียนอย่างมีความสุข สามารถเลี้ยงตัวเองและสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้ เวลาเรียนควรกำหนดสัดส่วนเวลาพัฒนาทักษะอาชีพให้มากกว่าปัจจุบัน จัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนในวิชาที่ถนัด จัดเป็นตารางเสริมเวลาเรียนวิชาชีพ 1-2 ชั่วโมง/สัปดาห์ ใช้วิธีการ ทฤษฎี 20% ปฏิบัติ 80% และกำหนดสัดส่วนเวลาและน้ำหนักคะแนน ในการจัดหน่วยการเรียนรู้จะให้น้ำหนักระหว่างภาคทฤษฎี ความรู้ กับภาคปฏิบัติที่เน้นทักษะกระบวนการ และคุณลักษณะ เป็นสัดส่วนอย่างละเท่าไร หรือจัดหลักสูตรระยะสั้นร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ โดยกำหนดเป็นรายชั่วโมง เช่น 30 ชั่วโมงต่อ 1 ภาคเรียน จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้วิชาชีพกับศูนย์การฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เช่น กำหนดเป็นทุกวันพุธ ตั้งแต่เวลา 13:00-16:30 น. ซึ่งเป็นการเรียนต่อยอดจากปีการศึกษาก่อนหน้านั้นไปตามลำดับ

กำหนดชั่วโมงวิชาส่งเสริมอาชีพเป็นเวลา 1 เดือน กำหนดหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น วิชาชีพ ละ 10 ชั่วโมง โดยให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจภาคเรียนละ 1 วิชา แล้วให้เรียนวิชาไม่ซ้ำ จัดให้มีวิชาส่งเสริมวิชาชีพในโรงเรียน 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

ข้อ 6 การปรับแผนการเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาที่มีทางเลือกเฉพาะทางให้ผู้เรียนเลือกมากกว่าวิชาบังคับ

ปรับแผนการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาให้มุ่งสู่งานอาชีพ จัดหลักสูตรแผนการเรียนวิชาชีพ ควบคู่สายสามัญ เช่น ช่างไฟฟ้า ออกแบบแพชชั่นดีไซน์ มัคคุเทศน์ นักธุรกิจน้อย เป็นต้น มีการจัดหลักสูตรวิชาชีพเช่น ช่างไฟฟ้า แพชชั่นดีไซน์ เป็นต้นเรียนรู้พื้นฐานและทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพอย่างง่าย **เข้าร่วมโครงการเด็กมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีทางเลือกสายอาชีพ** ร่วมกับโรงเรียนฝึกอาชีพป้อนไก่ ในการสอนวิชาชีพช่างไฟฟ้าให้กับผู้เรียน ชั้นม.ปลายจำนวน 1 ห้องเรียน เปิดวิชาเลือกในกลุ่มการงานอาชีพ เทคโนโลยี สำหรับผู้เรียนที่สนใจ พิจารณาการเปิดแผนการเรียนบรรจุในโครงสร้างหลักสูตร จากปัจจัยเอื้อต่อโอกาสของบริษัท สภาพแวดล้อมชุมชน ถิ่นฐาน และภูมิลำเนาที่มีต่อการประกอบอาชีพในกลุ่มอาชีพประเภทต่าง ๆ หลักสูตรสถานศึกษาในระดับชั้น ม.ปลาย แบ่งแต่ละแผนการเรียนอย่างชัดเจน โดยผู้เรียนได้เรียนรู้สายงานที่ตนเองเลือกเรียน และได้ลงมือปฏิบัติจริงในแต่ละรายวิชา เช่น แผนการเรียนศิลปกรรม เป็นต้น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนจะได้เรียนสายอาชีพต่าง ๆ ที่เกิดจากด้านศิลปกรรมตั้งแต่พื้นฐาน ไปถึงสายงานสถาปนิก มัณฑนากร นักออกแบบ และได้ลงนำผลงานด้านศิลปกรรม มาประกอบให้เกิดรายได้เล็กๆน้อยๆ เป็นการเรียนรู้ นอกห้องเรียน

ข้อ 7 การพิจารณาถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องมี นำมาใช้ในการกำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้

จุดประสงค์ทั่วไป: เป้าหมายหรือสิ่งที่มุ่งหวังให้เกิดกับผู้เรียนหลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรู้สิ่งนั้นๆ แล้ว สิ่งที่ผู้เรียนควรมีในการมุ่งสู่อาชีพ ได้แก่ 1. ความรู้พื้นฐานวิชาการตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 2. มีทักษะความชำนาญทางด้านวิชาชีพ 3. มีทักษะการทำงานที่ดี และ 4. ทักษะของการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อความสามารถในการสร้างงาน นำมาใช้ในการกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

กำหนดหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร/เพิ่มเป้าหมายหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

- เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ มีเจตคติ มีทักษะอาชีพ และมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียนประกอบอาชีพและหารายได้ทั้งหลักและเสริมได้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีอาชีพเสริมในระหว่างการศึกษา และมีอาชีพหลักหลังจากสำเร็จการศึกษามากขึ้น

- พัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนค้นหาตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง สำนวญความถนัดและความสนใจของตนเองในเรื่องอาชีพ และสามารถวางแผนอนาคตที่จะสามารถปฏิบัติงานได้ เรียนตั้งแต่พื้นฐานถึงการประกอบอาชีพ

- เพิ่มจุดเน้นให้เห็นความสำคัญด้านทักษะอาชีพต่างๆ ทั้งในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและเพิ่มทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบอาชีพ
- ให้ผู้เรียนมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ มีทักษะของอาชีพ มีหลักการบริหารจัดการ และการจัดการแหล่งเงินทุน
- พัฒนาชิ้นงานหรือนวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคม ถิ่นฐานของผู้เรียนเอง เป็นผู้รู้เท่าทันสื่อและเทคโนโลยี เรียนรู้การเป็นผู้ประกอบการและผู้ผลิต
- มุ่งพัฒนาในด้านทักษะ ความสามารถ เจตคติและค่านิยม อันจะเป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน และอนาคตของผู้เรียนในอนาคต

ข้อ 8 ให้หน่วยงานภายนอกหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและออกแบบการเรียนรู้

มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันอาชีวศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชน องค์กรภายนอก ทางด้านอาชีพ ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ ผู้ประสบความสำเร็จทางด้านอาชีพ สถานประกอบการ ศูนย์ฝึกอาชีพในชุมชน ผู้ปกครอง ผู้เรียน โดยอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งอาจอยู่ในลักษณะของการจัดประชุม/สัมมนา เพื่อรับฟังข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและออกแบบการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการของสถานศึกษา และท้องถิ่น พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติตามความต้องการ มีการเปิดการเรียนวิชาชีพโดยความร่วมมือกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร พัฒนาครูและผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถด้านอาชีพ จัดหลักสูตรระยะสั้นกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพนอกห้องเรียนโดยทำMOU กับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยการท่องเที่ยวและการโรงแรม วิทยาลัยช่างทองหลวง วิทยาลัยการอาชีพนวมินทร์ ราษุทิศ สารพัดช่างธนบุรี วิทยาลัยการอาชีพกาญจนาภิเษกหนองจอก ศูนย์ฝึกอาชีพหลวงพ่อดำ วิทยาลัยบริหารธุรกิจและการท่องเที่ยวกรุงเทพ

ข้อ 9 การทบทวนหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของชาติ และนโยบายของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร

ควรมีการกำหนดแนวทางการศึกษาเพื่ออาชีพลงในหลักสูตรแกนกลางฯ กำหนดแนวนโยบายของสำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานครให้ชัดเจน มีนโยบายที่เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ เป็นแนวทางในการปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีอาชีพเสริมในระหว่างการศึกษา และมีอาชีพหลักหลังจากสำเร็จการศึกษามากขึ้น ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำหลักสูตรร่วมกันพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มุ่งเน้นการ

ส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ โดยเฉพาะโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เปิดวิชาชีพที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน มีหลักสูตรที่เด่นชัดเพื่อใช้พัฒนาอาชีพต่อไป

ข้อ 10 การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้มีการเชื่อมโยงและมีความต่อเนื่องกัน

พัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้มีการเชื่อมโยงกันระหว่างการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์ได้ จัดหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพในหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ระดับอนุบาล – มัธยมศึกษาตอนปลาย พัฒนาหลักสูตรอาชีพให้ครบวงจร ให้ผู้เรียนมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ มีทักษะของอาชีพ มีหลักการบริหารจัดการ และการจัดการแหล่งเงินทุน โดยหลักสูตรจะต้องมีความชัดเจนและปฏิบัติได้จริง กำหนดสาระ เป้าหมาย และตัวชี้วัดในหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม คำนึงถึงผู้เรียนปฏิบัติในแต่ละระดับการศึกษา และในแต่ละระดับชั้น ทักษะและความสามารถถูกกำหนดให้มีความต่อเนื่องกัน

ข้อ 11 มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อติดตามการใช้อย่างจริงจัง

จัดตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อติดตามการใช้อย่างจริงจัง พร้อมนำมาปรับปรุงพัฒนาในปีถัดไป โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการนำเสนอสิ่งที่เรียนรู้

ตารางที่ 4-16 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้ โดยการปรับลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นและมากเกินไปสำหรับผู้เรียน	269
2	การประสานความร่วมมือและดำเนินงานควบคู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่หรือเชิญผู้มีความรู้มาถ่ายทอดในโรงเรียน หรือจัดให้ผู้เรียนไปเรียนฝึกวิชาชีพกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสถานศึกษามีครูไม่มากพอที่จะจัดทักษะอาชีพได้ชัดเจน	221
3	การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ฝึกฝนหุปัญญาทุก ๆ ด้าน	176
4	การเตรียมความพร้อมของครูให้มีความรู้ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ	147
5	การทำความเข้าใจสร้างความชัดเจนในเรื่องของนโยบายที่เน้นย้ำเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นหน้าที่ของครูทุกคน	142
6	การจัดกิจกรรมด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ด้านอาชีพให้กับผู้เรียน	78
7	การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ	50
8	การจัดการเรียนการสอนในสภาพที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุด	49
9	การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของโครงการอาชีพเน้นการคิดค้นและสร้างผลิตภัณฑ์	48
10	การจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสถานการณ์ที่หลากหลาย	44

จากตารางที่ 4-16 ความถี่ของสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน ประเด็นด้านที่มี

ความถี่มากที่สุด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้ โดยการปรับลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นและมากเกินไปสำหรับผู้เรียน มีค่าความถี่ 269 รองลงมาได้แก่ การประสานความร่วมมือและดำเนินงานควบคู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่หรือเชิญผู้มีความรู้มาถ่ายทอดในโรงเรียน หรือจัดให้ผู้เรียนไปเรียนฝึกวิชาชีพกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร มีค่าความถี่เท่ากับ 221 การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตรงประเด็นความต้องการของผู้เรียน บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ฝึกฝนปัญหาทุก ๆ ด้าน มีค่าความถี่เท่ากับ 176 การเตรียมความพร้อมของครูให้มีความรู้ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 147 การทำความเข้าใจสร้างความชัดเจนในเรื่องของนโยบายที่เน้นย้ำเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นหน้าที่ของครูทุกคน มีค่าความถี่เท่ากับ 142 การจัดกิจกรรมด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ด้านอาชีพให้กับผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 78 การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับอาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 50 การจัดการเรียนการสอนในสภาพที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุด มีค่าความถี่เท่ากับ 49 การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของโครงการอาชีพเน้นการคิดค้นและสร้างผลิตภัณฑ์ มีค่าความถี่เท่ากับ 48 และน้อยที่สุดคือ การจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสถานการณ์ที่หลากหลาย มีค่าความถี่เท่ากับ 44

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า

ข้อ 1 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้ โดยการปรับลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นและมากเกินไปสำหรับผู้เรียน

ครูควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้ โดยการปรับลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นและมากเกินไปสำหรับผู้เรียน ลดการบรรยายให้น้อยลงเพิ่มเติมกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะด้านอาชีพในรูปแบบ Active Play Active Learning ฝึกประสบการณ์การทำงานให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ตรง เป็นการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพในอนาคต ประเด็นสำคัญคือการทำให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในชีวิตก่อนเพื่อทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพที่ตนเองสนใจ จากการค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ และนำมาอภิปรายร่วมกัน ให้ผู้เรียนมัธยมศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานอาชีพในทุก ๆ ระดับชั้น เป็นการส่งเสริมการจัดประสบการณ์ด้านอาชีพในโรงเรียน จัดกิจกรรมด้านอาชีพภาคเรียนละ 1 อาชีพสลับเปลี่ยนกัน เพิ่มเป้าหมายในการใช้ความรู้มาประกอบอาชีพและหารายได้ มีการฝึกปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา โดยพัฒนาสถานศึกษาให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้สมบูรณ์เพียงพอ อาจมีการจัดตั้งโรงงานในสถานศึกษา หรือมีการลงพื้นที่ภาคสนามในชุมชนเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรง **“รักในการเรียนรู้ มีเจตคติที่ดี ต่อยอดทักษะอาชีพ นำสู่การประกอบอาชีพในอนาคต”**

ข้อ 2 การประสานความร่วมมือและดำเนินงานควบคู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่หรือเชิญผู้มีความรู้มาถ่ายทอดในโรงเรียน หรือจัดให้ผู้เรียนไปเรียนฝึกวิชาชีพกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสถานศึกษามีครูไม่มากพอที่จะจัดทักษะอาชีพได้ชัดเจน

เนื่องจากสถานศึกษามีครูไม่มากพอที่จะจัดทักษะอาชีพได้ชัดเจน ควรการประสานความร่วมมือและดำเนินงานควบคู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งระดับท้องถิ่นและสถานศึกษา เช่น วิทยาลัยโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร โรงงานอุตสาหกรรมในชุมชน ใช้เป็นแหล่งในการศึกษาดูงานทัศนศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวมถึงการฝึกปฏิบัติในสถานประกอบการด้านอาชีพ ทำให้มองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพนั้นอย่างครบวงจร เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่และให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ จะมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนการสอนเสริมทักษะอาชีพที่มีคุณภาพสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ตามความต้องการของตลาดแรงงาน สถานการณ์แรงงานของประเทศ

ผู้บริหารและครูควรมีการวางแผนและจัดการเรียนรู้ร่วมกัน อาจจัดในลักษณะของการเรียนร่วมหลักสูตรอาชีพระยะสั้น จัดฝึกอบรมอาชีพเฉพาะด้านเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมอาชีพ/ชมรมอาชีพ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

โดยการเชิญผู้มีความรู้ความชำนาญในด้านอาชีพต่าง ๆ ปราชญ์ชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ มาให้ความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานที่และบริบทที่เป็นจริง จัดกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดชมรมร่วมกับชุมชนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ในชุมชน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อาชีพในชุมชน ได้ลงพื้นที่สัมผัส วิเคราะห์แนวทางการพัฒนาอาชีพในชุมชน

ผู้บริหารจัดแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการเรียนรู้อาชีพของโปรแกรมการเรียนต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติทักษะอาชีพจริงกับหน่วยงานต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนสร้างแรงบันดาลใจ อยากก้าวไปสู่อาชีพต่าง ๆ ต่อไป จัดหาวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเข้าไปเรียนร่วมกับศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สถานอาชีวศึกษาต่าง ๆ เพื่อจัดอบรมเทคนิคเฉพาะด้าน ให้อาจารย์สายวิชาชีพต่าง ๆ ช่วยฝึกทักษะทางอาชีพให้กับครูและผู้เรียน จัดให้ผู้เรียนเลือกเรียนสาขางานอาชีพต่าง ๆ ร่วมกับวิทยาลัยงานอาชีพ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร การเรียนรู้จากวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพโดยตรง เป็นการเสริมทักษะอาชีพให้กับผู้เรียนสร้างให้ผู้เรียนมั่นใจว่าจะประกอบอาชีพสร้างรายได้ได้อย่างแท้จริงเมื่อเรียนจบหลักสูตร ควรสนับสนุนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสโลกของการทำงานตามสภาพจริง

ข้อ 3 การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตรงประเด็นความต้องการของผู้เรียน บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ฝึกฝนพหุปัญญาทุก ๆ ด้าน

ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ควรจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตรงประเด็นความต้องการของผู้เรียน บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ฝึกฝนพหุปัญญาทุก ๆ ด้าน สอนความรู้พื้นฐานการเรียนรู้สาระวิชาหลัก และสอดแทรกความรู้เชิงบูรณาการแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพเข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

บทบาทของครูผู้สอนคือ ให้ความรู้พื้นฐานใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้เพื่อใช้เป็นพื้นฐานความรู้ทักษะเพื่อการประกอบอาชีพ เน้นความรู้พื้นฐานในรายวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในงานอาชีพ ในระดับชั้นประถมศึกษา เน้นเรื่องของการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และการสร้างความตระหนักที่ดีต่องานอาชีพ เห็นคุณค่าของแต่ละอาชีพ และคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพในรายวิชาของตน โดยเฉพาะการปลูกฝังให้มีวินัยความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษา ครูควรมีการสอดแทรกความรู้เชิงบูรณาการแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพเข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดแทรกทักษะอาชีพที่จำเป็นในแต่ละรายวิชา ให้อายุวุฒิเกี่ยวกับอาชีพ เน้นความรักและความสุขในงานที่ทำ ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ควรทำหน่วยการเรียนรู้บูรณาการขึ้น เพื่อนำตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชาที่มีสาระเนื้อหาซ้ำซ้อน หรือเป็นเรื่องเดียวกันบูรณาการเข้าด้วยกัน เน้นการให้ข้อมูลและการแนะนำการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาของตน ส่งเสริมชี้แนะแนวทางในการนำพาผู้เรียนเข้าสู่งานอาชีพที่ดี ทำให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในงานอาชีพ รักใน การเรียนรู้ เห็นคุณค่าของแต่ละอาชีพ ทำให้ผู้เรียนค้นพบตนเอง และช่วยกันสอดแทรกคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนเห็นเส้นทางในการเข้าสู่อาชีพนั้น ๆ (Career Path) ฝึกปฏิบัติทักษะอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติมของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชี้แจงให้ผู้เรียนเห็นถึงความรู้ที่สอนกับการนำไปใช้ได้อย่างไรในการประกอบอาชีพ สอดแทรกองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ เช่น การค้าขาย บัญชี การใช้โปรแกรมในการคำนวณ เป็นต้น โดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ เน้นย้ำในการใช้เทคโนโลยีในการสร้างงาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เน้นย้ำทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ให้ผู้เรียนนำไปใช้ต่อยอดความรู้เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

เด็กทุกคนควรได้รับโอกาสที่จะฝึกฝนพหุปัญญาทุก ๆ ด้าน และทำให้เด็กมองเห็นความแตกต่างระหว่างตนเองกับคนอื่น ๆ โดยไม่คิดแข่งขัน และรู้ว่าตนเองอ่อนในเรื่องอะไร เก่งในเรื่องอะไร เด็กจะได้ตั้งเป้าหมายของตนเองได้ตรงกับความสามารถและความสนใจ ทำให้รักในการเรียนรู้ การทำงาน และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข

ข้อ 4 การเตรียมความพร้อมของครูให้มีความรู้ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ

ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนัก ส่งเสริมและสนับสนุนครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดส่งเสริมผู้เรียนให้มีความรู้และประสบการณ์ในด้านอาชีพ ต้องมีการกำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติให้ชัดเจน **เตรียมความพร้อมและพัฒนาครู**ให้มีความรู้ด้านความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนด้านอาชีพ และการให้ความสำคัญกับการทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในรายวิชาของตน เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ ระบบการทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผน เป็นพื้นฐานของการเข้าสู่อาชีพในอนาคต โดยชี้แจงให้บุคลากรมีความเข้าใจเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกันจนบรรลุผลสำเร็จ กรณีที่ผู้สอนไม่มีความรู้ความถนัดในบางอาชีพ ควรจัดหาวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยสอน

ข้อ 5 การทำความเข้าใจสร้างความชัดเจนในเรื่องของนโยบายที่เน้นย้ำเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นหน้าที่ของครูทุกคน

การบริหารจัดการเรียนการสอน ต้องยึดหลักการตามหลักวิชาหลักสูตร เป้าหมายในการศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตร และอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการศึกษาในทุกๆ ระดับ รวมทั้งนโยบายและทิศทางในการจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าคือ ต้องให้ครูจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักวิชาในกลุ่มสาระที่รับผิดชอบ ส่งเสริมพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู ได้แก่ กิจกรรมการสร้างเสริมทักษะการเรียนและการทำงานใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมเสริมทักษะอาชีพ จัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ แนะนำอาชีพที่เกี่ยวข้องในทุกๆ รายวิชา และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะในรายวิชาเพิ่มเติมของแต่ละกลุ่มสาระฯ และรายวิชาแนะแนว เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบและใช้ศักยภาพของตนเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพให้เหมาะกับตนเอง รู้จักวิธีเลือกประกอบอาชีพสุจริตเหมาะสม สามารถพึ่งตนเองและเลี้ยงตนเองได้ กำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์การจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาอย่างชัดเจน **ชี้แจงมอบนโยบาย**ให้ผู้สอน จัดการเรียนการสอนสอดคล้องแนวคิดอาชีพในรายวิชาของตนเอง

ข้อ 6 การจัดกิจกรรมด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ด้านอาชีพให้กับผู้เรียน

กิจกรรมแนะแนวอาชีพ โครงการแนะแนวสัญจร จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพหรือตลาดแรงงาน เช่น กระทรวงแรงงาน เป็นต้น สสำรวจอาชีพในชุมชนโดยการลงพื้นที่ค้นคว้าอาชีพ ทำวิจัย/โครงการอาชีพที่สนใจ การศึกษาดูงานตามบริษัท โรงงานต่าง ๆ บริเวณโรงเรียนหรือในกรุงเทพมหานคร การสร้างสถานการณ์จำลองด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ เปิดตลาดนัดมือสอง ตลาดนัดพอเพียง จัดสถานการณ์จำลองร้านค้า จำลองการขายและให้เห็นคุณค่าของเงินและสิ่งของที่มีอยู่มาทำให้เกิดคุณค่า สปตาห์อาชีพ โครงการสร้างอาชีพ เล้าแก่น้อยร้อยล้าน ยกตัวอย่างบุคคลในชุมชน ในประเทศ และต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เรียนรู้ประวัติผู้สำเร็จในการประกอบอาชีพสร้างเจตคติที่ดีทางอาชีพให้แก่ผู้เรียน เป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเป็นกำลังใจให้ผู้เรียนก้าวต่อไป จำลองเหตุการณ์ที่แต่ละอาชีพปฏิบัติแสดงบทบาทสมมติ เขียนเรียงความอาชีพที่สนใจอาชีพในอนาคตของฉัน แนะนำอาชีพที่ตลาดแรงงานปัจจุบันต้องการเพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เรียน ศึกษาอาชีพในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ฝึกการทำอาหาร การค้าขาย ป้ายความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การประดิษฐ์สิ่งของที่สามารถนำมาใช้สร้างรายได้เสริมให้กับผู้เรียนได้ ทำแบบทดสอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพ กิจกรรม Born to be..., I want to be.. ให้ผู้เรียนมีเป้าหมายและเห็นเส้นทางในการเข้าสู่อาชีพต่าง ๆ ส่งเสริมวิธีการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจในการเข้าสู่อาชีพ มีคฤเทศก์น้อยให้ความรู้สถานที่ต่าง ๆ ในแหล่งชุมชนของกรุงเทพมหานคร เน้นใจรักและชอบในสิ่งที่ผู้เรียนจะทำทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จต่อไป

ข้อ 7 การส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ

ครูมีบทบาทในการฝึกทักษะการเข้าถึงสารสนเทศหรือการพัฒนาความคิดแบบมีวิจารณญาณ การออกแบบกิจกรรมเน้นที่การให้ผู้เรียนได้สืบค้น เข้าถึงทฤษฎีความรู้แบบเท่าทันสารสนเทศ และสื่อที่ได้จากแหล่งอ้างอิงที่เชื่อถือได้ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการเท่าทันสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี ไม่ถูกชวนเชื่อ หรือชักจูงแบบไม่มีเหตุผล การใช้เทคโนโลยีการสืบค้นแบบอิเล็กทรอนิกส์ ฝึกฝนทักษะการใช้งานเทคโนโลยีบ่อย ๆ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีในการสร้างชิ้นงาน ผลิตภัณฑ์ นวัตกรรมหรือการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ จะทำให้เกิดความรู้และความเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการบอกเล่าเรื่องให้ผู้เรียนจำ ครูแนะแนวและครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดเตรียมสื่อการเรียนการสอน รวบรวมเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ เช่น กรมการจัดหางาน <https://www.doe.go.th> จัดเตรียมแผ่นวีดิทัศน์หรือแผ่นซีดี ให้ผู้เรียนดูและศึกษาทำความเข้าใจในบางเนื้อหา ใช้ศึกษาเส้นทางของผู้ที่ประสบความสำเร็จทางด้านอาชีพ เช่น รายการเล้าแก่น้อยร้อยล้าน และศึกษาลักษณะการทำงานของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทย์ พยาบาล ตำรวจ เจ้าหน้าที่ดับเพลิง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นต้น

ข้อ 8 การจัดการเรียนการสอนในสภาพที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุด

ครูควรจัดการเรียนการสอนในสภาพที่ใกล้เคียงกับชีวิตจริงมากที่สุด จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดประเด็นคำถามอยากรู้ก่อนจึงจะอยากเรียน ไม่ใช่ครูอยากสอนอยู่ฝ่ายเดียว ออกแบบโดยใช้บริบทสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคย ได้แก่ สภาพของครอบครัว ชุมชน และท้องถิ่นของผู้เรียน คำตอบที่ได้จากผู้เรียนทำให้ครูเห็นความแตกต่างของพื้นฐานความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน ครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนอยากเรียน เพื่อนำไปสู่การกระตือรือร้นในการสืบค้นข้อมูลความรู้จากแหล่งต่างๆ

ข้อ 9 การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของโครงการอาชีพเน้นการคิดค้นและสร้างผลิตภัณฑ์

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของโครงการอาชีพเน้นการคิดค้นและสร้างผลิตภัณฑ์เป็นการ สอนกระบวนการทำงานและวางรากฐานทางอาชีพ : ฝึกการวิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติงาน การจัดการกับผลผลิต การจัดจำหน่าย การให้บริการ การจัดการรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตหรือการให้บริการ มุ่งเน้นการนำเสนอผลงาน/ผลิตภัณฑ์ ส่งเสริมอาชีพให้มีรายได้ระหว่างเรียน ครูควรมุ่งเน้นการทำให้ผู้เรียนเกิดแรงบันดาลใจ และมีความภูมิใจในผลงานของตนเอง แสดงออกผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ นำผลงานไปจำหน่ายเกิดรายได้สร้างอาชีพเสริมได้ ต่อยอดผลงานหรือชิ้นงาน ต่อยอดด้านการค้า ผลิตสินค้าออกจำหน่าย ฝึกการเป็นผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการ โดยเริ่มต้นจากการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวที่ผู้เรียนรู้จักคุ้นเคย ใช้แหล่งเรียนรู้ด้านกายภาพ และวิถีชีวิตชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ เป็นสถานการณ์การกระตุ้นให้เกิดคำถามอยากรู้ พร้อมการคาดเดาคำตอบ โดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ จากนั้นจัดกิจกรรมการสืบค้นเพื่อนำมาซึ่งข้อมูล นำข้อมูลมาอภิปรายสร้างกระบวนการกลุ่ม เรียนรู้การวิจัยเบื้องต้น สร้างแรงบันดาลใจ คิดค้นพัฒนาผลิตภัณฑ์ ให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบโครงการตามความสนใจของตนเอง ในระดับประถมศึกษาเน้นการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างจินตนาการ ส่วนในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากพัฒนาอยากผลิต สร้างผลิตภัณฑ์ หรือนวัตกรรมขึ้นใช้ในการดำรงชีวิตในสังคม ให้ผู้เรียนทำงานประดิษฐ์อย่างน้อย 1 ชิ้นใน_หนึ่งภาคเรียน เพื่อเน้นกระบวนการศึกษาวิธีการ ขั้นตอน การวางแผน และการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง ฝึกการจำหน่ายสินค้าจากการทำงานของตนเองทั้งในและนอกโรงเรียน

การปฏิบัติเพื่อพัฒนาชิ้นงาน ผลงาน หรือนวัตกรรม เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และความเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการบอกเล่าเรื่องให้ผู้เรียนจำ การสร้างผู้ประกอบการรุ่นเยาว์ โดยผู้เรียนฝึกผลิตชิ้นงาน/นวัตกรรมที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมของผู้เรียนและนำออกจำหน่ายได้ฝึกปฏิบัติมากยิ่งขึ้นและเป็นการหารายได้ระหว่างเรียนด้วย ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน นักศึกษา ในการคิดค้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เช่น สิ่งประดิษฐ์ คนรุ่นใหม่ เป็นแนวทางที่จะสนับสนุนให้ผู้เรียน นักศึกษา

คิดสร้างสรรค์งาน เกิดความรู้ใหม่ และสามารถ นำชิ้นงานออกจำหน่าย และเป็นเส้นทางสู่การจดสิทธิบัตรคุ้มครองภูมิปัญญาต่อไป

ข้อ 10 การจัดการเรียนการสอนแบบสร้างสถานการณ์ที่หลากหลาย

สร้างสถานการณ์ที่หลากหลายเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ฝึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ จำลองสถานการณ์ของแหล่งเรียนรู้แบบต่าง ๆ เป็นฐานจัดประสบการณ์ย่อย ๆ แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนหรือกระบวนการ มีการยกตัวอย่างอาชีพ บุคลากรในชุมชน ในประเทศ ต่างประเทศ ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เพื่อเป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และเป็นกำลังใจให้ผู้เรียนก้าวเข้าสู่อาชีพต่อไป

ตารางที่ 4-17 สภาพปัจจุบันของการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมที่ทำอยู่/กิจกรรมชุมนุม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	กิจกรรมในกลุ่มงานคหกรรม	280
2	กิจกรรมในกลุ่มงานเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์	153
3	กิจกรรมในกลุ่มงาน D.I.Y.	142
4	กิจกรรมในกลุ่มงานศิลปะ	140
5	กิจกรรมในกลุ่มงานช่าง	113
6	กิจกรรมในกลุ่มงานตลาดนัด	56
7	กิจกรรมในกลุ่มพลศึกษา	53
8	กิจกรรมประเภทกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	44
9	กิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับการนวด	41
10	กิจกรรมในกลุ่มงานภาษาต่างประเทศ	40
11	กิจกรรมในกลุ่มงานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี	36
12	กิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับผ้า	28
13	กิจกรรมในกลุ่มงานประดิษฐ์	26
14	กิจกรรมในกลุ่มงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์	24
15	กิจกรรมในกลุ่มงานสหกรณ์	22

16	กิจกรรมประเภทโครงการ	21
17	กิจกรรมในกลุ่มงานวิทยาศาสตร์	20

จากตารางที่ 4-17 ความถี่ของสภาพปัจจุบันของกิจกรรมที่ทำอยู่ในโรงเรียน/กิจกรรมชุมนุม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมในกลุ่มงานคหกรรม มีค่าความถี่ 280 รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมในกลุ่มงานเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ มีค่าความถี่เท่ากับ 153 กิจกรรมในกลุ่มงาน D.I.Y. มีค่าความถี่เท่ากับ 142 กิจกรรมในกลุ่มงานศิลปะ มีค่าความถี่เท่ากับ 140 กิจกรรมในกลุ่มงานช่าง มีค่าความถี่เท่ากับ 113 กิจกรรมในกลุ่มงานตลาดนัด มีค่าความถี่เท่ากับ 56 กิจกรรมในกลุ่มพลศึกษา มีค่าความถี่เท่ากับ 53 กิจกรรมประเภทกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 44 กิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับการนวด มีค่าความถี่เท่ากับ 41 กิจกรรมในกลุ่มงานภาษาต่างประเทศ มีค่าความถี่เท่ากับ 40 กิจกรรมในกลุ่มงานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี มีค่าความถี่เท่ากับ 36 กิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับผ้า มีค่าความถี่เท่ากับ 28 กิจกรรมในกลุ่มงานประดิษฐ์ มีค่าความถี่เท่ากับ 26 กิจกรรมในกลุ่มงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์ มีค่าความถี่เท่ากับ 24 กิจกรรมในกลุ่มงานสหกรณ์ มีค่าความถี่เท่ากับ 22 กิจกรรมประเภทโครงการ มีค่าความถี่เท่ากับ 21 และน้อยที่สุดคือ กิจกรรมในกลุ่มงานวิทยาศาสตร์มีค่าความถี่เท่ากับ 20

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละกลุ่มกิจกรรม พบว่า

ตารางที่ 4-18 กิจกรรมในกลุ่มงานคหกรรมข้อ 1

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	การทำขนมต่าง ๆ เช่น ขนมไทย ขนมอบ ขนมเปียะ เบเกอรี่ ขนมหวาน เค้ก ขนมนานาชาติ คุกกี้ ทองม้วน ลูกชุบ	163
2	การทำอาหารต่าง ๆ ได้แก่ อาหารไทย 4 ภาค ไข่เค็ม โภชนาการ บำบัด อาหารจานเดียว	104
3	เซฟ	5
4	เครื่องดื่มทั่วไป	3
5	การผลิตน้ำดื่มเพื่อจำหน่าย	3
6	น้ำสมุนไพร	1
7	การจัดทำป๊อบคอร์น	1

จากตารางที่ 4-18 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานคหกรรม ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ การทำขนมต่าง ๆ เช่น ขนมไทย ขนมอบ ขนมเปียะ เบเกอรี่ ขนมหวาน เค้ก ขนมนานาชาติ

คุกกี้ ทองม้วน ลูกชุบ มีค่าความถี่ 163 รองลงมา ได้แก่ การทำอาหารต่าง ๆ ได้แก่ อาหารไทย 4 ภาค ไข่เค็ม โภชนาการบำบัด อาหารจานเดียว มีค่าความถี่เท่ากับ 104 เชฟ มีค่าความถี่เท่ากับ 5 เครื่องดื่มทั่วไปและการผลิตน้ำดื่มเพื่อจำหน่าย มีค่าความถี่เท่ากันคือ 3 และน้อยที่สุดคือ น้ำสมุนไพร และการจัดทำป๊อปคอร์น มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-19 กิจกรรมในกลุ่มงานเกษตรกรรม ข้อ 2

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	รายวิชาเกี่ยวกับงานเกษตร ชมรมยุวเกษตร	59
2	การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ออแกนิก ผักปลอดสาร	30
3	การปลูกพืชผักสวนครัว	12
4	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	12
5	การเลี้ยงปลาตุ๊ก ปลาสวยงาม	10
6	การเพาะเห็ด	9
7	เศรษฐกิจพอเพียง	9
8	งานสมุนไพร	4
9	การปลูกต้นอ่อนทานตะวัน	3
10	การปลูกต้นไม้ประดับ	3
11	การตองกิ่งมะนาว สำหรับจำหน่ายต้นมะนาว	1
12	การเลี้ยงไก่	1

จากตารางที่ 4-19 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานเกษตรกรรม ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ รายวิชาเกี่ยวกับงานเกษตร ชมรมยุวเกษตร มีค่าความถี่ 59 รองลงมา ได้แก่ การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ออแกนิก ผักปลอดสาร มีค่าความถี่เท่ากับ 30 การปลูกพืชผักสวนครัว มีค่าความถี่เท่ากับ 12 ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าความถี่เท่ากับ 12 การเลี้ยงปลาตุ๊ก ปลาสวยงาม มีค่าความถี่เท่ากับ 10 การเพาะเห็ด มีค่าความถี่เท่ากับ 9 เศรษฐกิจพอเพียง มีค่าความถี่เท่ากับ 9 งานสมุนไพร มีค่าความถี่เท่ากับ 4 การปลูกต้นอ่อนทานตะวัน การปลูกต้นไม้ประดับ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 3 และน้อยที่สุดคือ น้ำการตองกิ่งมะนาว สำหรับจำหน่ายต้นมะนาวและการเลี้ยงไก่ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-20 กิจกรรมในกลุ่มงาน D.I.Y. ข้อ 3

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	งาน D.I.Y. นักประดิษฐ์น้อย พวงกุญแจ การสานตะกร้า การทำกระเป๋าจากถุงนม	91
2	การทำดอกไม้จากกระดาษทิชชู	19
3	ขยริไซเคิล คัดแยกขยะ การแปรรูปขยะ	18
4	ศิลปะประดิษฐ์ โบว์ติดผม เพ็นซ์กระเป๋าผ้าดิบ	7
5	งานผลิตของชำร่วย	4
6	ชมนุ่มแสนเมต	1
7	หลอดมัทศจรรยา	1
8	เครื่องประดับจากแป้งข้าวเหนียว	1

จากตารางที่ 4-20 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงาน D.I.Y. ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ งาน D.I.Y. นักประดิษฐ์น้อย พวงกุญแจ การสานตะกร้า การทำกระเป๋าจากถุงนม มีค่าความถี่ 91 รองลงมา ได้แก่ การทำดอกไม้จากกระดาษทิชชู มีค่าความถี่เท่ากับ 19 ขยริไซเคิล คัดแยกขยะ การแปรรูปขยะ มีค่าความถี่เท่ากับ 18 ศิลปะประดิษฐ์ โบว์ติดผม เพ็นซ์กระเป๋าผ้าดิบ มีค่าความถี่เท่ากับ 7 งานผลิตของชำร่วยมีค่าความถี่เท่ากับ 4 และน้อยที่สุดคือ ชมนุ่มแสนเมต หลอดมัทศจรรยา และเครื่องประดับจากแป้งข้าวเหนียว มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-21 กิจกรรมในกลุ่มงานศิลปะข้อ 4

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	ชมนุ่มดนตรี ได้แก่ ดนตรีสากล ดนตรีไทย	72
2	ชมนุมนานาชาติศิลป์	35
3	งานศิลปะ จิตรกรรม วาดรูป ระบายสี จิตรกรน้อย	24
4	งานแกะสลัก แกะสลักของแข็ง	4
5	โขน	1
6	ซึลค์สกรีน	1
7	การปั้นแก้ว	1
8	งานปั้นเซรามิก	1
9	ปั้นของจิ๋ว	1

จากตารางที่ 4-21 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานศิลปะ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ชมนุ่มดนตรี ได้แก่ ดนตรีสากล ดนตรีไทย มีค่าความถี่เท่ากับมีค่าความถี่เท่ากับ 71 รองลงมา ได้แก่

ชุมชนนาฏศิลป์ มีค่าความถี่เท่ากับ 35 งานศิลปะ จิตรกรรม วาดรูป ระบายสี จิตรกรรมน้อย มีค่าความถี่เท่ากับ 24 งานแกะสลัก แกะสลักของแข็ง มีค่าความถี่เท่ากับ 4 และน้อยที่สุดคือ โขน ซิลค์สกรีน การพันแก้ว งานปั้นเซรามิก และปั้นของจิ๋ว มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-22 กิจกรรมในกลุ่มงานช่างข้อ 5

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	ช่างตัดผม	42
2	ช่างไฟฟ้า	20
3	ช่างเสริมสวย ถักเปียสร้างอาชีพ	14
4	ช่างยนต์ / ช่างเครื่องยนต์	10
5	ช่างไม้	9
6	ช่างซ่อมจักรยาน	3
7	ช่างภาพพิมพ์	3
8	ช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า	3
9	ช่างแต่งหน้า	2
10	ช่างทำเล็บ	2
11	ช่างปั้น	2
12	ช่างเครื่องเสียง	1
13	ช่างเชื่อม	1
14	ช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	1

จากตารางที่ 4-22 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานช่าง ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ช่างตัดผม มีค่าความถี่ 42 รองลงมา ได้แก่ ช่างไฟฟ้า มีค่าความถี่เท่ากับ 20 ช่างเสริมสวย ถักเปียสร้างอาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 14 ช่างยนต์ / ช่างเครื่องยนต์ มีค่าความถี่เท่ากับ 10 ช่างไม้ มีค่าความถี่เท่ากับ 9 ช่างซ่อมจักรยานช่างภาพพิมพ์และช่างซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้า มีค่าความถี่เท่ากันคือ 3 ช่างแต่งหน้า ช่างทำเล็บและช่างปั้น มีค่าความถี่เท่ากันคือ 2 และน้อยที่สุดคือ ช่างเครื่องเสียง ช่างเชื่อมและช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-23 กิจกรรมในกลุ่มงานตลาดนัดข้อ 6

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	ตลาดนัดมือสอง กิจกรรมเก้าแก่น้อย	15
2	ตลาดนัดผู้เรียน	12
3	ตลาดนัดหัดขาย	6
4	ตลาดนัดวิชาการ	5
5	ตลาดนัดสร้างอาชีพ ตลาดนัดอาชีพ ตลาดนัดวิชาชีพ	5
6	ตลาดนัดธรรมชาติ	3
7	ตลาดนัดเงินทองของมีค่า	3
8	ตลาดนัดพอเพียง	3
9	ตลาดนัดน้อย	2
10	ตลาดนัดการเรียนรู้	1
11	ตลาดนัดบูรณาการ	1

จากตารางที่ 4-23 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานตลาดนัด ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ตลาดนัดมือสอง กิจกรรมเก้าแก่น้อย มีค่าความถี่ 15 รองลงมา ได้แก่ ตลาดนัดผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 11 ตลาดนัดหัดขาย มีค่าความถี่เท่ากับ 6 ตลาดนัดวิชาการและตลาดนัดสร้างอาชีพ ตลาดนัดอาชีพ ตลาดนัดวิชาชีพ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 5 ตลาดนัดธรรมชาติ ตลาดนัดเงินทองของมีค่า และตลาดนัดพอเพียง มีค่าความถี่เท่ากันคือ 3 ตลาดนัดน้อย มีค่าความถี่เท่ากับ 2 และน้อยที่สุดคือ ตลาดนัดการเรียนรู้และตลาดนัดบูรณาการ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-24 กิจกรรมในกลุ่มพลศึกษาข้อ 7

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	ชุมนุมกีฬา	48
2	ชุมนุมฟุตบอล	4
3	ชุมนุมตระกร้อ	1

จากตารางที่ 4-24 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มพลศึกษา ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ชุมนุมกีฬา มีค่าความถี่ 48 รองลงมา ได้แก่ ชุมนุมฟุตบอล มีค่าความถี่เท่ากับ 4 และน้อยที่สุดคือ ชุมนุมตระกร้อ มีค่าความถี่เท่ากับ 1

ตารางที่ 4-25 กิจกรรมประเภทกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนข้อ 8

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	กิจกรรมโตไปไม่โกง	16
2	กิจกรรมการเกษตรพอเพียงเพื่อการเรียนรู้ เกษตรปลอดภัย สารพิษ	4
3	กิจกรรมซื้อได้ขายเป็น	4
4	กิจกรรมช่างคิดช่างทำ	3
5	กิจกรรมหนูน้อยสร้างอาชีพหรือฝึกขาย	2
6	กิจกรรมนักธุรกิจวัยทีน	1
7	กิจกรรมนักธุรกิจรุ่นเยาว์	1
8	กิจกรรมหนึ่งสมองสองมือ สร้างงาน สร้างอาชีพ	1
9	กิจกรรมเกษตรพอเพียงตามรอยเท้าพ่อ	1
10	กิจกรรมเงินทองของมีค่า	1
11	กิจกรรมนิทรรศการเรียนรู้สู่อาชีพ	1
12	กิจกรรมค่ายวิชาการโดยให้ผู้เรียนเข้าฝึกในอาชีพต่างๆ	1
13	กิจกรรมปลูกข้าวในกระถาง	1
14	กิจกรรมการทำนาพื้นที่ในบริเวณเขตกรุงเทพตะวันออก	1
15	กิจกรรมหนึ่งสมองสองมือ	1
16	กิจกรรมมารยาทไทย	1
17	กิจกรรมเสริมงานอาชีพในธรรมะวันเสาร์	1
18	กิจกรรมฟังเทศน์ทุกวันพระ สวดมนต์ทุกวันศุกร์	1
19	กิจกรรมนำสินค้ามาจำหน่ายทุกวันพุธตอนเช้า	1
20	กิจกรรมต้นกล้าอาชีพ	1

จากตารางที่ 4-25 ความถี่ของกิจกรรมประเภทกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ กิจกรรมโตไปไม่โกง มีค่าความถี่ 16 รองลงมา ได้แก่ กิจกรรมการเกษตรพอเพียงเพื่อการเรียนรู้ เกษตรปลอดภัยสารพิษ และกิจกรรมซื้อได้ขายเป็น มีค่าความถี่เท่ากันคือ 4 กิจกรรมช่างคิดช่างทำ มีค่าความถี่เท่ากับ 3 กิจกรรมหนูน้อยสร้างอาชีพหรือฝึกขาย มีค่าความถี่เท่ากับ 2 และน้อยที่สุดคือ กิจกรรมนักธุรกิจวัยทีน กิจกรรมนักธุรกิจรุ่นเยาว์ กิจกรรมหนึ่งสมองสองมือ สร้างงาน สร้างอาชีพ กิจกรรมเกษตรพอเพียงตามรอยเท้าพ่อ กิจกรรมเงินทองของมีค่า กิจกรรม

นิทรรศการเรียนรู้สู่อาชีพ กิจกรรมค่ายวิชาการโดยให้ผู้เรียนเข้าฝึกในอาชีพต่างๆ กิจกรรมปลูกข้าวในกระถาง กิจกรรมการทำนาพื้นที่ในบริเวณเขตกรุงเทพตะวันออก กิจกรรมหนึ่งสมองสองมือ กิจกรรมมารยาทไทย กิจกรรมเสริมงานอาชีพในธรรมะวันเสาร์ กิจกรรมฟังเทศน์ทุกวันพระ สวดมนต์ทุกวันศุกร์ กิจกรรมนำสินค้ามาจำหน่ายทุกวันพุธตอนเช้า และกิจกรรมต้นกล้าอาชีพ มีค่าความถี่เท่ากัน คือ 1

ตารางที่ 4-26 กิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับการนวดข้อ 9

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	การนวดแผนไทย	19
2	การนวดทั่ว ๆ ไป	14
3	การนวดฝ่าเท้า	7
4	หัตถเวช	1

จากตารางที่ 26 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับการนวด ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ การนวดแผนไทย มีค่าความถี่ 19 รองลงมา ได้แก่ การนวดทั่ว ๆ ไป มีค่าความถี่เท่ากับ 14 การนวดฝ่าเท้ามีค่าความถี่เท่ากับ 7 และน้อยที่สุดคือ หัตถเวช มีค่าความถี่เท่ากับ 1

ตารางที่ 4-27 กิจกรรมในกลุ่มงานภาษาต่างประเทศข้อ 10

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	ภาษาอังกฤษ	17
2	ภาษาจีน	11
3	มัลติเทคโนโลยี	9
4	การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ	3

จากตารางที่ 4-27 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานภาษาต่างประเทศ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ภาษาอังกฤษ มีค่าความถี่ 17 รองลงมา ได้แก่ ภาษาจีน มีค่าความถี่เท่ากับ 11 มัลติเทคโนโลยี มีค่าความถี่เท่ากับ 9 และน้อยที่สุดคือ การส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาต่างประเทศ มีค่าความถี่เท่ากับ 3

ตารางที่ 4-28 กิจกรรมในกลุ่มงานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีข้อ 11

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	คอมพิวเตอร์	24
2	โปรแกรมออกแบบผลิตภัณฑ์	2
3	วิชาการเขียนโปรแกรม	2
4	ชมรมคนโสดๆ	2
5	การบริการพื้นฐาน	1
6	การสร้างเว็บเพจด้วย HTML	1
7	การเงิน การคลัง การธนาคาร	1
8	วิชาอิเล็กทรอนิกส์	1
9	วิชาการสร้างเว็บไซต์	1
10	กราฟิกมัลติมีเดีย เทคนิคการสร้างภาพ	1

จากตารางที่ 4-28 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ คอมพิวเตอร์ มีค่าความถี่ 24 รองลงมา ได้แก่ โปรแกรมออกแบบผลิตภัณฑ์ วิชาการเขียนโปรแกรม ชมรมคนโสดๆ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 2 และน้อยที่สุดคือ การบริการพื้นฐาน การสร้างเว็บเพจด้วย HTML การเงิน การคลัง การธนาคาร วิชาอิเล็กทรอนิกส์ วิชาการสร้างเว็บไซต์ และกราฟิกมัลติมีเดีย เทคนิคการสร้างภาพ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-29 กิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับผ้าข้อ 12

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	งานผ้าบาติก ศิลปะการประดับผ้า	16
2	งานเย็บปักถักร้อย จักรสาน	7
3	ออกแบบแฟชั่นดีไซน์	3
4	การถักหมวกไหมพรม	1
5	การผูกผ้าประดับ	1

จากตารางที่ 4-29 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานเกี่ยวกับผ้า ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ งานผ้าบาติก ศิลปะการประดับผ้า มีค่าความถี่ 16 รองลงมา ได้แก่ งานเย็บปักถักร้อย จักรสาน มีค่าความถี่เท่ากับ 7 การออกแบบแฟชั่นดีไซน์ มีค่าความถี่เท่ากับ 3 และน้อยที่สุดคือ การถักหมวกไหมพรม การผูกผ้าประดับ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-30 กิจกรรมในกลุ่มงานประดิษฐ์ข้อ 13

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	การร้อยลูกปัด	9
2	การพับเหรียญโปรยทาน	6
3	งานใบตอง	5
4	งานร้อยมาลัย	3
5	งานดอกไม้	1
6	การทำที่คาดผมสองเสา	1
7	เครื่องหนังทำมือ	1

จากตารางที่ 4-30 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานประดิษฐ์ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ การร้อยลูกปัด มีค่าความถี่ 9 รองลงมา ได้แก่ การพับเหรียญโปรยทาน มีค่าความถี่เท่ากับ 6 งานใบตองมีค่าความถี่เท่ากับ 5 งานร้อยมาลัย มีค่าความถี่เท่ากับ 3 และน้อยที่สุดคือ งานดอกไม้ การทำที่คาดผมสองเสา และเครื่องหนังทำมือ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-31 กิจกรรมในกลุ่มงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้อ 14

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	ชมรมแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า	18
2	การแปรรูปอาหาร	2
3	การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากดอกอัญชัน	2
4	การดองไข่เค็ม	1
5	การทำแยม	1

จากตารางที่ 4-31 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ชมรมแปรรูปผลิตภัณฑ์สินค้า มีค่าความถี่เท่ากับ 18 รองลงมา ได้แก่ การแปรรูปอาหาร และการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากดอกอัญชัน มีค่าความถี่เท่ากันคือ 2 และน้อยที่สุดคือ การดองไข่เค็ม และการทำแยม มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-32 กิจกรรมในกลุ่มงานสหกรณ์ข้อ 15

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน	21
2	สหกรณ์ออมทรัพย์	1

จากตารางที่ 4-32 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานสหกรณ์ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ สหกรณ์ร้านค้าโรงเรียน มีค่าความถี่ 21 และน้อยที่สุดคือ สหกรณ์ออมทรัพย์ มีค่าความถี่เท่ากับ 1

ตารางที่ 4-33 กิจกรรมประเภทโครงการข้อ 16

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	โครงการโรงเรียนคุณธรรม	6
2	โครงการวิถีพุทธ วิถีธรรม	4
3	โครงการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพ	2
4	โครงการเรียนรู้สู่อาชีพ	2
5	โครงการเด็กคิดเด็กทำ	2
6	โครงการเด็กมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีทางเลือกสู่สายเอเชีย	1
7	โครงการที่ส่งเสริมการมีรายได้	1
8	โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมส้มบางมด	1
9	โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ	1
10	โครงการข้าวตูกู้ชาติ	1

จากตารางที่ 4-33 ความถี่ของกิจกรรมประเภทโครงการ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ โครงการโรงเรียนคุณธรรม มีค่าความถี่ 6 รองลงมา ได้แก่ โครงการวิถีพุทธ วิถีธรรม มีค่าความถี่เท่ากับ 4 โครงการเสริมสร้างศักยภาพของเด็กและเยาวชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตามพระราชดำริสมเด็จพระเทพ โครงการเรียนรู้สู่อาชีพ และโครงการเด็กคิดเด็กทำ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 2 และน้อยที่สุดคือ โครงการเด็กมัธยมศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีทางเลือกสู่สายเอเชีย โครงการที่ส่งเสริมการมีรายได้ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมส้มบางมด โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ และโครงการข้าวตูกู้ชาติ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-34 กิจกรรมในกลุ่มงานวิทยาศาสตร์ข้อ 17

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	ECO school สร้างสำนึกการคัดแยก และรักสิ่งแวดล้อม STEM	4
2	การบูรหอม	3
3	การทำเทียนเจล	3
4	การนํ้ายาล้างจาน	3
5	การทำสบู่	2
6	การทำนํ้าหอม	2
7	การทำแชมพู หม่องเย็น	1
8	การทำนํ้ายาหมัก	1
9	การทำปุ๋ยจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง	1

จากตารางที่ 4-34 ความถี่ของกิจกรรมในกลุ่มงานวิทยาศาสตร์ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ECO school สร้างสำนึกการคัดแยก และรักสิ่งแวดล้อม STEM มีค่าความถี่ 4 รองลงมา ได้แก่ การบูรหอม การทำเทียนเจล การทำนํ้ายาล้างจาน มีค่าความถี่เท่ากันคือ 3 การทำสบู่และการทำนํ้าหอม มีค่าความถี่เท่ากันคือ 2 งานเย็บปักถักร้อย จักรสาน มีค่าความถี่เท่ากับ 7 การออกแบบแพชชั่นดีไซน์ มีค่าความถี่เท่ากับ 3 และน้อยที่สุดคือ การทำแชมพู หม่องเย็น การทำนํ้ายาหมัก และการทำปุ๋ยจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-35 สภาพที่พึงประสงค์ของรายวิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	วิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ	118
2	วิชาส่งเสริมงานอาชีพทั่วไป	106
3	วิชาคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ โลกาวัดัน AI	74
4	วิชาพัฒนาทักษะความถนัดด้านอาชีพ	60
5	วิชาคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ	43
6	วิชา D.I.Y.	41
7	วิชาอาหารคาวหวาน	30
8	วิชาการเกษตร	29
9	วิชาทักษะชีวิตสู่งานอาชีพ	28

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
10	วิชาช้กอบรีด	22
11	วิชาการค้าขายออนไลน์	21
12	วิชาการทำขนม	20
13	วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ (มัคคุเทศน์น้อย)	16
14	วิชาการสร้างนวัตกรรมและออกแบบผลิตภัณฑ์	14
15	วิชาตัดเย็บเสื้อผ้า	12
16	วิชางานอาชีพในชุมชน	9
17	วิชาวิถีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น	8
18	วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	8
19	วิชาหัตถเวช (การนวด)	7
20	วิชาส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ	6
21	วิชาตลาดนัดอาชีพ	4
22	วิชาผ้าบาติก	1
23	วิชางานจักรสาน	1
24	วิชาจัดสวนขวด	1
25	วิชางานผูกผ้าอาคารสถานที่	1
26	ไม่ควรเพิ่มเติมรายวิชา	17

จากตารางที่ 4-35 ความถี่ของสภาพที่พึงประสงค์ของรายวิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ วิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ มีค่าความถี่ 118 รองลงมาได้แก่ วิชาส่งเสริมงานอาชีพทั่วไป มีค่าความถี่เท่ากับ 106 วิชาคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ โลกาภิวัตน์ AI มีค่าความถี่เท่ากับ 74 วิชาพัฒนาทักษะความถนัดด้านอาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 60 วิชาคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 43 วิชา D.I.Y. มีค่าความถี่เท่ากับ 41 วิชาอาหารคาวหวาน มีค่าความถี่เท่ากับ 30 วิชาการเกษตร มีค่าความถี่เท่ากับ 29 วิชาทักษะชีวิตสู่งานอาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 28 วิชาช้กอบรีด มีค่าความถี่เท่ากับ 22 วิชาการค้าขายออนไลน์ มีค่าความถี่เท่ากับ 21 วิชาการทำขนม มีค่าความถี่เท่ากับ 20 วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการประกอบอาชีพ (มัคคุเทศน์น้อย) มีค่าความถี่เท่ากับ 16 วิชาการสร้างนวัตกรรมและออกแบบผลิตภัณฑ์ มีค่าความถี่เท่ากับ 14 วิชาตัดเย็บเสื้อผ้า มีค่าความถี่เท่ากับ 12 วิชางานอาชีพในชุมชนมี

ค่าความถี่เท่ากับ 9 วิชาวิธีชีวิตชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่น วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 8 วิชาตัดเย็บ (การนวด) มีค่าความถี่เท่ากับ 7 วิชาส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ มีค่าความถี่เท่ากับ 6 วิชาตลาดนัดอาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 4 และน้อยที่สุดคือ วิชาผ้าบาติก วิชางานจักรสาน วิชาจัดสวนขวด และวิชางานผูกผ้าอาคารสถานที่ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1 นอกจากนี้ยังมีประเด็นความคิดเห็น ไม่ควรเพิ่มเติมรายวิชา มีค่าความถี่เท่ากับ 17

ตารางที่ 4-36 ความถี่ของรายวิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มวิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น วิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ	ความถี่
1	วิชาช่างทั่วไป	40
2	วิชาช่างยนต์	13
3	วิชาช่างไฟฟ้า	12
4	วิชาช่างตัดผม	10
5	วิชาช่างเสริมสวย	9
6	วิชาช่างฝีมือ	6
7	วิชาช่างไม้	6
8	วิชาช่างก่อสร้าง	5
9	วิชาช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า	4
10	วิชาช่างซ่อมคอมพิวเตอร์	3
11	วิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์	2
12	วิชาช่างอุตสาหกรรม	2
13	วิชาช่างศิลป์	2
14	วิชาช่างกล	1
15	วิชาช่างประปา	1
16	วิชาช่างเทคนิค	1
17	วิชาช่างเขียนแบบ	1

จากตารางที่ 4-36 ความถี่ของรายวิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในกลุ่มวิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ ซึ่งมีประเด็นค่าความถี่สูงสุดคือ 118 มีรายละเอียดประเภทช่างจำแนกตามความถี่ ได้ดังนี้ ประเด็นที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ วิชาช่างทั่วไป มีค่าความถี่ 40

รองลงมาได้แก่ วิชาช่างยนต์ มีค่าความถี่เท่ากับ 13 วิชาช่างไฟฟ้า มีค่าความถี่เท่ากับ 12 วิชาช่างตัดผม มีค่าความถี่เท่ากับ 10 วิชาช่างเสริมสวย มีค่าความถี่เท่ากับ 9 วิชาช่างฝีมือและวิชาช่างไม้ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 6 วิชาช่างก่อสร้าง มีค่าความถี่เท่ากับ 5 วิชาช่างซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้า มีค่าความถี่เท่ากับ 4 วิชาช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ มีค่าความถี่เท่ากับ 3 วิชาช่างอิเล็กทรอนิกส์ วิชาช่างอุตสาหกรรมและวิชาช่างศิลป์ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 2 และน้อยที่สุดคือ วิชาช่างกล วิชาช่างประปา วิชาช่างเทคนิคและวิชาช่างเขียนแบบ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 1

ตารางที่ 4-37 ความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอย่างไร จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	มีส่วนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานในแต่ละรายวิชา	415
2	มีส่วนช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เจตคติที่ดีต่องานอาชีพต่าง ๆ	385
3	มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการทำงานต่าง ๆ	112
4	มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะกระบวนการ 8cs	63
5	มีส่วนช่วยในการสร้างแรงบันดาลใจด้านอาชีพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน	54
6	มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย	46

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 4-37 ความคิดเห็นของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพอย่างไร ประเด็นด้านที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ มีส่วนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานในแต่ละรายวิชา มีค่าความถี่ 415 รองลงมาได้แก่ มีส่วนช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เจตคติที่ดีต่องานอาชีพต่าง ๆ มีค่าความถี่เท่ากับ 385 มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการทำงานต่าง ๆ มีค่าความถี่เท่ากับ 112 มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะกระบวนการ 8cs มีค่าความถี่เท่ากับ 63 มีส่วนช่วยในการสร้างแรงบันดาลใจด้านอาชีพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 54 และน้อยที่สุดคือ มีส่วนช่วยในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีค่าความถี่เท่ากับ 46

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า

ข้อ 1 มีส่วนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานในแต่ละรายวิชา

มีส่วนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานในแต่ละรายวิชา ครูทุกกลุ่มสาระช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ในศาสตร์นั้นๆ อย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจตามสาระที่เรียน มีความรู้เกี่ยวกับศาสตร์ต่าง ๆ แต่เป็นแนวคิดแบบกว้าง ๆ ไม่เจาะจงถึงการนำไปใช้มากนัก ในส่วนของงานอาชีพผู้สอนมีส่วนเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านอาชีพของผู้เรียนบ้างเล็กน้อย แล้วแต่ครูแต่ละรายวิชาที่ต้องสอดแทรกเข้าไปเอง นอกจากนี้ครูทั้ง 8 กลุ่มสาระยังมีส่วนในการส่งเสริมทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การคิด การอ่าน การคิดคำนวณ เสริมสร้างสุขภาวะทางอารมณ์และจิตใจ และการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำเอาความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในรายวิชาของตน สามารถนำไปต่อยอดเรื่องการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

ข้อ 2 มีส่วนส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เจตคติที่ดีต่องานอาชีพต่าง ๆ

มีส่วนช่วยในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เจตคติที่ดีต่องานอาชีพต่าง ๆ โดยการบูรณาการสอดแทรกแนวคิดได้ในทุกรายชั่วโมง ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักในการเรียนรู้ และเห็นคุณค่าของทุกรายวิชาที่เรียนว่ามีความสำคัญ

ข้อ 3 มีส่วนในการพัฒนาทักษะการทำงานต่าง ๆ

ทุกรายวิชามีความสำคัญ ในการทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการทำงานต่าง ๆ เช่น การตัดกระดาษ การใช้กาว การทำงานร่วมกับผู้อื่น การนำเสนอผลงาน การผลิต การวางแผน การคำนวณรายรับรายจ่าย การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม การคิดแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจและวิธีคิดให้กับผู้เรียนได้เป็นอย่างดีผ่านกระบวนการศึกษาค้นคว้า การทำงานที่เป็นทักษะพื้นฐานที่ควรมีและใช้ในการทำงานในอนาคตต่อไป

ข้อ 4 มีส่วนในการพัฒนาทักษะกระบวนการ 8cs

ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนให้ทักษะกระบวนการ 8cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม โดยทั้ง 8 กลุ่มสาระก็มีบริบทในสาระของตนเองที่จะพัฒนาผู้เรียนมีทักษะต่าง ๆ เหล่านี้

ข้อ 5 มีส่วนในการสร้างแรงบันดาลใจด้านอาชีพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

การสร้างแรงบันดาลใจด้านอาชีพ จะช่วยส่งเสริมในการกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากขึ้น เมื่อผู้เรียนได้ทดลองประกอบกิจกรรมด้านอาชีพต่าง ๆ จะสอดแทรกเรื่องทัศนคติที่ดีต่ออาชีพที่ตนเองชื่นชอบครูในฐานะผู้สร้างความตระหนักที่ดีและผู้สนับสนุนการประกอบอาชีพของผู้เรียน จะช่วยในการตัดสินใจของผู้เรียนให้รู้ว่า เขาจะอยากเป็นอะไรในอนาคต โดยการเรียนจะบอกได้ว่าเขาชอบเรียนวิชาอะไรมากที่สุดก็จะเป็นแรงจูงใจให้เขาตั้งใจ สนใจ ค้นคว้า สู้ท้อต้องค้นพบตัวเองว่าจะประกอบอาชีพอะไร การทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเองว่าตนเองมีความถนัดอะไรในการเรียน เป็นพื้นฐานในการวางแผนประกอบอาชีพในอนาคตและมีแนวทางในการประกอบอาชีพที่หลากหลาย แต่ส่วนมากครูจะเน้นไปในทางทฤษฎี ดังนั้นถ้าได้ผู้เชี่ยวชาญมาช่วยดูแลในด้านการปฏิบัติก็จะทำให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจด้านอาชีพมากขึ้น การทำให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าในการเรียนของแต่ละวิชาสามารถนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพที่สุจริตได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้เรียนค้นพบตัวเองว่าตนเองมีความสามารถในด้านใด รู้ว่าควรประกอบอาชีพใดที่เหมาะสมกับตนเอง เป็นการสร้างความตระหนักเพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม

ข้อ 6 มีส่วนในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลาย

มีส่วนช่วยในการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถสร้างอาชีพให้กับตนเองและครอบครัว โดยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง การใช้แหล่งเรียนรู้ให้คุ้มค่า การจัดการความรู้ การคิดเป็น การทำโครงการอย่างง่าย ทำให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเป้าหมาย วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง เข้าถึงและเลือกใช้แหล่งเรียนรู้จัดการความรู้ ฝึกพัฒนากระบวนการแก้ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล การส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ของผู้เรียนจนเกิดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง แก้ปัญหาได้ แยกแยะได้ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 4-38 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	ให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ หรือจัดหลักสูตรทางเลือกให้กับผู้เรียน	304
2	เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมาก ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาได้ฝึกงานในช่วงปิดเทอม	280
3	โรงเรียนควรเพิ่มงบประมาณในการจัดการเรียนรู้เรื่องอาชีพ การจัดหาวิทยากรภายนอก และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมมากขึ้นกว่าเดิม	109
4	ให้หน่วยงานต้นสังกัด ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการ อาชีพร่วมจัดหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	76

จากตารางที่ 4-38 ความถี่ของข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประเด็นด้านที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ ให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ หรือจัดหลักสูตรทางเลือกให้กับผู้เรียน มีค่าความถี่ 304 รองลงมาได้แก่ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมาก ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาได้ฝึกงานในช่วงปิดเทอม มีค่าความถี่เท่ากับ 280 โรงเรียนควรเพิ่มงบประมาณในการจัดการเรียนรู้เรื่องอาชีพ การจัดหาวิทยากรภายนอก และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมมากขึ้นกว่าเดิม มีค่าความถี่เท่ากับ 109 และน้อยที่สุดคือ ให้หน่วยงานต้นสังกัด ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการอาชีพร่วมจัดหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 76

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า

ข้อ 1 ให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ หรือจัดหลักสูตรทางเลือกให้กับผู้เรียน

โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ หรือจัดหลักสูตรทางเลือกให้กับผู้เรียน โดยการลดเนื้อหาวิชาการลงและเพิ่มวิชาทักษะอาชีพให้มากขึ้น ในการพัฒนาหลักสูตรดังกล่าวต้องมีความเหมาะสมกับสถานศึกษา สิ่งแวดล้อม ชุมชนที่พักอาศัยของผู้เรียน บริบทโดยรอบโรงเรียน สามารถพัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่นั้น ๆ ได้ เช่น เขตดอนเมือง มีของดีคือ แหนมดอนเมือง อาจจัดเป็นหลักสูตรทางเลือกให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมทั้ง 10 อุตสาหกรรม สอดคล้องกับ

ตลาดแรงงาน เพิ่มเติมรายวิชาเทคโนโลยีและภาษาอังกฤษในการสื่อสารให้มากขึ้น เพราะทุกอาชีพในยุคปัจจุบันและอนาคต ต้องใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และความต้องการการใช้เทคโนโลยีที่มีส่วนช่วยในการเข้าถึงข้อมูลมากขึ้น

ข้อ 2 เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมาก ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาได้ฝึกงานในช่วงปิดเทอม

เน้นการนำความรู้สู่การปฏิบัติจริงมาก ๆ จนเกิดความชำนาญ พัฒนาให้เกิดการสร้างชิ้นงานหรือนวัตกรรม เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สัมผัสงานอาชีพในสถานประกอบการ ได้ดูการทำงานที่เป็นจริง เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้เรียนในการเลือกอาชีพที่ใฝ่ฝันในอนาคต ควรจัดตลาดแรงงาน รองรับให้กับผู้เรียน ควรส่งเสริมทักษะด้านอาชีพเพิ่มขึ้นในระดับชั้นประถมปลายเป็นต้นไป โดยเพิ่มในรายวิชาเพิ่มเติม ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาได้ฝึกงานในช่วงปิดเทอม

ข้อ 3 โรงเรียนควรเพิ่มงบประมาณในการจัดการเรียนรู้เรื่องอาชีพ การจัดหาวิทยากรภายนอก และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมมากขึ้นกว่าเดิม

โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนรู้เรื่องอาชีพให้มากขึ้นกว่าเดิม ในการสนับสนุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติงาน จัดหาวิทยากรภายนอก ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาฝึกประสบการณ์ให้ความรู้กับผู้เรียนโดยตรง และพัฒนาแหล่งฝึกการเรียนรู้ให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการจัดรายวิชาที่เน้นการสอนทักษะอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น ตามความสนใจของผู้เรียนโดยตรง ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะพื้นฐานของวิชาชีพต่างๆ โดยให้เรียนวิชาการในภาคเช้า และเรียนทักษะอาชีพต่าง ๆ ในภาคบ่ายในแหล่งการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น หรืออาจจะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถาบันอาชีวศึกษา โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครได้ ส่งผลให้ผู้เรียนได้มีทักษะที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง

ข้อ 4 ให้หน่วยงานต้นสังกัด ประสานความร่วมมือกับสถานประกอบการอาชีพร่วมจัดหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

เพิ่มเป็นจุดเน้นในแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ นโยบาย และพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพร่วมกัน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ครูหรือผู้เชี่ยวชาญทางด้านอาชีพในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นการเตรียมพร้อมผู้เรียนสู่งานอาชีพต่อไปในอนาคต

ตารางที่ 4-39 สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติ และมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	การประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริงที่เน้นทักษะอาชีพต่าง ๆ	344
2	การประเมินตามสภาพจริง	247
3	การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย	131
4	การประเมินผลจากชิ้นงานหรือผลงานผู้เรียน	110
5	การประเมินผลตามความสามารถหรือตามศักยภาพของผู้เรียน	71
6	การประเมินคุณธรรมจริยธรรม	65
7	การวัดประเมินผลการเรียนโดยใช้ระบบการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกชั้นปีตามระดับความสามารถ	65
8	การวัดผลความถนัดทางวิชาชีพ	60
9	การปรับเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนรู้	56
10	การประเมินจากบุคลากรภายนอกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประเมิน	55
11	กำหนดระยะเวลาชัดเจน	45
12	การประเมินผลทางเจตคติ	40
13	การกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลของภาครัฐและสำนักงานการศึกษา	36
14	สถานศึกษากำหนดแนวทางวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน	31
15	การใช้เทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันร่วมในการประเมิน	31

จากตารางที่ 4-39 ความถี่สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ประเด็นด้านที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ การประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริงที่เน้นทักษะอาชีพต่าง ๆ มีค่าความถี่ 344

รองลงมาได้แก่ การประเมินตามสภาพจริง มีค่าความถี่เท่ากับ 247 การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือ และวิธีการประเมินที่หลากหลาย มีค่าความถี่เท่ากับ 131 การประเมินผลจากชิ้นงานหรือผลงาน ผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 110 การประเมินผลตามความสามารถหรือตามศักยภาพของผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 71 การประเมินคุณธรรมจริยธรรมและการวัดผลประเมินผลโดยใช้ระบบการติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกชั้นปีตามระดับความสามารถ มีความถี่เท่ากันคือ 65 การวัดผลความถนัดทางวิชาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 60 การปรับเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนรู้ มีค่าความถี่เท่ากับ 56 การประเมินจากบุคลากรภายนอกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประเมิน มีค่าความถี่เท่ากับ 55 กำหนดระยะเวลาชัดเจนมีค่าความถี่เท่ากับ 45 การประเมินผลทางเจตคติ มีค่าความถี่เท่ากับ 40 การกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลของภาครัฐและสำนักงานการศึกษา มีค่าความถี่เท่ากับ 36 และน้อยที่สุดคือ สถานศึกษากำหนดแนวทางวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน และการใช้เทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันร่วมในการประเมิน มีค่าเท่ากันคือ 31

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า

ข้อ 1 การประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริงที่เน้นทักษะอาชีพต่าง ๆ

ผู้บริหารต้องบริหารเชิงรุก เน้นการปฏิบัติทักษะอาชีพจริงให้ผู้เรียนนำผลปฏิบัติไปใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ เพราะผู้เรียนจะได้รู้วิธีการทำงาน ไม่ใช่เป็นแต่ในห้องอย่างเดียว ต้องนำแนว การศึกษาเพื่ออาชีพมาวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนถึงจะสามารถกำหนดตัวชี้วัดในการ ประเมินผลได้เหมาะสม กำหนดสัดส่วนชั่วโมงการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ดำเนินการวัดผลประเมินผลให้ สอดคล้องกับการสอนเรื่องทักษะอาชีพต่าง ๆ ควรเน้นการวัดประเมินผลภาคปฏิบัติมากกว่า เพราะ การลงมือปฏิบัติจะเห็นกระบวนการ ขั้นตอนการทำงานชัดเจนกว่าทักษะที่เกิดกับผู้เรียนคือผลของ การประเมิน ดังนั้นจึงควรเน้นการวัดผลประเมินผลการเรียนด้านทักษะมากกว่าด้านเนื้อหาการเรียนรู้

ควรประเมินโดยวิธีการปฏิบัติที่เน้นกระบวนการที่ถูกต้องตามขั้นตอน ผู้สอนประเมินโดยดู จากทักษะจากการฝึกฝนทดลองและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริงในสถานการณ์จริง หรือการ จำลองสถานการณ์ ควบคู่กับการประเมินผลด้วยความรู้ความจำ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการลงมือ ปฏิบัติจริงตามความสนใจ และความถนัด โดยมีสัดส่วนของการลงมือปฏิบัติมากกว่า ผู้สอนจะดูจาก ผลงานการปฏิบัติ หรือการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างการจัดการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถลงมือ ทำด้วยตนเองได้ ต้องมีทักษะและความชำนาญในการปฏิบัติจริง สังเกตเจตคติในการปฏิบัติกิจกรรม ว่าผู้เรียนมีความสุขที่ได้กระทำหรือไม่ มีแบบบันทึกพัฒนาการด้านทักษะการปฏิบัติงานโดยดูครบทั้ง ด้านความรู้ การปฏิบัติได้ตามเป้าหมาย และปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมโดยคำนึงถึงส่วนรวม หลังจากนั้นให้ผู้สอนดูผลสำเร็จของงาน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถฝึกทักษะอาชีพได้จริง โดย การประเมินจากการเกิดทักษะจริงที่เกิดขึ้น เช่น เรียนตัดผมสามารถตัดผมได้จริง ซึ่งกระบวนการ

เหล่านี้จะเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับความถนัด สอดคล้องกับตลาดแรงงานในอนาคต ต่อและสามารถต่อยอดในการประกอบอาชีพต่อไปได้

ข้อ 2 ประเมินตามสภาพจริง

การประเมินผลสภาพจริง เน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติในสภาพจริงการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การทำงานเป็นทีม ซึ่งส่วนใหญ่จะทำงานได้ดี ถ้าให้ทำงานเดี่ยว เน้นเป็นพิเศษทักษะการทำงานกลุ่ม และประเมินผลให้มากที่สุด ดูจากความสนใจและผลงานที่ได้ลงมือกระทำ การประเมินตามสภาพจริงโดยการลงมือปฏิบัติจริงที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระ พิจารณาผลลัพธ์ (Outcome) จากการปฏิบัติจริง การประเมินผลในรายวิชาควรประเมินผลตามสภาพจริง วัตถุประสงค์ สอนจริง ทำได้จริง จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะการปฏิบัติ เกิดองค์ความรู้ระยะยาว และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพเป็นการวางรากฐานอาชีพของตนเองต่อไปในอนาคต ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติงานอาชีพตั้งแต่พื้นฐาน กระบวนการจนถึงการวัดผลประเมินผล อย่างเป็นระบบและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ควรประเมินตามสภาพจริงจากการปฏิบัติจริง สังเกตและบันทึกหรือประเมินจากผู้ให้บริการ จากการตอบรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีการวัดผลประเมินการเรียนรู้จากสภาพจริง จากการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน เพื่อจะทำให้วัดผู้เรียนได้จริง และจะได้นำมาพัฒนาแก้ไข ปรับปรุงให้ดีขึ้นได้ จากผลงานและพฤติกรรม ครูกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง สร้างเครื่องมือวัดผลให้ชัดเจน ครอบคลุมด้านอาชีพ การประเมินจากการสังเกตในขณะร่วมกิจกรรม และประเมินด้วยการปฏิบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดควรประเมินด้วยการสังเกตพฤติกรรมขณะทำงานเนื่องจากถ้าผู้เรียนชอบผู้เรียนจะสนใจทำอย่างมีความสุข

ข้อ 3 การประเมินผลโดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย

ในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมีแนวทางในการวัดที่หลากหลาย การที่จะใช้สิ่งใดสิ่งหนึ่ง วัดเพียงแนวทางเดียว อาจวัดได้ไม่ครอบคลุม ดังนั้นการวัดผลประเมินผลมีหลายรูปแบบ จึงไม่สามารถที่จะวัดผลด้วยวิธีการเดียว ไม่ควรวัดความรู้เป็นหลัก แต่ควรประเมินผลงาน การปฏิบัติ ประเมินทักษะความสามารถ และประเมินเจตคติ คุณธรรมจริยธรรม ควรใช้รูปแบบการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายตามธรรมชาติของแต่ละวิชา สร้างแบบวัดประเมินผลให้สอดคล้องกับทักษะหรือจุดประสงค์ที่ต้องการวัดและประเมินผล เพื่อได้ข้อมูลตรงตามความต้องการในแต่ละด้านที่ต้องการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และตัวชี้วัดที่กำหนดในหน่วยการเรียนรู้ ด้วยเข้าใจง่ายและตรงกับสภาพจริง ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจในทักษะอาชีพ โดยมีเจตคติมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีในการประกอบ

อาชีพ และให้ผู้เรียนรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนที่แท้จริง สร้างความเข้าใจในคุณค่าของอาชีพของการทำงาน ไม่ควรวัดแต่ความรู้เพียงอย่างเดียว การวัดประเมินผลควรมีหลากหลายตามความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ควรจัดให้มีการวัดในเรื่องของความแตกต่างแต่ละอาชีพและรายบุคคลเพื่อที่จะสามารถจัดการเรียนการสอนและพัฒนาของแต่ละอาชีพนั้น จะทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ สนใจทักษะอาชีพและมีความตั้งใจจะปฏิบัติอย่างต่อเนื่องอย่างมีความสุข ตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนโดยเน้นเป็นรายบุคคล วัดผลประเมินผลก่อนและหลังเรียน โดยใช้เกณฑ์ที่เหมาะสมกับผู้เรียน วิธีการวัดผลประเมินผลที่ใช้อาจมีรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ การตรวจผลงาน การสังเกต การตอบคำถาม การทดสอบ การสอบถาม การฟัง การพูด การให้ฝึกปฏิบัติจริง การสอบภาคปฏิบัติ การเขียนตอบ การสอบปากเปล่า การมอบหมายงานให้ปฏิบัติ แฟ้มสะสมผลงาน โดยเครื่องมือวัดที่ผู้สอนสร้างและผู้อื่นสร้างขึ้น เครื่องมือ อาทิเช่น แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสอบถาม หรือแบบสัมภาษณ์ ข้อสอบมาตรฐาน แบบรายงานผลทักษะการประกอบอาชีพ แบบสอบถามความถนัดทางการประกอบอาชีพ แบบสอบถามทางด้านอาชีพ เป็นต้น

ข้อ 4 การประเมินผลจากชิ้นงานหรือผลงานผู้เรียน

การประเมินผลส่วนนี้จะเกี่ยวข้องกับการทำงานโดยตรง วัดผลประเมินผลการเรียนจากผลงานเป็นหลัก ประเมินความสามารถตามหน้าที่การทำงานตามคำบรรยายงาน (Job Description) ที่กำหนดไว้ มีชิ้นงานหรือผลงานของผู้เรียนที่เห็นเป็นรูปธรรม แนวคิดการสร้างสรรค์ผลงาน กระบวนการผลิตงาน คุณภาพของผลงาน การนำผลงานออกไปแสดงกับหน่วยงานภายในและภายนอก หรือจัดกิจกรรมออกงานและประเมินผลจากการทำงานและผลกำไรที่ได้รับ โดยการนำผลงานที่ตนเองได้ทำขึ้นมาสามารถนำไปขายได้จริง เป็นการเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงทักษะที่ตนถนัดเพื่อสร้างรายได้ต่อไป ควรจัดทำโดยดูบริบทรอบ ๆ โรงเรียน เช่น ที่โรงเรียนใกล้ตลาดควรส่งเสริมอาชีพค้าขาย มีการจัดตลาดนัดฝึกการขายของจนเกิดความรู้มีทักษะในอาชีพได้ ในการวัดผลเพื่ออาชีพ ไม่ควรให้เป็นเกรด 0 1 2 3 4 การแต่ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและพัฒนาการของแต่ละบุคคลว่าได้มีการพัฒนามากน้อยเพียงใด

ข้อ 5 การประเมินผลตามความสามารถหรือตามศักยภาพของผู้เรียน

การประเมินผลตามความสามารถหรือตามศักยภาพของผู้เรียน ต้องประเมินตามความถนัดของผู้เรียนประเมินผลตามความสามารถแต่ละบุคคล มีความยืดหยุ่น ไม่จำเพาะเจาะจงจนผู้เรียนไม่เกิดการเรียนรู้ เป็นการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพตามความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน ไม่ใช่เพื่อการตัดสิน โดยพิจารณาจากหลายๆ ด้านทั้งพัฒนาการของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ การปฏิบัติ กิจกรรม ผลงานของผู้เรียน การทดสอบ ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ ตามความเหมาะสมของแต่ละ

ละหลักสูตรวิชา และรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรมีความเหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการวัด สอดคล้องกับวิชา และระดับของผู้เรียนประเมินผลตามศักยภาพของผู้เรียน เด็กเก่ง กลาง อ่อน

ข้อ 6 การประเมินคุณธรรมจริยธรรม

การประเมินผลจะประเมินคุณธรรม จริยธรรม โรงเรียนจะประเมินตามที่ระบุในหลักสูตร แกนกลาง วัดผลโดยการกำหนดสถานการณ์จำลอง เพื่อทดสอบคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้เรียน จาก การปฏิบัติงานกลุ่ม ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายอยู่แล้ว

ข้อ 7 การวัดประเมินผลการเรียนโดยใช้ระบบการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ทุกชั้นปีตามระดับความสามารถ

การวัดผลประเมินผลการเรียนโดยใช้ระบบการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องทุกชั้นปี ตามระดับความสามารถ ในทุกระดับชั้นเรียน โดยใช้แฟ้มสะสมผลงานด้านอาชีพของผู้เรียน มีระบบ การติดตามการเรียนและการทำงานของนักเรียนเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว หรือออกนอกระบบ การศึกษา ด้วยวิธีการทำฐานข้อมูลและข้อมูลรายบุคคล ประเมินจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม มีการสำรวจการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของนักเรียนทุกปีการศึกษา พร้อมมีระบบการติดตาม ผลอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการ ความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก

ข้อ 8 การวัดผลความถนัดทางวิชาชีพ

การวัดผลความถนัดทางวิชาชีพจำเป็นต้องมีการสร้างเครื่องมือเพิ่มเติมเพื่อวัดผลประเมินผล การเรียนให้ตรงจุด มุ่งเน้นการประเมินทักษะอาชีพมากกว่าการวัดผลทางวิชาการ มีการเก็บผลการวัด ความถนัด ทางการเรียนของโปรแกรมการเรียน ควบคู่กับความถนัดเฉพาะทางวิชาชีพ การวัด บุคลิกภาพที่มีต่อการทำงาน โดยแบ่งการวัดผลประเมินผลการเรียนตามระดับความสามารถ มองที่ ความสนใจในการพัฒนาตนเองและผลงาน ควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและพัฒนาการ ของแต่ละบุคคลว่าได้มีการพัฒนามากน้อยเพียงใด การประเมินผลในรายวิชาด้านทักษะอาชีพควร ประเมินด้วยผลการปฏิบัติงานและความสำเร็จของงานคุณภาพของผลสำเร็จของงานเป็นสำคัญ ผล การประเมินจะบ่งบอกถึงพัฒนาการของผู้ปฏิบัติงานได้ ไม่ควรประเมินผลเป็นเกรดที่ผู้เรียนได้รับ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีอาชีพ ทำแบบสอบถามและประเมินผลวัดความรู้และทักษะจากการเรียนวิชาชีพ นั้น ๆ ควรให้ผู้เรียนได้เรียนทักษะอาชีพในระดับมัธยมศึกษาให้มากขึ้น เรียนวิชาสามัญให้น้อยลง การ วัดผลประเมินผลการเรียนควรประเมินจากการลงมือปฏิบัติเป็นสำคัญ ควรประเมินผลทักษะอาชีพ เป็น ผ่าน และไม่ผ่าน

ข้อ 9 การปรับเกณฑ์การวัดประเมินผลการเรียนรู้

ผู้สอนและผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการประเมินที่เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ในการประเมินด้านทักษะอาชีพ ควรมีการปรับเกณฑ์การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ให้ตรงกับความ ต้องการของตลาดแรงงาน ตามสภาพของกลุ่มบุคคลที่มีความแตกต่างกัน กำหนดเกณฑ์ความสามารถ ที่ผู้เรียนพึงปฏิบัติได้ตามหลักสูตร เพื่อความแน่ใจว่าผู้ที่จบการศึกษาระดับหนึ่ง ๆ จะมีทักษะและ ความสามารถด้านต่าง ๆ ตามที่ต้องการ

ควรมีการทดลองปรับเกณฑ์ และแบ่งสัดส่วนระหว่างทักษะขั้นพื้นฐานทางวิชาการ (ทฤษฎี) กับทักษะทางอาชีพ (ปฏิบัติ) ดังนี้ ในระดับชั้นประถมศึกษา ใช้อัตราส่วน 70 : 30 ระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น ใช้อัตราส่วน 50 : 50 และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้อัตราส่วน 30 : 70 ทั้งนี้เกณฑ์ควรมีความยืดหยุ่นตามสภาพของกลุ่มบุคคล กล่าวคือ ทุกคนมีความแตกต่างกัน เกณฑ์ก็ ต้องแตกต่างกันไปตามบุคคล การประเมินผลการเรียนรู้จึงต้องไม่ใช่มาตรฐานแบบเดียวกันทั้งหมด

เกณฑ์การประเมินผลวิชาชีพ ควรให้คะแนน ทฤษฎี : ปฏิบัติ ดังนี้ 20 : 80, 30 : 70, 60 : 40 ทั้งนี้เกณฑ์จะมีความยืดหยุ่น ผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องแบ่งค่าน้ำหนักคะแนนให้เหมาะสม กับงานและการสร้างชิ้นงานต่อไป หลักเกณฑ์การวัดผลประเมินผลการเรียนที่ชัดเจน มีคุณภาพ วัดได้ จริง และนำไปใช้ได้ และดำเนินการไปอย่างต่อเนื่อง วัดตามเกณฑ์การปฏิบัติจริง (Performance Test) เมื่อผู้เรียนเรียนจบ ควรมีความรู้ความสามารถทางด้านอาชีพติดตัวไปใช้ได้จริงต่อยอดทางด้าน อาชีพได้

ข้อ 10 การประเมินจากบุคลากรภายนอกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประเมิน

การประเมินจากบุคลากรภายนอกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมประเมิน อาจทำโดยการทำบันทึก ข้อตกลงโดยความร่วมมือ หรือความเข้าใจระหว่างองค์กร (MOU) ร่วมกันกับหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ กองส่งเสริมการมีงานทำของกระทรวงแรงงาน ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สถานประกอบการ จากภายนอก วิทยาลัยอาชีวศึกษา ในบริเวณรอบ ๆ โรงเรียน จัดเป็นโครงการทวิภาคี เครือข่ายกับ องค์กรอาชีพอื่นๆ

การบริหารการวัดผลประเมินผลควรเน้นการมีส่วนร่วมหลายๆ ภาคส่วน ร่วมมือกันในการ พัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนด้านอาชีพ ร่วมกันพัฒนาอาชีพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน นอกจากผู้เรียน และครูที่ประเมินผลร่วมกันแล้ว ควรให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการประเมินด้วย อาทิ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการหลาย ๆ ฝ่าย ผู้ปกครอง เจ้าของ ผู้ประกอบการ นายจ้างในสถานประกอบการ คณะกรรมการสถานศึกษา คนในชุมชน ผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญ หรือปราชญ์ชาวบ้าน บุคลากรในสายอาชีพ ต่าง ๆ หรือผู้ที่ประสบความสำเร็จทางด้านอาชีพที่เชิญมาให้ความรู้กับผู้เรียน ร่วมกันหาแนวคิดแนว

ทางการพัฒนาการวัดผลประเมินผล มีการสร้างเกณฑ์การวัดผลประเมินผลร่วมกัน ตรวจสอบผลการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อที่จะได้ตอบสนองตรงตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น ๆ บุคคลเหล่านี้ควรได้มีพื้นที่ในการประเมินผลและวางคุณลักษณะข้อกำหนดของผู้เรียนที่จะได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในหน่วยงานของเขาด้วย เพราะท้ายที่สุดแล้ว ผู้เรียนจะเป็นส่วนหนึ่งในตลาดแรงงาน

ข้อ 11 กำหนดระยะเวลาชัดเจน

การประเมินควรมีการกำหนดระยะเวลาการประเมินที่ชัดเจน และผู้เรียนทุกคนควรรู้ข้อกำหนดร่วมกัน ไม่ควรทำการประเมินที่ไปเรื่อย ๆ ไม่มีกำหนดเวลาสิ้นสุด นอกจากจะเป็นการประเมินที่ทำให้ประสิทธิภาพลดลงเรื่อยแล้ว ยังก่อให้เกิดความกดดันในระยะยาว และอาจสร้างความเบื่อหน่ายแทนที่แรงจูงใจได้ และการไม่มีกำหนดเวลาชัดเจนนั้นก็ย่อมไม่มีจุดวัดผลที่ชัดเจนด้วยเช่นกัน ให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างปี/ภาค มากกว่าการประเมินปลายปี/ภาค

ข้อ 12 การประเมินผลทางเจตคติ

การประเมินผลส่วนนี้จะอิงตามทรรศนะส่วนบุคคล เป็นการแสดงความคิดเห็น แสดงทัศนคติ ประเมินตามหลักจิตวิทยา ประเมินจากการปฏิบัติตน หรือประเมินตามความพึงพอใจ การประเมินแบบนี้จะเกิดจากความรู้สึกร่วมตัว ไม่มีการวัดค่าตัวเลขหรือผลลัพธ์ที่เห็นได้ชัดเจน มีความอ่อนไหวสูง แต่ก็มีความสำคัญในการประเมินเหมือนกัน ควรมีการประเมินทัศนคติในการทำงานให้เกิดผลสำเร็จ การร่วมกันทำงาน การแบ่งหน้าที่ ความมีน้ำใจ ผู้ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนมีมารยาท เจตคติที่ดีต่อการเรียนแต่ละรายวิชา เจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพสุจริต

ข้อ 13 การกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลของภาครัฐและสำนักงานการศึกษา

การกำหนดนโยบายการวัดผลประเมินผลของการเรียนของชาติและสำนักงานการศึกษาควรสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ไม่เน้นเนื้อหามากเกินไป และโรงเรียนควรเป็นผู้ประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เปลี่ยนนโยบายภาครัฐให้มุ่งเน้นทักษะอาชีพมากกว่าการวัดผลทางวิชาการ トラบใดที่ยังต้องแข่งขันกันในด้านวิชาการก็ต้องเน้นวิชาที่ต้องแข่งขันเพื่อสนองนโยบายต่อรัฐไม่มีทางดำเนินการเรื่องทักษะอาชีพได้อย่างเป็นรูปธรรมอย่างแน่นอน ในปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีการทำงานแบบแยกส่วน และมีการวัดผลประเมินผลแบบแยกส่วน ในขณะที่บางกลุ่มงานต้องการให้จัดการศึกษาเพื่ออาชีพ แต่อีกกลุ่มงานมีการติดตามผลการจัดการศึกษาโรงเรียนโดยดูจากผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน โดยเฉพาะการวัดผลในการสอบต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการสอบวัดผลข้อสอบมาตรฐานกลาง การสอบ O-NET และมีการนำผลสัมฤทธิ์ในการคิดของเงินตอบแทน (โบนัส) ทำให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน เพราะต้องทำงานตอบสนองนโยบาย ทุกฝ่าย ซึ่งมีความ

ขัดแย้งกันเองในทางปฏิบัติ ดังนั้นไม่ควรให้ความสำคัญกับการสอบเกินไป โดยเฉพาะ o-net แต่ควรมีการประเมินกระบวนการทักษะชีวิต ทักษะอาชีพ ควบคู่ไปกับความรู้ในสัดส่วนที่เหมาะสม ควรมีการพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนเฉพาะหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างชัดเจน โดยการมีคู่มือแนะนำครูผู้สอนรายวิชาการศึกษาเพื่ออาชีพ จุดสำคัญคือ นโยบายต้องสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรกลับไปทบทวนการประเมินผลจากระดับประเทศมากกว่าโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และพัฒนาระบบการวัดผลประเมินผลให้เป็นระบบเดียวกันทั้งกรุงเทพมหานคร

ข้อ 14 สถานศึกษากำหนดแนวทางวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ไปในทิศทางเดียวกัน

การจัดทำระเบียบว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนของสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องถือ ปฏิบัติการ และจัดทำให้สอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร

การดำเนินการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบให้ครอบคลุมประกอบทั้ง 5 ด้าน คือ ความรู้ และทักษะ คุณธรรมจริยธรรม ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การมีส่วนร่วม

เทคนิคการบริหารงานฝ่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนโดยใช้กระบวนการ PDCA มีการติดตามและปรับปรุงระบบการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้แต่ละปีให้เหมาะสมถูกต้อง เพื่อนำผลไปแก้ไขพัฒนา และปรับปรุงงานต่อไป

ก่อนดำเนินการควรศึกษาข้อมูล ความเป็นไปได้ในการให้โรงเรียนดำเนินการ กำหนดรูปแบบ และหลักเกณฑ์ในการประเมินผลที่เป็นเกณฑ์มาตรฐาน กำหนดตัวชี้วัดในการวัดผลประเมินผลให้ชัดเจน หลังจากนั้นตัดสินใจมอบนโยบาย ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรในโรงเรียนก่อน มีการจัดอบรมและให้ความรู้กับผู้สอนในเรื่องการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนให้มากขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจและดำเนินงานไปในแนวทางเดียวกัน ใช้เทคนิคการบริหารงานด้วยความจริงใจ จริงใจ ใส่ใจ และมุ่งมั่นเพื่อประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาต่อไป

ข้อ 15 การใช้เทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันร่วมในการประเมิน

ควรเพิ่มเติมการวัดผลประเมินผลการเรียนโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ หรือแอปพลิเคชัน เข้าช่วยในการออกแบบเครื่องวัดและประเมินผล เป็นการสร้างความท้าทายให้กับผู้เรียนและผู้สอน ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการวัดและประเมินผลในต่าง ๆ ของผู้เรียน ให้มีความทันสมัยและตอบสนองพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล ที่สามารถตอบสนองการวัดผลการเรียนรู้ได้หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นการใช้โปรแกรมวัดประเมินผลออนไลน์ เพื่อลดขั้นตอนเอกสารการประเมินที่ยุ่งยากให้ น้อยที่สุด ลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน พัฒนาให้ระบบการเข้าถึงง่ายและแปลผลอย่างรวดเร็ว

ใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบ แบบบันทึกต่าง ๆ รูปแบบออนไลน์ในการวัดผลประเมินผลการเรียน เช่น Google Form, Google Sheet, Plickers, Kahoot! เป็นต้น

ตารางที่ 4-40 แนวทางการบริหารงานด้านการแนะแนวตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง และมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	การจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ เน้นการฝึกอาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning	159
2	ครูแนะแนวให้ข้อมูลด้านการศึกษา ให้คำปรึกษาทางด้าน อาชีพ และจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ เพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจ	70
3	มุ่งเน้นการทำแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อค้นหาความถนัดและความสนใจของผู้เรียน	68
4	มีระบบการจัดการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ต่าง ๆ และความต้องการด้านตลาดแรงงานอย่างเป็นระบบ	65
5	การติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน	65
6	การกำหนดขอบเขตเนื้อหาทางด้านอาชีพให้ครอบคลุม บริบทอย่างชัดเจน	59
7	ผู้บริหารและครูแนะแนวจะต้องมีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับ โลกของงานอาชีพ	50
8	เน้นย้ำการตั้งเป้าหมายในอนาคตของผู้เรียน	47
9	ส่งเสริมการให้ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเพื่อ ประกอบการตัดสินใจของผู้เรียน	45
10	การส่งเสริมองค์ความรู้ในอาชีพหลัก หรืออาชีพรอง เพื่อ รองรับผู้เรียนที่ไม่ศึกษาต่อให้มีอาชีพในการสร้างรายได้	41
11	ครูแนะแนวคอยติดตามข้อมูลการศึกษาต่อและด้านอาชีพ ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	37

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
12	การประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	37

จากตารางที่ 4-40 ความถี่ของแนวทางการบริหารงานด้านการแนะแนวตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง และมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ ประเด็นด้านที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ เน้นการฝึกอาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning มีค่าความถี่ 159

รองลงมาได้แก่ ครูแนะแนวให้ข้อมูลด้านการศึกษา ให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ และจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจ มีค่าความถี่เท่ากับ 70 มุ่งเน้นการทำแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อค้นหาความถนัดและความสนใจของผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 68 มีระบบการจัดการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และความต้องการด้านตลาดแรงงานอย่างเป็นระบบ การติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน มีค่าความถี่เท่ากันคือ 65 การกำหนดขอบเขตเนื้อหาทางด้านอาชีพให้ครอบคลุมบริบทอย่างชัดเจน มีค่าความถี่เท่ากับ 59 ผู้บริหารและครูแนะแนวจะต้องมีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ มีค่าความถี่เท่ากับ 50 เน้นย้ำการตั้งเป้าหมายในอนาคตของผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 47 ส่งเสริมการให้ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 45 การส่งเสริมองค์ความรู้ในอาชีพหลัก หรืออาชีพรอง เพื่อรองรับผู้เรียนที่ไม่ศึกษาต่อให้มีอาชีพในการสร้างรายได้ มีค่าความถี่เท่ากับ 41 และน้อยที่สุดคือ ครูแนะแนวคอยติดตามข้อมูลการศึกษาต่อและด้านอาชีพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และการประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีค่าความถี่เท่ากันคือ 37

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า

ข้อ 1 การจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ เน้นการฝึกอาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning

ให้ครูแนะแนวจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกอาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning เป็นการแนะแนวในเชิงรุก สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ยกตัวอย่างรูปแบบกิจกรรม ดังนี้ การแนะแนวอาชีพ การแนะแนวการศึกษาต่อ การฝึกประกอบอาชีพเสริมที่ผู้เรียนสนใจ การส่งเสริมให้ผู้เรียนประกอบอาชีพในช่วงปิดภาคเรียน การจัดนิทรรศการโลกกว้างทางอาชีพ และการฝึกเทคนิคการสมัครงานและการ

สัมภาษณ์งานให้กับผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและโอกาสของงานอย่างหลากหลาย มีโอกาสได้รับประสบการณ์ตามความถนัด ความสนใจ ทั้งนี้การจัดกิจกรรมต้องให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อนำไปสู่การคิดและการตัดสินใจเข้าสู่อาชีพในอนาคตได้

ข้อ 2 ครูแนะแนวให้ข้อมูลด้านการศึกษา ให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ และจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจ

ครูและผู้บริหารให้ข้อมูลด้านการศึกษาทั้งในปัจจุบันและการศึกษาต่อในอนาคตและการประกอบอาชีพ แนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการเตรียมตัวประกอบอาชีพหลังจากที่เรียนจบไปแล้ว ให้คำปรึกษาผู้เรียนที่มีปัญหาด้านส่วนตัว การเรียน และอาชีพ ให้คำปรึกษาในการวางแผนด้านการศึกษาต่อทั้งในสายอาชีพและสายวิชาการ การเลือกอาชีพ และการกำหนดเส้นทางเพื่อการเข้าสู่อาชีพในอนาคต ครูให้คำปรึกษาหรือแนะนำอาชีพที่สร้างรายได้ระหว่างเรียนให้กับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ทำขณะที่กำลังศึกษาอยู่ จัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ รู้จักตัดสินใจ และวางแผนอนาคตอย่างฉลาดการแนะนำอาชีพเบื้องต้น และการให้คำปรึกษาด้านอาชีพจะช่วยให้เกิดการเตรียมความพร้อม การตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างถูกต้องมิใช่เลือกอาชีพ โดยบังเอิญโดยปราศจากการพิจารณาบนพื้นฐานของหลักการและเหตุผล พิจารณาให้รอบคอบทั้งตัวเองและอาชีพว่าเหมาะสมกันหรือไม่ พิจารณาโลกของตัวเอง “ความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สุขนิสัยและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว” และพิจารณาโลกของงานอาชีพเพื่อให้ทราบถึงลักษณะของงานอาชีพว่า “ลักษณะงาน ทำอะไร ทำอย่างไร และงานนั้นเหมาะสมกับเราเพียงไรตลอดจนสภาพการจ้าง ค่าจ้าง สวัสดิการ คุณสมบัติค่าใช้จ่ายอย่างน้อยเพียงใด” หรือ ลักษณะงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ โอกาสก้าวหน้าในอาชีพ ตลาดแรงงาน ข้อมูลอาชีพ การให้ข้อมูล การแนะแนว แนะนำ และการให้คำปรึกษา ข้อมูลอาชีพ สถิติและการคาดการณ์สภาวะตลาดแรงงาน แล้วจึงตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมที่สุดที่ไม่จำเป็นต้องดีที่สุด ดังนั้น เลือกอาชีพที่ชอบที่สุดไว้ 1 อาชีพ และควรเลือกอาชีพสำรองไว้ 1-2 อาชีพ ทำแบบบันทึกการวางแผนอาชีพ (Career Planning) ช่วยให้การประกอบอาชีพได้ตามเป้าหมายที่วางแผน เป็นเอกสารสำหรับใช้บันทึกข้อมูลเพื่อวางแผนอาชีพส่วนบุคคล โดยการบันทึกเป้าหมายการประกอบอาชีพและเป้าหมายการศึกษา ข้อมูลส่วนตัว เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการค้นหาและพัฒนาตนเอง ให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามเป้าหมาย

ข้อ 3 มุ่งเน้นการทำแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อค้นหาความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ให้ครูมีการทดสอบความสามารถหรือความถนัดของผู้เรียน โดยใช้แบบทดสอบต่าง ๆ และจัดทำรายงานการสำรวจการวางแผนอนาคตในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ประชาสัมพันธ์ช่องทางในการสำรวจความถนัดและความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองให้กับผู้เรียน เช่น แบบทดสอบความถนัด แบบสำรวจความสนใจ แบบวัดบุคลิกภาพเพื่อการศึกษาต่อการเลือกอาชีพ แบบวัดแนวความถนัดด้านอาชีพ แบบทดสอบความพร้อมทางอาชีพ แบบทดสอบระดับสติปัญญา (IQ) แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แบบทดสอบทักษะด้านภาษาอังกฤษ แบบทดสอบศักยภาพต่าง ๆ การประมวลผลการทดสอบในระบบออนไลน์แก่ผู้เรียน บันทึกการวางแผนอาชีพ (Career Planning) แฟ้มประวัติของเด็ก ระเบียบสะสม เป็นต้น ซึ่งเป็นกระบวนการช่วยให้ผู้รับการแนะแนวรู้จักตนเองทั้งนี้เครื่องมือผู้สอนอาจพัฒนาขึ้นหรือใช้ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นได้ เช่น กระดาษรายงานโดยกรมการจัดหางาน เป็นต้น

ข้อ 4 มีระบบการจัดการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และความต้องการตลาดแรงงานอย่างเป็นระบบ

จัดระบบการให้ข้อมูลข่าวสารความรู้เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ และความต้องการด้านตลาดแรงงานอย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เอกสาร สิ่งพิมพ์ ไปสเตอร์ สไลด์ วีดิโอเทป ภาพยนตร์ เป็นต้น เพื่อกระตุ้นความสนใจเจตคติที่ดีและค่านิยมที่ถูกต้องในอาชีพต่าง ๆ

ข้อ 5 การติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

ควรมีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน และองค์กรต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนในชุมชนหรือภายนอกโรงเรียน อาทิ โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สำนักจัดหางานกรุงเทพเขตพื้นที่ต่าง ๆ วิทยาลัยอาชีวศึกษา ชุมชน โรงงานบริเวณชุมชน เป็นต้น เพื่อสร้างแนวทางและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกันในการฝึกวิชาชีพพระยะสั้นกับหน่วยงานต่าง ๆ เปิดโอกาสให้หลาย ๆ ส่วน หลายหน่วยสังคมที่มีส่วนร่วมเป็นเครือข่าย ให้ผู้ปกครองและทรัพยากรบุคคลต่าง ๆ ในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ของการแนะแนวอาชีพ และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้เด็ก ครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้ทราบและมองเห็นความสำคัญร่วมกัน เป็นการส่งเสริมให้งานแนะแนวอาชีพดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบครบถ้วนตามหลักการแนะแนว โดยมีครูแนะแนวทำหน้าที่ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการฝึกอาชีพให้ผู้เรียน ประชาสัมพันธ์การรับสมัครงานของหน่วยงานต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน ผู้บริหารและครูแนะแนวทำหน้าที่

เป็นผู้ประสานและเป็นสื่อกลางระหว่างผู้เรียนกับนายจ้าง ผลักดันให้ผู้เรียนรู้จักแหล่งงานต่าง ๆ ที่ตรงกับความสามารถเพื่อประกอบอาชีพต่อไป เพื่อร่วมแก้ปัญหาผลิตกำลังคนไม่ตรงตลาดแรงงาน ปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และการทำงานต่ำระดับ ส่งผลกระทบต่อรายได้และคุณภาพชีวิตของตัวแรงงานและขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันให้สูงขึ้นต่อไป

ข้อ 6 การกำหนดขอบเขตเนื้อหาทางด้านอาชีพให้ครอบคลุมบริบทอย่างชัดเจน

การกำหนดขอบเขตเนื้อหาทางด้านอาชีพให้ครอบคลุมบริบท การแนะนำอาชีพแต่ละระดับ ต้องคำนึงวัยและความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ กล่าวคือ ในระดับประถมศึกษาเด็กยังไม่ถึงวัยที่เลือกอาชีพหรือทำงาน ทั้งยังไม่สนใจในเรื่องอาชีพมากนัก แต่เป็นวัยที่ปลูกฝังเจตคติที่ดีต่ออาชีพต่าง ๆ ควรให้ได้รักการทำงาน และมีกิจนิสัยในการทำงาน

ระดับประถมศึกษา มุ่งเน้นการแนะนำเรื่อง การดูแลตนเอง การอยู่ร่วมกันในสังคม เสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการทำงานและการประกอบอาชีพ การสร้างความตระหนักรู้ มีความตระหนักในงานอาชีพ และปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี

ระดับมัธยมศึกษา มุ่งเน้นการแนะนำเรื่อง การให้ความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจในด้านอาชีพ จัดกิจกรรมและให้คำแนะนำกับผู้เรียนในการค้นหาตนเองให้ได้มากที่สุด จัดกิจกรรมแนะนำแนวทางด้านอาชีพให้เหมาะสมแต่ละระดับชั้น ส่งเสริมทักษะอาชีพที่จำเป็น ฝึกประกอบอาชีพที่สนใจและสร้างรายได้หลักและรายได้เสริมในระหว่างปิดภาคเรียน การรับรู้การเปลี่ยนแปลงของโลกอาชีพ การตัดสินใจ การวางแผน การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ “ให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในชีวิต” ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาตอนปลายทุกคนได้รับการแนะนำอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษาตามกระบวนการแนะนำทุกชั้นตอน ความเข้าใจในโลกของอาชีพและการทำงาน ซึ่งจะทำให้สามารถเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวอย่างยั่งยืนตลอดไป รู้จัก ตัดสินใจในการเลือกอาชีพ แก้ปัญหาวิกฤติ วางแผนการประกอบอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างมีความสุข เข้าใจโลกของงานอาชีพและโลกของการทำงาน ผู้เรียนคิดและตัดสินใจในการทำงานตามความเหมาะสมของบุคลิกภาพ แต่ละบุคคลและตามความถนัดของตนเอง การสำรวจตัวเอง บันทึกการวางแผนอาชีพ (Career Planning)

ข้อ 7 ผู้บริหารและครูแนะแนวจะต้องมีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ

ผู้บริหารและครูแนะแนว จะต้องมีความรู้กว้างขวางเกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ เช่น ความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในปัจจุบันและอนาคต ลักษณะของงานอาชีพต่าง ๆ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงานคุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้ทำงาน ระเบียบการสมัครงาน เงินเดือน ค่าจ้าง สวัสดิการและโอกาสก้าวหน้าในอาชีพ ประเภทอาชีพ ต่าง ๆ

ข้อ 8 เน้นย้ำการตั้งเป้าหมายในอนาคตของผู้เรียน

เป้าหมายในอนาคต ควรตั้งเป้าหมายในอนาคตว่าต้องการประกอบอาชีพใด เพื่อจะได้ศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับอาชีพที่ผู้เรียนสนใจ มีความถนัดและสอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง การกำหนดเป้าหมายที่ให้สอดคล้องกับทิศทางของตลาดแรงงาน เป็นจุดเริ่มต้นของการค้นพบตนเอง เพื่อกำหนดเส้นทางสู่อาชีพต่อไป

ข้อ 9 ส่งเสริมการให้ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้เรียน

ผู้เรียนควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพเพื่อประกอบการตัดสินใจ ดังนี้ 1. ลักษณะงาน 2. คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ 3. โอกาสความก้าวหน้าในอาชีพ 4. ตลาดแรงงาน ลักษณะงานที่ทำ สภาพการทำงาน คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ สถานฝึกอบรม/สถาบันการศึกษา อาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องในเส้นทางเดียวกัน สิ่งที่ควรศึกษา โลกของอาชีพ ลักษณะและเส้นทางความก้าวหน้าของอาชีพต่าง ๆ ข้อมูลทิศทางของตลาดแรงงาน วางแผนการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน การให้คำปรึกษา ส่งเสริมและให้บริการแนะแนวอาชีพตามความถนัดแก่ผู้เรียน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน เป็นข้อมูลในการคิดและตัดสินใจเลือกอาชีพ กำหนดแนวทางการศึกษาของตนเองเพื่อให้เข้าสู่อาชีพนั้น เรียนรู้องค์ประกอบของตลาดแรงงาน เช่น ค่าจ้าง รายได้ ชั่วโมงทำงาน ผลประโยชน์อื่น โอกาสความก้าวหน้า และ Career Path นำเสนอภาพของตลาด จำแนกตามระดับการศึกษา เพื่อให้เห็นภาพว่าเรียนระดับใด ประกอบอาชีพใดได้บ้าง

รู้จักเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตน (ความถนัด ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความต้องการของตนเอง) รู้จักโลกของงานอาชีพ (อาชีพต่าง ๆ ที่อยู่ในชุมชนนั้น ๆ ลักษณะงานของอาชีพ คุณสมบัติของบุคคลที่จะประกอบอาชีพ หรืองานย่อยในอาชีพต่าง ๆ ความก้าวหน้า รายได้ ความมั่นคง การฝึกอบรมที่จะเข้าสู่อาชีพ) รู้จักเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ (การเข้ารับการอบรมในอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้น ๆ เช่น การซ่อมคอมพิวเตอร์ การแสวงหางาน การสมัครงาน การเข้ารับการสัมภาษณ์ เป็นต้น)

ข้อ 10 การส่งเสริมองค์ความรู้ในอาชีพหลัก หรืออาชีพรอง เพื่อรองรับผู้เรียนที่ไม่ศึกษาต่อให้มีอาชีพในการสร้างรายได้

การส่งเสริมองค์ความรู้ในอาชีพหลัก หรืออาชีพรอง เพื่อรองรับผู้เรียนที่ไม่ศึกษาต่อให้มีอาชีพในการสร้างรายได้ โดยนำเสนอภาพของตลาดแรงงานในส่วนที่เด็กเหล่านั้นสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ เช่น ตลาดแรงงานนอกระบบ (การรับงานไปทำที่บ้าน อาชีพอิสระ) ข่าวสารเกี่ยวกับการฝึกอาชีพของสถาบันต่าง ๆ รวมทั้งอาชีพสาขาช่างที่ขาดแคลน ค่าจ้างที่ได้รับ เป็นต้น และให้

ผู้เรียนได้รับการฝึกประสบการณ์เบื้องต้นโดยควรส่งเสริมองค์ความรู้ในอาชีพหลัก หรืออาชีพรอง กลุ่มอาชีพตามลักษณะการประกอบอาชีพ มี 2 ลักษณะคือ อาชีพอิสระและอาชีพรับจ้าง อาชีพอิสระ ได้แก่ อาชีพอิสระที่ทำได้โดยลำพัง อาชีพอิสระที่ต้องมีผู้ช่วยหรือลูกมือ อาชีพรับจ้าง ได้แก่ กลุ่มอาชีพรับจ้างที่มีฝีมือหรืออาชีพที่มีทักษะ เช่น อาชีพรับราชการ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงาน กลุ่มอาชีพรับจ้างที่ไร้ฝีมือหรืออาชีพที่ไม่ใช้ทักษะ ทำงานโดยใช้กำลังร่างกายเป็นหลัก ได้แก่ อาชีพที่เป็นกลุ่ม เช่น กรรมกรก่อสร้าง พนักงานบริการอาหาร อาชีพที่ทำคนเดียว เช่น พนักงานทำความสะอาด พนักงานรักษาความปลอดภัย ลูกจ้างรายขายสินค้าทั่วไป

ข้อ 11 ครูแนะแนวคอยติดตามข้อมูลการศึกษาต่อและด้านอาชีพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ติดตามข้อมูลการศึกษาต่อและด้านอาชีพของผู้เรียนทั้งปัจจุบันและศิษย์เก่า ผู้เรียนที่ออกกลางคัน ในรูปแบบของการตั้งเครือข่ายทาง Social Network สรุปความสำเร็จในการประกอบอาชีพของผู้เรียนทุกปีการศึกษาเก็บเป็นหลักฐานอ้างอิงความสำเร็จ

ข้อ 12 การประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

การบริหารงานแนะแนวอาชีพและการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพ จะต้องประสานสัมพันธ์ และสอดคล้องกับการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียน เช่น การจัดการเรียน และจัดการเรียนการสอนตามหลักการ และประสานกับครูทุกคนในโรงเรียนที่มีส่วนช่วยในการดูแลและให้คำแนะนำผู้เรียน

ตารางที่ 4-41 แนวทางการบริหารงานด้านการแนะแนวตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และเห็นคุณค่าของวิชาที่เรียนรายวิชา จากข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	ความถี่
1	จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง บูรณาการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้	418
2	การชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญของตนเองและรายวิชาที่เรียน	216
3	การสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน	70
4	การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นความเป็นศูนย์กลางของบริบทตามที่อยู่อาศัยและความต้องการของผู้เรียน	41

จากตารางที่ 4-41 ความถี่ของแนวทางการบริหารงานด้านการแนะแนวตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีในการ ประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และเห็นคุณค่าของวิชาที่เรียนรายวิชา ประเด็นด้านที่มีความถี่มากที่สุด ได้แก่ จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง บูรณาการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ มี ค่าความถี่ 418 รองลงมาได้แก่ การชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญของตนเองและรายวิชาที่ เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 216 การสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียนมีค่าความถี่เท่ากับ 70 และน้อยที่สุดคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นความเป็นศูนย์กลางของบริบทตามที่อยู่ อาศัยและความต้องการของผู้เรียน มีค่าความถี่เท่ากับ 41

เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละข้อพบว่า

ข้อ 1 จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง บูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้

ครูแนะแนวและครูทุกรายวิชา ร่วมกันจัดกิจกรรมทางด้านอาชีพ ผ่านรายวิชาเพิ่มเติม ชมรม ชุมนุม จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ เช่น ตลาดนัดอาชีพ โดยบูรณาการกิจกรรมร่วมกัน เปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ๆ ทั้งในโรงเรียน และร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนสำรวจความ ถนัด ความสนใจ ของตนเองด้านอาชีพ ร่วมกันกำหนดเส้นทางไปสู่อาชีพสุจริต เป็นการปลูกฝังเจตคติ ที่ดีในการประกอบอาชีพ คุณธรรม จริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อ 2 การชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญของตนเองและรายวิชาที่เรียน

ครูแนะแนวส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินตนเองโดยภาพรวมในด้านความสามารถ ความสำคัญ และความสำเร็จของตนเองและรายวิชาที่เรียน ครูแนะแนวควรประสานกับครูรายวิชาอื่น ๆ เพื่อ จัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติม ชมรม ชุมนุมที่ส่งเสริมอาชีพ เป็นรวมกลุ่มที่ผู้เรียนสนใจไว้ ด้วยกัน จัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองชอบ จัดกิจกรรมที่เน้นการสร้างจิตสำนึก ให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคม กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงทัศนคติในแง่บวก ที่มีต่อตนเองและรายวิชาที่เรียนออกมา เรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น

ข้อ 3 การสร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน

ครูแนะแนวจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน โดย การเชิญผู้มีทักษะชำนาญการงานอาชีพต่าง ๆ ผู้มีความสำเร็จทางด้านอาชีพมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ กับผู้เรียน และจัดกิจกรรมการเรียนการสอนร่วมกัน สร้างแรงบันดาลใจให้เด็ก ๆ อยากรู้ อยากเห็น ชี้

ชวน พูดคุย กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากฝึกทักษะอาชีพต่าง ๆ ฝึกให้ผู้เรียนเป็นคนช่างสังเกต อยากรู้ อยาก ทดลอง ตั้งคำถามเพื่อให้เด็กค้นหาคำตอบ และฝึกให้ตั้งคำถามไปพร้อมกันในบรรยากาศที่สนุกสนาน คอยสังเกตผู้เรียนว่า ผู้เรียนมีความถนัดมีความชอบในด้านไหนเป็นพิเศษ และส่งเสริมในด้านที่เขา ชอบ ชมและคอยให้กำลังใจอยู่เป็นประจำ เป็นการเสริมสร้างพลังความคิดบวกให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน เสริมสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจในตนเอง นำไปสู่เจตคติที่ดีต่องานอาชีพต่อไปในอนาคต

ข้อ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นความเป็นศูนย์กลางของบริบทตามที่อยู่ อาศัยและความต้องการของผู้เรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นความเป็นศูนย์กลางของบริบทตามที่อยู่อาศัย และความต้องการของผู้เรียน ครูและผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในการ ออกแบบการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้เรียนในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้ ตรงตามความต้องการของสถานศึกษาและท้องถิ่น

ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์มาเข้าสู่การพัฒนานวัตกรรมในขั้นที่ 2 ดังนี้
ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาหลักการใหม่

การค้นหาหลักการใหม่ จากการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยผู้วิจัยได้ ทำการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพจำนวน 10 จังหวัดที่มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ตราด ภูเก็ต แม่ฮ่องสอน สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ และอำนาจเจริญ โดยการจัดกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารวิชาการให้มีความสอดคล้องกันและจำแนกตามการบริหารวิชาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว สรุป เป็นตาราง ได้ดังนี้

หัวข้อ	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	จังหวัด					
		ชลบุรี	ฉะเชิงเทรา	ชลบุรี	ชลบุรี	ชลบุรี	ชลบุรี
2. กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ปรับค่านิยมของผู้เรียน ผู้ปกครอง และร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการอาชีพการมีงานทำตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	จัดทำแผนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน สนับสนุนให้เกิดแผนพัฒนากำลังคนเพื่อรองรับอาชีพและแผนพัฒนาการศึกษาอาชีพในระดับจังหวัดที่เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถสู่ความเป็นมืออาชีพ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ส่งเสริมโครงการด้านอาชีพในท้องถิ่นและพัฒนางานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านการส่งเสริมวิชาชีพที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและใช้ในชีวิตประจำวัน	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	ผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์นำมาใช้เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	พัฒนาระบบข้อมูลจัดทำแผนที่เส้นทางอาชีพ (Zoning)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จังหวัด		ปีงบประมาณ
หัวข้อ	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ปีงบประมาณ ๒๕๖๗ ปีงบประมาณ ๒๕๖๘ ปีงบประมาณ ๒๕๖๙ ปีงบประมาณ ๒๕๗๐
3. แนวทางการพัฒนาหลักสูตร	ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเพื่อการมีงานทำตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบ นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์และอาชีพใหม่ตามประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด โดยจัดทำหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ หลักสูตรระยะสั้น Block Course (BC) หลักสูตรทวิภาคี Dual Vocation (DV) หลักสูตรสหกิจศึกษา / วิสาหกิจศึกษา Enterprise Education (E Ed.) และหลักสูตรมาตรฐานวิชาชีพ TOF (แรงงานวิชาชีพ)	✓ ✓ ✓ ✓ ✓ ✓
พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อ	ให้สถานศึกษาเปิดสอนสาขาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต	✓
อาชีพ	สถาบันการศึกษากำหนดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะด้านอาชีพ	✓
	เสริมสร้างทัศนคติ และสนับสนุนการศึกษาสายอาชีพและส่งเสริมภาคีชุมชน	✓
	อาชีพศึกษาปรับค่านิยมของผู้เรียน ผู้ปกครอง	

จากตารางที่ 4-42 เมื่อทำการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกัน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดการค้นหาลักการใหม่ในด้านการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย 1) เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 2) กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และ 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 4 เป้าหมาย ดังนี้ 1) กำหนดสัดส่วนการเรียนรู้ต่อสายอาชีพสูงขึ้น ปรับสัดส่วนการศึกษาสายอาชีพจาก 28.29% เป็น 45% และสายสามัญจาก 53.51% เป็น 55% 2) การสร้างความตระหนักรู้ ถึงความจำเป็นและความสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพของผู้เรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด 3) มีแผนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีสัมมาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนในระยะยาว และ 4) การกำหนดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะด้านอาชีพ

กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 6 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับค่านิยมของผู้เรียน ผู้ปกครองและร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตั้งแต่ระดับประถมศึกษา 2) จัดทำแผนต่าง ๆ ได้แก่ แผนการศึกษาเพื่อพัฒนากำลังคน แผนพัฒนากำลังคน แผนพัฒนาการศึกษาอาชีพในระดับจังหวัดที่เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด 3) ส่งเสริมโครงการด้านอาชีพในท้องถิ่นและพัฒนางานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านการส่งเสริมวิชาชีพที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและใช้ในชีวิตประจำวัน 4) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางศึกษาให้มีความรู้ความสามารถสู่ความเป็นมืออาชีพ 5) ผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์พัฒนาระบบข้อมูลจัดทำแผนที่เส้นทางอาชีพ (Zoning) นำมาใช้เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และ 6) การฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเพื่อการมีงานทำตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบ นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์และอาชีพใหม่ 2) ให้สถานศึกษาเปิดสอนสาขาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต 3) กำหนดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะด้านอาชีพ 4) เสริมสร้างทัศนคติ และสนับสนุนการศึกษาสายอาชีพและส่งเสริมภาพลักษณ์อาชีพศึกษาปรับค่านิยมของผู้เรียน ผู้ปกครอง

ตารางที่ 4-43 การสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาระดับอาชีวศึกษา 10 จังหวัด ด้านการจัดการเรียนการสอน

การบริหารงานวิชาการ	ด้านการจัดการเรียนการสอน	จังหวัด				
		บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	ชัยภูมิ
1. เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - เด็กและเยาวชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการฝึกอาชีพตามทักษะงาน มีทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม และเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัด - ผู้เรียน ได้รับการศึกษาตามวัยและมีทักษะทางด้านอาชีพ 100% ผู้เรียนเลือกประกอบอาชีพได้ตรงกับความต้องการและการและความถนัด มีงานทำดูแลตนเองและช่วยเหลือครอบครัวได้ - ภายใต้มติ 2564 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 28,900 คน จาก 29 โรงเรียน เมื่อจบการศึกษาทุกคนมีทักษะวิชาชีพที่เชี่ยวชาญ คนละ 1 อาชีพ โดยปี 2560 จะนำร่องใน 7 โรงเรียน ขณะที่กลุ่มแรงงานจะเพิ่มศักยภาพให้เป็นแรงงานมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง - ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาไม่น้อยกว่า 80 % มีทักษะใน 3 กลุ่มอาชีพหลักของจังหวัด ได้แก่ ด้านการเกษตร การค้าชายแดน และการท่องเที่ยว เพื่อรองรับ 	✓	✓	✓	✓	✓

		จังหวัด					
		บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	ชัยภูมิ	ขอนแก่น
การบริหารงานวิชาการ	ด้านการจัดการเรียนการสอน	✓					
	เขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัด						
	<ul style="list-style-type: none"> - 100 % ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเครือข่ายจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสมรรถนะให้กับผู้เรียนตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน - อัตราการออกกลางคัน และหลุดออกนอกระบบลดลง 						
2. กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน สร้างโอกาสทางการศึกษา สร้างภาคีเครือข่ายในการพัฒนางานวิจัยนวัตกรรม และพัฒนาระบบข้อมูลระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สร้างกลไกการทำงานความร่วมมือเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนสู่โลกของการทำงาน สานพลังประชารัฐพัฒนาทักษะอาชีพ สนับสนุนความเข้มแข็งกลไกการจัดการศึกษาสัมมาชีพ 	✓	✓	✓	✓	✓	✓
จังหวัด							

		จังหวัด				
		บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	ขอนแก่น
การบริหารงานวิชาการ	ด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
	<p>- เพิ่มโอกาสการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนใหม่ทักษะการทำงาน และมีทักษะอาชีพ เสริมสร้างคุณลักษณะผู้จบการศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน</p> <p>- ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและงานอาชีพ เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทักษะด้านอาชีพให้แก่ผู้มีรายได้น้อยกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน</p> <p>- พัฒนาระบบการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพ</p> <p>ในรูปแบบที่หลากหลาย เสริมสร้างพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ ภูมิคุ้มกันทางสังคม นำหลักปรัชญาฯ มาบูรณาการในการจัดการศึกษา เสริมสร้างผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสร้างความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	✓	✓	✓	✓	✓

การบริหารงาน วิชาการ	จังหวัด	
	กรุงเทพมหานคร	ภูเก็ต
ด้านการจัดการเรียนการสอน	ปีงบประมาณ ๒๕๖๒	ปีงบประมาณ ๒๕๖๓
	✓	✓
- สร้างความตระหนัก เจตคติการรับรู้ของสังคมสู่การศึกษาเพื่อสังคมอาชีพ โดยใช้ การณรงค์สื่อสารเป็นเครื่องมือ ปรับเปลี่ยนทัศนคติผู้ปกครอง ครูเด็ก และ เยาวชน ด้านอาชีพและการมีงานทำ	✓	✓
- ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาในจังหวัดให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนก้าวล้ำ ทางความคิดปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ ส่งเสริม สนับสนุนกลยุทธ์สู่การเป็นผู้ประกอบการรายย่อยแก่ผู้จบการศึกษา	✓	✓
- ส่งเสริมสนับสนุนให้มีโรงเรียนนาร่อง เพื่อเสริมสร้างความเป็นอัจฉริยะด้าน อาชีพ สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านอาชีพ	✓	✓
- เพิ่มโอกาสทางการศึกษาในทุกระดับเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน เพิ่ม โอกาสและพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง	✓	✓
- ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาในจังหวัดมีจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน สามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา	✓	✓
- บูรณาการในกิจกรรมเพิ่มเวลารู้	✓	✓

ด้านการจัดการเรียนการสอน		จังหวัด
การบริหารงาน วิชาการ	<p style="text-align: center;">ด้านการจัดการเรียนการสอน</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p>	<p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p> <p style="text-align: center;">๒๕๖๓-๒๕๖๕</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลมีศักยภาพความเป็นพลโลก สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 - ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้ที่จบชั้น ม.3 สามารถศึกษาต่อในสายอาชีพให้มากขึ้น 	<p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>
3. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อ	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มทักษะในการดำรงชีวิตและทักษะการเรียนรู้ด้านอาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพให้ผู้เรียนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เพื่อให้มีงานทำหรือมีรายได้ระหว่างเรียน 	<p style="text-align: center;">✓</p>
อาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และทั่วถึง เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนปฐมวัยได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง - ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามโครงการทวิศึกษา และโครงการสหวิทยาการ ส่งเสริมโครงการด้านอาชีพในท้องถิ่น และพัฒนางานวิจัย หรือนวัตกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และใช้ในชีวิตประจำวัน จัดโครงการ 	<p style="text-align: center;">✓</p> <p style="text-align: center;">✓</p>

จากตารางที่ 4-43 เมื่อทำการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกัน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดการค้นหาลักการใหม่ในด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 1) เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 2) กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และ 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 5 เป้าหมาย ดังนี้ 1) เด็กและเยาวชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการศึกษาตามวัยได้รับการฝึกอาชีพตามทักษะงานสอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดและมีทักษะทางด้านอาชีพ 100% ผู้เรียนเลือกประกอบอาชีพได้ตรงกับความต้องการและความถนัด มีงานทำดูแลตนเองและช่วยเหลือครอบครัวได้ 2) ภายในปี 2564 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 28,900 คน จาก 29 โรงเรียน เมื่อจบการศึกษาทุกคนมีทักษะวิชาชีพที่เชี่ยวชาญ คนละ 1 อาชีพ โดยปี 2560 จะนำร่องใน 7 โรงเรียน ขณะทีกลุ่มแรงงานจะเพิ่มศักยภาพให้เป็นแรงงานมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง 3) ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาไม่น้อยกว่า 80 % มีทักษะใน 3 กลุ่มอาชีพหลักของจังหวัด 4) 100 % ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเครือข่ายจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ทักษะคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะให้กับผู้เรียนตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และ 5) อัตราการออกกลางคัน และหลุดออกนอกระบบลดลง

กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 10 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสร้างโอกาสทางการศึกษา สร้างภาคีเครือข่ายกลไกการทำงานความร่วมมือในการพัฒนางานวิจัยนวัตกรรม และพัฒนาระบบข้อมูลระบบสารสนเทศ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สานพลังประชารัฐพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนสู่โลกของการทำงาน 2) เพิ่มโอกาสการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการทำงาน และมีทักษะอาชีพ เสริมสร้างคุณลักษณะผู้จบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 3) จัดการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและงานอาชีพ เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้แก่ผู้มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน 4) พัฒนาระบบการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย เสริมสร้างพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ มีภูมิคุ้มกันทางสังคม และสร้างความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) สร้างความตระหนัก เจตคติการรับรู้ของสังคมสู่การศึกษาเพื่อสัมมาชีพ โดยใช้การรณรงค์สื่อสารเป็นเครื่องมือ ปรับเปลี่ยนทัศนคติผู้ปกครอง ครูเด็ก และเยาวชน ด้านอาชีพและการมีงานทำ 6) ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาในจังหวัดให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนก้าวล้ำทางความคิดผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ ส่งเสริม

สนับสนุนกลยุทธ์สู่การเป็นผู้ประกอบการรายย่อยแก่ผู้จบการศึกษา 7) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีโรงเรียนนำร่องเพื่อเสริมสร้างความเป็นอัจฉริยะด้านอาชีพ สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านอาชีพ 8) จัดการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา 8) บูรณาการในกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ 9) ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลมีศักยภาพความเป็นพลโลก สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และ 10) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้จบชั้น ม.3 สามารถศึกษาต่อในสายอาชีพให้มากขึ้น

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 6 แนวทาง ดังนี้ 1) เพิ่มทักษะในการดำรงชีวิตและทักษะการเรียนรู้ด้านอาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เพื่อให้มีงานทำหรือมีรายได้ระหว่างเรียน 2) ส่งเสริมให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษา เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนปฐมวัยได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง 3) ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามโครงการอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น พัฒนางานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น โครงการทวิศึกษา โครงการสหวิทยาการ และโครงการยุทธศาสตร์ปราดเปรื่อง 4) รณรงค์การเรียนต่อ สายสามัญ : สายอาชีพ เป็น 55 : 45 โดยการมีส่วนร่วมของภาคราชการและภาคีสังคมโดยการปรับค่าทัศนคติ ค่านิยมของผู้ปกครอง และเยาวชน เสริมสร้างศักยภาพให้แก่ผู้ปกครองในด้านพัฒนาการเด็ก การเตรียมความพร้อมทักษะต่าง ๆ 5) สร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และ 6) แสวงหาเครือข่ายและร่วมจัดฝึกอบรมจัดการเรียนการสอนพัฒนาทักษะในด้านอาชีพและทักษะด้านภาษาต่างประเทศให้มีมาตรฐานสากลผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างแท้จริง

ตารางที่ 4-44 การสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

หัวข้อ	ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	จังหวัด				
		บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	ชัยภูมิ
1) เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพด้านการวัดผลประเมินผล 					
2) กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - การประเมินคุณภาพและการรับรองวิชาชีพ - ยกระดับผู้เรียนให้มีความรู้ตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับความต้องการของบริบทเชิงพื้นที่ 					✓
3) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - โรงเรียนจัดทำฐานข้อมูลผู้เรียนที่หลุดจากระบบการศึกษาแต่ละระดับชั้น กำกับติดตามการรักรักษาคนให้อยู่ในระบบการศึกษาทั้งในระดับปฐมวัยและการศึกษาภาคบังคับ ตรวจสอบติดตามเด็กในพื้นที่ที่หลุดออกนอกระบบ เสริมสร้างศักยภาพของครอบครัวให้ผู้ปกครอง มีความตระหนักในการแก้ปัญหาผู้เรียนออกกลางคัน และส่งเสริมองค์กรส่วนท้องถิ่นให้ติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกนอกระบบให้เข้ามาในระบบและการพัฒนาทักษะฝีมือและการจัดการศึกษาที่ 					✓

จังหวัด	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
หัวข้อ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
ประกอบอาชีพ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
- พัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการและการแข่งขันในสาขาอาชีพ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
- สร้างโอกาสในการเรียนระดับต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
- ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/บวช. สามารถประกอบอาชีพได้ 100 %	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
- เพิ่มทักษะแรงงานที่มีคุณภาพ มีทักษะฝีมือสามารถพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่องและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
- ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา เพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ, จีน, ญี่ปุ่น, อาหรับ (มุสลิม) ยกกระดับให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างแท้จริง ลดความเหลื่อมล้ำด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ระหว่างโรงเรียนสังกัด สพฐ. กับ ท้องถิ่นและเอกชน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
- ผู้สำเร็จการศึกษาศาสนาอาชีพสามารถแข่งขันในระดับท้องถิ่นและสากลได้	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย
ผู้สำเร็จการศึกษามีจริยธรรมในการประกอบอาชีพ	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย งบรายจ่าย

	จังหวัด
หัวข้อ	<p>กฤษฎีกา ๒๕๖๓ ๕๖๓ กฤษฎีกา ๕๖๓ กฤษฎีกา ๕๖๓ ๕๖๓ ๕๖๓ กฤษฎีกา ๕๖๓ กฤษฎีกา ๕๖๓ ๕๖๓ กฤษฎีกา ๕๖๓</p>
หัวข้อ	<p>ด้าน การวัดผลประเมินผล การเรียน</p>
หัวข้อ	<p>ด้าน การวัดผลประเมินผล การเรียน</p>
หัวข้อ	<p>ด้าน การวัดผลประเมินผล การเรียน</p>

- ลดความเหลื่อมล้ำในด้านทักษะการทำงานของสถานประกอบการ

- ยกกระดับทักษะการทำงานในอาชีพอื่น ๆ

จากตารางที่ 4-44 เมื่อทำการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกัน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดการค้นหาหลักการใหม่ในด้านการวัดผลประเมินผลประกอบด้วย 1) เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาเซียน 2) กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาเซียน และ 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาเซียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาเซียน พบว่า ไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาเซียนด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาเซียน สรุปเป็น 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ให้มีการประเมินคุณภาพและการรับรองวิชาชีพ 2) ยกย่องผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับความต้องการของบริบทเชิงพื้นที่

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาเซียน สรุปเป็น 7 แนวทาง ดังนี้ 1) โรงเรียนจัดทำฐานข้อมูลผู้เรียนที่หลุดจากระบบการศึกษาแต่ละระดับชั้น กำกับติดตามเด็กในพื้นที่ที่หลุดออกนอกระบบ รักษาคนให้อยู่ในระบบการศึกษาทั้งในระดับปฐมวัยและการศึกษาภาคบังคับ 2) เสริมสร้างศักยภาพของครอบครัวให้ผู้ปกครองมีความตระหนักในการแก้ปัญหาผู้เรียนออกกลางคัน 3) ส่งเสริมองค์กรส่วนท้องถิ่นให้ติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกนอกระบบให้เข้ามาในระบบและการพัฒนาทักษะฝีมือและการจัดหาสถานที่ประกอบอาชีพ 4) ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. สามารถประกอบอาชีพได้ 100 % ยกย่องทักษะการทำงานในอาชีพนั้น ๆ เพิ่มทักษะแรงงานที่มีคุณภาพ มีทักษะฝีมือสามารถพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง พัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการและแข่งขันในระดับท้องถิ่นและสากลได้ มีจริยธรรมในการประกอบอาชีพ 5) ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา เพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ, จีน, ญี่ปุ่น, อาหรับ (มุสลิม) ยกย่องผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างแท้จริง และลดความเหลื่อมล้ำด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ระหว่างโรงเรียนสังกัด สพฐ. กับ ท้องถิ่นและเอกชน 6) ลดความเหลื่อมล้ำในด้านทักษะการทำงานของสถานประกอบการ และ 7) สร้างโอกาสในการเรียนระดับต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง

ตารางที่ 4-45 การสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด ด้านการแนะแนว

หัวข้อ	ด้านการแนะแนว	จังหวัด				
		บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	ชัยภูมิ
1) เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีการกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในด้านการแนะแนว 					
2) กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนารูปแบบเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาเครือข่ายสัมพันธ์ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระบบแนะแนวที่สภามหาวิทยาลัยชั้นนำผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ (แผนการยุติการศึกษา) - พัฒนาระบบการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมด้านการแนะแนวอาชีพ การฝึกประสบการณ์ของผู้เรียน และให้ความรู้โลกของอาชีพแก่ผู้เรียนนักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ - จัดตั้งเครือข่ายการจัดการศึกษาอาชีพระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาด้านอาชีพในจังหวัดให้เป็นรูปธรรม 		✓	✓	✓	✓

หัวข้อ	ด้านการแนะนำ	จังหวัด				
		บุรีรัมย์	สุรินทร์	ศรีสะเกษ	อุบลราชธานี	ชัยภูมิ
3) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	<p>- พัฒนาระบบการแนะนำอาชีพในสถานศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมด้านแนะแนวอาชีพและแนะแนวการศึกษา การฝึกประสบการณ์ของผู้เรียน และให้ควมรู้โลกของอาชีพแก่ผู้เรียน นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ</p> <p>- ส่งเสริมสนับสนุนสถานประกอบการให้แรงงานที่จบ ม.3 หรือต่ำกว่า ม.3 มีโอกาสเรียนต่อ ปวช./ ปวส. เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ส่งเสริมสนับสนุนแนะแนว แนะนำให้ผู้เรียนเรียนสายอาชีพมากขึ้น</p>	✓	✓	✓	✓	✓
	<p>- จัดตั้งเครือข่ายการศึกษาอาชีพระดับจังหวัด ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์เครือข่ายการพัฒนาทักษะวิชาชีพกระจายให้ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัด</p> <p>- จัดหาบริการกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาในสาขาที่ขาดแคลนเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่ต้องการศึกษาในสาขาหลักสูตรที่ตลาดแรงงานต้องการ</p>	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 4-45 เมื่อทำการจัดกลุ่มตัวแปรที่มีความสอดคล้องกัน เพื่อนำมาใช้ในการกำหนดการค้นหาหลักการใหม่ในด้านการแนะแนว ประกอบด้วย 1) เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 2) กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และ 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ พบว่า ไม่ได้กำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในด้านการแนะแนว

กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) พัฒนารูปแบบเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาเครือข่ายสัมพันธ์ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระบบแนะแนวอาชีพ การฝึกประสบการณ์ของผู้เรียน และให้ความรู้โลกของอาชีพแก่ผู้เรียน นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ แนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ (แทนการยุติการศึกษา) และ 2) จัดตั้งเครือข่ายการศึกษาอาชีพระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาด้านอาชีพในจังหวัดให้เป็นรูปธรรม

แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) พัฒนาระบบการแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมด้านแนะแนวอาชีพและแนะแนวการศึกษา การฝึกประสบการณ์ของผู้เรียน และให้ความรู้โลกของอาชีพแก่ผู้เรียน นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ 2) ส่งเสริมสนับสนุนสถานประกอบการให้แรงงานที่จบ ม.3 หรือต่ำกว่า ม.3 มีโอกาสเรียนต่อ ปวช./ปวส. เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ 3) จัดตั้งเครือข่ายการศึกษาอาชีพระดับจังหวัด หรือศูนย์เครือข่ายการพัฒนาทักษะวิชาชีพกระจายให้ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัด และ 4) จัดหาการบริการกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาในสาขาที่ขาดแคลนเพื่อช่วยเหลือผู้เรียนที่ต้องการศึกษาในสาขาหลักสูตรที่ตลาดแรงงานต้องการ

ตารางที่ 4-46 ตารางการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น
จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร : จุดมุ่งหมายในการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษา				
1. ความ ตระหนักใน งานอาชีพ (Career Awareness)	การรู้จักและค้นหา ความสามารถของ ผู้เรียนเอง (PNI $_{modified} = 0.328$) การสร้างความ ตระหนักรู้ ค่านิยม และความเชื่อ การ ส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมที่ดี ในการประกอบ อาชีพ (PNI $_{modified} = 0.314$) และการ สร้างความเข้าใจใน คุณค่าของการ ทำงาน (PNI $_{modified} = 0.314$)	การเรียนรู้โลกของ งานอาชีพ อาชีพใน ปัจจุบัน อาชีพใน ชุมชน อาชีพของ ผู้ประกอบการ และ อาชีพในอนาคต (PNI $_{modified} = 0.366$)	แนวทางในการ บริหารงานด้าน หลักสูตร มีดังนี้ 1. ควรมีการกำหนด เนื้อหาสาระให้ชัดเจน บูรณาการความรู้เรื่อง อาชีพที่เกี่ยวข้องใน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ต่าง ๆ เรียนอะไรก็ว่า ไปสู่อาชีพนี้ 2. ควรมีการกำหนด กิจกรรมส่งเสริม ทางด้านอาชีพใน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมอาชีพ/ ชมรมอาชีพ กิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลา รู้ กิจกรรมเสริม หลักสูตร 3. การสำรวจและ วิเคราะห์ องค์ประกอบที่ เกี่ยวข้องเพื่อวาง แผนการจัดทำ หลักสูตร	1. การกำหนด จุดมุ่งหมายในการ ออกแบบหลักสูตร สถานศึกษาในเรื่อง ต่อไปนี้ ยังไม่ได้รับ ความสำคัญ กล่าวคือ 1.1 ชั้นความตระหนัก ในงานอาชีพ: การเรียนรู้ โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพ ในชุมชน อาชีพของ ผู้ประกอบการ และอาชีพใน อนาคต 1.2 ชั้นการสำรวจโลก ของงานอาชีพ: การ จัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนมองเห็นภาพรวม ของตลาดแรงงาน ความ หลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของ ตลาดแรงงาน 1.3 ชั้นการสัมผัสงาน อาชีพ: การสำรวจข้อมูล เชิงลึกในการประกอบ อาชีพของผู้เรียนเพื่อ ยืนยันการศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพใน
2.การสำรวจ โลกของงาน อาชีพ (Career Exploration)	การสำรวจความ ถนัด ความชอบ และความสามารถ ของผู้เรียนในอาชีพ ต่างๆ ให้เหมาะสม กับอาชีพที่สนใจ (PNI $_{modified} = 0.470$) การศึกษา โครงสร้างขั้นตอน ของงานอาชีพ ต่างๆ เรียนรู้ทักษะ	การจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียน มองเห็นภาพรวม ของตลาดแรงงาน ความหลากหลาย ทางอาชีพ และ ความต้องการของ ตลาดแรงงาน (PNI $_{modified} = 0.586$) การ ส่งเสริมแนวทางใน		

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
	ที่จำเป็นในการ ประกอบอาชีพ ควบคู่กับการ ปฏิบัติ (PNI _{modified} = 0.460)	การตัดสินใจเลือก อาชีพให้สอดคล้อง กับตลาดแรงงาน (PNI _{modified} = 0.567)	รายวิชาอะไรที่ควร เพิ่มเติมในหลักสูตร สถานศึกษาของ โรงเรียน มีดังนี้ 1) วิชาส่งเสริมงาน ช่างต่าง ๆ	อนาคตจากข้อมูล ประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา 1.4 ชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่ สู่งานอาชีพ: การ เสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจข้อมูลทางอาชีพ อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น และส่งเสริมทัศนคติที่ดี ในการทำงาน
3. การสัมผัส งานอาชีพ (Career Orientation)	การจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์ใน อาชีพต่างๆ ใน รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุม เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาทักษะอาชีพ ของผู้เรียน (PNI _{modified} = 0.426)	การสำรวจข้อมูล เชิงลึกในการ ประกอบอาชีพของ ผู้เรียนเพื่อยืนยัน การศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพใน อนาคตจากข้อมูล ประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา (PNI _{modified} = 0.496) การ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ รู้จักอาชีพ เข้าใจ ลักษณะหรือ ขั้นตอนของงาน อาชีพ และส่งเสริม การวางแผน เส้นทางสู่อาชีพ (PNI _{modified} = 0.466)	2) วิชาส่งเสริมงาน อาชีพทั่วไป 3) วิชาคอมพิวเตอร์ สมัยใหม่ โลกาภิวัตน์ AI ข้อเสนอแนะอื่น ๆ มี ดังนี้ 1. ให้โรงเรียนพัฒนา หลักสูตรการจัด การศึกษาเพื่ออาชีพ หรือจัดหลักสูตร ทางเลือกให้กับผู้เรียน 2. เน้นให้ผู้เรียนได้ลง มือปฏิบัติจริงมาก ๆ	2. ควรมีการกำหนด เนื้อหาสาระให้ชัดเจน บูรณาการความรู้เรื่อง อาชีพที่เกี่ยวข้องในกลุ่ม สาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เรียนอะไรก้าวไปสู่อาชีพ นี้ 3. ควรมีการกำหนด กิจกรรมส่งเสริม ทางด้านอาชีพใน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมอาชีพ/ ชมรมอาชีพ กิจกรรมลด เวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร
4. การเตรียม ตัวเข้าสู่ งานอาชีพ (Career Preparation)	เรียนรู้การเตรียม ตัวเข้าสู่อาชีพที่ สนใจ การเข้าสู่ ระบบของงาน และ มีการเตรียมตัวเข้า สู่ระบบของ มหาวิทยาลัย (PNI	การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ ข้อมูลทางอาชีพ อย่างลึกซึ้งมาก ยิ่งขึ้นและส่งเสริม ทัศนคติที่ดีในการ ทำงาน (PNI	ส่งเสริมให้ผู้เรียน ระดับมัธยมศึกษาได้ ฝึกงานในช่วงปิด เทอม 3. โรงเรียนควรเพิ่ม งบประมาณในการ จัดการเรียนรู้เรื่อง	4. ครูไม่เข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมายของ หลักสูตร ควรมีการ สำรวจและวิเคราะห์ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนการจัดทำ

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำตามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
	modified = 0.443)	modified = 0.601) ออกแบบการสร้าง เสริมประสบการณ์ อาชีพที่สนใจให้กับ ผู้เรียน โดยมีการ ฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้ สิ่งแวดล้อมของ งานและมีส่วนร่วม ในประสบการณ์ ทำงานจริง (PNI modified = 0.570) ออกแบบการ จัดการเรียนการ สอนให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมี คุณสมบัติตรง ตามที่ ตลาดแรงงานหรือ สถานประกอบการ ต้องการ (PNI modified = 0.567)	อาชีพ การจัดหา วิทยากรภายนอก และพัฒนาแหล่งการ เรียนรู้ให้เหมาะสม มากขึ้นกว่าเดิม	หลักสูตรร่วมกัน 5. ควรเพิ่มเติมรายวิชา ส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ วิชาส่งเสริมงานอาชีพ ทั่วไป และวิชา คอมพิวเตอร์สมัยใหม่ โลกาภิวัตน์ AI ใน หลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียน 6. ควรพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาเพื่อ อาชีพ หรือจัดหลักสูตร ทางเลือกให้กับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ ลงมือปฏิบัติจริงมาก ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับ มัธยมศึกษาได้ฝึกงาน ในช่วงปิดเทอม รวมทั้ง เพิ่มงบประมาณในการ จัดการเรียนรู้เรื่องอาชีพ ในการจัดหาวิทยากร ภายนอก และพัฒนา แหล่งการเรียนรู้ให้ เหมาะสมมากขึ้น กว่าเดิม
ด้านการจัดการเรียนการสอน : การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน				
1. ความ ตระหนักใน งานอาชีพ (Career Awareness)	การสร้างความ ตระหนักรู้ ค่านิยม และความเชื่อ การ ส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมที่ดี	การเรียนรู้โลกของ งานอาชีพ อาชีพใน ปัจจุบัน อาชีพใน ชุมชน อาชีพของ ผู้ปกครอง และ	การพัฒนาการ จัดการเรียนการสอน มีดังนี้ 1) การจัดการเรียน การสอนที่เน้นการ	1. การกำหนดแนวทาง และวิธีการวัดผล ประเมินผลที่ หลากหลายให้สอดคล้อง กับสาระการเรียนรู้ และ

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำตามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
	ในการประกอบอาชีพ (PNI _{modified} = 0.334) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน (PNI _{modified} = 0.313)	อาชีพในอนาคต (PNI _{modified} = 0.356) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง (PNI _{modified} = 0.336)	ปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ โดยการปรับลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นและมากเกินไป สำหรับผู้เรียน 2) การประสานความร่วมมือและ	มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้ ยังไม่ได้รับความสำคัญ กล่าวคือ 1.1 ชั้นความตระหนักในงานอาชีพ: การให้ผู้เรียนรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง
2.การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration)	การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ (PNI _{modified} = 0.447) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน เพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน (PNI _{modified} = 0.428)	การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ควบคู่กับการปฏิบัติ (PNI _{modified} = 0.491) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน (PNI _{modified} = 0.476)	ดำเนินงานควบคู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่หรือเชิญผู้มีความรู้มาถ่ายทอดในโรงเรียน หรือจัดให้ผู้เรียนไปเรียนฝึกวิชาชีพกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร ฝึกฝนในสถานประกอบการจริง เนื่องจากสถานศึกษาไม่มีครูพอที่จะจัดทักษะอาชีพได้ชัดเจน 3) การจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายตรงประเด็นความต้องการของผู้เรียน	1.2 ชั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ: การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ 1.3 ชั้นการสัมผัสงานอาชีพ: การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา
3. การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)	การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ	การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจาก	บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ฝึกฝนทหุปัญญาทุก ๆ ด้าน บทบาทของครู 8	1.4 ชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ: ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงาน

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
	(PNI _{modified} = 0.426) การจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนมี ประสบการณ์ใน อาชีพต่าง ๆ ใน รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุม เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาทักษะอาชีพ ของผู้เรียน (PNI _{modified} = 0.407)	ข้อมูล ประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา (PNI _{modified} = 0.496)	กลุ่มสาระ มีดังนี้ 1) มีส่วนช่วยในการ พัฒนาความรู้และ ทักษะพื้นฐานในแต่ ละรายวิชา 2) มีส่วนช่วยส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมที่ดี เจตคติที่ดีต่องาน อาชีพต่าง ๆ 3) มีส่วนช่วยในการ พัฒนาทักษะการ ทำงานต่าง ๆ	หรือสถานประกอบการ ต้องการ 2. ควรการจัดการเรียน การสอนที่เน้นการ ปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ โดยการปรับลดเนื้อหาที่ ไม่จำเป็นและมากเกินไป สำหรับผู้เรียน 3. ควรมีการประสาน ความร่วมมือและ ดำเนินงานควบคู่กับ หน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้นอก สถานที่หรือเชิญผู้มี ความรู้มาถ่ายทอดใน โรงเรียน หรือจัดให้ ผู้เรียนไปเรียนฝึก วิชาชีพกับโรงเรียนฝึก วิชาชีพร่วมกับโรงเรียนฝึก ฝึกฝนการประกอบการ จริง
4. การเตรียม ตัวเข้าสู่งาน อาชีพ (Career Preparation)	การจัดการเรียน การสอนการเตรียม ตัวเข้าสู่อาชีพที่ สนใจ การเข้าสู่ ระบบของงาน และ มีการเตรียมตัวเข้า สู่ระบบของ มหาวิทยาลัย (PNI _{modified} = 0.504) การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ ข้อมูลทางอาชีพ อย่างลึกซึ้งมาก ยิ่งขึ้นและส่งเสริม ทศนคติที่ดีในการ ทำงาน (PNI _{modified} = 0.461)	ออกแบบการ จัดการเรียนการ สอนให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมี คุณสมบัตินตรง ตามที่ ตลาดแรงงานหรือ สถานประกอบการ ต้องการ(PNI _{modified} = 0.576) ออกแบบการสร้าง เสริมประสบการณ์ อาชีพที่สนใจให้กับ ผู้เรียน โดยมีการ ฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้ สิ่งแวดล้อมของ	กิจกรรมที่ทำอยู่มี ดังนี้ 1) กิจกรรมในกลุ่ม งานคุณธรรม 3 อันดับแรกได้แก่ 1.1) การทำขนมต่าง ๆ 1.2) การทำอาหาร ต่างๆ และ 1.3) เซฟ 1.2) กิจกรรมในกลุ่ม งานเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ 3 อันดับแรกได้แก่ 2.1) รายวิชาเกี่ยวกับงาน เกษตร ชมรมยุว เกษตร 2) การปลูก ผักไฮโดรโปนิคส์ ออแกนิค ผักปลอดสาร และ 2.3) การปลูก พืชผักสวนครัว	4. ควรการจัดการเรียน การสอนที่หลากหลาย บูรณาการทุกกลุ่มสาระ การเรียนรู้ ฝึกฝนพหุ ปัญหาทุก ๆ ด้าน 5. ครูทั้ง 8 กลุ่มสาระ ควรมีส่วนช่วยในการ พัฒนาความรู้และ ทักษะพื้นฐานในแต่ ละรายวิชา ส่งเสริม

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
		งานและมีส่วนร่วม ในประสบการณ์ ทำงานจริง (PNI modified = 0.547)	3) กิจกรรมในกลุ่ม งาน D.I.Y. 3 อันดับ แรกได้แก่ 3.1) งาน D.I.Y. นักประดิษฐ์ น้อย พวงกุญแจ การ สานตะกร้า การทำกระเป๋าจาก นวม 3.2) การทำดอกไม้ จากกระดาษทิชชู 3.3) ขยะรีไซเคิล คัด แยกขยะ การแปรรูป ขยะ	คุณธรรมจริยธรรมที่ ดี เจตคติที่ดีต่องาน อาชีพต่าง ๆ และ พัฒนาทักษะการ ทำงานต่าง ๆ
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน : การกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้ สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน				
1. ความ ตระหนักใน งานอาชีพ (Career Awareness)	การสร้าง ความ ตระหนัก ค่านิยม และความ เชื่อ และ การส่งเสริม คุณธรรม และ จริยธรรม ที่ดีใน การ ประกอบ อาชีพ (PNI modified = 0.267) และ การ สร้าง ความ เข้าใจ ใน คุณค่า ของ การ ทำงาน (PNI modified = 0.255)	การ ให้ ผู้ เรียน รู้จัก และ ค้นหา ความ สามารถ ของ ผู้ เรียน เอง (PNI modified = 0.332) การ เรียนรู้ โลก ของ งาน อาชีพ อาชีพ ใน ปัจจุบัน อาชีพ ใน ชุมชน อาชีพ ของ ผู้ ปกครอง และ อาชีพ ในอนาคต (PNI modified = 0.322)	การพัฒนา การวัดผล ประเมิน ผลการเรียน มีดังนี้ 1. ประเมินผล จากการ ปฏิบัติ งานจริง ที่ เน้น ทักษะ อาชีพ ต่าง ๆ 2. การ ประเมิน ตาม สภาพ จริง 3. การ ประเมิน ผล โดยใช้ เครื่องมือ และ วิธี การ ประเมิน ที่ หลากหลาย	1. การ กำหนด แนว ทาง และ วิธี การ วัด ผล ประเมิน ผล ที่ หลากหลาย ให้ สอดคล้อง กับ สาระ การ เรียน รู้ และ มุ่ง เน้น การ พัฒนา ผู้ เรียน ใน เรื่อง ต่อไป นี้ ยัง ไม่ ได้ รับ ความ สำคัญ กล่าว คือ 1.1 ชั้น ความ ตระ หนัก ใน งาน อาชีพ: การ ให้ ผู้ เรียน รู้จัก และ ค้นหา ความ สามารถ ของ ผู้ เรียน เอง 1.2 ชั้น การ สำ รวจ โลก ของ งาน อาชีพ: การ ศึกษา โครงสร้าง ขั้น ตอน ของ งาน อาชีพ
2. การ สำรวจ โลก ของ งาน อาชีพ (Career	การ สำรวจ ความ ถนัด ความ ชอบ และ ความ สามารถ ของ ผู้ เรียน ใน อาชีพ	การ ศึกษา โครงสร้าง ขั้น ตอน ของ งาน อาชีพ ต่าง ๆ เรียนรู้ ทักษะ ที่		

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำตามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
Exploration)	ต่างๆ ให้เหมาะสม กับอาชีพที่สนใจให้ เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และ วิธีการวัดผล ประเมินผลอย่าง หลากหลาย (PNI modified = 0.376)	จำเป็นในการ ประกอบอาชีพ ควบคู่กับการ ปฏิบัติ (PNI _{modified} = 0.555) การ วัดผลประเมินผล การเรียนรู้ให้ผู้เรียน มองเห็นภาพรวม ของตลาดแรงงาน ความหลากหลาย ทางอาชีพ และ ความต้องการของ ตลาดแรงงาน (PNI _{modified} = 0.514) การ ส่งเสริมแนวทางใน การตัดสินใจเลือก อาชีพให้สอดคล้อง กับตลาดแรงงาน (PNI _{modified} = 0.506)		ต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่ จำเป็นในการประกอบ อาชีพควบคู่กับการ ปฏิบัติ 1.3 ขั้นการสัมผัสงาน อาชีพ: การสำรวจข้อมูล เชิงลึกในการประกอบ อาชีพของผู้เรียนเพื่อ ยืนยันการศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพใน อนาคตจากข้อมูล ประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา 1.4 ขั้นการเตรียมตัวเข้า สู่งานอาชีพ: ออกแบบ การวัดผลประเมินผล การสร้างเสริม ประสบการณ์อาชีพที่ สนใจให้กับผู้เรียน โดยมี การฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้ สิ่งแวดล้อมของงานและ มีส่วนร่วมใน ประสบการณ์ทำงานจริง 2. ควรประเมินผลจาก การปฏิบัติงานจริงที่เน้น ทักษะอาชีพต่าง ๆ โดย ประเมินตามสภาพจริง 3. ควรใช้เครื่องมือและ วิธีการประเมินที่ หลากหลาย
3. การสัมผัส งานอาชีพ (Career Orientation)	การจัดการเรียน การสอนให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์ใน อาชีพต่างๆ ใน รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุม เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาทักษะอาชีพ ของผู้เรียน (PNI modified = 0.357)	การสำรวจข้อมูล เชิงลึกในการ ประกอบอาชีพของ ผู้เรียนเพื่อยืนยัน การศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพใน อนาคตจากข้อมูล ประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา (PNI _{modified} = 0.485)		สิ่งแวดล้อมของงานและ มีส่วนร่วมใน ประสบการณ์ทำงานจริง 2. ควรประเมินผลจาก การปฏิบัติงานจริงที่เน้น ทักษะอาชีพต่าง ๆ โดย ประเมินตามสภาพจริง 3. ควรใช้เครื่องมือและ วิธีการประเมินที่ หลากหลาย

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
		<p>การส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือ ขั้นตอนของงาน อาชีพ และส่งเสริม การวางแผน เส้นทางสู่อาชีพให้ เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และ วิธีการวัดผล ประเมินผลอย่าง หลากหลาย (PNI modified = 0.424)</p>		
<p>4. การเตรียม ตัวเข้าสู่งาน อาชีพ (Career Preparation)</p>	<p>เรียนรู้การเตรียม ตัวเข้าสู่อาชีพที่ สนใจ การเข้าสู่ ระบบของงาน และ มีการเตรียมตัวเข้า สู่ระบบของ มหาวิทยาลัย ให้ เป็นไปตาม หลักเกณฑ์และ วิธีการวัดผล ประเมินผลอย่าง หลากหลาย สอดคล้องกับสาระ การเรียนรู้ (PNI modified = 0.493) การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ ข้อมูลทางอาชีพ อย่างลึกซึ้งมาก</p>	<p>ออกแบบการวัดผล ประเมินผลการ สร้างเสริม ประสบการณ์อาชีพ ที่สนใจให้กับ ผู้เรียน โดยมีการ ฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้ สิ่งแวดล้อมของ งานและมีส่วนร่วม ในประสบการณ์ ทำงานจริง (PNI modified = 0.537) ออกแบบการวัดผล ประเมินผลให้ ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมี คุณสมบัติตรง</p>		

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
	ยิ่งขึ้นและส่งเสริม ทัศนคติที่ดีในการ ทำงาน (PNI modified = 0.466)	ตามที่ ตลาดแรงงานหรือ สถานประกอบการ ต้องการ (PNI modified = 0.522)		
ด้านการแนะแนว : การกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ และการพัฒนาผู้เรียน				
1. ความ ตระหนักใน งานอาชีพ (Career Awareness)	การสร้าง ความเข้าใจในคุณค่าของ การทำงาน (PNI modified = 0.369) การสร้าง ความตระหนัก ค่านิยม และความเชื่อ การ ส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรมที่ดี ในการประกอบ อาชีพ (PNI modified = 0.348)	การเรียนรู้โลกของ งานอาชีพ อาชีพใน ปัจจุบัน อาชีพใน ชุมชน อาชีพของ ผู้ประกอบการ และ อาชีพในอนาคต (PNI modified = 0.391) การรู้จัก และค้นหา ความสามารถของ ผู้เรียนเอง (PNI modified = 0.390)	การบริหารและการ จัดการเรียนการสอน แนะแนวให้ผู้เรียน สำรวจความสามารถ ความถนัด และ ความสนใจของ ตนเอง และให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจ ตรงตามความ ต้องการของ ตลาดแรงงานและ ชุมชนที่ผู้เรียนอาศัย อยู่ มีดังนี้ 1. การจัดการเรียน การสอนที่มีความ หลากหลายในการ ปฏิบัติ เน้นการฝึก อาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning 2. ครูแนะแนวให้ ข้อมูลด้านการศึกษา ให้คำปรึกษาทางด้าน อาชีพ และจัดบริการ ให้ความรู้แก่ผู้เรียนใน	1. การกำหนดแนวทาง ในการบริหารกิจกรรม แนะแนวของ สถานศึกษา วางระบบ แนะแนวและจัดการ เรียนการสอนตาม ขั้นตอนของการศึกษา เพื่ออาชีพ และมุ่งเน้น การพัฒนาผู้เรียนใน เรื่องต่อไปนี้ ยังไม่ได้รับ ความสำคัญ กล่าวคือ 1.1 ชั้นความตระหนัก ในงานอาชีพ: การเรียนรู้ โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพ ในชุมชน อาชีพของ ผู้ประกอบการ และอาชีพใน อนาคต 1.2 ชั้นการสำรวจโลก ของงานอาชีพ: การศึกษาโครงสร้าง ขั้นตอนของงานอาชีพ ต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่ จำเป็นในการประกอบ อาชีพควบคู่กับการ
2. การสำรวจ โลกของงาน อาชีพ (Career Exploration)	การสำรวจความ ถนัด ความชอบ และความสามารถ ของผู้เรียนในอาชีพ ต่างๆ ให้เหมาะสม กับอาชีพที่สนใจ (PNI modified = 0.436)	การศึกษา โครงสร้างขั้นตอน ของงานอาชีพ ต่างๆ เรียนรู้ทักษะ ที่จำเป็นในการ ประกอบอาชีพ ควบคู่กับการ ปฏิบัติ (PNI modified = 0.492) การ ส่งเสริมแนวทางใน การตัดสินใจเลือก อาชีพให้สอดคล้อง กับตลาดแรงงาน	1. การจัดการเรียน การสอนที่มีความ หลากหลายในการ ปฏิบัติ เน้นการฝึก อาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning 2. ครูแนะแนวให้ ข้อมูลด้านการศึกษา ให้คำปรึกษาทางด้าน อาชีพ และจัดบริการ ให้ความรู้แก่ผู้เรียนใน	1.1 ชั้นความตระหนัก ในงานอาชีพ: การเรียนรู้ โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพ ในชุมชน อาชีพของ ผู้ประกอบการ และอาชีพใน อนาคต 1.2 ชั้นการสำรวจโลก ของงานอาชีพ: การศึกษาโครงสร้าง ขั้นตอนของงานอาชีพ ต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่ จำเป็นในการประกอบ อาชีพควบคู่กับการ

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำตามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
		(PNI _{modified} = 0.467) การจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนมองเห็น ภาพรวมของ ตลาดแรงงาน ความหลากหลาย ทางอาชีพ และ ความต้องการของ ตลาดแรงงาน (PNI _{modified} = 0.466)	หลายรูปแบบเพื่อเพิ่ม แนวทางในการ ตัดสินใจ 3. มุ่งเน้นการทำ แบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อค้นหาความถนัด และความสนใจของ ผู้เรียน การบริหารและการจัดการเรียนการสอน แนะนำให้ผู้เรียนมี เจตคติที่ดีในการ ประกอบอาชีพ มี คุณธรรม จริยธรรมที่ ดีต่อการประกอบ อาชีพ และเห็น คุณค่าของวิชาที่ เรียน มีดังนี้ 1. จัดกิจกรรมที่เน้น ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ จริง บูรณาการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝัง เจตคติที่ดีในการ ประกอบอาชีพผ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ 2. การชี้แนะให้ ผู้เรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญของ ตนเองและรายวิชาที่ เรียน	ปฏิบัติ 1.3 ชั้นการสัมผัสงาน อาชีพ: การสำรวจข้อมูล เชิงลึกในการประกอบ อาชีพของผู้เรียนเพื่อ ยืนยันการศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพใน อนาคตจากข้อมูล ประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา 1.4 ชั้นการเตรียมตัวเข้า สู่งานอาชีพ: ออกแบบ การจัดการเรียนการ สอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรง ตามที่ตลาดแรงงานหรือ สถานประกอบการ ต้องการ 2. ควบคุมการจัดการเรียน การสอนที่มีความ หลากหลายในการ ปฏิบัติ เน้นการฝึกอาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning 3. ครูแนะแนวควรให้ ข้อมูลด้านการศึกษา ให้ คำปรึกษาทางด้านอาชีพ และจัดบริการให้ความรู้ แก่ผู้เรียนในหลาย รูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทาง ในการตัดสินใจ
3. การสัมผัส งานอาชีพ (Career Orientation)	การส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือ ขั้นตอนของงาน อาชีพ และส่งเสริม การวางแผน เส้นทางสู่อาชีพ (PNI _{modified} = 0.468) การ จัดการเรียนการ สอนให้ผู้เรียนมี ประสบการณ์ใน อาชีพต่าง ๆ ใน รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุม เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาทักษะอาชีพ ของผู้เรียน (PNI _{modified} = 0.451)	การสำรวจข้อมูล เชิงลึกในการ ประกอบอาชีพของ ผู้เรียนเพื่อยืนยัน การศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพใน อนาคตจากข้อมูล ประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา (PNI _{modified} = 0.513)		
4. การเตรียม	ออกแบบการสร้าง	ออกแบบการ		

การบริหาร โรงเรียน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	ประเด็นเด่นจาก ข้อเสนอแนะ (คำถามปลายเปิด)	ปัญหาที่สำคัญ
ตัวเข้าสู่งาน อาชีพ (Career Preparation)	เสริมประสบการณ์ อาชีพที่สนใจให้กับ ผู้เรียน โดยมีการ ฝึกฝนทดลองการ ทำงานภายใต้ สิ่งแวดล้อมของ งานและมีส่วนร่วม ในประสบการณ์ ทำงานจริง (PNI modified = 0.464) การเสริมสร้าง ความรู้ความเข้าใจ ข้อมูลทางอาชีพ อย่างลึกซึ้งมาก ยิ่งขึ้นและส่งเสริม ทัศนคติที่ดีในการ ทำงาน (PNI modified = 0.450)	จัดการเรียนการ สอนให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมี คุณสมบัติตรง ตามที่ ตลาดแรงงานหรือ สถานประกอบการ ต้องการ(PNI modified = 0.507) เรียนรู้การเตรียม ตัวเข้าสู่อาชีพที่ สนใจ การเข้าสู่ ระบบของงาน และ มีการเตรียมตัวเข้า สู่ระบบของ มหาวิทยาลัย (PNI modified = 0.488)	3. การสร้างแรงจูงใจ และแรงบันดาลใจ ให้กับผู้เรียน	4. ควรมุ่งเน้นการทำ แบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อ ค้นหาความถนัดและ ความสนใจของผู้เรียน 5. ควรบูรณาการ สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝัง เจตคติที่ดีในการ ประกอบอาชีพผ่าน กิจกรรมการเรียนรู้ 6. ควรชี้แนะให้ผู้เรียน เห็นคุณค่า ความสำคัญ ของตนเองและรายวิชา ที่เรียน สร้างแรงจูงใจ และแรงบันดาลใจให้กับ ผู้เรียน

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรมของ Hamel (Hamel, 2006) ใน
ขั้นตอนที่ 1 มุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ คือ การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ
บริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และวิเคราะห์ความ
ต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานคร และ ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาหลักการใหม่ คือ การศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี
(Best Practices) การเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด มาเข้าสู่การพัฒนา
นวัตกรรมขั้นตอนที่ 3 การออกแบบนวัตกรรมการบริหาร ได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบนวัตกรรมการบริหาร

คือ การนำข้อมูลขั้นตอนที่ 1 และ 2 มาวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 ได้ผลดังตาราง

ตารางที่ 4-47 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร

ขั้นตอนที่ 1 การมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ	ขั้นตอนที่ 2 การค้นพบหลักการใหม่
<p>จากการเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่อ อาชีพ พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรให้ผู้เรียนมีการเตรียม ตัวเข้าสู่งานอาชีพมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เมื่อ พิจารณาถึง ปัญหาที่สำคัญ ด้านการพัฒนาหลักสูตรคือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดจุดมุ่งหมายในการออกแบบหลักสูตร สถานศึกษาในเรื่องต่อไป นี้ ยังไม่ได้รับความสำคัญ กล่าวคือ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชั้นความตระหนักในงานอาชีพ: การเรียนรู้โลกของงาน อาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต 1.2 ชั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ: การจัดการเรียนการ สอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความ หลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน 1.3 ชั้นการสัมผัสงานอาชีพ: การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการ ประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา 1.4 ชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ: การเสริมสร้างความ รู้ ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและ ส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน 2. ควรมีการกำหนดเนื้อหาสาระให้ชัดเจน บูรณาการความรู้ เรื่องอาชีพที่เกี่ยวข้องในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เรียน อะไรก้าวไปสู่อาชีพนี้ 3. ควรมีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านอาชีพใน รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมอาชีพ/ 	<p>จากการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อ อาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหาร วิชาการ พบว่า หลักการใหม่ ด้านการพัฒนา หลักสูตร คือ</p> <p>เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 4 เป้าหมาย ดังนี้ 1) เป็นกำหนด สัดส่วนการเรียนต่อสายอาชีพสูงขึ้น ปรับ สัดส่วนการศึกษาสายอาชีพจาก 28.29% เป็น 45% และสายสามัญจาก 53.51% เป็น 55%</p> <p>2) การสร้างความตระหนักถึง ความจำเป็นและ ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ ของผู้เรียนให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด 3) มี แผนส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีสัมมาชีพ สำหรับเด็กและเยาวชนในระยะยาว และ 4) การกำหนดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรให้มี สมรรถนะและคุณลักษณะด้านอาชีพ</p> <p>กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุป เป็น 6 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ปรับค่านิยมของผู้เรียน ผู้ปกครองและร่วมกันพัฒนาหลักสูตรการ จัด การศึกษาเพื่ออาชีพตั้งแต่ระดับประถมศึกษา 2) จัดทำแผนต่าง ๆ ได้แก่ แผนการศึกษาเพื่อ พัฒนากำลังคน แผนพัฒนากำลังคน แผนพัฒนาการศึกษาอาชีพในระดับจังหวัดที่</p>

<p>ชมรมอาชีพ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร</p> <p>4. ครูไม่เข้าใจหลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรมีการสำรวจและวิเคราะห์ห้วงค์ประกอบที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการจัดทำหลักสูตรร่วมกัน</p> <p>5. ควรเพิ่มเติมรายวิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ วิชาส่งเสริมงานอาชีพทั่วไป และวิชาคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ โลกาวัดัน AI ในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียน</p> <p>6. ควรพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ หรือจัดหลักสูตรทางเลือกให้กับผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมาก ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาได้ฝึกงานในช่วงปิดเทอม รวมทั้งเพิ่มงบประมาณในการจัดการเรียนรู้เรื่องอาชีพ ในการจัดหาวิทยากรภายนอก และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ให้เหมาะสมมากขึ้นกว่าเดิม</p>	<p>เชื่อมโยงกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด</p> <p>3) ส่งเสริมโครงการด้านอาชีพในท้องถิ่นและพัฒนางานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านการส่งเสริมวิชาชีพที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและใช้ในชีวิตรประจำวัน 4) การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาให้ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถสู่ความเป็นมืออาชีพ 5) ผลผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์พัฒนาระบบข้อมูลจัดทำแผนที่เส้นทางอาชีพ (Zoning) นำมาใช้เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และ 6) การฝึกอบรมวิชาชีพพระยาสัน</p> <p>แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรเพื่อการมีงานทำตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของสถานประกอบ นำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ สร้างสรรค์และอาชีพใหม่ 2) ให้สถานศึกษาเปิดสอนสาขาอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต 3) กำหนดหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะด้านอาชีพ 4) เสริมสร้างทัศนคติและสนับสนุนการศึกษาสายอาชีพและส่งเสริมภาพลักษณ์อาชีวศึกษาปรับค่านิยมของผู้เรียน ผู้ปกครอง</p>
<p>ขั้นตอนที่ 3</p> <p>การออกแบบนวัตกรรมการบริหาร</p>	
<p>เมื่อวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 และ 2 แล้วพบว่า สามารถนำมาออกแบบนวัตกรรมการบริหารด้านการพัฒนาหลักสูตรได้เป็น พัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบทโลกอนาคต (Career Curriculum in Context) โดยมีหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ และกำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง มีรายละเอียด ดังนี้</p> <p>1) มีหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน</p> <p>ในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพควรมีการออกแบบหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากการสร้างผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพจึงเป็นเรื่องสำคัญ ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรได้รับการพัฒนาเจตคติ ทักษะ และความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพอย่าง</p>	

ต่อเนื่อง มีการสำรวจและสัมผัสอาชีพที่หลากหลาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเส้นทางอาชีพตามแรงบันดาลใจของผู้เรียนและสามารถตัดสินใจเข้าสู่อาชีพได้อย่างชาญฉลาดเมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นในหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพควรมีการบรรจุเนื้อหาอาชีพตามขั้นตอนของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา อาจมีการปรับใช้หลักสูตรร่วมกันกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร มีหลักสูตรการสอนอาชีพมากกว่า 200 หลักสูตร ให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความต้องการ ทางโรงเรียนอาจมีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ในการใช้หลักสูตรอาชีพหรือจัดการเรียนการสอนร่วมกันและปรับวิธีการนับเวลาเรียนให้เหมาะสม ในการพัฒนาหลักสูตรในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพควรมุ่งตั้งแต่วิชาต้นระดับชั้นประถมศึกษา โดยออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในตัวเอง (Self Awareness) การจัดการตนเอง (Self-Management) และมีความตระหนักในงานอาชีพ (career awareness) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพในปัจจุบันและอาชีพในอนาคต ตอบสนองความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น พัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้และการประกอบอาชีพในอนาคต พัฒนาการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น การสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พื้นฐาน ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการของผู้เรียน สร้างความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติให้เหมาะสมตามช่วงวัย พัฒนาศักยภาพเสริมสร้างแรงบันดาลใจของผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนระดับประถมศึกษาเรียนรู้กับชีวิตจริง สอดแทรกการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ ปลูกฝังการสร้างค่านิยมที่ดี สร้างทัศนคติที่ถูกต้องตั้งแต่วัยต้นตนเอง ระดับครอบครัวที่มีต่อการศึกษาและการประกอบอาชีพ และทำให้ผู้เรียนมีความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ ต่อมาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสบการณ์ด้านอาชีพที่หลากหลาย ต่อยอดการพัฒนาเรื่องการสำรวจโลกของงานอาชีพ การสัมผัสงานอาชีพที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน ประกอบการตัดสินใจ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความถนัดของตนเองโดยการสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการเรียนและการประกอบอาชีพเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา ทั้งนี้ควรมีการพิจารณาเนื้อหาในหลักสูตรให้ครอบคลุมความจำเป็นทั้งหมดที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายคือ ผู้เรียนที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นแนวทางการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตได้อย่างมีคุณค่า มีความสามารถเฉพาะในการศึกษาต่อในระดับวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับมหาวิทยาลัยต่อไป การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้เรียนในระดับชั้นนี้ ควรออกแบบหลักสูตรให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน ดังนั้นจึงควรมีการออกแบบแผนการเรียนที่มีความหลากหลายมุ่งสู่อาชีพในอนาคต เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้ตรงความต้องการและความสามารถของตนเอง จัดรวมกลุ่มผู้เรียนที่มีความสนใจด้านเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เน้นย้ำการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเข้าสู่งานอาชีพได้จากความสนใจ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของงานและแรงบันดาลใจของตนเอง เพื่อใช้กำหนดเส้นทางอาชีพ กำหนดเป้าหมาย วางแผนและลงมือทำตามขั้นตอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สามารถหางานที่เหมาะสมกับตนและจัดการอาชีพของตนเองได้

2) กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ โดยการพัฒนหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองหรือบูรณาการใช้หลักสูตรวิชาชีพพร้อมกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ โดยพิจารณารายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (Informal Choice) พิจารณาปรับลดเนื้อหาวิชาในรายวิชาพื้นฐานที่ไม่จำเป็น และเพิ่มรายวิชาเฉพาะด้านอาชีพ สัมผัสประสบการณ์ทางด้านอาชีพของผู้เรียนให้มากขึ้น รายวิชาที่ควรเพิ่มลงไปหลักสูตรสถานศึกษา เช่น วิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ วิชาส่งเสริมงานอาชีพทั่วไป และวิชาคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ โลกาภิวัตน์ AI เน้นย้ำการพัฒนาเทคโนโลยีและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในบริบทโลกอนาคต โดยกำหนดในรายวิชาเพิ่มเติม ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือจัดในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้นร่วมกับศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพควบคู่กันไป เนื่องจากทักษะต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นอาวุธติดตัวให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการเลือกงานที่จะทำในอนาคต โดยให้ผู้สอนเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นการทำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรักและความสุขในงานที่ทำ และคอยสนับสนุนแรงบันดาลใจในอาชีพของผู้เรียนทุกคน

3) กำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง

เป็นรูปแบบการพิจารณาปรับเนื้อหาหลักสูตรบนพื้นฐานเส้นทางสู่อาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษา ผู้เรียนมีทักษะทางด้านอาชีพ 100% แบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 2 เส้นทาง ดังนี้ *เส้นทางอาชีพที่ 1* มุ่งเน้นการเรียนในรายวิชาพื้นฐานเพื่อวางแผนการเรียนมุ่งสู่อาชีพหลักในอนาคต การกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีสิ่งที่คุณเรียนควรเรียนรู้ในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาขึ้นไป โดยการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในการทำงาน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานทางวิชาการ (Academic Knowledge) ความสามารถในการรู้หนังสือ (Literacy capability) ความเข้าใจด้านจริยธรรม (EU) ทักษะในการทำงาน (Employability Skills) โดยอัปเดตทักษะทางวิชาการ (Academic Skill) ให้ทันโลก เพิ่มความรู้ใหม่เชิงดิจิทัล (Digital) และความสามารถด้านสังคม (Soft Skill) ความสามารถทางด้านภาษาและเทคโนโลยีและความสามารถทางการคิดเชิงวิพากษ์และความคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking) *เส้นทางอาชีพที่ 2* มุ่งเน้นการเรียนเสริมในรายวิชาเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ จัดการเรียนรู้ในรูปแบบของรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมชุมนุมอาชีพ กิจกรรมเพิ่มเติมด้านอาชีพ หรือการเรียนรู้หลักสูตรอาชีพระยะสั้นบูรณาการร่วมกับเครือข่ายต่าง ๆ ตามที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนและได้ฝึกทักษะในการประกอบอาชีพเสริม ให้ผู้เรียนมีการสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นอาชีพเสริมในการหารายได้ระหว่างเรียนได้ โดยเริ่มกำหนดรูปแบบการเรียนเส้นทางอาชีพได้ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกทางการศึกษาให้กับผู้เรียนได้สำรวจความสนใจและความถนัดได้ฝึกทักษะอาชีพและมีโอกาสในการเรียนรู้โลกของงานมากขึ้น เรียนรู้ทักษะอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะความสามารถส่วนบุคคล (Personal) ทักษะอาชีพและทักษะเกี่ยวกับงาน (Career & Technical skill) ทักษะผู้ประกอบการผ่านองค์กรเพื่อสังคม (Social Enterprises) ซึ่งการวางแผนเส้นทางอาชีพ (Career Path) สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความสนใจและแรงบันดาลใจของผู้เรียน

ตารางที่ 4-48 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) ด้านการจัดการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 1 การมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ	ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาหลักการใหม่
<p>จากการเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ พบว่า ปัญหาที่สำคัญ ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้ ยังไม่ได้รับความสำคัญ กล่าวคือ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชั้นความตระหนักในงานอาชีพ: การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต 1.2 ชั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ: การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ 1.3 ชั้นการสัมผัสงานอาชีพ: การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา 1.4 ชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ: ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ต้องการหรือสถานประกอบการต้องการ และออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง 2. ควรการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้ โดยการปรับลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นและมากเกินไปสำหรับผู้เรียน 3. ควรมีการประสานความร่วมมือและดำเนินงานควบคู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่หรือเชิญผู้มีความรู้มาถ่ายทอดในโรงเรียน หรือจัดให้ผู้เรียนไปเรียนฝึกวิชาชีพกับโรงเรียนฝึกอาชีพ 	<p>จากการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ พบว่า หลักการใหม่ ด้านการจัดการเรียนการสอน คือ เป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 5 เป้าหมาย ดังนี้ 1) เด็กและเยาวชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการศึกษาตามวัย ได้รับการฝึกอาชีพตามทักษะงานสอดคล้องกับความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานในจังหวัดและมีทักษะทางด้านอาชีพ 100% ผู้เรียนเลือกประกอบอาชีพได้ตรงกับความต้องการและความถนัด มีงานทำดูแลตนเองและช่วยเหลือครอบครัวได้ 2) ภายในปี 2564 ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 28,900 คน จาก 29 โรงเรียน เมื่อจบการศึกษาทุกคนมีทักษะวิชาชีพที่เชี่ยวชาญ คนละ 1 อาชีพ โดยปี 2560 จะนำร่องใน 7 โรงเรียน ขณะที่กลุ่มแรงงานจะเพิ่มศักยภาพให้เป็นแรงงานมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง 3) ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาไม่น้อยกว่า 80 % มีทักษะใน 3 กลุ่มอาชีพหลักของจังหวัด 4) 100 % ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเครือข่ายจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาความรู้ ทักษะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะให้กับผู้เรียนตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และ 5) อัตราการออกกลางคัน และหลุดออกนอกระบบลดลง</p> <p>กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 10 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการสร้างโอกาสทาง</p>

<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 1</p> <p style="text-align: center;">การมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ</p>	<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 2</p> <p style="text-align: center;">การค้นหาหลักการใหม่</p>
<p>กรุงเทพมหานคร</p> <p>4. ควรการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย บูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผักปนพหุปัญญาทุก ๆ ด้าน</p> <p>5. ครูทั้ง 8 กลุ่มสาระ ควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานในแต่ละรายวิชา ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เจตคติที่ดีต่องานอาชีพต่าง ๆ และพัฒนาทักษะการทำงานต่าง ๆ</p>	<p>การศึกษา สร้างภาคีเครือข่ายกลไกการทำงานความร่วมมือในการพัฒนางานวิจัยนวัตกรรม และพัฒนาระบบข้อมูลระบบสารสนเทศ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สถานพลังประชารัฐพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนสู่โลกของการทำงาน 2) เพิ่มโอกาสการจัดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียมและทั่วถึงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการทำงาน และมีทักษะอาชีพ เสริมสร้างคุณลักษณะผู้จบการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน 3) จัดการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและงานอาชีพ เสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพิ่มทักษะด้านอาชีพให้แก่ผู้มีรายได้น้อยกว่าเกณฑ์ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน 4) พัฒนากระบวนการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย เสริมสร้างพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ มีภูมิคุ้มกันทางสังคม และสร้างความสมดุลของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) สร้างความตระหนัก เจตคติการรับรู้ของสังคมสู่การศึกษาเพื่อสัมมาชีพ โดยใช้การรณรงค์สื่อสารเป็นเครื่องมือ ปรับเปลี่ยนทัศนคติผู้ปกครอง ครูเด็ก และเยาวชน ด้านอาชีพและการมีงานทำ 6) ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาในจังหวัดให้จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนก้าวล้ำทางความคิดผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ ส่งเสริมสนับสนุนกลยุทธ์สู่การเป็นผู้ประกอบการรายย่อยแก่ผู้จบการศึกษา 7) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีโรงเรียนนาร่องเพื่อเสริมสร้างความเป็นอัจฉริยะด้านอาชีพ สร้างแหล่งเรียนรู้ต้นแบบด้านอาชีพ 8) จัดการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา 8) บูรณาการในกิจกรรมเพิ่ม</p>

<p>ขั้นตอนที่ 1</p> <p>การมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ</p>	<p>ขั้นตอนที่ 2</p> <p>การค้นหาหลักการใหม่</p>
	<p>เวลา 9) ส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มีศักยภาพความเป็นพลโลก สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และ 10) ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาขยายโอกาสทางการศึกษาให้ผู้ที่ยังชั้น ม.3 สามารถศึกษาต่อในสายอาชีพให้มากขึ้น</p> <p>แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ</p> <p>สรุปเป็น 6 แนวทาง ดังนี้ 1) เพิ่มทักษะในการดำรงชีวิตและทักษะการเรียนรู้ด้านอาชีพ พัฒนาทักษะอาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เพื่อให้มีงานทำหรือมีรายได้ระหว่างเรียน</p> <p>2) ส่งเสริมให้เด็กในวัยเรียนได้รับการศึกษา เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนปฐมวัยได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง 3) ส่งเสริมการจัดการศึกษาตามโครงการอาชีพต่าง ๆ ในท้องถิ่น พัฒนางานวิจัยหรือนวัตกรรมด้านการส่งเสริมอาชีพที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น โครงการทวิศึกษาโครงการสหวิทยาการ และโครงการบูรณาการสหวิชาชีพ 4) รณรงค์การเรียนต่อ สายสามัญ : สายอาชีพ เป็น 55 : 45 โดยการมีส่วนร่วมของภาคราชการและภาคีสังคมโดยการปรับค่าทัศนคติ ค่านิยมของผู้ปกครอง และเยาวชน</p> <p>เสริมสร้างศักยภาพให้แก่ผู้ปกครองในด้านพัฒนาการเด็ก การเตรียมความพร้อมทักษะต่าง ๆ 5) สร้างแรงจูงใจในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และ 6) แสวงหาเครือข่ายและร่วมจัดฝึกอบรมจัดการเรียนการสอนพัฒนาทักษะในด้านอาชีพและทักษะด้านภาษาต่างประเทศให้มีมาตรฐานสากลผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างแท้จริง</p>
<p>ขั้นตอนที่ 3</p> <p>การออกแบบนวัตกรรมการบริหาร</p>	
<p>เมื่อวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 และ 2 แล้วพบว่า สามารถนำมาออกแบบนวัตกรรมการบริหารด้านการจัดการเรียนการสอนได้เป็น จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning)</p>	

<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 1</p> <p style="text-align: center;">การมุ่งเน้นกับปัญหาที่สำคัญ</p>	<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 2</p> <p style="text-align: center;">การค้นหาหลักการใหม่</p>
<p>โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงาน จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) มีรายละเอียด ดังนี้</p> <p>1) จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงาน</p> <p>การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามหลักสูตรที่ออกแบบไว้ควรมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงานและจัดการการเรียนรู้ร่วมกันกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สถาบันอาชีวศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถานประกอบการ ชุมชนและผู้ปกครอง ในภาพรวมของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ผู้สอนควรทำหน้าที่เป็นโค้ชในการจัดการเรียนการสอนโดยทำให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามเบื้องต้นจำนวน 3 ข้อคำถาม ดังนี้</p> <p>1) ฉันเป็นใคร (Who am I?) เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยทำให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษา 2) ฉันกำลังจะไปในทิศทางไหน (Where am I going?) จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการทำในอนาคตที่ชัดเจนและทำให้ผู้เรียนสัมผัสกับการศึกษาและอาชีพที่หลากหลาย เรียนแล้วนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างไร โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ</p> <p>3) ฉันจะไปถึงที่นั่นได้อย่างไร (How do I get there?) จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนวางแผนและทบทวนการกำหนดเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน และรู้วิธีดำเนินการทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับชั้นประถมศึกษา ควรมีการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการทำให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในตนเอง รู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเองตามขั้นตอนของการสร้างความตระหนักในงานอาชีพ ฝึกปฏิบัติเรียนรู้ผ่านการสำรวจโลกของงานอาชีพ อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพในปัจจุบันและอาชีพในอนาคต โดยเรียนรู้จากชีวิตจริง ฝึกฝนทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงาน ทักษะความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ ให้ผู้เรียนระบุนิสัยใจ (interest) และจุดแข็ง (Strength) ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล พัฒนาความรู้พื้นฐาน ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ พัฒนาศักยภาพเสริมสร้างแรงบันดาลใจของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำในสิ่งที่รัก รักในสิ่งที่ทำและรู้ตัวเองเสมอว่าฉันทำอะไรได้ดี (Do What You Love, Love What You Do) เรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ ปลูกฝังการสร้างค่านิยมที่ดี สร้างทัศนคติที่ถูกต้องตั้งแต่ระดับครอบครัวที่มีต่อการศึกษาและการประกอบอาชีพ ต่อมาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เนื่องจากผู้เรียนในระดับชั้นนี้จะสำเร็จการศึกษาภาคบังคับและต้องมีการตัดสินใจที่สำคัญคือการตัดสินใจว่าจะศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายวิชาชีพ และศึกษาต่อในแผนการเรียนใด หรือยุติการศึกษาแล้วเข้าสู่ระบบงาน การกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการทำในอนาคตที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนและผู้สอนควรให้ความสำคัญ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จในชีวิตต่อไป ดังนั้นผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ด้านอาชีพที่หลากหลาย จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ค้นหาตนเองตามความถนัดและความสนใจให้ได้มากที่สุด ให้ผู้เรียนศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ควบคู่กับการปฏิบัติจริง มีการสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมและความ</p>	

<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 1</p> <p style="text-align: center;">การมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ</p>	<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 2</p> <p style="text-align: center;">การค้นหาหลักการใหม่</p>
<p>ต้องการของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับเปลี่ยนทัศนคติ ผู้ปกครอง ผู้สอน และผู้เรียน เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพและการมีงานทำ มีการแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ร่วมกัน จัดการเรียนรู้อาชีพให้ตรงกับความต้องการและความถนัด โดยให้ผู้เรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ฝึกปฏิบัติงานอาชีพในทุกระดับชั้น สามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง ดูแลตนเองและช่วยเหลือครอบครัวได้ เป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนสู่โลกของการทำงาน โดยผู้สอนต้องทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเองจากคำถามพื้นฐานจำนวน 3 ข้อ ดังนี้ 1) คุณค่าของตนเองคืออะไร 2) ความสนใจของตนเองคืออะไร และ 3) สิ่งใดที่ตนเองทำได้ดี ซึ่งเป็นการรู้จักตนเองในเบื้องต้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้สำรวจและสัมผัสงานอาชีพและใช้ในการกำหนดเส้นทางอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองต่อไป และในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตได้อย่างมีคุณค่า ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ จึงเป็นสิ่งสำคัญ ควรจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริง มีการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน ฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริงโดยบูรณาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย เข้าสู่ระบบของงานอาชีพต่อไป เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนทุกคนมีทักษะวิชาชีพที่เชี่ยวชาญ และความรู้พื้นฐานตามแผนการเรียนที่ออกแบบไว้อย่างหลากหลาย และมุ่งเน้นด้านอาชีพ สอนวิธีการนำความรู้ไปใช้ต่อยอด ทำให้ผู้เรียนก้าวล้ำทางความคิดผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ ส่งเสริมสนับสนุนกลยุทธ์สู่การเป็นผู้ประกอบการรายย่อยแก่ผู้จบการศึกษา ส่งเสริมกระบวนการตัดสินใจเข้าสู่งานอาชีพจากความสนใจ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของงาน และแรงบันดาลใจ เพื่อใช้กำหนดเส้นทางอาชีพ กำหนดเป้าหมาย วางแผนและลงมือทำตามขั้นตอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ หางานที่เหมาะสมกับตนเอง โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ลงมือวางแผนการศึกษา (Education Plan) และจัดทำแผนที่เส้นทางอาชีพ (Zoning) ซึ่งในการพัฒนาอาชีพที่ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องมีปัจจัยสำคัญคือ การกำหนดเป้าหมายของอาชีพ (Career Goal) ตลอดจนมีการวางแผนทางด้านอาชีพ (Career Planning) เพื่อให้ดำเนินไปตามเส้นทางอาชีพ (Career Path) ที่วางทิศทางไปสู่เป้าหมายไว้</p> <p style="text-align: center;">2) จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง</p> <p>ในการจัดการเรียนการสอนเพื่ออาชีพโดยการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญและได้มีการสัมผัสโลกของการทำงานที่แท้จริง (Real world of work) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งสื่อเกี่ยวกับงานอาชีพต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์โดยการสอนให้เด็กรู้จักการเรียนรู้อาชีพการเข้าถึงสื่อหลังจากนั้นจึงจัดให้มีฝึกภาคปฏิบัติกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดการศึกษาร่วมกัน ซึ่งถือเป็นการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในเชิงบวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน เป็นการเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างในห้องเรียนกับโลกของการทำงาน</p>	

<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 1</p> <p style="text-align: center;">การมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ</p>	<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 2</p> <p style="text-align: center;">การค้นหาหลักการใหม่</p>
<p>ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในด้านอาชีพให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ตรง เป็นการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพในอนาคต รูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรจัดในลักษณะของการฝึกอบรมแบบ COACH-TRAINING ในรายวิชาอาชีพต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้ผู้สอนและวิทยากรในเครือข่ายการเรียนรู้ทำหน้าที่เป็นโค้ชผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ เน้นการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่เดิมและเพิ่มเติมความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง เน้นการปฏิบัติและการนำเอาความรู้ไปใช้จริงในการทำงาน พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะด้านอาชีพในรูปแบบ Active Play Active Learning โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ทั้งนี้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญคือ การทำให้การศึกษาเพื่ออาชีพเป็นเรื่องของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียน ทำให้บทบาทของผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นความรู้พื้นฐาน เพิ่มเติมทักษะอาชีพในรายวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในงานอาชีพให้เกิดกับผู้เรียน โดยการสอดแทรกความรู้เชิงบูรณาการแนวความคิดการศึกษาเพื่ออาชีพเข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาของตนเอง</p> <p style="text-align: center;">3) จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning)</p> <p>การบริหารจัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนสร้างแพสชัน (Passion) ให้เกิดกับผู้เรียน และใช้แพสชัน (Passion) นั้นเป็นพลังในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ (Learning power) ของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองรัก ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถทำสิ่งนั้นได้ดีมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนจะเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้กระทั่งประสบความสำเร็จในชีวิตและประสบความสำเร็จในด้านงานอาชีพ ดังนั้นการปรับเปลี่ยนกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อด้านอาชีพและการมีงานทำของผู้สอนและผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยการทำให้ผู้เรียนมีเป้าหมาย (Goals) ในชีวิตก่อนทุกครั้งเพื่อทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพที่ตนเองสนใจ เพื่อกำหนดเส้นทางการเรียนเพื่อนำไปสู่อาชีพนั้น ๆ ได้จริงในอนาคต เป็นเสมือนตัวเร่งในการไปสู่อาชีพมากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องและเหมาะสมทั้งเกี่ยวกับตนเองและการทำงาน (Values) ค้นหาความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น (Passion) ความสนใจ (Interest) ความถนัด (Aptitude) และจุดแข็ง (Strength) ของผู้เรียน เพื่อสนับสนุนทางเลือกในอนาคต หลังจากนั้นให้พัฒนาทักษะ (Skills) และบุคลิกภาพ (Personality) ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ สำคัญคือการทำให้ผู้เรียนมีความรักและความสุขในงานที่ทำ โดยบทบาทหลักของผู้สอนคือ ผู้คอยสนับสนุนแรงบันดาลใจ (aspirations) ในอาชีพของผู้เรียนทุกคน และช่วยกันทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตนเองและค้นพบตัวเองซึ่งกำหนดเส้นทางไปสู่อาชีพที่ประสบความสำเร็จต่อไปได้ในอนาคต</p>	

ตารางที่ 4-49 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 1 การมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ</p>	<p style="text-align: center;">ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาหลักการใหม่</p>
<p>จากการเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ พบว่า ปัญหาที่สำคัญ การวัดผลประเมินผลการเรียน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้ ยังไม่ได้รับความสำคัญ กล่าวคือ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชั้นความตระหนักในงานอาชีพ: การให้ผู้เรียนรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง 1.2 ชั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ: การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ 1.3 ชั้นการสัมผัสงานอาชีพ: การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา 1.4 ชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ: ออกแบบการวัดผลประเมินผลการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง 2. ควรประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริงที่เน้นทักษะอาชีพต่าง ๆ โดยประเมินตามสภาพจริง 3. ควรใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย 	<p>จากการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ พบว่า หลักการใหม่ ด้านการวัดผลประเมินผล คือ กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) ให้มีการประเมินคุณภาพและการรับรองวิชาชีพ 2) ยกกระดับผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและสอดคล้องกับความต้องการของบริบทเชิงพื้นที่</p> <p>แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปเป็น 7 แนวทาง ดังนี้ 1) โรงเรียนจัดทำฐานข้อมูลผู้เรียนที่หลุดจากระบบการศึกษาแต่ละระดับชั้น กำกับติดตามเด็กในพื้นที่ที่หลุดออกนอกระบบ รักษาคนให้อยู่ในระบบการศึกษาทั้งในระดับปฐมวัยและการศึกษาภาคบังคับ 2) เสริมสร้างศักยภาพของครอบครัวให้ผู้ปกครองมีความตระหนักในการแก้ปัญหาผู้เรียนออกกลางคัน 3) ส่งเสริมองค์กรส่วนท้องถิ่นให้ติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกนอกระบบให้เข้ามาในระบบและการพัฒนาทักษะฝีมือและการจัดหาสถานที่ประกอบอาชีพ 4) ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. สามารถประกอบอาชีพได้ 100 % ยกเว้นทักษะการทำงานในอาชีพนั้น ๆ เพิ่มทักษะแรงงานที่มีคุณภาพ มีทักษะฝีมือสามารถพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพอย่างต่อเนื่อง พัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการและการแข่งขันในระดับท้องถิ่นและสากลได้ มีจริยธรรมในการประกอบอาชีพ 5) ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา เพิ่มทักษะด้านภาษาอังกฤษ, จีน, ญี่ปุ่น, อาหรับ</p>

	(มุสลิม) ยกระดับให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างแท้จริง และลดความเหลื่อมล้ำด้านการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ระหว่างโรงเรียนสังกัด สพฐ. กับ ท้องถิ่นและเอกชน 6) ลดความเหลื่อมล้ำในด้านทักษะการทำงานของสถานประกอบการ และ 7) สร้างโอกาสในการเรียนระดับต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพและทั่วถึง
ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบนวัตกรรมการบริหาร	
<p>เมื่อวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 และ 2 แล้วพบว่า สามารถนำมาออกแบบนวัตกรรมการบริหารด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนได้เป็น ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) โดย ประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย มีรายละเอียด ดังนี้</p> <p>1) ประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง</p> <p>ผู้บริหารต้องบริหารในเชิงรุก เน้นการประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง สามารถนำผลการปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กล่าวคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานในสภาพจริงที่เน้นทักษะอาชีพต่าง ๆ สามารถประเมินได้จากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติจะเป็นงานในสถานการณ์จริงหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง โดยสถานศึกษาและเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ร่วมกันจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้กับผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ออกแบบการวัดผลประเมินผลการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริงให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทเชิงพื้นที่ของกรุงเทพมหานครที่มีความแตกต่างกันไป สามารถพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านอาชีพในรูปแบบออนไลน์และติดตามผลการประเมินอย่างต่อเนื่องทุกชั้นปีในระดับชั้นประถมศึกษา จัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามขั้นตอนของการสร้างความตระหนักเพื่ออาชีพ มุ่งเน้นการวัดผลประเมินผลเจตคติที่ดีต่ออาชีพ การประเมินเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ และการทำให้ผู้เรียนรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง โดยการกำหนดสถานการณ์จำลองเพื่อทดสอบคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้เรียน ต่อมาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มุ่งเน้นการวัดผลประเมินผลทักษะอาชีพและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติจริง คู่มือผลลัพธ์ที่แท้จริงที่ได้จากการปฏิบัติในรายวิชาอาชีพต่าง ๆ โดยประเมินผลร่วมกันกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมาจากแบบประเมินทักษะด้านอาชีพต่าง ๆ และเพิ่มสะสมผลงาน (Portfolio) ส่งเสริมให้กรมแรงงานและศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครช่วยกันติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากในระบบให้กลับเข้ามาในระบบการศึกษานอกระบบแทน ร่วมกันพัฒนาทักษะฝีมือและการจัดหาสถานที่ประกอบอาชีพให้กับผู้เรียนต่อไป และ</p>	

ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การวัดผลประเมินผลเพื่อยกระดับทักษะการทำงานในอาชีพนั้น ๆ เป็นการเพิ่มทักษะแรงงานที่มีคุณภาพ พัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการและการแข่งขันในระดับต่าง ๆ ออกแบบการวัดผลประเมินผลการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ทั้งนี้การประเมินในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ควรกำหนดเกณฑ์ให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ 100 % ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา เน้นการวัดผลในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และปรับลดเกณฑ์การทดสอบระดับชาติ ไม่ควรเน้นแค่นำผล RT NT และ O-NET มาตัดสินความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว เป็นการปรับเพื่อไม่ให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยการติวเพื่อสอบ และมุ่งเน้นแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ควรเพิ่มการติดตามผลการประเมินจากแฟ้มสะสมผลงานอย่างต่อเนื่อง (Portfolio) โดยเน้นการประเมินผลผลิตหรืองานที่ได้มากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกกับผู้เรียนตอนสมัครเรียนต่อหรือสมัครงานในอนาคต **2) ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป**

การประเมินตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนรู้พื้นฐานของตนเอง การให้ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเองก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป เป็นการประเมินก่อนจัดการเรียนการสอนเพื่อพิจารณาแยกแยะว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่จะเรียนรู้มากน้อยเพียงใด มีทักษะใดที่ขาดไป มีพื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนในหลักสูตรหรือไม่ ประเมินหาจุดแข็งและความสนใจของผู้เรียน เพื่อตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) ใช้เป็นข้อมูลให้ผู้สอนประเมินต่อว่าจะจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใด จัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสม และวางพื้นฐานความรู้ให้เพียงพอก่อนการเริ่มต้นฝึกอาชีพนั้น ๆ ต่อไป ในการประเมินผลทักษะอาชีพควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพและผู้สอนทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพช่วยกันเป็นโค้ชในการแนะนำผู้เรียน จากการเขียนบันทึกแนะนำตนเองหาตนเองให้เจอ เพื่อวิเคราะห์หาทักษะที่ผู้เรียนยังขาดไป (Skills gap Analysis) วางแผนพัฒนาอาชีพ (Career Plan Development) จัดการเรียนการสอนอาชีพเพื่อนำไปสู่การประเมินผลหลังเรียนต่อไป เพิ่มแรงจูงใจให้กับผู้เรียนโดยการให้หน่วยงานที่ร่วมมือในการจัดการศึกษาหรือโรงเรียนออกไปประกาศนียบัตรรับรองทักษะการทำงาน เก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมผลงานเพื่อส่งต่อในระดับชั้นต่อไป เป็นการประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน

3) เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน

เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน และให้ใบประกาศนียบัตรการจบหลักสูตรอาชีพเพิ่มเติมเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับผู้เรียน คู่มือการประเมินหลังเรียนเปรียบเทียบกับก่อนเรียน และคู่มือสำเร็จของงาน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถฝึกทักษะอาชีพได้จริง ประเมินทักษะจริงที่เกิดขึ้น เช่น เมื่อเรียนตัดผมผู้เรียนสามารถตัดผมได้จริง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับความถนัด สอดคล้องกับตลาดแรงงานในอนาคต สามารถต่อยอดในการประกอบอาชีพต่อไปได้ในอนาคต นอกจากนี้ควรติดตามผลการนำความรู้ไปใช้งานจริง โดยการประเมินผลจะทำให้ผู้สอนทราบว่า การจัดฝึกทักษะทางด้านอาชีพนั้น ประสบผลสำเร็จหรือไม่ เกิดข้อผิดพลาดตรงจุดไหน ต้องแก้ไขอะไร มีข้อบกพร่องอะไรควรปรับปรุง หรือพัฒนาให้ดีขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

4) ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย

การใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย เป็นการวัดผลประเมินผลอย่างรอบด้าน ผู้สอนควรสร้างเครื่องมือวัดผลให้ชัดเจนครอบคลุมด้านอาชีพโดยเฉพาะการวัดทักษะการปฏิบัติให้สอดคล้องกับทักษะการทำงานจริง รวมทั้งเครื่องมือในการวัดผลด้านความรู้ เจตคติควบคู่ไปด้วย โดยกำหนดเครื่องมือในการประเมินให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมิน เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบบันทึกผลการปฏิบัติ แบบบันทึกการตรวจผลงาน แฟ้มสะสมงานที่ต้องเก็บไว้อย่างเป็นระบบ เป็นต้น ให้ความสำคัญต่อการประเมินสำหรับผู้ประเมินประกอบด้วย ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ประเมินผู้สอน และให้ผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียนด้วย ในส่วนของการวัดความถนัดทางวิชาชีพ อาจใช้เครื่องมือที่ผู้อื่นสร้างขึ้นอยู่แล้วมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา เพื่อลดภาระการประเมินที่ซ้ำซ้อนควรมีการบูรณาการร่วมกับครูแนะแนวเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบค้นพบตนเอง แบบวัดความถนัดทางวิชาชีพ แบบทดสอบความพร้อมทางอาชีพ แบบทดสอบความสนใจด้านอาชีพ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดได้เร็วขึ้น โดยประเมินในรายวิชาแนะแนว

ตารางที่ 4-50 การวิเคราะห์ สังเคราะห์เพื่อพัฒนา (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (ฉบับที่ 1) ด้านการแนะแนว

ขั้นตอนที่ 1 การมุ่งมั่นกับปัญหาที่สำคัญ	ขั้นตอนที่ 2 การค้นหาหลักการใหม่
<p>จากการเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ พบว่า ปัญหาที่สำคัญ การแนะแนว คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนในเรื่องต่อไปนี้ ยังไม่ได้รับความสำคัญ กล่าวคือ <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชั้นความตระหนักในงานอาชีพ: การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต 1.2 ชั้นการสำรวจโลกของงานอาชีพ: การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ 1.3 ชั้นการสัมผัสงานอาชีพ: การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือ 	<p>จากการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ พบว่า หลักการใหม่ ด้านการแนะแนว คือ</p> <p>กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สรุปลงเป็น 2 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) พัฒนารูปแบบเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาเครือข่ายสัมพันธ์ของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระบบแนะแนวอาชีพ การฝึกประสบการณ์ของผู้เรียน และให้ความรู้โลกของอาชีพแก่ผู้เรียน นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ แนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ (แผนการยุติการศึกษา) และ 2) จัดตั้งเครือข่ายการศึกษาอาชีพระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาด้านอาชีพใน</p>

<p>ประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และ ความรู้ที่เรียนมา</p> <p>1.4 ชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ: ออกแบบการจัดการ เรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถาน ประกอบการต้องการ</p> <p>2. ควรการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายใน การปฏิบัติ เน้นการฝึกอาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning</p> <p>3. ครูแนะแนวควรให้ข้อมูลด้านการศึกษา ให้คำปรึกษา ทางด้านอาชีพ และจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลาย รูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจ</p> <p>4. ควรมุ่งเน้นการทำแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อค้นหาความ ถนัดและความสนใจของผู้เรียน</p> <p>5. ควรบูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และ ปลุกฝังเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพผ่านกิจกรรมการ เรียนรู้</p> <p>6. ควรชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นคุณค่า ความสำคัญของตนเอง และรายวิชาที่เรียน สร้างแรงจูงใจและแรงบันดาลใจ ให้กับผู้เรียน</p>	<p>จังหวัดให้เป็นรูปธรรม</p> <p>แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อ อาชีพ สรุปลงเป็น 4 แนวทาง ดังนี้ 1) พัฒนาระบบ การแนะแนวอาชีพในสถานศึกษา ส่งเสริมกิจกรรม ด้านแนะแนวอาชีพและแนะแนวการศึกษา การฝึก ประสบการณ์ของผู้เรียน และให้ความรู้โลกของ อาชีพแก่ผู้เรียน นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็น ระบบ 2) ส่งเสริมสนับสนุนสถานประกอบการให้ แรงงานที่จบ ม.3 หรือต่ำกว่า ม.3 มีโอกาสเรียนต่อ ปวช./ ปวส. เพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ 3) จัดตั้ง เครือข่ายการศึกษาอาชีพระดับจังหวัด หรือศูนย์ เครือข่ายการพัฒนาทักษะวิชาชีพกระจายให้ ครอบคลุมพื้นที่ในจังหวัด และ 4) จัดหาบริการ การกองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาในสาขาที่ขาดแคลนเพื่อ ช่วยเหลือผู้เรียนที่ต้องการศึกษาในสาขาหลักสูตรที่ ตลาดแรงงานต้องการ</p>
<p>ขั้นตอนที่ 3</p> <p>การออกแบบนวัตกรรมการบริหาร</p>	
<p>เมื่อวิเคราะห์ขั้นตอนที่ 1 และ 2 แล้วพบว่า สามารถนำมาออกแบบนวัตกรรมการบริหารด้านการแนะแนว ได้เป็น แนะแนวอาชีพ (Career Guidance) โดยมีครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนใน หลายรูปแบบ พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) และจัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน มีรายละเอียด ดังนี้</p> <p>1) ครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ</p> <p>ครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทาง ในการตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นหรือการเข้าสู่ระบบของงานในอนาคต เพื่อเป็น การเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาด้านอาชีพของผู้เรียนโดยเริ่มต้นได้ตั้งแต่ชั้นระดับ ประถมศึกษา โดยเน้นย้ำการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงาน</p>	

อาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ โดยจัดการเรียนการสอนที่มีรูปแบบหลากหลายในการปฏิบัติ เน้นการฝึกอาชีพในรูปแบบ Active play Active Learning จัดบริการให้ข้อมูลด้านการศึกษา การให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ และการฝึกงานในสถานประกอบการจริง ให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจศึกษาต่อหรือทำงาน จัดสรรโควตาและทุนการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาให้กับผู้เรียนที่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพมากขึ้นในกรณีที่ผู้เรียนไม่ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แทนการยุติการศึกษา หรือประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อรับผู้เรียนเข้าทำงานหรือฝึกประสบการณ์ทางด้านอาชีพเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ มีประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพและมีพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า

2) พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement)

ผู้บริหารชี้แจงให้ครูแนะแนวพัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) ให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ทางอาชีพที่แท้จริง ส่งเสริมกิจกรรมด้านการแนะแนวอาชีพ การฝึกประสบการณ์ของผู้เรียน และให้ความรู้โลกของอาชีพแก่ผู้เรียน นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ สามารถแนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ (แทนการยุติการศึกษา) ในระดับชั้นประถมศึกษา ออกแบบระบบการแนะแนวด้านอาชีพให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต ส่งเสริมการค้นหาคความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น (Passion) และความสนใจ (Interest) ให้ผู้เรียนสัมภาษณ์ครอบครัวส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชนโดยรอบโรงเรียนในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ต่อมาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ออกแบบระบบการแนะแนวด้านอาชีพให้ผู้เรียนมีการศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ และการสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียนทดสอบเพื่อค้นหาคความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสัมภาษณ์ครอบครัวเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและประวัติการทำงานของพวกเขา แนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพ กำหนดเส้นทางอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ (แทนการยุติการศึกษา) ให้ข้อมูลด้านการศึกษา

ประสานงานสถานประกอบการในการฝึกงาน และให้ผู้เรียนที่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีโอกาสเรียนต่อในสายอาชีพต่อไปกรณีที่ผู้เรียนไม่ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายออกแบบระบบการแนะแนวด้านอาชีพให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียนทดสอบเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ ให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ และจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางการตัดสินใจมุ่งเน้นการทำแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อค้นหาความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อ และความรู้ที่เรียนมา แนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยต่อไป บริการให้คำปรึกษาและชี้แนะตำแหน่งการทำงานที่ช่วยให้ผู้เรียนทราบทางเลือกในการศึกษาต่อและในการทำงานเมื่ออยู่นอกโรงเรียน แนะนำทางเลือกเพิ่มเติม จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนคำนึงถึงการตัดสินใจเลือกในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไรต่ออนาคตของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถระบุและวางแผนเส้นทางสำหรับอาชีพในอนาคตได้ต่อไป

3) จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน

จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดได้เร็วขึ้น แต่ไม่มุ่งเน้นการสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจัดทำรายงานการสำรวจการวางแผนอนาคตในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ประชาสัมพันธ์ช่องทางในการสำรวจความถนัดและความสนใจ จุดเด่นจุดด้อยของตนเองให้กับผู้เรียน เช่น แบบทดสอบความถนัด แบบสำรวจความสนใจ แบบวัดบุคลิกภาพเพื่อการเรียนและการเลือกอาชีพ แบบวัดแนวความถนัดด้านอาชีพ แบบทดสอบความพร้อมทางอาชีพ แบบทดสอบระดับสติปัญญา (IQ) แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แบบทดสอบทักษะด้านภาษาอังกฤษ แบบทดสอบศักยภาพต่าง ๆ การประมวลผลการทดสอบในระบบออนไลน์แก่ผู้เรียน บันทึกการวางแผนอาชีพ (Career Planning) เพิ่มประวัติของเด็ก ระเบียบสะสม เป็นต้น ซึ่งเป็นกระบวนการช่วยให้ผู้รับการแนะแนวรู้จักตนเอง ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความถนัดของผู้เรียน ผู้สอนอาจพัฒนาขึ้นเองหรือใช้ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นได้ เช่น กระดาษวงแรงงานโดยกรมการจัดหางาน เป็นต้น

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น คือ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) มีลักษณะและรายละเอียด ดังนี้

4.3 (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1

การพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น คือ นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ประกอบด้วย 1) ชื่อนวัตกรรม 2) ความสำคัญและความเป็นมาของนวัตกรรม 3) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม 4) ลักษณะสำคัญของนวัตกรรม และ 5) วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้ ในที่นี้จะกล่าวถึงลักษณะและรายละเอียดที่สำคัญดังนี้

ชื่อนวัตกรรม : นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR)

วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม : เพื่อพลิกโฉมการบริหารที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า

ลักษณะสำคัญของนวัตกรรม มีดังนี้

4.1 พัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบทโลกอนาคต (Career Curriculum in Context) คือ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพที่หลากหลายตามบริบทโลกอนาคต กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ และกำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง

4.2 จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning) คือ จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงาน จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning)

4.3 ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) คือ ประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียน เพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย

4.4 แนะนำอาชีพ (Career Guidance) คือ ครูแนะแนวเป็นผู้ประสานงานหลักกับเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) และจัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ซึ่งเน้นการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน เป็นการพัฒนาระบบการของนวัตกรรมการบริหารวิชาการในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้แบบ Innovation

Network ต้องอาศัยความร่วมมือจากการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Network Building and Participatory) ในการร่วมวางแผนและจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้กับผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรูปแบบการสร้างความร่วมมือเพื่อให้เกิดมูลค่า หรือสร้างคุณค่าใหม่ ๆ โดยการทำงานร่วมหรือสร้างเครือข่ายกับคนอื่น ๆ Innovation Network ซึ่งเป็น 1 ใน 10 รูปแบบนวัตกรรมของ Larry Keeley เป็นเครือข่ายและเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมที่ไม่ใช่เพียงการตอบโจทย์เชิงเดี่ยวแต่เป็นการตอบโจทย์การสรรค์สร้างนวัตกรรมแบบบูรณาการที่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงแต่ละจุดของนวัตกรรม ทั้งจุดที่เป็นระดับปัจเจกและจุดองค์กรที่มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จัดเป็นความใหม่ในระดับองค์กร ที่ทำให้เครือข่ายได้รับการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดเข็มทิศหรือกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ชัดเจนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและเครือข่าย ได้แก่ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สถาบันอาชีวศึกษา สถานประกอบการ ชุมชนและผู้ปกครอง

2) เปลี่ยนวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของสถานศึกษาที่หลากหลายตามบริบทของสถานศึกษา

3) ปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4) ปรับตัวชี้วัด KPI ที่เน้นการวัดผลระยะสั้นก่อนในระยะเริ่มต้น และพัฒนาระบบการกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

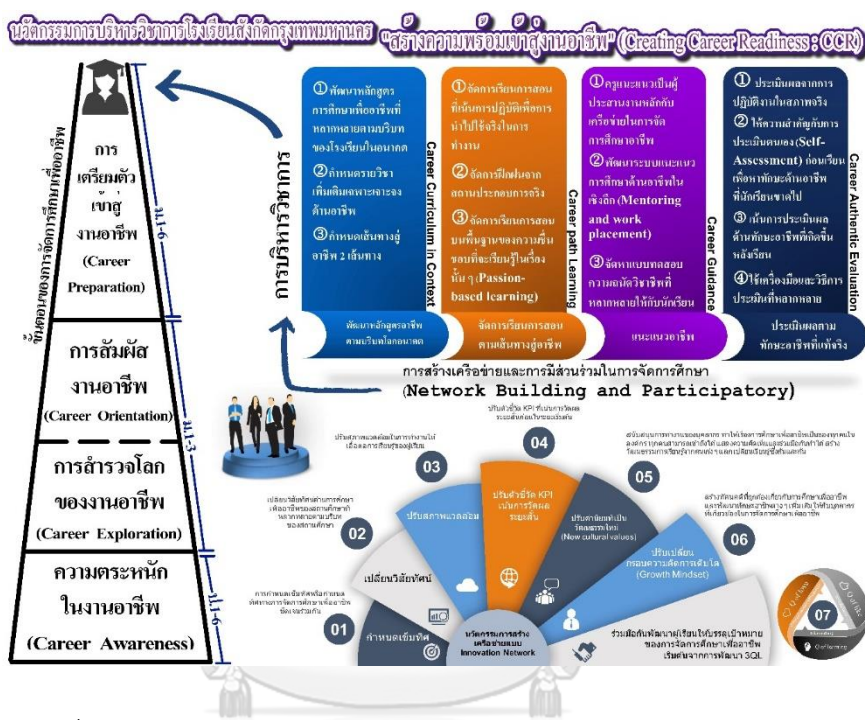
5) ปรับค่านิยมที่เป็นวัฒนธรรมใหม่ (New cultural values) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการทำงานของบุคลากร ทำให้เรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นของทุกคนในองค์กร ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แสดงความคิดเห็นและร่วมมือกันทำได้ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้จากคนเก่ง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

6) ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดการเติบโต (Growth Mindset) ของบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สร้างทัศนคติที่ถูกต้อง และพัฒนาผู้สอนให้มีทักษะต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องการประกอบอาชีพ ซึ่งทักษะเป็นสิ่งที่พัฒนาได้

7) ร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ปรับกระบวนการทางความคิด สร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ส่งเสริมจินตนาการ ความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ พัฒนาทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพ ซึ่งทักษะเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้จากคนเก่ง ๆ โดยการเริ่มต้นจากการพัฒนาระดับความสามารถพื้นฐาน (Quotient) 3QL ดังนี้ 1) Q of love คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนทำทุกอย่างด้วยความรักและตั้งใจ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างงานที่เครื่องจักรไม่สามารถทดแทนได้ ให้ผู้เรียนมีความสุขใน

การใช้ชีวิต สุขในการเรียน และสุขในการทำงาน 2) Q of like คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่ชอบ จัดรวมกลุ่มคนที่มีความชอบในสิ่งเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันพัฒนาทักษะ และ 3) Q of learning คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้รักในการเรียนรู้ และมีความตระหนักว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า และให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากมาย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีในการเข้าถึงสื่อออนไลน์

สรุปเป็นแผนภาพนวัตกรรม ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 5 แสดง (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ฉบับที่ 1

4.4 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 โดยผู้ทรงคุณวุฒิรายบุคคล

ผู้วิจัยนำ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา (Stakeholder) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้รายบุคคล

ตารางที่ 4-51 สถานภาพของผู้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรม
การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1

กลุ่มที่	ข้อมูลพื้นฐาน/สถานภาพ	รวม	
		จำนวน	ร้อยละ
1	ผู้ทรงชั้นคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านนวัตกรรม	4	20.00
2	ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้าน บริหารการศึกษา	6	30.00
3	ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้าน การศึกษาเพื่ออาชีพ	2	10.00
4	ศึกษานิเทศก์กรุงเทพมหานคร	1	5.00
5	ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร	4	20.00
6	ครูแนะแนว	3	15.00
	รวม	20	100.00

จากตารางที่ 4-51 พบว่า สถานภาพของผู้ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 มีจำนวน 20 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านบริหารศึกษามากที่สุด จำนวน 6 คน รองลงมาคือ ผู้ทรงชั้นคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านนวัตกรรมจำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 4 คน ครูแนะแนวจำนวน 3 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ จำนวน 2 คน และศึกษานิเทศก์กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 พบว่า ภาพรวมของนวัตกรรมการบริหารเป็นแนวคิดที่น่าสนใจหากนำไปใช้จริง น่าจะเป็นประโยชน์กับผู้เรียนในยุคนี้ ซึ่งนวัตกรรมมีความเหมาะสม วัตถุประสงค์ควรเพิ่มการบริหารวิชาการเข้าไป ความสำคัญและความเป็นมาของนวัตกรรมควรเพิ่มเติมรายละเอียดการบริหารงานวิชาการและการสร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น มีข้อเสนอแนะให้โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครดำเนินการส่งเสริม

ทางด้านอาชีพให้ต่อเนื่อง และวัสดุอุปกรณ์ตำรายาวิชาชีพควรเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน ในด้านการจัดการเรียนการสอนควรเน้นการปฏิบัติจริง วัสดุการฝึกเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน และถ้าเป็นสายสามัญการฝึกจากสถานประกอบการจริงเป็นไปได้ยาก อาจจะเพิ่มทางเลือกเป็นการสร้างสถานการณ์จำลองในสถานศึกษา สถานศึกษาจำเป็นต้องหาเครือข่ายที่หลากหลายมาสนับสนุนและควรทำอย่างเป็นระบบ และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ (collaboration processing) ในส่วนของแผนภาพโดยรวมดี แต่ควรปรับให้มีการเชื่อมโยงและชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 4-52 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1

(ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness: CCR)	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1) พัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบท (Career Curriculum in Context)	4.500	1.000	มากที่สุด	4.250	0.957	มาก
2) จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning)	4.750	0.500	มากที่สุด	4.750	0.500	มากที่สุด
3) ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation)	4.500	0.577	มากที่สุด	4.750	0.500	มากที่สุด
4) แนะนำเพื่ออาชีพ (Career Guidance)	4.000	0.816	มาก	4.250	0.957	มาก
5) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Network Building and Participatory)	4.250	0.957	มาก	4.000	0.816	มาก
นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR)						
ด้านการพัฒนาหลักสูตร						
พัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบท (Career Curriculum in Context)						
1. พัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพที่หลากหลายตามบริบทโลกอนาคต	4.750	0.500	มากที่สุด	4.500	1.00	มากที่สุด
2. กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ	4.750	0.500	มากที่สุด	4.000	1.155	มาก

3. กำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง	4.250	0.957	มาก	4.000	1.155	มาก
ด้านการจัดการเรียนการสอน						
จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning)						
1. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงาน	4.000	1.155	มาก	4.000	1.155	มาก
2. จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง	4.000	1.155	มาก	4.000	1.155	มาก
3. จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning)	4.000	1.155	มาก	4.000	1.155	มาก
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน						
ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation)						
1. ประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง	4.000	1.155	มาก	4.500	0.577	มากที่สุด
2. ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป	4.000	1.155	มาก	4.500	0.577	มากที่สุด
3. เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน	4.000	1.155	มาก	4.500	0.577	มากที่สุด
4. ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย	4.000	1.155	มาก	4.500	0.577	มากที่สุด
ด้านการแนะแนว						
แนะแนวอาชีพ (Career Guidance)						
1. เป็นผู้ประสานงานหลักกับเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ	4.500	1.000	มากที่สุด	4.500	1.000	มากที่สุด
2. พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement)	4.500	1.000	มากที่สุด	4.500	1.000	มากที่สุด
3. จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน	4.500	1.000	มากที่สุด	4.500	1.000	มากที่สุด

การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Network Building and Participatory)						
ใช้ในการร่วมวางแผนและจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้กับผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร มี 7 ขั้นตอน ดังนี้						
1) กำหนดเข็มทิศหรือกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ชัดเจนร่วมกัน	4.500	1.000	มากที่สุด	4.500	1.000	มากที่สุด
2) เปลี่ยนวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของสถานศึกษาที่หลากหลายตามบริบทของสถานศึกษา	4.250	0.957	มาก	4.250	0.957	มาก
3) ปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.500	1.000	มากที่สุด	4.500	1.000	มากที่สุด
4) ปรับตัวชี้วัด KPI ที่เน้นการวัดผลระยะสั้นก่อนในระยะเริ่มต้น	4.500	1.000	มากที่สุด	4.250	0.957	มาก
5) ปรับค่านิยมที่เป็นวัฒนธรรมใหม่ (New cultural values) ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนการทำงานของบุคลากร ทำให้เรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นของทุกคนในองค์กร ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แสดงความคิดเห็นและร่วมมือกันทำได้ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้จากคนเก่ง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน	4.500	1.000	มากที่สุด	4.500	1.000	มาก
6) ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดการเติบโต (Growth Mindset) ของบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สร้างทัศนคติที่ถูกต้อง และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้เพิ่มเติม เรื่องการประกอบอาชีพ ซึ่งทักษะเป็นสิ่งที่พัฒนาได้	4.750	0.500	มากที่สุด	4.250	0.957	มาก
7) ร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ปรับกระบวนการทางความคิด สร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ส่งเสริม	4.500	1.000	มากที่สุด	5.000	0.000	มากที่สุด

จินตนาการ ความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ โดยการเริ่มต้นจากการพัฒนาระดับความสามารถพื้นฐาน (Quotient) 3QL ดังนี้						
7.1) Q of love คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนทำทุกอย่างด้วยความรักและตั้งใจ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างงานที่เครื่องจักรไม่สามารถทดแทนได้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการใช้ชีวิต สุขในการเรียน และสุขในการทำงาน	4.000	1.155	มาก	4.500	1.000	มากที่สุด
7.2) Q of like คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่ชอบ จัดรวมกลุ่มคนที่มีความชอบในสิ่งเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันพัฒนาทักษะ	4.000	1.155	มาก	4.500	1.000	มากที่สุด
7.3) Q of learning คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้รักในการเรียนรู้ และมีความตระหนักว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า และให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากมาย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีในการเข้าถึงสื่อออนไลน์	5.000	0.000	มากที่สุด	5.000	0.000	มากที่สุด
รวม	4.348	0.916	มาก	4.402	0.846	มาก

จากตารางที่ 4-52 พบว่า ผลการประเมินร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 1 โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเหมาะสมของนวัตกรรม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.348$, S.D.= 0.916) และด้านความเป็นไปได้ของนวัตกรรม อยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.402$, S.D.= 0.846) เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบท (Career Curriculum in Context) มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.250$, S.D.= 0.957) จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning) มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.750$, S.D.= 0.500) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.750$, S.D.= 0.500) ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 0.577) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.750$, S.D.= 0.500) และแนะแนวเพื่ออาชีพ (Career Guidance) มีความ

เหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 0.816) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.250$, S.D.= 0.957) การสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Network Building and Participatory) มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.250$, S.D.= 0.957) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 0.816)

ในรายด้านการพัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบท (Career Curriculum in Context) พบว่าพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพที่หลากหลายตามบริบทโลกอนาคตมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.750$, S.D.=0.500) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.00) กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.750$, S.D.=0.500) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และกำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทางมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.250$, S.D.= 0.957) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155)

ในรายด้านจัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning) พบว่าจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อนำไปใช้จริงในการทำงานมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริงมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155)

ในรายด้านประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) พบว่าประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริงมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 0.577) ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไปมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 0.577) เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 0.577) และใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลายมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 0.577)

ในรายด้านแนะแนวเพื่ออาชีพ (Career Guidance) พบว่า การเป็นผู้ประสานงานหลักกับเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และระดับ

ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) พัฒนาระบบแนะแนว การศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และจัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพระยะสั้นที่หลากหลายให้กับผู้เรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000)

ในรายด้านการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Network Building and Participatory) พบว่า กำหนดเข้มทิศหรือกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ชัดเจน ร่วมกัน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับ ความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) เปลี่ยนวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของ สถานศึกษาที่หลากหลายตามบริบทของสถานศึกษา มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.250$, S.D.= 0.957) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มาก ($\bar{x} = 4.250$, S.D.= 0.957) ปรับ สภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) ปรับตัวชี้วัด KPI ที่เน้นการวัดผลระยะสั้นก่อนในระยะเริ่มต้น มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.250$, S.D.= 0.957) ปรับค่านิยมที่เป็นวัฒนธรรมใหม่ (New cultural values) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการ ทำงานของบุคลากร ทำให้เรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นของทุกคนในองค์กร ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แสดงความคิดเห็นและร่วมมือกันทำได้ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้จากคนเก่ง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยน ความรู้ซึ่งกันและกัน มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดการเติบโต (Growth Mindset) ของบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สร้างทัศนคติ ที่ถูกต้อง และพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องการ ประกอบอาชีพ ซึ่งทักษะเป็นสิ่งที่พัฒนาได้มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.750$, S.D.= 0.500) และ ระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.250$, S.D.= 0.957) ร่วมมือกันพัฒนา ผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ปรับกระบวนการทางความคิด สร้างทัศนคติ ที่ถูกต้อง ส่งเสริมจินตนาการ ความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ โดยการเริ่มต้นจากการพัฒนา ระดับความสามารถพื้นฐาน (Quotient) 3QL มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) และ ระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 5.000$, S.D.= 0.000) มีลักษณะดังนี้ Q of love คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนทำทุกอย่างด้วยความรักและตั้งใจ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างงาน ที่เครื่องจักรไม่สามารถทดแทนได้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการใช้ชีวิต สุขในการเรียน และสุขในการ

ทำงาน มีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) Q of like คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่ชอบ จัดรวมกลุ่มคนที่มีความชอบในสิ่งเดียวกันไว้ด้วยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันพัฒนาทักษะมีความเหมาะสมมาก ($\bar{x} = 4.000$, S.D.= 1.155) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 4.500$, S.D.= 1.000) Q of learning คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้รักในการเรียนรู้ และมีความตระหนักว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า และให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากมาย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีในการเข้าถึงสื่อออนไลน์ มีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{x} = 5.000$, S.D.= 0.000) และระดับความเป็นไปได้ อยู่ในระดับความเป็นไปได้มากที่สุด ($\bar{x} = 5.000$, S.D.= 0.000)

4.5 (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2

(ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2 มีการปรับเพิ่ม 2 ส่วนที่สำคัญ คือ วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม เพื่อพลิกโฉมการบริหารวิชาการที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า และแผนภาพนวัตกรรม ดังนี้

แผนภาพที่ 6 แสดง (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ”

(Creating Career Readiness : CCR) ฉบับที่ 2

4.6 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากการประชุมกลุ่ม

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ(ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2 และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้หลังจากสิ้นสุดการสนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านนวัตกรรมการบริหาร จำนวน 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ จำนวน 3 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ จำนวน 5 ท่าน รวมจำนวน 10 คน

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับที่ 2 มีความเห็นสอดคล้องว่า นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) โดยภาพรวมมีความเหมาะสมดีแล้ว มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้ ในส่วนของแผนภาพควรปรับให้กรอบเครือข่ายการเรียนรู้ออกมาล้อมรอบการบริหารวิชาการ ควรเน้นการสร้างใจให้ครู และการพัฒนาครูมาจัดการเรียนการสอนการศึกษาเพื่ออาชีพให้มากขึ้น เพิ่มหลักการและเหตุผล ให้เพิ่มทิศทางภาพของนายจ้าง บรรยายให้เห็นถึงโลกที่เปลี่ยนจึงทำให้การศึกษาเพื่ออาชีพมีความสำคัญ เพิ่มมุมมองการศึกษาเพื่ออาชีพโดยศึกษากรอบแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพของสิงคโปร์ ให้ความสำคัญเพิ่มเติมกับคำว่า ความชอบ (Passion) และ แรงจูงใจ หรือแรงกระตุ้น (Motivation) ในส่วนของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานครในรูปแบบของทวิศึกษาที่เรียนกับสถาบันอาชีวศึกษาไม่ค่อยเห็นผลที่แท้จริง แต่ถ้ายิ่งเรียนเพิ่มเติมกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครทางผู้บริหารสถานศึกษามีความเห็นว่าประสบความสำเร็จมากกว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน และสิ่งที่ควรตระหนักคือ ความชอบความสนใจในงานอาชีพของผู้เรียนอาจจะไม่สอดคล้องกับความถนัด

หลังจากนั้นจึงนำมาพัฒนาเป็นนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพฉบับสมบูรณ์ ได้ดังนี้

4.7 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ฉบับสมบูรณ์

1) **ชื่อนวัตกรรม** “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR)

2) **ความสำคัญและความเป็นมาของนวัตกรรม**

การคาดการณ์ของ World Economic Forum ในเรื่อง “Empowering Youth” ว่าในอีก 10 ปีข้างหน้า ประชากรเยาวชนจำนวนประมาณ 1.2 พันล้านคนจะเข้าสู่โลกของตลาดแรงงาน ซึ่งจำเป็นต้องเร่งสร้างโอกาสและเตรียมเยาวชนให้มีความพร้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับระบบ การศึกษาและการเสริมพลังการเรียนรู้ให้กับเยาวชน เพื่อสร้างทักษะการทำงานตลอดจนทัศนคติต่อการเห็นคุณภาพการทำงานในโลกตลาดแรงงานยุคใหม่ ดังนั้นวงการศึกษาคควรมุ่งสู่การเคลื่อนไหว และผลักดันเร่งการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา ในปัจจุบันทักษะชีวิตและโลกการมีงานทำถือเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาการศึกษายุคใหม่ที่หลายประเทศหันมาให้ความสำคัญ รวมทั้งเป็นอีกหนึ่งทักษะหลักของผู้เรียนที่ควรมีในศตวรรษที่ 21 (The Partnership for 21st Century Skills) (จุฬา

กรรม มาเสถียรวงศ์, 2557) เป้าหมายการศึกษาโลกที่ทุกประเทศสมาชิกทั่วโลกต้องบรรลุภายในปี 2573 โดยการส่งเสริมความรู้และทักษะอาชีพ และการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน ถือเป็นสองเป้าหมายของการจัดการศึกษาโลกที่สำคัญจากจำนวนเป้าหมายทั้งหมดเจ็ดด้าน เป้าหมายของการจัดการศึกษาจึงไม่ใช่ “เรียนเพื่อรู้วิชา” อีกต่อไป แต่ต้องตอบโจทย์ “การมีอาชีพ” และเพื่อการพัฒนาคนให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน (อินวีริตา วงศ์ประสงค์, 2558; พัฒนพงษ์ สุขมะดัน, 2558) และในการจัดการศึกษาไม่ว่ารูปแบบใดย่อมมีจุดหมายปลายทางเดียวกันคือ ต้องการให้ผู้เรียนมีอาชีพ และประกอบอาชีพอย่างมีความสุขจึงเกิดเป็นการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) มีจุดมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ตามเป้าหมายด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมือง ด้านสังคม ตลอดจนปัจเจกบุคคล หรือปัจจัยของแต่ละบุคคล ในการประกอบอาชีพของตนเอง

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) จึงเป็นนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ที่จัดการศึกษาตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ซึ่งให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการเป็นหลัก อันประกอบด้วย ด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การเรียน และการแนะแนว โดยนวัตกรรมการบริหารนี้มาจากแนวคิดการพัฒนานวัตกรรมของ Hamel (Hamel, 2006) ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้านที่สำคัญ คือ

1. ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร โดยการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันทิ้งประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน เพื่อระบุปัญหาที่สำคัญของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

2. การค้นหาหลักการใหม่ โดยการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ

3. ออกแบบการบริหารใหม่ ออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

4. การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้ ตรวจสอบประเมินและแก้ไข นวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่ทิ้งประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อทราบถึงสถานการณ์และปัญหาในปัจจุบัน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร รวมจำนวน 209 โรงเรียน และใช้

แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย จากผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในส่วนของค่าความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพจำแนกตามการบริหารวิชาการในภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็นในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านของการบริหารวิชาการพบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมา คือ ด้านการแนะแนว ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพ ชั้นที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเหมือนกันทั้ง 4 ด้านของการบริหารวิชาการ คือ การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการใหม่ จากการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ 10 จังหวัด จำแนกตามการบริหารวิชาการ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการออกแบบนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ขึ้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการศึกษาเพื่ออาชีพโดยเฉพาะการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีการเตรียมตัวผู้เรียนเข้าสู่งานอาชีพเป็นสิ่งสำคัญสำหรับระบบการศึกษาที่สถานศึกษาควรให้ความสำคัญมากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารวิชาการโรงเรียนซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหาร ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องช่วยกันพัฒนาผู้เรียนเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตในสังคมต่อไปได้หลังจากจบการศึกษาภาคบังคับหรือจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นนวัตกรรม “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) นี้ จะส่งเสริมให้การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครด้านการศึกษาเพื่ออาชีพมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและช่วยกำหนดทิศทางการศึกษาด้านอาชีพของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับสากลต่อไป

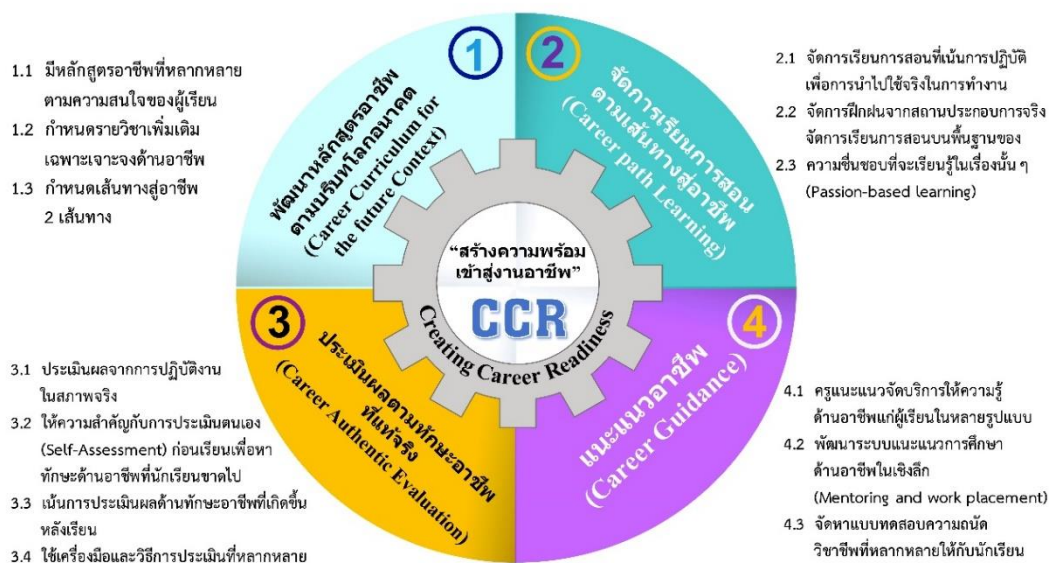
3) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

เพื่อพลิกโฉมผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า

4) ลักษณะสำคัญของนวัตกรรม

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
“สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness: CCR)

เพื่อพลิกโฉมผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า

แผนภาพที่ 7 นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพฉบับสมบูรณ์

4.1 พัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบทโลกอนาคต (Career Curriculum in Context) โดยมีหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ และกำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง มีรายละเอียด ดังนี้

1) มีหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน

ในการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพควรมีการออกแบบหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน เนื่องจากการสร้างผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพจึงเป็นเรื่องสำคัญ ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานควรได้รับการพัฒนาเจตคติ ทักษะ และความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอาชีพอย่างต่อเนื่อง มีการสำรวจและสัมผัสอาชีพที่หลากหลาย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเส้นทางอาชีพตามแรงบันดาลใจของผู้เรียนและสามารถตัดสินใจเข้าสู่อาชีพได้อย่างชาญฉลาดเมื่อสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นในหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพควรมีการบรรจุเนื้อหาอาชีพตามขั้นตอนของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ

การศึกษา อาจมีการปรับใช้หลักสูตรร่วมกันกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น โรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร มีหลักสูตรการสอนอาชีพมากกว่า 200 หลักสูตร ให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความต้องการ ทางโรงเรียนอาจมีการทำบันทึกข้อตกลงร่วมกัน (MOU) ในการใช้หลักสูตรอาชีพหรือจัดการเรียนการสอนร่วมกันและปรับวิธีการนับเวลาเรียนให้เหมาะสม ในการพัฒนาหลักสูตรในการจัดการศึกษา เพื่ออาชีพควรเริ่มตั้งแต่**ระดับชั้นประถมศึกษา** โดยออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในตัวเอง (Self Awareness) การจัดการตนเอง (Self-Management) และมีความตระหนักในงานอาชีพ (career awareness) ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพในปัจจุบันและอาชีพในอนาคต ตอบสนองความต้องการของชุมชนในท้องถิ่น พัฒนาความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนรู้และการประกอบอาชีพในอนาคต พัฒนาการอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น การสื่อสารภาษาไทยและภาษาอังกฤษพื้นฐาน ส่งเสริมทักษะความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการของผู้เรียน สร้างความอยากรู้อยากเห็นตามธรรมชาติให้เหมาะสมตามช่วงวัย พัฒนาศักยภาพเสริมสร้างแรงบันดาลใจของผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนระดับประถมศึกษาเรียนรู้กับชีวิตจริง สอดแทรกการเรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ ปลูกฝังการสร้างค่านิยมที่ดี สร้างทัศนคติที่ถูกต้องตั้งแต่ระดับตนเอง ระดับครอบครัวที่มีต่อการศึกษา และการประกอบอาชีพ และทำให้ผู้เรียนมีความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ ต่อมาใน**ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น** ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสบการณ์ด้านอาชีพที่หลากหลาย ต่อยอดการพัฒนาเรื่องการสำรวจโลกของงานอาชีพ การสัมผัสงานอาชีพที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน ประกอบการตัดสินใจ ผู้เรียนสามารถตรวจสอบความถนัดของตนเองโดยการสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการเรียนและการประกอบอาชีพเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา ทั้งนี้ควรมีการพิจารณาเนื้อหาในหลักสูตรให้ครอบคลุมความจำเป็นทั้งหมดที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ และ **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย** ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายคือ ผู้เรียนที่จะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาดังนั้นแนวทางการออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตได้อย่างมีคุณค่า มีความสามารถเฉพาะในการศึกษาต่อในระดับวิชาชีพชั้นสูงหรือระดับมหาวิทยาลัยต่อไป การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนในระดับชั้นนี้ ควรออกแบบหลักสูตรให้มีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน ดังนั้นจึงควรมีการออกแบบแผนการเรียนที่มีความหลากหลายมุ่งสู่อชีพในอนาคต เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้ตรงความต้องการและความสามารถของตนเอง จัดรวมกลุ่มผู้เรียนที่มีความสนใจด้านเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เน้นย้ำการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเข้าสู่งานอาชีพได้จากความ

สนใจ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของงานและแรงบันดาลใจของตนเอง เพื่อใช้กำหนดเส้นทางอาชีพ กำหนดเป้าหมาย วางแผนและลงมือทำตามขั้นตอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ สามารถหางานที่เหมาะสมกับตนและจัดการอาชีพของตนเองได้

2) กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ

ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรมีการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ โดยการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองหรือบูรณาการใช้หลักสูตรวิชาชีพร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้ โดยพิจารณารายวิชาเพิ่มเติมที่มีความเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพให้เหมาะสมกับผู้เรียน ในแต่ละระดับชั้นตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจ (Informal Choice) พิจารณาปรับลดเนื้อหาวิชาในรายวิชาพื้นฐานที่ไม่จำเป็น และเพิ่มรายวิชาเฉพาะด้านอาชีพ สัมผัสประสบการณ์ทางด้านอาชีพของผู้เรียนให้มากขึ้น รายวิชาที่ควรเพิ่มลงไปหลักสูตรสถานศึกษา เช่น วิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ วิชาส่งเสริมงานอาชีพทั่วไป และวิชาคอมพิวเตอร์สมัยใหม่ โลกาภิวัตน์ AI เน้นย้ำการพัฒนาเทคโนโลยีและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในบริบทโลกอนาคต โดยกำหนดในรายวิชาเพิ่มเติม ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น หรือจัดในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้นร่วมกับศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพและพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียนที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพควบคู่กันไป เนื่องจากทักษะต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นอาวุธติดตัวให้ผู้เรียนนำไปใช้ในการเลือกงานที่จะทำในอนาคต โดยให้ผู้สอนเป็นผู้ขับเคลื่อนหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ มุ่งเน้นการทำให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนมีความรักและความสุขในงานที่ทำ และคอยสนับสนุนแรงบันดาลใจในอาชีพของผู้เรียนทุกคน

3) กำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง เป็นรูปแบบการพิจารณาปรับเนื้อหาในหลักสูตรบนพื้นฐานเส้นทางสู่อาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาผู้เรียนมีทักษะทางด้านอาชีพ 100% แบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 2 เส้นทาง ดังนี้ **เส้นทางอาชีพที่ 1** มุ่งเน้นการเรียนในรายวิชาพื้นฐานเพื่อวางแผนการเรียนมุ่งสู่อาชีพหลักในอนาคต การกำหนดจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีสิ่งที่คุณเรียนควรเรียนรู้ในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาขึ้นไป โดยการเรียนรู้ทักษะพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อผู้เรียนและสามารถนำไปใช้ในการทำงาน ได้แก่ ความรู้พื้นฐานทางวิชาการ (Academic Knowledge) ความสามารถในการรู้หนังสือ (Literacy capability) ความเข้าใจด้านจริยธรรม (EU) ทักษะในการทำงาน (Employability Skills) โดยอัปเดตทักษะทางวิชาการ (Academic Skill) ให้ทันโลก เพิ่มความรู้ใหม่เชิงดิจิทัล (Digital) และความสามารถด้านสังคม (Soft Skill) ความสามารถทางด้านภาษาและเทคโนโลยี และความสามารถทางการคิดเชิงวิพากษ์และความคิดสร้างสรรค์ (Critical and Creative Thinking) **เส้นทางอาชีพที่ 2** มุ่งเน้นการเรียนเสริมในรายวิชาเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ จัดการเรียนรู้ในรูปแบบของรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมชุมนุมอาชีพ กิจกรรม

เพิ่มเติมด้านอาชีพ หรือการเรียนรู้ในหลักสูตรอาชีพระยะสั้นบูรณาการร่วมกับเครือข่ายต่าง ๆ ตามที่ผู้บริหารสถานศึกษากำหนด เพื่อให้ผู้เรียนวางแผนการเรียนและได้ฝึกทักษะในการประกอบอาชีพ เสริมให้ผู้เรียนมีการสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เป็นอาชีพเสริมในการหารายได้ระหว่างเรียนได้ โดยเริ่มกำหนดรูปแบบการเรียนเส้นทางอาชีพได้ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกทางการศึกษาให้กับผู้เรียนได้สำรวจความสนใจและความถนัดได้ฝึกทักษะอาชีพและมีโอกาสในการเรียนรู้โลกของงานมากขึ้น เรียนรู้ทักษะอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะความสามารถส่วนบุคคล (Personal) ทักษะอาชีพและทักษะเกี่ยวกับงาน (Career & Technical skill) ทักษะผู้ประกอบการผ่านองค์กรเพื่อสังคม (Social Enterprises) ซึ่งการวางแผนเส้นทางอาชีพ (Career Path) สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามความสนใจและแรงบันดาลใจของผู้เรียน

4.2 จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning) โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงาน จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) มีรายละเอียด ดังนี้

1) จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงาน

การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามหลักสูตรที่ออกแบบไว้ควรมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงานและจัดการการเรียนรู้ร่วมกันกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร สถาบันอาชีวศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน สถานประกอบการ ชุมชนและผู้ปกครอง ในภาพรวมของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ผู้สอนควรทำหน้าที่เป็นโค้ชในการจัดการเรียนการสอนโดยทำให้ผู้เรียนสามารถตอบคำถามเบื้องต้นจำนวน 3 ข้อคำถาม ดังนี้ 1) ฉันเป็นใคร (Who am I?) เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยทำให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษา 2) ฉันกำลังจะไปทิศทางไหน (Where am I going?) จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการทำในอนาคตที่ชัดเจนและทำให้ผู้เรียนสัมผัสกับการศึกษาและอาชีพที่หลากหลาย เรียนแล้วนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้อย่างไร โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 3) ฉันจะไปถึงที่นั้นได้อย่างไร (How do I get there?) จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนวางแผนและทบทวนการกำหนดเป้าหมายในชีวิตที่ชัดเจน และรู้วิธีดำเนินการทำให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ โดยเฉพาะในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระดับชั้นประถมศึกษา ควรมีการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการทำให้ผู้เรียนมีความตระหนักรู้ในตนเอง รู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเองตามขั้นตอนของการสร้างความตระหนักในงานอาชีพ ฝึกปฏิบัติเรียนรู้ผ่านการสำรวจโลกของงานอาชีพ อาชีพใน

ชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง อาชีพในปัจจุบันและอาชีพในอนาคต โดยเรียนรู้จากชีวิตจริง ฝึกฝน ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงาน ทักษะความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ ให้ผู้เรียนระบุความสนใจ (interest) และจุดแข็ง (Strength) ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล พัฒนาความรู้พื้นฐาน ส่งเสริม ทักษะความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ พัฒนาศักยภาพเสริมสร้างแรงบันดาลใจของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ ผู้เรียนทำในสิ่งที่รัก รักในสิ่งที่ทำและรู้ตัวเองเสมอว่าฉันทำอะไรได้ดี (Do What You Love, Love What You Do) เรียนรู้คุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ ปลูกฝังการสร้างค่านิยมที่ดี สร้าง ทักษะคติที่ถูกต้องตั้งแต่ระดับครอบครัวที่มีต่อการศึกษาและการประกอบอาชีพ ต่อมาใน **ระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น** เนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นนี้จะสำเร็จการศึกษาภาคบังคับและต้องมีการ ตัดสินใจที่สำคัญ คือการตัดสินใจว่าจะศึกษาต่อในสายสามัญหรือสายวิชาชีพ และศึกษาต่อใน แผนการเรียนใด หรือยุติการศึกษาแล้วเข้าสู่ระบบงาน การกำหนดเป้าหมายหรือสิ่งที่ต้องการทำใน อนาคตที่ชัดเจนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนและผู้สอนควรให้ความสำคัญ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้เรียนอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายความสำเร็จใน ชีวิตต่อไป ดังนั้นผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ด้านอาชีพที่หลากหลาย จัด กิจกรรมให้ผู้เรียนได้ค้นหาตนเองตามความถนัดและความสนใจให้ได้มากที่สุด ให้ผู้เรียนศึกษา โครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการ ปฏิบัติจริง มีการสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือ ประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา ทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวม และความต้องการของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควร ปรับเปลี่ยนทัศนคติผู้ปกครอง ผู้สอน และผู้เรียน เกี่ยวกับเรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพและการมีงานทำ มีการแลกเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะโรงเรียนฝึกอาชีพ กรุงเทพมหานคร จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ร่วมกัน จัดการเรียนรู้อาชีพให้ตรงกับความต้องการและความถนัด โดยให้ผู้เรียนตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ ฝึกปฏิบัติงานอาชีพในทุกระดับชั้น สามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง ดูแลตนเองและช่วยเหลือ ครอบครัวได้ เป็นการเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนสู่โลกของการทำงาน โดยผู้สอนต้องทำให้ ผู้เรียนรู้จักตนเองจากคำถามพื้นฐานจำนวน 3 ข้อ ดังนี้ 1) คุณค่าของตนเองคืออะไร 2) ความสนใจ ของตนเองคืออะไร และ 3) สิ่งใดที่ตนเองทำได้ดี ซึ่งเป็นการรู้จักตนเองในเบื้องต้นเพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการออกแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนได้สำรวจและสัมผัสงานอาชีพ และใช้ในการกำหนดเส้นทางอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองต่อไป และใน **ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลาย** มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตได้อย่างมี คุณค่า ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณสมบัติตรง ตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการจึงเป็นสิ่งสำคัญ ควรจัดการเรียนรู้โดยมุ่งเน้นการ

ปฏิบัติเพื่อนำไปใช้จริง มีการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน ฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริงโดยบูรณาการจัดการเรียนการสอนร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย เข้าสู่ระบบของงานอาชีพต่อไป เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนทุกคนมีทักษะวิชาชีพที่เชี่ยวชาญ และความรู้พื้นฐานตามแผนการเรียนที่ออกแบบไว้อย่างหลากหลายและมุ่งเน้นด้านอาชีพ สอนวิธีการนำความรู้ไปใช้ต่อยอด ทำให้ผู้เรียนก้าวล้ำทางความคิดผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ สร้างผู้ประกอบการรายใหม่ ส่งเสริมสนับสนุนกลยุทธ์สู่การเป็นผู้ประกอบการรายย่อยแก่ผู้จบการศึกษา ส่งเสริมกระบวนการตัดสินใจเข้าสู่งานอาชีพจากความสนใจ คุณลักษณะหรือคุณสมบัติของงาน และแรงบันดาลใจ เพื่อใช้กำหนดเส้นทางอาชีพ กำหนดเป้าหมาย วางแผนและลงมือทำตามขั้นตอนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ หางานที่เหมาะสมกับตนเอง โดยกำหนดให้ผู้เรียนได้ลงมือวางแผนการศึกษา (Education Plan) และจัดทำแผนที่เส้นทางอาชีพ (Zoning) ซึ่งในการพัฒนาอาชีพที่ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องมีปัจจัยสำคัญคือ การกำหนดเป้าหมายของอาชีพ (Career Goal) ตลอดจนมีการวางแผนทางด้านอาชีพ (Career Planning) เพื่อให้ดำเนินไปตามเส้นทางอาชีพ (Career Path) ที่วางทิศทางไปสู่เป้าหมายไว้

2) จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง

ในการจัดการเรียนการสอนเพื่ออาชีพโดยการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ทำให้ผู้เรียนมีความชำนาญและได้มีการสัมผัสโลกของการทำงานที่แท้จริง (Real world of work) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันมีทั้งสื่อเกี่ยวกับงานอาชีพต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์โดยการสอนให้เด็กรู้จักการเรียนรู้การเข้าถึงสื่อ หลังจากนั้นจึงจัดให้มีฝึกภาคปฏิบัติกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดการศึกษาร่วมกัน ซึ่งถือเป็นการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในเชิงบวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน เป็นการเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างในห้องเรียนกับโลกของการทำงาน ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในด้านอาชีพให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ตรง เป็นการเตรียมความพร้อมในการประกอบอาชีพในอนาคต รูปแบบการจัดการเรียนการสอนควรจัดในลักษณะของการฝึกอบรมแบบ COACH-TRAINING ในรายวิชาอาชีพต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้ผู้สอนและวิทยากรในเครือข่ายการเรียนรู้ทำหน้าที่เป็นโค้ชผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ เน้นการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่เดิมและเพิ่มเติมความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง เน้นการปฏิบัติและการนำเอาความรู้ไปใช้จริงในการทำงาน พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะด้านอาชีพในรูปแบบ Active Play Active Learning โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ทั้งนี้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่สำคัญคือการทำให้การศึกษเพื่ออาชีพเป็นเรื่องของทุกคนที่

ต้องร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียน ทำให้บทบาทของผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จักการเรียนรู้การเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นความรู้พื้นฐาน เพิ่มเติมทักษะอาชีพในรายวิชาต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในงานอาชีพให้เกิดกับผู้เรียน โดยการสอดแทรกความรู้เชิงบูรณาการแนวทางการศึกษาเพื่ออาชีพเข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่เกี่ยวข้องกับรายวิชาของตนเอง

3) จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning)

การบริหารจัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนสร้างแพสชัน (Passion) ให้เกิดกับผู้เรียน และใช้แพสชัน (Passion) นั้นเป็นพลังในการขับเคลื่อนการเรียนรู้ (Learning power) ของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนเองรัก ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถทำสิ่งนั้นได้ดีมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนจะเรียนรู้อย่างมีเป้าหมาย และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้กระทั่งประสบความสำเร็จในชีวิตและประสบความสำเร็จในด้านงานอาชีพ ดังนั้นการปรับเปลี่ยนกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) การปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อด้านอาชีพและการมีงานทำของผู้สอนและผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยการทำให้ผู้เรียนมีเป้าหมาย (Goals) ในชีวิตก่อนทุกครั้งเพื่อทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพที่ตนเองสนใจ เพื่อกำหนดเส้นทางการเรียนเพื่อนำไปสู่อาชีพนั้น ๆ ได้จริงในอนาคต เป็นเสมือนตัวเร่งในการไปสู่อาชีพมากยิ่งขึ้น มุ่งเน้นการสร้างค่านิยมที่ถูกต้องและเหมาะสมทั้งเกี่ยวกับตนเองและการทำงาน (Values) ค้นหาความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น (Passion) ความสนใจ (Interest) ความถนัด (Aptitude) และจุดแข็ง (Strength) ของผู้เรียนเพื่อสนับสนุนทางเลือกในอนาคต หลังจากนั้นให้พัฒนาทักษะ (Skills) และบุคลิกภาพ (Personality) ที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ สำคัญคือการทำให้ผู้เรียนมีความรักและความสุขในงานที่ทำ โดยบทบาทหลักของผู้สอนคือ ผู้คอยสนับสนุนแรงบันดาลใจ (aspirations) ในอาชีพของผู้เรียนทุกคน และช่วยกันทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตนเองและค้นพบตัวเองซึ่งกำหนดเส้นทางไปสู่อาชีพที่ประสบความสำเร็จต่อไปได้ในอนาคต

4.3 ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) โดยประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย มีรายละเอียด ดังนี้

1) ประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง

ผู้บริหารต้องบริหารในเชิงรุก เน้นการประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง สามารถนำผลการปฏิบัติไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ กล่าวคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานในสภาพจริงที่เน้น

ทักษะอาชีพต่าง ๆ สามารถประเมินได้จากการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมที่มอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติจะเป็นงานในสถานการณ์จริง หรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง โดยสถานศึกษาและเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ร่วมกันจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้กับผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ออกแบบการวัดผลประเมินผล การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ให้สอดคล้องกับความต้องการของบริบทเชิงพื้นที่ของกรุงเทพมหานครที่มีความแตกต่างกันไป สามารถพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลด้านอาชีพในรูปแบบออนไลน์และติดตามผลการประเมินอย่างต่อเนื่องทุกชั้นปี ใน **ระดับชั้นประถมศึกษา** จัดการศึกษาเพื่ออาชีพตามขั้นตอนของการสร้างความตระหนักเพื่ออาชีพนุ่งเน้นการวัดผลประเมินผลเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ การประเมินเรื่องคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ และการทำให้ผู้เรียนรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง โดยการกำหนดสถานการณ์จำลองเพื่อทดสอบคุณธรรมจริยธรรมในตัวผู้เรียน ต่อมาใน **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น** มุ่งเน้นการวัดผลประเมินผลทักษะอาชีพและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติจริง คู่มือลัพท์ที่แท้จริงที่ได้จากการปฏิบัติในรายวิชาอาชีพต่าง ๆ โดยประเมินผลร่วมกันกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมาจากแบบประเมินทักษะด้านอาชีพต่าง ๆ และแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) ส่งเสริมให้กรมแรงงานและศูนย์ฝึกอาชีพกรุงเทพมหานครช่วยกันติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากในระบบให้กลับเข้ามาในระบบการศึกษานอกระบบแทน ร่วมกันพัฒนาทักษะฝีมือและการจัดหาสถานที่ประกอบอาชีพให้กับผู้เรียนต่อไป และใน **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย** การวัดผลประเมินผลเพื่อยกระดับทักษะการทำงานในอาชีพนั้น ๆ เป็นการเพิ่มทักษะแรงงานที่มีคุณภาพ พัฒนาความสามารถในการเป็นผู้ประกอบการและการแข่งขันในระดับต่าง ๆ ออกแบบการวัดผลประเมินผลการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง ทั้งนี้การประเมินในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ควรกำหนดเกณฑ์ให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบอาชีพได้ 100 % ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้อย่างน้อย 2 ภาษา เน้นการวัดผลในเรื่องการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร และปรับลดเกณฑ์การทดสอบระดับชาติ ไม่ควรเน้นแค่นำผล RT NT และ O-NET มาตัดสินความรู้ความสามารถของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว เป็นการปรับเพื่อไม่ให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยการติวเพื่อสอบ และมุ่งเน้นแต่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ควรเพิ่มการติดตามผลการประเมินจากแฟ้มสะสมผลงานอย่างต่อเนื่อง (Portfolio) โดยเน้นการประเมินผลผลิตหรืองานที่ได้มากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกกับผู้เรียนตอนสมัครเรียนต่อหรือสมัครงานในอนาคต

2) ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป

การประเมินตนเองเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการวัดผลประเมินผลการเรียน ช่วยให้ผู้เรียนรู้พื้นฐานของตนเอง การให้ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเองก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป เป็นการประเมินก่อนจัดการเรียนการสอนเพื่อพิจารณาแยกแยะว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในเรื่องที่จะเรียนรู้มากน้อยเพียงใด มีทักษะใดที่ขาดไป มีพื้นฐานเพียงพอที่จะเรียนในหลักสูตรหรือไม่ ประเมินหาจุดแข็งและความสนใจของผู้เรียน เพื่อตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) ใช้เป็นข้อมูลให้ผู้สอนประเมินต่อว่าจะจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใด จัดกลุ่มผู้เรียนให้เหมาะสม และวางพื้นฐานความรู้ให้เพียงพอก่อนการเริ่มต้นฝึกอาชีพนั้น ๆ ต่อไป ในการประเมินผลทักษะอาชีพควรเริ่มต้นตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพและผู้สอนทุกคนที่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับงานอาชีพช่วยกันเป็นโค้ชในการแนะนำผู้เรียน จากการเขียนบันทึกแนะนำตนเองหาตนเองให้เจอ เพื่อวิเคราะห์หาทักษะที่ผู้เรียนยังขาดไป (Skills gap Analysis) วางแผนพัฒนาอาชีพ (Career Plan Development) จัดการเรียนการสอนอาชีพเพื่อนำไปสู่การประเมินผลหลังเรียนต่อไป เพิ่มแรงจูงใจให้กับผู้เรียนโดยการให้หน่วยงานที่ร่วมมือในการจัดการศึกษาหรือโรงเรียนออกไปประกาศนียบัตรรับรองทักษะการทำงาน เก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมผลงานเพื่อส่งต่อในระดับชั้นต่อไป เป็นการประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน

3) เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน

เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน และให้ใบประกาศนียบัตรการจบหลักสูตรอาชีพเพิ่มเติมเพื่อเป็นแรงจูงใจให้กับผู้เรียน คู่มือการประเมินหลังเรียนเปรียบเทียบกับก่อนเรียน และคู่มือสำเร็จของงาน เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนสามารถฝึกทักษะอาชีพได้จริง ประเมินทักษะจริงที่เกิดขึ้น เช่น เมื่อเรียนตัดผมผู้เรียนสามารถตัดผมได้จริง ซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับความถนัด สอดคล้องกับตลาดแรงงานในอนาคต สามารถต่อยอดในการประกอบอาชีพต่อไปได้ในอนาคต นอกจากนี้ควรติดตามผลการนำความรู้ไปใช้งานจริง โดยการประเมินผลจะทำให้ผู้สอนทราบว่าการจัดฝึกทักษะทางด้านอาชีพนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ เกิดข้อผิดพลาดตรงจุดไหน ต้องแก้ไขอะไร มีข้อบกพร่องอะไรควรปรับปรุง หรือพัฒนาให้ดีขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

4) ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย

การใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย เป็นการวัดผลประเมินผลอย่างรอบด้าน ผู้สอนควรสร้างเครื่องมือวัดผลให้ชัดเจนครอบคลุมด้านอาชีพโดยเฉพาะการวัดทักษะการปฏิบัติให้สอดคล้องกับทักษะการทำงานจริง รวมทั้งเครื่องมือในการวัดผลด้านความรู้ เจตคติควบคู่ไปด้วย โดยกำหนดเครื่องมือในการประเมินให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการประเมิน เช่น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบทดสอบ แบบบันทึกผลการปฏิบัติ แบบบันทึกการตรวจผลงาน แฟ้มสะสมงานที่ต้องเก็บไว้อย่างเป็นระบบ เป็นต้น ให้ความสำคัญต่อการประเมินสำหรับผู้ประเมิน ประกอบด้วย ให้ผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินเพื่อน ประเมินผู้สอน และให้ผู้สอน ผู้ปกครองหรือผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพมีส่วนร่วมในการประเมินผู้เรียนด้วย ในส่วนของการวัดความถนัดทางวิชาชีพ อาจใช้เครื่องมือที่ผู้อื่นสร้างขึ้นอยู่แล้วมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา เพื่อลดภาระการประเมินที่ซ้ำซ้อนควรมีการบูรณาการร่วมกับครูแนะแนวเพื่อให้ผู้เรียนได้ทำแบบทดสอบค้นพบตนเอง แบบวัดความถนัดทางวิชาชีพ แบบทดสอบความพร้อมทางอาชีพ แบบทดสอบความสนใจด้านอาชีพ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดได้เร็วขึ้น โดยประเมินในรายวิชาแนะแนว

4.4 แนะแนวอาชีพ (Career Guidance) โดยมีครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) และจัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน มีรายละเอียด ดังนี้

1) ครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ

ครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นหรือการเข้าสู่ระบบของงานในอนาคต เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาด้านอาชีพของผู้เรียนโดยเริ่มต้นได้ตั้งแต่ชั้นระดับประถมศึกษา โดยเน้นย้ำการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในอนาคต อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ โดยจัดการเรียนการสอนที่มีรูปแบบหลากหลายในการปฏิบัติ เน้นการฝึกอาชีพในรูปแบบ Active play Active Learning จัดบริการให้ข้อมูลด้านการศึกษา การให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ และการฝึกงานในสถานประกอบการจริง ให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลาย

รูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจศึกษาต่อหรือทำงาน จัดสรรโควตาและทุนการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาให้รับผู้เรียนที่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพมากขึ้นในกรณีที่ผู้เรียนไม่ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แทนการยุติการศึกษา หรือประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อรับผู้เรียนเข้าทำงานหรือฝึกประสบการณ์ทางด้านอาชีพเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ มีประสบการณ์ทางด้านวิชาชีพและมีพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า

2) พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement)

ผู้บริหารชี้แจงให้ครูแนะแนวพัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) ให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์ทางอาชีพที่แท้จริง ส่งเสริมกิจกรรมด้านการแนะแนวอาชีพ การฝึกประสบการณ์ของผู้เรียน และให้ความรู้โลกของอาชีพแก่ผู้เรียน นักศึกษา ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบ สามารถแนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ (แทนการยุติการศึกษา) ใน **ระดับชั้นประถมศึกษา** ออกแบบระบบการแนะแนวด้านอาชีพให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต ส่งเสริมการค้นหาความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้น (Passion) และความสนใจ (Interest) ให้ผู้เรียนสัมผัสครอบครัวส่งเสริมความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้านและชุมชนโดยรอบโรงเรียนในการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ต่อมาใน **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น** ออกแบบระบบการแนะแนวด้านอาชีพให้ผู้เรียนมีการศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่าง ๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ และการสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์และความรู้ที่เรียนมา จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียนทดสอบเพื่อค้นหาความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนสัมผัสครอบครัวเกี่ยวกับการเลือกอาชีพและประวัติการทำงานของพวกเขา แนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพ กำหนดเส้นทางอาชีพ และการศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายสายสามัญหรือสายอาชีพ (แทนการยุติการศึกษา) ให้ข้อมูลด้านการศึกษา ประสานงานสถานประกอบการในการฝึกงาน และให้ผู้เรียนที่จบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือต่ำกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีโอกาสเรียนต่อในสายอาชีพต่อไปกรณีที่นักเรียนไม่ศึกษาต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และใน **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย** ออกแบบระบบการแนะแนวด้านอาชีพให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียนทดสอบเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูล

ประสบการณ์ ให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ และจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจ มุ่งเน้นการทำแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อค้นหาความถนัดและความสนใจของผู้เรียน และสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อ และความรู้ที่เรียนมา แนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยต่อไป บริการให้คำปรึกษาและชี้แนะตำแหน่งการทำงานที่ช่วยให้ผู้เรียนทราบทางเลือกในการศึกษาต่อและในการทำงานเมื่ออยู่นอกโรงเรียน แนะนำทางเลือกเพิ่มเติม จัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนคำนึงถึงว่า การตัดสินใจเลือกในปัจจุบันจะส่งผลอย่างไรต่ออนาคตของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถระบุและวางแผนเส้นทางสำหรับอาชีพในอนาคตได้ต่อไป

3) จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน

จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นพบความถนัดได้เร็วขึ้น แต่ไม่มุ่งเน้นการสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจัดทำรายงานการสำรวจการวางแผนอนาคตในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน ประชาสัมพันธ์ช่องทางในการสำรวจความถนัดและความสนใจ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองให้กับผู้เรียน เช่น แบบทดสอบความถนัด แบบสำรวจความสนใจ แบบวัดบุคลิกภาพเพื่อการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพ แบบวัดแววความถนัดด้านอาชีพ แบบทดสอบความพร้อมทางอาชีพ แบบทดสอบระดับสติปัญญา (IQ) แบบทดสอบความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แบบทดสอบทักษะด้านภาษาอังกฤษ แบบทดสอบศักยภาพต่าง ๆ การประมวลผลการทดสอบในระบบออนไลน์แก่ผู้เรียน บันทึกการวางแผนอาชีพ (Career Planning) แฟ้มประวัติของเด็ก ระเบียบสะสม เป็นต้น ซึ่งเป็นกระบวนการช่วยให้ผู้รับการแนะแนวรู้จักตนเอง ทั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความถนัดของผู้เรียน ผู้สอนอาจพัฒนาขึ้นเองหรือใช้ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นได้ เช่น กระบวนการงานโดยกรมการจัดหางาน เป็นต้น

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ซึ่งเน้นการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้านที่กล่าวไปแล้วในข้างต้น เป็นการพัฒนาระบบการของนวัตกรรมการบริหารวิชาการในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้แบบ Career Oriented Innovation Network ต้องอาศัยความร่วมมือจากการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Network Building and Participatory) ในการร่วมวางแผนและจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้กับผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรูปแบบการสร้างความร่วมมือเพื่อให้เกิดมูลค่า หรือสร้างคุณค่าใหม่ ๆ โดยการทำงานร่วมกันหรือสร้างเครือข่ายกับคนอื่น ๆ Innovation Network ซึ่งเป็น 1 ใน 10 รูปแบบนวัตกรรมของ Larry Keeley เป็นเครือข่ายและเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมที่ไม่ใช่เพียงการตอบโจทย์เชิงเดี่ยวแต่เป็นการตอบโจทย์การสร้างสรรค์นวัตกรรมแบบบูรณาการที่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงแต่ละจุดของนวัตกรรม ทั้งจุดที่เป็น

ระดับปัจเจกและจุดองค์กรที่มีทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จัดเป็นความใหม่ในระดับองค์กร ที่ทำให้เครือข่ายได้รับการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ มี 7 ขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ชัดเจนร่วมกันระหว่างสถานศึกษาและเครือข่ายการเรียนรู้

2) ปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของสถานศึกษาที่หลากหลายตามบริบทของสถานศึกษา

3) ปรับสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

4) ปรับตัวชี้วัด KPI ที่เน้นการวัดผลระยะสั้นก่อนในระยะเริ่มต้น และพัฒนาระบบการกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

5) ปรับค่านิยมที่เป็นวัฒนธรรมใหม่ (New cultural values) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการทำงานของบุคลากร ทำให้เรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นของทุกคนในองค์กร ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แสดงความคิดเห็นและร่วมมือกันทำได้ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้จากคนเก่ง ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

6) ปรับเปลี่ยนกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ของบุคลากรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ สร้างทัศนคติและความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้สอน ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน จัดเตรียมและพัฒนาผู้สอนให้มีทักษะต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่องการประกอบอาชีพ ซึ่งทักษะเป็นสิ่งที่พัฒนาได้

7) ร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ปรับกระบวนการทางความคิด สร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ส่งเสริมจินตนาการ ความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ พัฒนาทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพ ซึ่งทักษะเป็นสิ่งที่พัฒนาได้ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้จากคนเก่ง ๆ โดยการเริ่มต้นจากการพัฒนาระดับความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน (Quotient) 3QL ดังนี้ 1) Q of love คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนทำทุกอย่างด้วยความรักและตั้งใจ สร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ สร้างงานที่เครื่องจักรไม่สามารถทดแทนได้ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการใช้ชีวิต สุขในการเรียน และสุขในการทำงาน 2) Q of like คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ทำในสิ่งที่ชอบ จัดรวมกลุ่มคนที่มีความชอบในสิ่งเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และช่วยกันพัฒนาทักษะ และ 3) Q of learning คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนเป็นผู้รักในการเรียนรู้ และมีความตระหนักว่าการเรียนรู้เป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่า และให้ประโยชน์แก่ผู้เรียนมากมาย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตจากการใช้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีในการเข้าถึงสื่อออนไลน์

5) วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้

ผลการวิจัยที่พบว่า นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) เป็นเครือข่ายการเรียนรู้แบบ Career Oriented Innovation Network มุ่งเน้นพลิกโฉมการบริหารวิชาการทั้ง 4 ด้านโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Network Building and Participatory) เพื่อให้การบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ ผู้นำนวัตกรรมไปใช้ควรมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงสิ้นสุด ดังนั้นโรงเรียนควรดำเนินการ ดังนี้

5.1 การพัฒนาหลักสูตร

วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารงานพัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบทโลกอนาคต (Career Curriculum in Context) ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพที่หลากหลายตามบริบทโลกอนาคต กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมที่มีการฝึกอบรมที่เฉพาะเจาะจงในด้านอาชีพ และเพิ่มเส้นทางอาชีพ 2 เส้นทาง ตามกรอบนวัตกรรมการบริหารวิชาการที่กำหนดไว้ โดยแนวทางในการนำนวัตกรรมไปใช้ควรเริ่มต้นจากการออกแบบพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพตามขั้นตอนในการจัดทำหลักสูตรของไทเลอร์ (Tyler) โดยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ **1) การวางแผน (Planning)** พิจารณามีจุดมุ่งหมายอะไรบ้างในการศึกษาที่โรงเรียนต้องแสวงหา เพราะหลักสูตรสถานศึกษาต้องวางแผนให้มีเนื้อหาสาระการเรียนรู้ครอบคลุมในสิ่งที่ผู้เรียนต้องรู้และต้องเรียน โดยวางแผนให้ตรงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดไว้ทั้ง 3 ระดับการศึกษา ได้แก่ *ในระดับชั้นประถมศึกษา* ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในตัวเอง (Self Awareness) การจัดการตนเอง (Self-Management) และมีความตระหนักในงานอาชีพ (career awareness) *ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น* ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีประสบการณ์ด้านอาชีพที่หลากหลาย และ *ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย* ออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตได้อย่างมีคุณค่า และทำให้ผู้เรียนมีความสามารถเฉพาะในการศึกษาต่อในระดับวิชาชีพขั้นสูงหรือระดับมหาวิทยาลัยต่อไป **2) การออกแบบ (Design)** โดยร่วมกันพิจารณาว่ามีประสบการณ์การศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจัดให้กับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายในการศึกษาที่กำหนดไว้ในข้างต้น เพราะหลักสูตรสถานศึกษาต้องออกแบบมาเพื่อให้จัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้แก่นักเรียน ควรพิจารณาปรับลดเนื้อหาวิชาในรายวิชาพื้นฐานที่ไม่จำเป็นและเพิ่มรายวิชาเฉพาะด้านอาชีพเพื่อส่งเสริมประสบการณ์ทางด้านอาชีพของผู้เรียนให้มากขึ้น อัปเดตทักษะทางวิชาการ (Academic Skill) ให้ทันโลก เพิ่มความรู้ใหม่เชิงดิจิทัล (Digital) ความสามารถด้านอาชีพ (Hard Skill) และความสามารถด้านสังคม (Soft Skill) สุดท้ายผู้เรียนต้องมี

แพสชัน (Passion) ที่จะเรียนรู้ตลอดเวลา **3) การจัดการหลักสูตรหรือ (Organize)** พิจารณาการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้อย่างไรให้มีประสิทธิภาพ เพราะว่าการจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้ได้ ประสิทธิภาพคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้และบรรลุ วัตถุประสงค์พร้อมทั้งสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานได้จริง และ **4) การประเมิน หรือ Evaluate** พิจารณาการประเมินประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์ในการศึกษาเพื่ออาชีพ อย่างไรก็ตาม มีระบบการติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง

ในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพนี้อาจจะมีผลกระทบกระเทือนทางด้าน ความคิดและความรู้สึกนึกคิดของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ดังนั้นการวางแผนร่วมกันระหว่างสถานศึกษา และเครือข่ายการเรียนรู้ตั้งแต่ต้นจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษา เพื่ออาชีพที่ชัดเจนร่วมกันทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชา การเรียนการสอน การ วัดผลประเมินผล และอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอันใหม่ที่วางไว้ เป็นการพลิกโฉม การบริหารที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ มีความพร้อมเข้าสู่งาน อาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า โดยเริ่มต้นจากการเปลี่ยนกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ของผู้บริหาร ผู้สอนและบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องร่วมกัน โดยการสร้างความเข้าใจที่ ถูกต้องเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ รวมถึงการปลูกฝังความเชื่อที่ว่า “ความสามารถเป็นสิ่งทีพัฒนา ได้” เพื่อนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและความเชื่อของครู ซึ่งเป็นสิ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัย หนึ่งที่มียุทธพลต่อกรอบความคิดแบบเติบโตของนักเรียนต่อไป ดังนั้นการให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการ วางเป้าหมายของการศึกษาที่ตอบสนองต่อตลาดแรงงานและความต้องการของชุมชน ท้องถิ่นและ สังคมถือเป็นสิ่งสำคัญ และเมื่อการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพเสร็จสิ้น ผู้บริหารสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยการพัฒนาผู้สอนในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาเพื่ออาชีพ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้เพิ่มเติมเรื่อง การ ประกอบอาชีพ พัฒนาให้ผู้สอนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานด้านวิชาชีพ ซึ่งทักษะต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็น สิ่งทีพัฒนาได้ เพราะผู้สอนคือบุคลากรที่สำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาเพื่ออาชีพให้สำเร็จดัง เป้าหมายที่กำหนดไว้ ต่อมาให้ร่วมมือกันพัฒนาเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในองค์กร (Toolset) จัด สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกโรงเรียนที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน สร้างทักษะจากการลง มือทำจริง (Skillset) โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ (Practice) หลังจากนั้นให้ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถทั้งในเชิงวิชาการและวิชาชีพ มีคุณสมบัติตรงตามที่วิชาชีพกำหนด อันจะส่งผลให้การ พัฒนาการศึกษาประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ มุ่งเน้นการบริหารคนที่เกี่ยวข้องกับการจัด การศึกษาเพื่ออาชีพ เพราะถ้าคนทำงานโดยไม่มีกรอบแนวคิดที่ดีและทักษะที่ใช่ จะยิ่งทำให้การช่วย พัฒนาองค์กรตัวเองและองค์กรอื่นประสบความสำเร็จเป็นเรื่องยาก

5.2 การจัดการเรียนการสอน

วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารการจัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning) ต้องจัดการเรียนการสอนตรงตามหลักสูตรสถานศึกษาที่ออกแบบไว้ โรงเรียนควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงาน จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) ตามนวัตกรรมการบริหารวิชาการที่กำหนดไว้ ทั้งนี้สถานศึกษาทุกสถานศึกษาอาจจะไม่ตอบสนองได้ทั้งหมดเนื่องจากบริบทของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้นควรมีการบูรณาการความร่วมมือกันในการจัดการศึกษากับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการร่วมกันสร้างโอกาสทางการศึกษาเพื่ออาชีพให้กับผู้เรียน ให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาแขนงวิชาชีพ ได้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ ทักษะวิชาชีพ ให้แก่ผู้เรียนโดยเฉพาะภาคปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้เต็มที่ตามศักยภาพ พัฒนาทักษะอาชีพเพื่อเตรียมความพร้อมของเด็กและเยาวชนสู่โลกของการทำงานในอนาคต นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ตรง เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาทักษะในด้านอาชีพให้กับผู้เรียนให้มากขึ้น เป็นการเชื่อมต่อการเรียนรู้ระหว่างในห้องเรียนกับโลกของการทำงาน โดยจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพในลักษณะของการฝึกอบรมแบบ COACH-TRAINING กล่าวคือ ผู้สอนและวิทยากรในเครือข่ายการเรียนรู้ทำหน้าที่เป็นโค้ชผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ เน้นย้ำผู้สอนให้จัดการเรียนการสอนโดยการทำให้ผู้เรียนมีเป้าหมาย (Goals) ในชีวิตก่อนเพื่อทำให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง รู้จักอาชีพที่ตนเองสนใจ เน้นการปฏิบัติ ลดการบรรยาย เพิ่มเติมกิจกรรมด้านอาชีพ พัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะด้านอาชีพในรูปแบบเล่นเพื่อเรียนรู้ (Active Play Active Learning) แนะนำการเอาความรู้ไปใช้จริงในการทำงาน ดึงเอาความรู้ที่มีอยู่เดิมและความรู้ใหม่ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการทำงานจริง ผู้สอนปรับกระบวนการทางความคิด สร้างทัศนคติที่ถูกต้อง ส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียน พัฒนาทักษะในการทำงาน ทักษะในการเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพ และให้ผู้เรียนมีความพยายามในการทำงานให้สำเร็จ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้จากคนเก่ง ๆ โดยการเริ่มต้นจากการพัฒนาระดับความสามารถพื้นฐานของผู้เรียน (Quotient) 3QL ได้แก่ 1) Q of love 2) Q of like และ 3) Q of learning ดังที่กล่าวไปแล้วในข้างต้น จากนั้นต่อยอดไปสู่การพัฒนาเจตคติที่ดี ความรู้ และทักษะอาชีพ นอกจากนี้ครูทุกคนรวมทั้งครูแนะแนวควรร่วมมือกันในการช่วยกำกับติดตามผู้เรียน หลังจากสำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่องอีกด้วยเพื่อดูผลของการปฏิบัติ จากนั้นนำผลมาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพต่อไป

5.3 การวัดผลประเมินผลการเรียน

วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารงานการประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) ควรเริ่มต้นจากการปรับตัวชี้วัด KPI ที่เน้นการวัดผลการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในระยะสั้นก่อนในระยะเริ่มต้นของการใช้หลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และพัฒนาระบบการกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างต่อเนื่องในทุกระดับชั้นเรียนต่อไป โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพหรือทั้งสองส่วนซึ่งจะทำให้แยกแยะได้ว่าการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพจะประสบความสำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือไม่ สำเร็จในระดับมากหรือน้อยเพียงใด ภายในระยะเวลาที่ระบุไว้อย่างชัดเจน และสุดท้ายให้นำความรู้หรือผลการประเมินที่ได้กลับไปจัดการตามระบบหรือกลับไปวางแผนเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้ได้ตรงตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ในการประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง ต้องเน้นย้ำการวัดผลประเมินผลการเรียนจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย ประเมินหาจุดแข็งและความสนใจของผู้เรียน เพื่อตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) และการเขียนบันทึกแนะนำตนเอง หาดตนเองให้เจอ เพื่อวิเคราะห์หาทักษะที่ผู้เรียนยังขาดไป (Skills gap Analysis) วางแผนพัฒนาอาชีพ (Career Plan Development) ประเมินผลหลังเรียน (Archive & Lead) เพื่อประเมินทักษะที่เกิดหลังจากการเรียน เพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนโดยการให้หน่วยงานที่ร่วมมือในการจัดการศึกษาหรือโรงเรียนออกไปประกาศนียบัตรรับรองทักษะการทำงาน เก็บรวบรวมไว้ในแฟ้มสะสมผลงานเพื่อส่งต่อในระดับชั้นต่อไป เป็นการประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จของผู้เรียน ระบุเส้นทางอาชีพและความสามารถส่วนบุคคลของผู้เรียน และสามารถนำไปใช้ประกอบในการสมัครงานได้ ติดตามการวัดผลประเมินผลการเรียนร่วมกับเครือข่ายการเรียนรู้ เพื่อพิจารณาว่าผู้เรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายของตลาดแรงงานหรือไม่มากนักเพียงใด เพื่อนำกลับไปพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียนต่อไป

5.4 การแนะแนว

วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารงานแนะแนวอาชีพ (Career Guidance) ผู้บริหารโรงเรียนควรเริ่มต้นจากการปรับกรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) ของครูแนะแนว ก่อนที่จะให้ครูแนะแนวทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานหลักกับเครือข่ายการเรียนรู้ต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาอาชีพ เพื่อร่วมมือกันในการเตรียมความพร้อมการจัดการศึกษาด้านอาชีพให้กับผู้เรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพ พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) และจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ โดย

จัดรูปแบบการแนะแนวอาชีพให้มีความหลากหลายในการปฏิบัติในเชิงรุก จัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับผู้เรียน มุ่งเน้นการทำแบบทดสอบต่าง ๆ เพื่อค้นหาความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจของผู้เรียนให้มากขึ้น ในกรณีที่ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ครูแนะแนวต้องแนะนำให้ผู้เรียนเห็นทางเลือกทางด้านอาชีพและการศึกษาต่อในระดับอาชีวศึกษาหรือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และในกรณีที่ผู้เรียนสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แนะนำให้ผู้เรียนศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยตามความชอบและความถนัดของผู้เรียน แต่ในกรณีที่ผู้เรียนที่ไม่ศึกษาต่อครูแนะแนวแนะนำแนวทางในการเข้าสู่ระบบงานต่อไป อาจจะไปประสานงานกับสถานประกอบการเพื่อรองรับนักเรียนกลุ่มนี้เข้าทำงาน ทั้งนี้งานแนะแนวอาชีพจะสำเร็จผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้ครูแนะแนวปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างจริงจังโดยเฉพาะการส่งเสริมทางด้านอาชีพ อีกทั้งควรศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ผลที่เกิดขึ้นกับครูแนะแนว และผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนางานด้านแนะแนวต่อไป

ดังนั้นผู้นำเอาแนวคิดกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ไปใช้ ควรร่วมกันในการวางแผนก่อนจัดการศึกษาเพื่ออาชีพให้กับผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร อาจมีการปรับนวัตกรรมทางการบริหารให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาของตน เนื่องจากเครือข่ายของผู้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านอาชีพจะมีความแตกต่างกันไปตามแต่ละพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นในการหาเครือข่ายที่หลากหลายมาสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการศึกษาเพื่ออาชีพ เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ (Collaboration processing) และดำเนินการส่งเสริมทางด้านอาชีพให้ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้กระบวนการความร่วมมือจากการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (Network Building and Participatory) จะประสบความสำเร็จได้ ในการขับเคลื่อนจะต้องเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร มีการทำความเข้าใจ ขอความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง ทั้งนี้ในการปรับค่านิยมที่เป็นวัฒนธรรมใหม่ (New cultural values) ที่กล่าวถึงในข้อ 5 ของการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นเรื่องยากและต้องใช้เวลา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีกลยุทธ์ที่ดีในการบริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนการทำงานของบุคลากร และทำให้เรื่องการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นของทุกคนในองค์กร ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ แสดงความคิดเห็นและร่วมมือกันทำได้ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ดำเนินการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกวิชาชีพให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพให้กับผู้เรียน ร่วมกันสรรค์สร้างนวัตกรรมกรรมการบริหารวิชาการในลักษณะเครือข่ายการเรียนรู้แบบ Innovation Network มีการบูรณาการที่ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ทุกคนในเครือข่ายถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในสถานศึกษาไปสู่

ความสำเร็จ ร่วมกันพัฒนาผู้เรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีความตระหนักรู้และมีพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่าต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ” เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (mixed-method approach) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษารอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และกรอบแนวคิดวิธีพัฒนานวัตกรรมการบริหาร 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ 3) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธีพหุระยะ (Multiphase mixed methods design) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิธีการผสมวิธี (Mixed methods research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 209 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินกรอบแนวคิด แบบสอบถาม แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ และการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) ในบทนี้จะนำเสนอ สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

ก. สรุปผลการวิจัยด้านกรอบแนวคิด

5.1.1 กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และกรอบแนวคิดวิธีพัฒนานวัตกรรมการบริหาร

กรอบแนวคิดนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ประกอบด้วยแนวคิดหลักได้แก่ การบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยได้ผ่านการประเมินความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องกันว่าในภาพรวมมีความเหมาะสม รายละเอียดของกรอบแนวคิดในการวิจัย มีดังนี้

1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว

2) กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ (Career Education) ประกอบด้วย แนวคิดขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพ 4 ขั้นตอน และองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ประกอบด้วย 1.1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ 1.2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง 1.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต และ 1.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน 2) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ประกอบด้วย 2.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ 2.2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ 2.3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน และ 2.4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ 3) การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ประกอบด้วย 3.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ 3.2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน และ 3.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา 4) การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ประกอบด้วย 4.1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย 4.2) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ 4.3) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง และ 4.4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน

5.1.2 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ในสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยทั้ง

สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เหมือนกันจากมากไปน้อย คือ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแนะแนว และด้านหลักสูตร ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เหมือนกันจากมากไปน้อย คือ ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) และการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ตามลำดับ และองค์ประกอบด้านการศึกษาเพื่ออาชีพที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในทุกด้านของการบริหารวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนองค์ประกอบด้านการศึกษาเพื่ออาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สอดคล้องกันทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์

เมื่อพิจารณาข้อสรุปจากข้อเสนอแนะนำมาเสนอจำแนกตามด้านการบริหารวิชาการ ได้ดังนี้

ด้านการพัฒนาหลักสูตร

สภาพปัจจุบันมีการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมที่ทำอยู่/กิจกรรมชุมนุม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ พบว่า กิจกรรมในกลุ่มงานคหกรรม มีค่าความถี่สูงสุด ได้แก่ การทำขนมต่าง ๆ เช่น ขนมไทย ขนมอบ ขนมเปียะ เบเกอรี่ ขนมหวาน เค้ก ขนมนานาชาติ คุกกี้ ทองม้วน ลูกชุบ และการทำอาหารต่าง ๆ ได้แก่ อาหารไทย 4 ภาค ไข่เค็ม โภชนาการบำบัด อาหารจานเดียว รองลงมาคือ กิจกรรมในกลุ่มงานเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ รายวิชาเกี่ยวกับงานเกษตร ชมรมยุวเกษตร การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ออแกนิก ฝึกปลอดภัย

รายวิชาที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ พบว่า วิชาส่งเสริมงานช่างต่าง ๆ มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ วิชาส่งเสริมงานอาชีพทั่วไป

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า การกำหนดเนื้อหาสาระให้ชัดเจน บูรณาการความรู้เรื่องอาชีพที่เกี่ยวข้องในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เรียงอะไรก้าวไปสู่อาชีพนี้ มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ มีการกำหนดกิจกรรมส่งเสริมทางด้านอาชีพในรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมชุมนุมอาชีพ/ชมรมอาชีพ กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ หรือจัด

หลักสูตรทางเลือกให้กับผู้เรียน มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมาก ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาได้ฝึกงานในช่วงปิดเทอม

ด้านการจัดการเรียนการสอน

สภาพปัจจุบันบทบาทของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ พบว่า มีส่วนช่วยในการพัฒนาความรู้และทักษะพื้นฐานในแต่ละรายวิชา มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ มีส่วนช่วยส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ดี เจตคติที่ดีต่องานอาชีพต่าง ๆ

ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ให้โรงเรียนพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ หรือจัดหลักสูตรทางเลือกให้กับผู้เรียน มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ เน้นให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมาก ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาได้ฝึกงานในช่วงปิดเทอม

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ โดยการปรับลดเนื้อหาที่ไม่จำเป็นและมากเกินไปสำหรับผู้เรียน มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ การประสานความร่วมมือและดำเนินงานควบคู่กับหน่วยงานต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนรู้นอกสถานที่หรือเชิญผู้มีความรู้มาถ่ายทอดในโรงเรียน หรือจัดให้นักเรียนไปเรียนฝึกวิชาชีพกับโรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสถานศึกษามีครูไม่มากพอที่จะจัดทักษะอาชีพได้ชัดเจน

ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน

สภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ จากข้อเสนอแนะ พบว่า การประเมินผลจากการปฏิบัติงานจริงที่เน้นทักษะอาชีพต่าง ๆ มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ การประเมินตามสภาพจริง

ด้านการแนะแนว

แนวทางการบริหารงานด้านการแนะแนวตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเอง และมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่ จากข้อเสนอแนะ พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายในการปฏิบัติ เน้นการฝึกอาชีพ ในรูปแบบ Active play Active Learning มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ ครูแนะแนว

ให้ข้อมูลด้านการศึกษา ให้คำปรึกษาทางด้านอาชีพและจัดบริการให้ความรู้แก่ผู้เรียนในหลากหลายรูปแบบเพื่อเพิ่มแนวทางในการตัดสินใจ

แนวทางการบริหารงานด้านการแนะแนวตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และเห็นคุณค่าของวิชาที่เรียนรายวิชา จากข้อเสนอแนะ พบว่า จัดกิจกรรมที่เน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง บูรณาการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และปลูกฝังเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ มีความถี่สูงสุด รองลงมาคือ การชี้แนะให้นักเรียนเห็นคุณค่าความสำคัญของตนเองและรายวิชาที่เรียน

5.1.3 นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัยครั้งนี้ ชื่อ “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) เกิดจากผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ และข้อมูลจากการศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพจำนวน 10 จังหวัดที่มีการเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษา ได้แก่ กาญจนบุรี ชลบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ตราด ภูเก็ต แม่ฮ่องสอน สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ และอำนาจเจริญ โดยการจัดกลุ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารวิชาการให้มีความสอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว สรุปได้ดังนี้

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นคือ “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบทโลกอนาคต (Career Curriculum for the future Context) โดยมีหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ และกำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง 2) จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning) โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อนำไปใช้จริงในการทำงาน จัดการ

ฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง และจัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) 3) ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) โดยประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่นักเรียนขาดไป เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน และใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย และ 4) แนะนำอาชีพ (Career Guidance) โดยมีครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพแก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) และจัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับนักเรียน

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 อภิปรายผลกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร และกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

1. กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว

จะเห็นได้ว่า การบริหารวิชาการต้องมีขอบข่ายที่สำคัญซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารวิชาการ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน สอดคล้องกับการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558) กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) พฤทธิ ศิริบริบูรณ์พิทักษ์ (2552) สมาน อัสวภูมิ (2551) รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550) ในส่วนของด้านแนะแนวเป็นด้านที่ส่งผลต่อการศึกษาด้านอาชีพนักเรียนโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเพิ่มจากการบริหารวิชาการ 3 ด้านซึ่งถือเป็นหัวใจหลักของการบริหารวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากการแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการให้ความช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเองรู้จักโลกของงานรู้จักตัดสินใจเลือกอาชีพได้มีความพึงพอใจในการประกอบอาชีพเตรียมตัวประกอบอาชีพการเรียนรู้ความก้าวหน้าในอาชีพซึ่งจะช่วยให้แต่ละบุคคลสามารถเลือกอาชีพสำหรับตนเองได้และการปรับตัวในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

2. กรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ผลการวิจัยพบว่า ความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career

Exploration) 3) การสัมผัสนงานอาชีพ (Career Orientation) และ 4) การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) จะเห็นได้ว่าในกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ไม่มีด้าน Maintenance Stage ซึ่งตรงกับระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยศึกษาโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งเปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐาน สอดคล้องกับแนวคิดของมาร์แลนด์ (Marland, 1974) ที่กล่าวถึงอาชีพศึกษาว่า จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรตั้งแต่ระดับชั้นเรียนต่ำสุดถึงขั้นสูง แนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นอีกกรอบความคิดหนึ่งที่มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนระดับการศึกษาภาคบังคับโดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องมีความเข้าใจในการดำเนินการตามแนวคิดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพ เนื่องจากแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพหรือการจัดการศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพมีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังสมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาสและช่องทางในการทำงาน สรรวจและก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน ซึ่งระยะเวลาที่ได้ศึกษาหาความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติอันดีผ่านการศึกษา การฝึกอบรมและการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่จะตัดสินใจในการศึกษาต่อการทำงานต่อไปได้ในอนาคต

5.2.2 อภิปรายผลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

จากผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ พบว่า ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดเหมือนกันทั้ง 4 ด้านของการบริหารวิชาการ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยสอดคล้องกันทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ คือ ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการแนะแนว และด้านหลักสูตร ตามลำดับ ส่งผลให้ค่าความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพจำแนกตามการบริหารวิชาการในภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็นในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้านของการบริหารวิชาการพบว่า ด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร รองลงมาคือ ด้านการแนะแนว ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรคือสิ่งสำคัญเป็นอันดับแรกของการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้นหลักสูตรคือสิ่งที่ต้องพัฒนาเป็นอันดับแรกสอดคล้องกับ วนาลัย คนอยู่ (2555) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรพบว่า การพัฒนาหลักสูตรควรพัฒนาให้ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน ให้สอดคล้องกับ

สถานการณ์ในปัจจุบันและอนาคตด้วย ซึ่งการพัฒนาหลักสูตรนั้นจำเป็นต้องอ้างอิงที่ต้องทราบถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร สถานการณ์ เศรษฐกิจของกลุ่มประชาคมอาเซียน และของโลก รวมไปถึงการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต เพื่อเป็นตัวสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างสมบูรณ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพันธ์ สุวรรณมรรคา ชญาพิมพ์ อุสาโท และปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ (2554) ที่เสนอแนวทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพไว้ว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียน โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำเป็นต้องอ้างอิงที่จะต้องเข้าใจวัตถุประสงค์คือ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลในการทำงาน สังสมความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงาน รู้จักการหาโอกาสและช่องทางในการทำงาน การสำรวจ และก้าวเข้าสู่โลกแห่งการทำงาน โดยขณะที่ได้ศึกษาหาความรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้นจำเป็นต้องอ้างอิงที่จะต้องพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติอันดีผ่านการศึกษาอบรม และการปฏิบัติงานเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่จะตัดสินใจในการศึกษาและการทำงานต่อไปได้ในอนาคต

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ พบว่า มีค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ในระดับมากที่สุด โดยองค์ประกอบด้านการศึกษาเพื่ออาชีพที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในทุกด้านของการบริหารวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่วนองค์ประกอบด้านการศึกษาเพื่ออาชีพที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้ในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สอดคล้องกันทั้งสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ แสดงให้เห็นว่าปัจจุบันผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาเพื่ออาชีพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนมากเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งตรงกับขั้นความตระหนักรู้ในงานอาชีพ (Career Awareness) ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ส่งผลให้ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของความตระหนักรู้ในงานอาชีพ (Career Awareness) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด จุดมุ่งหมายหลักของขั้นนี้คือการช่วยให้นักเรียนระดับประถมศึกษาได้พัฒนาความตระหนักรู้ในเรื่องของตนเองโลกของอาชีพและอาชีพในอนาคต การช่วยให้นักเรียนมีความซาบซึ้งกับงานทุกงาน การช่วยพัฒนาแรงจูงใจในการเป็นส่วนหนึ่งในโลกของงาน การปลูกฝังว่าการทำงานในวัยนี้คือเรียนรู้การรับผิดชอบ และการทำงานให้สำเร็จทั้งงานที่บ้านและที่โรงเรียน สอดคล้องกับแบบจำลองมัลลรัฐอริโซนา (Calhoun and Finch, 1976) ที่กล่าวถึงการสร้างความเกี่ยวกับอาชีพ (Awareness Stage) เป็นขั้นที่ 1 ของการศึกษาเพื่ออาชีพ ซึ่งเป็นขั้นตอนแรกที่สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอาชีพที่มีอยู่ในปัจจุบันของสังคมและชุมชนให้กับผู้เรียนระดับปฐมวัยจนถึงเกรด 6 ใน

ประเทศสหรัฐอเมริกาอีกด้วย การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาอย่างสอดคล้องกับแนวคิดของมาร์แลนด์ (Marland, 1974) ที่กล่าวถึงอาชีพศึกษาว่า จะต้องเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร ตั้งแต่ระดับชั้นเรียนต่ำสุดถึงชั้นสูงสุดเพื่อให้นักเรียนที่จบการศึกษาแล้วหรือต้องออกกลางคันมีทักษะที่จำเป็นต่อการเลี้ยงชีพเพื่อตนเองและครอบครัวได้ สอดคล้องกับ Nemeo (1974) ยังกล่าวอีกว่าการศึกษาเพื่ออาชีพควรเริ่มตั้งแต่การปลูกฝัง สังคมและสร้างเสริมจิตสำนึก ค่านิยม เจตคติ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะชีวิตด้านการประกอบอาชีพจึงถือได้ว่าเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเตรียมพร้อมตั้งแต่วัยเยาว์

และเมื่อวิเคราะห์ค่าความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพจำแนกตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในภาพรวมพบว่า ชั้นที่มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเหมือนกันทั้ง 4 ด้านของการบริหารวิชาการ คือ ชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) สะท้อนให้เห็นว่าการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพมีความสำคัญอย่างมากต่อการประกอบอาชีพ การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพเป็นการวางแผนและเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้มีทักษะงานอาชีพในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนเป็นบทบาทสำคัญของโรงเรียน ซึ่งหากมีการเตรียมการที่ดีย่อมส่งผลให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะการเตรียมตัวขณะกำลังศึกษาในด้านวิชาการ ด้านประสบการณ์ และการฝึกฝนความสามารถพิเศษ ดังนั้นการบริหารวิชาการในชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพจึงเป็นสิ่งสำคัญและควรเน้นย้ำให้มากขึ้น เมื่อพิจารณาตามกรอบแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพที่ผู้วิจัยได้ศึกษา ในชั้นการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพตรงกับผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นต้องพัฒนาการบริหารวิชาการที่จะทำให้ผู้เรียนในระดับชั้นนี้ได้เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะและมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ สร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง และเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน จากแนวคิดดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการทำให้ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเกิดความรู้และประสบการณ์ตามขั้นตอนการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพถือเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งกับโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่จะต้องเร่งพัฒนาโดยเฉพาะการปรับร่างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมตามนโยบายด้านการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2562 ที่มีการมุ่งเน้นเรื่องทักษะชีวิตและทักษะอาชีพ ที่ส่งเสริมให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพต่าง ๆ ให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเปิดสอนในรายวิชาเพิ่มเติมตามหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (วิทยา บริตรี, 2562) การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เริ่มตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสาระที่ 4 การอาชีพ ด้านการกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็น ประสบการณ์ แนวทางการประกอบอาชีพ การใช้เทคโนโลยี คุณธรรม และเจตคติที่ดีต่ออาชีพ เพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังค้นพบประเด็นที่น่าสนใจอีกว่า ในสภาพปัจจุบันสถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือ กิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน สังเกตได้จากค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในขั้นการสัมผัสนอาชีพ (Career Orientation) ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบันสูงที่สุดเหมือนกันทั้ง 4 ด้าน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะกิจกรรมชุมนุมเป็นกิจกรรมหนึ่งในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ผู้เรียนรวมกลุ่มกันจัดขึ้นตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เพื่อเติมเต็มความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์ ทักษะ เจตคติเพื่อพัฒนาตนเองตามศักยภาพ ซึ่งตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดให้ผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรมชุมนุม จึงทำให้ผลการวิจัยของสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์เป็นไปในทิศทางคล้ายคลึงกัน จากการศึกษาข้อเสนอแนะในเรื่องของการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมที่ทำอยู่/กิจกรรมชุมนุม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ พบว่า ในปัจจุบันมีกิจกรรมในกลุ่มงานคหกรรม มีค่าความถี่สูงสุด รองลงมาคือ กิจกรรมในกลุ่มงานเกษตรกรรม จะเห็นได้ว่างานคหกรรมและงานเกษตรกรรมมีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกับแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลให้กิจกรรมนี้เป็นที่นิยมในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

5.2.3 อภิปรายผลนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่พัฒนาขึ้นคือ “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) มีวัตถุประสงค์เพื่อพลิกโฉมผู้เรียนให้มีความตระหนักรู้และประสบการณ์ด้านอาชีพ มีความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพในอนาคตอย่างมีคุณค่า ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบทโลกอนาคต (Career Curriculum for the future Context) 2) จัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning) 3) ประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) และ 4) แนะนำอาชีพ (Career Guidance)

ด้านพัฒนาหลักสูตรอาชีพตามบริบทโลกอนาคต (Career Curriculum for the future Context) โดยมีหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียน กำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพ และกำหนดเส้นทางสู่อาชีพ 2 เส้นทาง จะเห็นได้ว่าโลกในทุกวันนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีผลกระทบกับการใช้ชีวิตของเราเพิ่มขึ้นและเร็วขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เราต้องเตรียมตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลง แต่ละคนควรจะต้องเรียนรู้ พัฒนาตนเองไปตลอดชีวิต เพื่อสร้างศักยภาพให้กับตัวเองโดยเฉพาะศักยภาพในการเรียนรู้ด้านอาชีพ ทำให้การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพที่หลากหลายตามบริบทโลกอนาคตเป็นสิ่งจำเป็น การพัฒนาหลักสูตรอาชีพที่หลากหลายตามความสนใจของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งจำเป็น สอดคล้องกับสุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) ที่กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาจะต้องมีความสร้างสรรค์และเป็นเอกลักษณ์ที่สอดคล้องกับบริบทโลกยุคดิจิทัลและบริบทของสถานศึกษา โดยในหลักสูตรจะต้องมีโปรแกรมที่หลากหลายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ให้ตรงกับความต้องการและความสามารถของตนเอง โดยคำนึงถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับโลกอนาคต ที่มีความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับ Anna Davies et al. (Davies et al., 2011) กล่าวถึงทักษะการทำงานในโลกอนาคตว่าจะต้องมีความรู้ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นทักษะความรู้ความสามารถในการทำความเข้าใจแนวคิดต่าง ๆ ข้ามสาขา ในการกำหนดรายวิชา ในหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของอิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล (2554) พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเน้นการศึกษาเพื่ออาชีพ ประสานความร่วมมือกันองค์กรภายนอกและครูมีการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นการฝึกปฏิบัติจริง สอดคล้องกับ Amiruddin (2016) ที่กล่าวว่า โรงเรียนจะสอนความรู้ทั่วไปและความรู้เฉพาะแต่ละอาชีพเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และความเชี่ยวชาญในวิชาชีพนั้น ๆ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการนำหลักสูตรการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นที่ควรพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพิ่มเติมจึงจำเป็นที่คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรรวมถึงครูผู้สอนและเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพจะต้องทำหน้าที่ในการชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้ปกครอง และชุมชนถึงจุดมุ่งหมาย การดำเนินการและผลของการดำเนินการเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน และทำให้การใช้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายและประสบผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ในการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพที่หลากหลายตามบริบทโลกอนาคต จะช่วยในการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติมเฉพาะเจาะจงด้านอาชีพให้เหมาะสมกับผู้เรียน มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแผนการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งการจัดแผนการเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารหลักสูตรเนื่องจากเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนได้เตรียมจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น วิเคราะห์ออกแบบแนวทางในการจัดทำแผนการเรียนให้ประสบความสำเร็จมากที่สุด โดยยึดหลักตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการทางสมอง โดยผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด สอดคล้องกับที่ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวว่า

สถานศึกษาต้องจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกตามความถนัด ความสนใจ และความสามารถของนักเรียน โดยต้องจัดทำให้ครบทั้งวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีจุดหมาย โดยอาศัยข้อมูลต่าง ๆ เช่น ผลการสำรวจสภาพท้องถิ่น อุตสาหกรรม และความต้องการของผู้ปกครอง ความต้องการของนักเรียน ความต้องการของสถานประกอบการความร่วมมือของสถานศึกษา ดังนั้นในการจัดทำแผนการเรียน คณะกรรมการจัดทำหลักสูตรของโรงเรียนและวิทยาลัยอาชีวศึกษาคงจะต้องร่วมกันจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่กำหนด เพื่อจะทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดอีกด้วย สอดคล้องกับ สุวิทย์ เมษินทรีย์ (2562) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้สัมภาษณ์ว่า ตั้งแต่ปี 2562 เป็นต้นไป ประเทศไทยและโลกจะมีการเปลี่ยนแปลงที่นำมาสู่ความปั่นป่วนจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี จึงต้องเตรียมตัวรับมือคือ การเตรียมอาชีพสำหรับอนาคต ต้องปรับหลักสูตรรับอาชีพอนาคต ปรับปรุงรายวิชาและสาขาที่เปิดสอนต้องมุ่ง 10 อุตสาหกรรมเป้าหมายของรัฐบาลทั้งหมด สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภโชค ปิยะสันต์ (2558) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีจะพัฒนาหลักสูตรและสร้างรายวิชาใหม่โดยเชื่อมโยงองค์ความรู้ด้านอาชีพจากชุมชน เพื่อกำหนดเนื้อหาของบางวิชาและเลือกเปิดแผนการเรียนที่สอดคล้องกับความต้องการและแบบแผนการผลิตของชุมชน ทั้งในลักษณะที่ปรากฏตามโครงสร้างหลักสูตรในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติมหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ อภัยใจ (2560) การพัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่ที่มีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันอาชีวศึกษาเน้นให้นักเรียนมีเจตคติมีทักษะในการในการประกอบอาชีพและให้ผู้เรียนมีรายได้ระหว่างเรียนและหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาดในพื้นที่ ในการกำหนดเส้นทางอาชีพ 2 อาชีพ เป็นการกำหนดรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมเสริมอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดการจัดการเรียนการสอนและนำพานักเรียนเข้าสู่อาชีพในอนาคตไม่ว่าจะเป็นอาชีพหลักและอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับผู้เรียนในระหว่างเรียนหรือเมื่อยุติการศึกษาไปแล้ว การส่งเสริมอาชีพเสริมซึ่งถือเป็นอาชีพรองที่เป็นแหล่งรายได้เสริมจากอาชีพหลัก สอดคล้องกับ Clegg & Barrow (Clegg & Barrow, 1984 อ้างถึงใน ญัฐอริยา สุขสุวรรณพร, 2553) ที่กล่าวไว้ว่า ในปัจจุบันด้านสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการจะช่วยให้บุคคลมีโอกาสเลือกที่จะประกอบอาชีพเสริมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมช่วยให้บุคคลได้มีโอกาสทราบถึงความต้องการความชอบของตนเอง โดยเฉพาะการได้รับการศึกษาในวิชาแนะแนวจะทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดี รวมทั้งยังทำให้ผู้ศึกษาได้ตระหนักถึงคุณค่าในตนเองการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองและการวางแผนอนาคต

ด้านจัดการเรียนการสอนตามเส้นทางสู่อาชีพ (Career path Learning) โดยจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติเพื่อการนำไปใช้จริงในการทำงาน จัดการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริง และจัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ การลงมือปฏิบัติถือเป็นสิ่งสำคัญ เมื่อพิจารณาถึงการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) ที่ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้โดยเน้น “การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” โดยผู้เรียนจะต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายเป็นเครื่องมือที่จะนำพาตนเองไปสู่เป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียน ได้แก่ กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการปฏิบัติ ลงมือทำจริง สอดคล้องกับงานวิจัยของปิย สดิสสุตติ (2562) พบว่า ยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ใช้การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ได้จริง มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพที่สนใจ ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการสร้างอาชีพสุจริตประเมินทางเลือกในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ความถนัดและความสนใจของตนเองสอดคล้องกับงานวิจัยของศุภโชค ปิยะสันต์ (2558) พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการประกอบอาชีพต้องเน้นการลงมือปฏิบัติจริง ทั้งทักษะการทำงาน และการประกอบการเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพรวมทั้งการมีรายได้ระหว่างเรียน ซึ่งครูจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้เห็นความเชื่อมโยงของความรู้จากโรงเรียนกับชีวิตจริง สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2557) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ว่าสาระวิชา มีความสำคัญแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้ เพื่อมีชีวิตในโลกยุคศตวรรษที่ 21 ดังนั้นกระบวนการเรียนการสอนต้องมุ่งสู่หัวใจของการเรียนรู้คือ การลงมือปฏิบัติ เพื่อให้แก่นักเรียนมีทักษะชีวิตและการทำงาน สอดคล้องกับอารียา สตาร์ตัน (2556) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ได้ฝึกปฏิบัติจริง เป็นการสร้างประสบการณ์แก่นักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม นอกจากนี้พบว่า โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีในวิชาหลักด้านอาชีพอยู่ในระดับต่ำ ทำให้ผู้เรียนขาดความรู้เชิงวิชาการในวิชาอาชีพนั่น สอดคล้องกับประเวศ วะสี (2555) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงกับการทำงานและการปฏิบัติจริงว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้การศึกษาและชีวิตหลอมรวมเป็นเรื่องเดียวกันได้คือการเรียนรู้จากประสบการณ์และการเรียนรู้สัมมาชีพ เพราะการเรียนรู้ในเรื่องของสัมมาชีพและการเรียนรู้จากประสบการณ์จะช่วยสอนหลายอย่างที่มิได้อยู่ในตำรา และจะช่วยลดปัญหาการว่างงานที่จะเกิดขึ้นได้การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพถือเป็นนิยามใหม่ของคุณภาพการศึกษาโดยจะต้องมองการศึกษาออกไปให้ไกลกว่าการศึกษาในโรงเรียน โดยวัดจากผู้ที่จบการศึกษาแล้วมีงานทำ ในการจัดประสบการณ์ผ่านการฝึกฝนจากสถานประกอบการจริงเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของ

นวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ทางด้านอาชีพโดยตรง สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ อภัยใจ (2560) ที่กล่าวว่าในการจัดการเรียนการสอนควรจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในสถานที่จริงเช่นในสถานประกอบการในชุมชน หรือร่วมกับสถาบันอาชีวศึกษา และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) ที่ระบุว่านโยบายการขับเคลื่อนการดำเนินงานการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ (work experience) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ของรัฐบาลที่ให้กระทรวงศึกษาธิการจัดทำหลักสูตรเสริมให้เด็กมีประสบการณ์ทำงาน โดยเริ่มจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนต้องไปเรียนรู้หรือฝึกงาน หรือค้นหาอาชีพในสถานที่ที่สนใจ เพื่อให้เด็กเข้าใจตนเองว่าชอบหรือไม่ชอบงานลักษณะนั้น ๆ ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชานั้น ๆ ในอนาคต สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่ระบุว่า การให้นักเรียนได้สำรวจโลกของการทำงาน ได้สัมผัสและเรียนรู้อาชีพจากสถานประกอบการ หรือแหล่งเรียนรู้ตามสภาพจริง จะส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งช่วยให้นักเรียนสามารถวางแผนและตัดสินใจเลือกเส้นทางการศึกษาและประกอบอาชีพในอนาคตได้ จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานของความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ (Passion-based learning) สอดคล้องกับสุกัญญา แซ่มซ้อย (2561) ที่กล่าวว่า Problem or Passion – based learning การจัดการเรียนรู้โดยปัญหาหรือความชื่นชอบที่จะเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ เป็นฐาน แนวคิดแบบนี้จะกระตุ้นหรือท้าทายความสนใจ ความใคร่เรียนรู้ของผู้เรียน จะทำให้การเรียนมีเป้าหมายมากขึ้น เพราะเป็นการเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้ และต้องการแสวงหาคำตอบ เป็นส่วนหนึ่งของการเพิ่มเติมทักษะสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคตให้กับผู้เรียน ในขณะเดียวกันพบสิ่งที่ไม่สอดคล้องเพิ่มเติมจากการศึกษาคือ การจัดการศึกษาแบบ Project – based learning การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานที่สนับสนุนการคิดอย่างเป็นระบบ และ Profession – based learning การจัดการเรียนรู้เพื่อการประกอบอาชีพ จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูต้องไม่ลืมว่าเป้าหมายที่แท้จริงของการศึกษาคือ เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วต้องสามารถนำความรู้เหล่านี้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือมีงานทำ โดยการเรียนในรูปแบบนี้จะเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพในอนาคตให้กับผู้เรียน ซึ่งการสร้างแรงบันดาลใจสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริณี พลเสนา (2562) ที่กล่าวว่า การสร้างแรงบันดาลใจด้วยความมุ่งมั่นและเชี่ยวชาญในวิชาชีพ จะพัฒนาความชอบความถนัด และการจัดหางานให้แก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ สุนันท์ สีพาย (2562) ที่กล่าวไว้ว่า ครูต้องเตรียมความพร้อมให้เด็กโดยจัดกระบวนการให้เด็กรู้จัก ความชอบ ความถนัดของตนเอง แล้วทำการส่งเสริมพัฒนาเด็กตามความชอบความถนัดอย่างเต็มตามศักยภาพของเด็ก ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด และตอบสนองทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่กล่าวถึงทักษะด้านชีวิตและอาชีพในการดำรงชีวิต

และการทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จว่าเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนา โดยการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

ด้านประเมินผลตามทักษะอาชีพที่แท้จริง (Career Authentic Evaluation) โดยประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริง ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่นักเรียนขาดไป เน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน และใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินที่หลากหลาย จะเห็นได้ว่าประเมินผลจากการปฏิบัติงานในสภาพจริงมีความจำเป็นอย่างมาก สอดคล้องกับศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2557) กล่าวถึงการวัดผลตามสภาพจริงว่า การวัดและประเมินผลเป็นสิ่งสำคัญในระบบการจัดการเรียนการสอนเพราะเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องจุดเด่นจุดด้อยของการจัดการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไร จึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็น ผลการวัดจะถูกใช้มาเป็นข้อมูลในการตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำบางอย่างซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและในอนาคตถึงแม้การตัดสินใจในบางครั้งของครูผู้สอนอาจมีความผิดพลาดอาจจะไม่ส่งผลในทันทีทันใดก็ตาม ครูผู้สอนก็ควรจะมีการวัดและประเมินอย่างเป็นระบบแบบแผน ใช้เทคนิควิธีการที่ถูกต้องตามหลักวิชา มีวิธีการที่จะรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้เรียนด้วยเครื่องมือที่มีความหลากหลาย เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ ในการให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ก่อนเรียนเพื่อหาทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป ในการวัดและประเมินตนเองมีคุณค่าอย่างมากในการช่วยนักเรียนวิเคราะห์ตนเอง เพื่อให้ครูทราบผลการประเมินและเห็นทักษะด้านอาชีพที่ผู้เรียนขาดไป เพื่อออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผลการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนต่อไป หลังจากนั้นเน้นการประเมินผลด้านทักษะอาชีพที่เกิดขึ้นหลังเรียน เปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังเรียนเพื่อประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยดูจากผลสำเร็จของกิจกรรมด้านอาชีพ ผู้เรียนสามารถปฏิบัติทักษะอาชีพนั้น ๆ ได้หรือไม่ สอดคล้องกับ ศศิธร บัวทอง (2560) การวัดและประเมินการเรียนรู้ยุคนี้หรือในอนาคตนั้น ไม่ได้ใช้เพื่อการชี้ได้ - ตก แต่ควรใช้เพื่อการประเมินความก้าวหน้าของพัฒนาการด้านการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดสมดุลเชิงคุณภาพที่สอดคล้องและเป็นไปทิศทางเดียวกันทั้งด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะการทำงาน และด้านเจตคติและบุคลิกภาพต่อการทำงาน ซึ่งการประเมินผลในการศึกษา 4.0 ควรประเมินจากผลผลิต (product) ว่ามีความสมบูรณ์หรือไม่ การนำใช้ประโยชน์ใช้ได้แค่ไหนรวมถึงการเกิดคุณค่าต่อสาธารณะ ในการประเมินผลแนวใหม่จะต้องเน้นการปฏิบัติจริง เป็นการประเมิน การกระทำการแสดงออกในหลาย ๆ ด้านของผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน หรือสถานที่อื่น ๆ ต้องบูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแนบเนียนและเหมาะสม โดยใช้เครื่องมือที่

หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด โดยผู้สอนเป็นผู้ประเมินเองหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนประเมินตนเอง เพื่อนประเมิน เพื่อน ผู้ปกครอง ร่วมประเมิน ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการศึกษา 4.0 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ (2560) การวัดผลประเมินผลนั้นควรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียนมีการประเมิน ตามสภาพจริงเน้นการประเมินทักษะปฏิบัติ และประเมินผลงานของนักเรียนมากกว่าการประเมิน ทฤษฎีหรือด้านความรู้และมีการสร้างเกณฑ์การวัดผลประเมินผลร่วมกับสถานประกอบการ ภูมิปัญญา หรือสถาบันอาชีวศึกษา

ด้านแนะแนวอาชีพ (Career Guidance) โดยมีครูแนะแนวจัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ แก่ผู้เรียนในหลายรูปแบบ พัฒนาระบบแนะแนวการศึกษาด้านอาชีพในเชิงลึก (Mentoring and work placement) และจัดหาแบบทดสอบความถนัดวิชาชีพที่หลากหลายให้กับนักเรียน จะเห็นได้ ว่า ในการพัฒนาทางอาชีพมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าสู่โลกอาชีพอย่างมีคุณภาพ การกิจสำคัญของสถานศึกษาที่ควรสนองนโยบายทางการศึกษา คือ 1) การส่งเสริมพัฒนาครูแนะแนว และครูผู้ให้บริการแนะแนวทางอาชีพเพื่อการมีงานทำ ให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตัวเอง ค้นพบความถนัดและพัฒนาความสามารถของตนอันเป็นพื้นฐานสำคัญ ต่อการเข้าสู่อาชีพต่อไป โดยสอดคล้องกับบุคลิกภาพและความต้องการของตลาดแรงงาน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ด้านอาชีพ ส่งเสริมให้นักเรียนมีวุฒิ ภาวะทางอาชีพ สามารถตัดสินใจและวางแผนชีวิตและอาชีพของตนได้อย่างเหมาะสม การให้ครูแนะ แนวเป็นผู้ประสานงานหลักกับเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพซึ่งแตกต่างกันตามบริบท สถานศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของวิภา ชัยยะ (2552) ที่กล่าวว่าครูแนะแนวในโรงเรียนมีบทบาท จัดระบบงานแนะแนวในสถานศึกษารองจากผู้บริหาร เป็นผู้วางแผนและจัดทำโครงการแนะแนว เสนอนโยบายของสถานศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานการประสานงานและติดตาม ประเมินผลในการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมขอบข่าย 3 ด้านและบริการทั้ง 5 บริการตาม แผนงานโครงการที่กำหนด เป็นผู้จัดทำแผนกิจกรรมแนะแนวพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรกิจกรรม จัดทำแผนและดำเนินการในการพัฒนาครูหรือบุคลากรแนะแนวในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัย ของณรงค์ อภัยใจ (2560) พบว่า กลไกสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาด้านอาชีพ คือ การ ประสานงาน (Coordinating) มีการประสานงานกับภาคีเครือข่ายทั้งภายในชุมชนและนอกชุมชนให้ เข้ามามีส่วนร่วมตามความถนัดหรือหน้าที่ของแต่ละภาคส่วนในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพใน โรงเรียนการดำเนินงานของแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันทำให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพและ บรรลุตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ สมยศ นาวิการ (2546) ที่กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริม อาชีพนั้นต้องอาศัยความร่วมมือกับเครือข่ายทั้งสถานประกอบการ ผู้ประกอบการและ

สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนวิชาชีพ พบว่าการสร้างเครือข่ายการทำงานกับฝ่ายต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด สอดคล้องกับ สุกัญญา แซ่มซ้อย และชญาพิมพ์ อูสาโท (2555) พบว่า ปัจจัยและเงื่อนไขที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ ได้แก่ ลักษณะความร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพโรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ ดังนี้ 1) เครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาชีพ ให้ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษาหลักสูตรวิชาชีพ 2) เครือข่ายด้านวิชาสามัญ ให้ความช่วยเหลือในการจัดการศึกษาวิชาสามัญ 3) เครือข่ายอื่น ๆ ที่ให้คำแนะนำ ปรึกษาเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของโรงเรียน และควรมีการส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างเครือข่าย มีการพัฒนาความร่วมมือระหว่างเครือข่ายสร้างโอกาสให้บุคลากรได้รับรู้ในงานที่ปฏิบัติและปฏิบัติงานได้อย่างทั่วถึง ในการสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างวัฒนธรรม การทำงานแนะแนวเชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการส่งเสริมอาชีพและรายได้ระหว่างเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริณี พลเสนา (2562) พบว่า แนวทางการบริหารงานแนะแนวเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์อาชีพของนักเรียน ต้องกำหนดนโยบายเพิ่มศักยภาพนักเรียนด้วยการแนะแนวเชิงรุก โดยมีกลยุทธ์ในการสร้างเครือข่ายประสานงานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนเสริมในชั่วโมงอย่างต่อเนื่อง ประสานงานผู้ปกครอง ศิษย์เก่าและมหาวิทยาลัยมาให้ความรู้แก่นักเรียน สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความร่วมมือกับองค์กรที่หลากหลาย เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานอาชีพและสถานศึกษา บริการความรู้ การอบรม ศึกษาดูงาน รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างการเรียนรู้เชิงประยุกต์ ส่งเสริมสนับสนุนปฏิบัติการงานแนะแนว และพัฒนารูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับองค์กรที่หลากหลาย สร้างอาชีพที่ยั่งยืน อาทิ การสร้างรายได้ระหว่างเรียน การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเชิงอาชีพชุมชน การศึกษางานอาชีพเชิงรุกโดยเริ่มที่ชุมชนพัฒนาเชิงนวัตกรรมชุมชน และการส่งเสริมสนับสนุนในการพัฒนางานสร้างรายได้ และจัดตั้งศูนย์สารสนเทศเพื่อการแนะแนวอาชีพอย่างกว้างขวาง ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ก่อให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำงาน ด้านการปรับปรุงและพัฒนาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารงานแนะแนวเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพ

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ สามารถจำแนกออกเป็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดของข้อเสนอแนะในแต่ละส่วน ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ระดับกระทรวง

ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานการศึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และผู้กำหนดนโยบายการศึกษา พิจารณานำนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) มาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายที่ตอบโจทย์อนาคตและหาหลักการใหม่ ๆ ในโลกที่ตอบโจทย์อนาคตเด็กและกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายที่ชัดเจน และออกแบบการศึกษาเพื่ออาชีพให้เข้ากับบริบทไทยภายใต้โจทย์อนาคต เพื่อให้โรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร ทั้งระบบเริ่มตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา นำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดอย่างมีส่วนร่วมและมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างแท้จริง จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่าความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพจำแนกตามการบริหารวิชาการในภาพรวมมีค่าความต้องการจำเป็นในระดับสูง ดังนั้นจึงควรกำหนดให้การจัดการศึกษาเพื่ออาชีพเป็นวาระแห่งชาติและขับเคลื่อนด้วยการมีส่วนร่วมขององค์กรทุกภาคส่วน ร่วมมือกันในการสร้างและพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาในการบริหารจัดการการศึกษา จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพ สร้างความร่วมมือร่วมใจในการบริหารจัดการ การศึกษาในรูปแบบของการทำข้อตกลงร่วมกัน (MOU) กัน และส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพอย่างเต็มระบบและอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อสร้างโอกาสและคุณภาพของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ ให้กับนักเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทุกคนได้รับการฝึกปฏิบัติจริง มีนิสัยใฝ่เรียนรู้และใฝ่ทำงานเพื่อส่วนรวม พร้อมทั้งจะประกอบอาชีพสุจริตอย่างสร้างสรรค์ เพื่อตอบสนองความต้องการด้านแรงงานของประเทศต่อไป พิจารณาทบทวนปรับลดเกณฑ์การสอบแข่งขันระดับชาติเพื่อให้ครูจัดการเรียนการสอน การศึกษาเพื่ออาชีพอย่างเต็มที่ และมีกรณีศึกษาที่ติดตามอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเงื่อนไขความสำเร็จของการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพได้เป็นอย่างดี

2) ระดับโรงเรียน

โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครควรร่วมกันพัฒนาและส่งเสริมการบริหารวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียน และด้านการแนะแนว ให้มีรูปแบบที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โรงเรียนสามารถนำนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ที่ได้จากการวิจัยไปปรับใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามบริบทของสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน การเตรียมความพร้อมด้านอาชีพให้แก่ผู้เรียนเป็นบทบาทสำคัญของโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการมาอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาต่อเนื่องมาถึงระดับชั้นมัธยมศึกษา

เนื่องจากผลการวิจัยที่พบว่าองค์ประกอบด้านการศึกษาเพื่ออาชีพที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดในทุกด้านของการบริหารวิชาการทั้ง 4 ด้าน คือ การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ส่งผลให้ค่าความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพจำแนกตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพในภาพรวมในชั้นตอนนี้มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพมีความสำคัญอย่างมากต่อการประกอบอาชีพ

3) ระดับบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และเครือข่ายการเรียนรู้ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในชั้นเรียนของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยทุกฝ่ายสามารถวิเคราะห์ขอบเขตการทำงาน บทบาทและความรับผิดชอบของตนเองได้ เนื่องจากนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) ที่ได้จากการวิจัย มีการกำหนดส่วนประกอบของนวัตกรรมการบริหารวิชาการที่กล่าวถึงวิธีการนำนวัตกรรมไปใช้ในการบริหารทั้ง 4 ด้านของการบริหารวิชาการที่ได้แสดงถึงภาพรวมและรายละเอียดของแต่ละด้านไว้อย่างครบถ้วนอีกด้วย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยและพัฒนานโยบายในการขับเคลื่อนการศึกษาเพื่ออาชีพที่เหมาะสมกับสำหรับผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครทุกระดับให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา
2. ควรมีการวิจัยที่ขยายผลการศึกษาให้มีความครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้างยิ่งขึ้น เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภายนอก กรมแรงงาน โรงเรียนฝึกอาชีพกรุงเทพมหานคร หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาเพื่ออาชีพในเชิงลึกและรอบด้าน เพราะการพัฒนานักเรียนและโรงเรียนในปัจจุบัน ถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสังคม ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนานวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพที่มีการกำหนดขอบเขตของการบริหารวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถควบคุมได้ภายในโรงเรียนเท่านั้น
3. ควรมีการศึกษาเพื่ออาชีพในมิติย่อยด้านอื่น ๆ ในเชิงลึกของแต่ละขั้นตอนของแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพเพิ่มเติมเพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ด้านอาชีพในแต่ละระดับชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น เช่น ความตระหนักในงานอาชีพ ในระดับชั้นประถมศึกษา การสำรวจโลกของงานอาชีพ การสัมผัสงานอาชีพ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นต้น เนื่องจากการ

วิจัยนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพใน
ครั้งนี้ เป็นการศึกษาในมิติของการศึกษาเพื่ออาชีพในภาพรวมทั้งระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานของ
โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครเท่านั้น

4. ควรทำการศึกษารูปแบบของกรณีศึกษา โดยศึกษาการศึกษาเพื่ออาชีพของประเทศต่าง ๆ
เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับใช้ในเหมาะสมกับบริบทโรงเรียนของประเทศไทย ซึ่งอาจทำได้
ผลการวิจัยที่มีความเฉพาะเจาะจง และปรากฏจุดเน้นในการพัฒนาของโรงเรียนแต่ละขนาดที่มีความ
แตกต่างกัน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กนกพร แสนสุขสม. (2561). **นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามแนวคิดความมีชื่อเสียงขององค์กรที่มีผลต่อการระดมทรัพยากรทางการศึกษา.** (ครุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต).

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

กมล ภูประเสริฐ. (2544). **การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา.** กรุงเทพฯ : ทิปส์ พับลิเคชั่น

กรกมล ทองยอด และพรศักดิ์ สุจริตรักษ์. (2562). การบริหารวิชาการที่ส่งเสริมทักษะการคิดของ

นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 10(1), 1-23.

กิดานันท์ มลิทอง. (2543). **เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กฤษมันต์ วัฒนานรงค์. (2556). **ปรัชญาการอาชีวศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ ศูนย์ผลิตตำรา

เรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

กัญญาณัฐ ปูนา, พูนชัย ยาวีราช, & ไพโรภ รัตนชูวงศ์. (2562). ข้อเสนอเชิงนโยบายในการบริหารจัดการ

การศึกษาเพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพสำหรับนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพื้นที่พิเศษจังหวัดเชียงราย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 12(1), 123-134.

กิตติกร แซ่หมู่. (2562). **น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา สู่การปฏิบัติและปลูกจิตสำนึกความรักชาติ ศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์** Retrieved from

<https://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=54592&Key=news2>

กิริติ ยศยิ่งยง. (2552). **องค์กรแห่งนวัตกรรม.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กุลชนิษฐ์ ราชนบุญวัฒน์. (2549). **เอกสารประกอบการสอนวิชา 176611 นวัตกรรมและ**

กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางอาชีวศึกษา. ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัสสำเนา).

กระทรวงแรงงาน, ก. (2559). **คู่มือการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน กระบวนการช่วยให้**

ผู้รับบริการแนะแนวรู้ทิศทางการตลาดแรงงาน.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุ

สภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546) **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาค
บังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ร.ส.พ.

_____ . (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

โกวิท วรพิพัฒน์. (2531). **รายงานการวิจัยฉบับย่อ เรื่อง การพัฒนาการศึกษาวิชาชีพในระบบ
โรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา.

คมเพชร ฉัตรสุกสกุล. (2545). **การแนะแนวเบื้องต้น.** กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยา
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

จรรยา ชูลาภ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.** กรุงเทพมหานคร:
กระทรวงศึกษาธิการ.

จุฬากรณ์ มาเสถียรวงศ์. (2557) **เรียนรู้คู่การทำงาน: โจทย์ใหม่ที่ทำทายระบบการศึกษาไทย.** ส ร ำ ง
สัมมาชีพเพื่อสังคมทั้งมวล อภิวัดณ์การเรียนรู้สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย. ก ร ุง เ ท พ ม ห า น ค ร :
สำนักงานส่งเสริมสังคม แห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.

จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา.**
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.

จันทร์ธา ฐานีพานิชสกุล. (2559). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
การป้องกันการตั้งครรภ์และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎี
บัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).** จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

จารุกิตต์ สิทธิยานนท์. (2559). **แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากล
ตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา
ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย).**

ชวน ภารังกูร. (2552). **นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนชายแดนภูมิภาคตะวันตก. ดุษฎีนิพนธ์
มหาวิทยาลัยศิลปากร.**

ชูขวัญ รัตน์พิทักษ์ธาดา. (2559). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
เนื้อหาทั้งภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).**

ไชยะ., ส. (2539). **การอาชีวศึกษา.** กรุงเทพฯ: โครงการตำราและเอกสารการพิมพ์คณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ณัฐอริยา สุขสุวรรณพร. (2553). **การสร้างอาชีพเสริมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขต**

- เทศบาลตำบลอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น). มหาวิทยาลัยขอนแก่น,
- ณรงค์ อภัยใจ. (2560). **รูปแบบการบริหารจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพสำหรับเด็กด้อยโอกาสโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ**. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น, ปีที่ 12(ฉบับที่ 1), 32-44.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2551). **วิธีการวิจัยประเมินความสำเร็จของการศึกษาเพื่อการมีงานทำ ความเข้มแข็งของชุมชน / ท้องถิ่นและศักยภาพการแข่งขันของประเทศ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- ทัศนีย์ นาคคุณทรง (2552). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิทยากรเพื่อพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล**. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิตสาขารัฐศาสตร์บัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ,
- ธงชัย สันติวงษ์. (2546). **การบริหารสู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : ประชุมช่าง.
- ฉันทวีดา วงศ์ประสงค์. (2558). **เมื่อเป้าหมายการศึกษาในโลกยุคใหม่ไม่ใช่แค่เรียนรู้วิชา**. จดหมายข่าว “สานปัญญา” จังหวัดปทุมธานีการเรียนรู้. Retrieved from <http://apps.qlf.or.th/member/UploadedFiles/prefix-26062558-114006-sF12D1.pdf>
- ปราณี ตันติตระกูล. (2556). **ปัจจัยการควบคุมงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. (วิทยานิพนธ์ดุขุฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน. (2535). **การบริหารงานวิชาการ**. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเซต.
- _____. (2553). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล**. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ปรีक्षा กรวิไล. (2559). **นวัตกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. (ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร,
- ปองสิน วิเศษศิริ. (2555). **เอกสารประกอบการสอนวิชา 2747732 การบริหารงานวิชาการกับการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิย สุตีสุสดี, ไพรง รัตนชวงค์, สมเกียรติ ตุ่นแก้ว, & พูนชัย ยาวีราช. (2562). **ยุทธศาสตร์การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามแนวตะเข็บชายแดนจังหวัดเชียงราย**. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 6(8), 3938-3947.
- แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 12. (2560). **แผนพัฒนาทิศทางการปฏิบัติงานกระทรวงศึกษาธิการและส่วนราชการ/หน่วยงานในสังกัด**. กรุงเทพมหานคร: สำนักนวัตกรรมการจัดการศึกษา.

- พนม ลีมาอารีย์ (2533 : 8-9). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พนิต เข้มทอง. (2549). “การศึกษาเพื่ออาชีพ” เอกสารประกอบการสอนวิชา 176611 นวัตกรรมและกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางอาชีวศึกษา. ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัสสำเนา).
- พัฒนาพงษ์ สุขมะดัน. (2558). 7 ข้อเสนอภาคีเชียงใหม่ปฏิรูปการศึกษา. Retrieved from <http://apps.qlf.or.th/member/UploadedFiles/prefix-16072558-052650-Bp81m1.pdf>
- พูนภัทรา พูลผล. (2554). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเตรียมผู้เรียนสู่ความเป็นพลเมืองโลก. (ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2560). การศึกษา 4.0 เป็นยิ่งกว่าการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนา จันทร์รวม. (2560). นวัตกรรมการบริหารโรงเรียนระบบทวิศึกษาตามแนวคิดหลักสูตรการศึกษาเชื่อมโยงสู่อาชีพ. (ครุศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2550). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สงขลา ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2550). การบริหารนวัตกรรมอย่างยั่งยืนและพอเพียง. กรุงเทพฯ: อริยชน.
- วนาลัย คนอยู่. (2555). การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน. Retrieved from http://km.npru.ac.th/userfiles/R014/km_articles_files/20130813162821_KM-การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน%202.pdf
- วรพรรณ กอจิรัฐติกาล. (2561). การประเมินความต้องการจำเป็นของการบริหารหลักสูตรพณิชยกรรมสาขาธุรกิจค้าปลีกโรงเรียนมัธยมวัดดาวคนองตามแนวคิดระบบทวิศึกษา. *OJED*, Vol. 13(No. 1), 167 - 179.
- วรัทยา ธรรมกิตติภพ. (2553). หลักการและทฤษฎีทางอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาเชิงระบบ. กรุงเทพฯ: บีพีเอ็ม พรีนธ์ เซิร์ฟ จำกัด.
- วิภา ชัยยะ. (2553). การบริหารงานแนะแนวมิติใหม่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2553). นวัตกรรม : ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็นผู้ประกอบการ. วารสารบริหารธุรกิจ. ปีที่ 33 ฉบับที่ 128 ตุลาคม – ธันวาคม 2553
- สมพร ไชยะ. (2539). การอาชีวศึกษา. โครงการตำราและเอกสารการพิมพ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สิริพันธุ์ สุวรรณมรรคา ชญาพิมพ์ อุสาโห และปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2554). รายงานการ

สังเคราะห์กรณีศึกษา : สภาพปัจจุบัน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุกัญญา แซ่มซ้อย และ ชญาพิมพ์ อุสาโห. (2555). การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพ:

โรงเรียนถนนมหาราชบุรีรัมย์. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ปีที่ 35* (ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2555).

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2558). **PDCA หัวใจสำคัญของการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง.**

Productivity World. Operations. สืบค้นเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2560 จาก <http://www.ftpi.or.th/>

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2563). **ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ**

ของนักเรียนวัย 15 ปี. Retrieved from <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2020-52/>

สุภัค โอฬารพิริยะกุล. (2556). **การพัฒนารูปแบบการบริหารวิชาการสำหรับโรงเรียนอนุบาล :**

วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สมาน อัสวภูมิ. (2551). **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎีและการปฏิบัติ.**

พิมพ์ครั้งที่ 4. อุบลราชธานี : หจก.อุบลกิจออฟเซทการพิมพ์.

สมาน อัสวภูมิ. (2557). **การศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ (ฉบับปรับปรุง) :** คณะครุ

ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

สวัสดิ์ อุดมโภชน. (2535). **“อาชีพศึกษา”.** สารานุกรมศึกษาศาสตร์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ

12 สิงหาคม พ.ศ. 2535.

เสน่ห์ จัยโต. (2554). **การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่.** นนทบุรี: โครงการส่งเสริมการแต่งตั้ง

สำนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. พิมพ์ครั้งที่ 2.

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2554. **การบริหารวิชาการ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน

พระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542**

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการประเมินสมรรถนะครู.**

กรุงเทพมหานคร : ม.ป.ท.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). **กฎกระทรวง : กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ**

กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาระบบ

บริหารงานบุคคลและนิติการ.

- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2547). **สุดยอดนวัตกรรมไทย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ.
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ, ก. (2550). **รายงานผลการสำรวจขีดความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศไทย ประจำปี 2550**. กรุงเทพฯงานส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ. (2559). **การจัดการนวัตกรรมสำหรับผู้บริหาร**. งานส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กร [ออนไลน์]. แหล่งที่มา:
<http://www.nia.or.th/nia/organization/background> (2559, 30 พฤษภาคม).
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2544). **การบริหารตามแนวปฏิรูปการศึกษา**. วารสารวิชาการ, 5(6), 15-18.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558). **พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2553). **ระบบการแนะแนวในโรงเรียน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ศศิธร บัวทอง. (2560). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *Veridian E-Journal*, ปีที่ 10 (ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม - สิงหาคม 2560), 1856-1867
- ศิริณี พลเสนา. (2562). แนวทางการบริหารงานแนะแนวเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*, ปีที่ 16(ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2562).
- ศุภโชค ปิยะสันต์. (2558). รูปแบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกอบอาชีพสำหรับโรงเรียนในพื้นที่สูงและถิ่นทุรกันดารบทเรียนจากโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ*, Vol.9,(No.2).
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2552). **ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม** (พิมพ์ครั้งที่ 6 ed.). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคี สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). **แนวทางปฏิบัติการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557**. กรุงเทพฯ: จามจุรีโปรดักส์.
- อรอนงค์ ธีบุญวัน. (2539 : 22 - 24). **การแนะแนวอาชีพ**. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- อนุชัย รามวงษ์กูร. (2558). **กระบวนการค้นทางการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อิทธิพัทธ์ สุวทันพรกุล. (2554). **การบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนตาม**

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้. (ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540) **หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เอสดีเพรส.

อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์. (2558). **กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา**. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).

ภาษาอังกฤษ

Allen, A. M. (1980). Career Education for the Learning Disabled: Where Are We Now? *Learning Disability Quarterly*, 3(1), 91. doi:10.2307/1510430

Berdie, D. R., Anderson, J. F., & Niebuhr, M. A., (1986). *Questionnaires: Design and use*. Metuchen, N.J: Scarecrow Press.

Calhoun, C.C. and Finch, A. V. (1976). **Vocational and career education: Concepts and operations**. Belmont, Calif: Wadsworth Pub. Co. อ้างถึงใน อนุชัย รามวงษ์กูร. (2558). **กระบวนการทัศน์ทางการอาชีวศึกษา**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาอาชีวศึกษา.

Creager, M. F. S. a. D., Mary M. (2012). "Trait and Factor, Developmental, Learning and Cognitive Theories". in *Career Counseling : Foundation, Perspective, and Applications*. New York: Routledge.

Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed ed.). New York: Harper & Row.

Dykeman, C., Herr, E. L., Ingram, M., Wood, C., and Pehrsson, D, (2001). **The Taxonomy of Career Development Interventions that Occur in America's Secondary Schools**. University of Minnesota, National Research Center for Career and Technical Education.

Evans, Rupert N. Hoyt, Kenneth B. and Mangum, Garth L. (1973). **Career Education in the Middle/Junior High School**. Salt Lake City: Olympus Publishing Co.

Evans, R. N., Herr, E. L. . (1978). *Foundations of vocational education*. Columbus, Ohio:

Merrill.

Evans, R. N. a. E. L. H. (1978). *Objectives of Vocational Education*. Columbus: Merrill Publishing.

Marland, S. P. (1971). **Career education**. Washington, DC: DHEW Publication NO

Gary Hamel. (2007).**The future of management**. United States of America.(n.p):Harvard Business school press.

Heather Fry, Steve Ketteridge and Stephanie Marshall. 2009. **A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education : Enhancing Academic Practice, 3rd ed**. New York :Taylor & Francis.

Hoyt, K.B.et al. 1974. **Career Education: What It Is and How to Do It**. Second Edition. Utah: Olympus Publishing Company.

Hoyt, K. B. (1975). **An introduction to career education: A policy paper of the U. S. Office of Education**. Washington, DC: U.S. Office of Education.

Isaacson, L. E. (1977). **Career information in counseling and teaching (3rd ed)**. Boston: Allyn and Bacon.

James Forest and Kevin Kinser. 2002. **Higher Education in the United States : An Encyclopedia**. Oxford : ABC-CLIO

Kenneth B.H., Rupert N.E., Edward F.M., and Garth L.M. (1974). **Career Education**. Second Edition. Utah: Olympus Publishing Company.

Kim, M. (2013). Focusing on the Future, Experience From a Career-Related Program For High-Ability Students and Their Parents. *Gifted Child Today*. 36(1),

Maley, Donald. (1975). **Cluster Concept in Vocational Education**. Chicago: American Technical Society.

Marland. (1971). **Career Education Now** [Online] Available from:

<http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/j.2164-585X.1972.tb02041.x/abstract>
[2015, September 21]

Marland, S. P., Jr. . (1972). *Career education now*. United States: Houston.

MCEECDYA. (2010). **Australian Blueprint for Career Development**. [Online].

Available from:https://docs.education.gov.au/system/files/doc/other/australian_blueprint_for_careerdevelopment.pdf [2015, November 21]

McKeown, Max. (2008). **The Truth About Innovation**. London, UK: Prentice Hall.

- . (1980). **Social Studies for Children in Democracy**. Englewood
Cliff, N.J.: Prentice-Hall.
- Michaelis, J. U. (1980). *Social Studies for Children in Democracy*. Englewood Cliff, N.J.:
Prentice-Hall.
- Ministry of Education Singapore. **Education and Career Guidance** [Online]. Available
from ://www.moe.gov.sg/education/programmes/socialemotionalllearning/
education-career-guidance/ [2015, May 8]
- Nemec, W. E. (1974). The Ohio Career Development Program: Concepts, Terms and
Definitions for In-service Education. Retrieved from
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED102339.pdf>
- Rupert Nelson Evans, K. B. H., Garth L Mangum,. (1973). *Career Education in the
Middle/Junior High School*. Salt Lake City: Olympus Publishing Co.
- Rupert N. Evans and Edwin L. Herr. (1978). **Foundations of Vocational Education**.
Columbus: Merrill.
- Sergiovanni, T. J. (2004).**The life world of leadership: Creating culture, community,
and personal meaning in our schools**. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Smith, D. Jr. (1966.). **A guide to book publishing**. New York : Bowker,
Super. (1960).
- Volberda, H. W., A.J., F., Bosch,, V. D., & & Heij, C. V. (2013). Management Innovation:
Management as Fertile Ground for Innovation. *European Management Review*,
10, 1-15.

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินกรอบแนวคิดงานวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรม

1. แบบประเมินกรอบแนวคิดงานวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินกรอบแนวคิดงานวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
 INNOVATIVE ACADEMIC MANAGEMENT OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION SCHOOLS ACCORDING TO THE
 CONCEPTS OF CAREER EDUCATION

ผู้วิจัย นางสาวสุภัสชา โพธิ์เงิน นิสิตดุขฎิบัณทิต สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย
 การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง :

1. แบบประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการ
 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อ
 กรอบแนวคิดของงานวิจัยนี้ว่ามีความเหมาะสมในการนำไปใช้สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยอยู่ใน
 ระดับใด โดยได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้องดังนี้

- +1 เห็นด้วย ว่าประเด็นหัวข้อของกรอบแนวคิดมีความเหมาะสมกับงานวิจัย
  - 0 ไม่แน่ใจ ว่าประเด็นหัวข้อของกรอบแนวคิดมีความเหมาะสมกับงานวิจัย
  - 1 ไม่เห็นด้วย ว่าประเด็นหัวข้อของกรอบแนวคิดมีความเหมาะสมกับงานวิจัย
- * หากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมโปรดระบุในช่องข้อเสนอแนะ

2. ข้อมูลเพื่อการพิจารณาประกอบด้วย

- เอกสารแนบ แสดงรายละเอียดที่มาของกรอบแนวคิดและนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบประเมินครั้งนี้ตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่านเพื่อ
 ผู้วิจัยนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพและมี
 ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะส่งผลโดยตรงต่อสังคมและประเทศชาติต่อไป ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความ
 อนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุภัสชา โพธิ์เงิน

นิสิตดุขฎิบัณทิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบประเมินกรอบแนวคิด

ชื่อ – สกุล .....

1. วุฒิการศึกษาสูงสุดปริญญา ..... สาขา .....
2. ตำแหน่งงานปัจจุบัน .....
3. เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อกลับสะดวก .....
4. E-mail .....

ตอนที่ 2 ความเหมาะสมของแนวคิดองค์ประกอบในงานวิจัย

ในทัศนะของท่าน ท่านคิดว่าองค์ประกอบในกรอบแนวคิดการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ ที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมหรือไม่ ดังนี้

2.1 การบริหารงานวิชาการ

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ สังเคราะห์จากแนวคิดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของ กระทรวงศึกษาธิการ (2550) สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร (2554) และปองสิน วิเศษศิริ (2555) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การวัดผลประเมินผลการเรียน 4) การแนะแนว

การบริหารวิชาการโรงเรียน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (+1)	
การบริหารวิชาการโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร				
คือ การบริหารวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว				
การพัฒนาหลักสูตร				
คือ การออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ				
การจัดการเรียนการสอน				
คือ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้				

การบริหารวิชาการโรงเรียน	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (+1)	
ความสามารถและทักษะตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ				
การวัดผลประเมินผลการเรียน				
คือ การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายเน้นการปฏิบัติให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ				
การแนะแนว				
คือ การกำหนดแนวทางการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้บูรณาการเชื่อมโยงวิชาที่สอนกับแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 การศึกษาเพื่ออาชีพ

แนวคิดการบริหารงานวิชาการ สัมเคราะห์ตามแนวคิดขั้นตอนการศึกษาเพื่ออาชีพ ของ Sidney P. Marland Jr (1972) Calhaun, C.C and A.V. Finch (1976) Isaacson (1977) Dykeman et al., 2001 และ อนุชัย รามวงษ์กูร (2558) ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้ 1) ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) 2) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) 3) การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) และ 4) การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation)

การศึกษาเพื่ออาชีพ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (+1)	
ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness)				
(1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ				
(2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนด้วยตนเอง				
(3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน และอาชีพของผู้ปกครอง				
(4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน				
(5) การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของอาชีพที่สนใจ				
การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration)				
(1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ				
(2) ศึกษาเกณฑ์ของแต่ละอาชีพ เปรียบเทียบอาชีพให้เหมาะสมกับ ความสามารถของผู้เรียนกับความต้องการของสังคม				
(3) การสำรวจอาชีพต่างๆที่ตนเองสนใจ อาชีพในชุมชน และตัดสินใจในการเลือกอาชีพ				
(4) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน				
(5) ศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ				
การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation)				
(1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ				
(2) การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ มีโอกาสปฏิบัติงานเล็กๆน้อยๆ ในอาชีพที่เปิดสอนในโรงเรียน				
(3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ				

การศึกษาเพื่ออาชีพ	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่เห็นด้วย (0)	ไม่เห็นด้วย (+1)	
ในอนาคต				
(4) การส่งเสริมการตัดสินใจเลือกอาชีพที่ต้องการจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา				
การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation)				
(1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย				
(2) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ				
(3) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน มีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง				
(4) การเสริมสร้างความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 วิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร

วิธีการพัฒนานวัตกรรม ใช้แนวคิดวิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร ของ Hamel (2006) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร 2) การค้นหาหลักการใหม่ 3) ออกแบบการบริหารใหม่ 4) การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้

วิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร	ผลการพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	เห็นด้วย (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เห็นด้วย (+1)	
ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร				
ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ				
การค้นหาหลักการใหม่				
ศึกษาหลักการบริหารวิชาการแบบเดิม และสังเคราะห์แนวทางหลักการบริหารใหม่จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)				
ออกแบบการบริหารใหม่				
ออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ				
การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้				
ตรวจสอบประเมินและแก้ไขนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการพัฒนานวัตกรรมการบริหาร

.....

.....

.....

.....

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

รหัสแบบสอบถาม

(P1)...../.....

ฉบับผู้อำนวยการสถานศึกษา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร

ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษารอบแนวคิดนวัตกรรมการบริหารโรงเรียนและการศึกษาเพื่ออาชีพ
- 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของนวัตกรรมการบริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ
- 3) เพื่อพัฒนานวัตกรรมการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ระยะเวลาในตำแหน่งในปัจจุบัน ระดับชั้นที่เปิดสอน และกลุ่มเขต

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยใช้แบบสอบถาม แบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยใช้คำถามปลายเปิด

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามนี้ใช้เพื่อการศึกษา วิจัย และมีการวิเคราะห์ข้อมูลใน ภาพรวมเท่านั้น ซึ่งไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่านผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคลทั้งสิ้น ดังนั้น การ ได้มาซึ่งข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนตามสภาพความเป็นจริงของท่าน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่ จะส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพ มีความน่าเชื่อถือ สามารถนำไปใช้อ้างอิงและก่อให้เกิดประโยชน์ในการ

นำไปใช้ด้านการบริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพต่อไปได้อย่างเหมาะสม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาของท่าน ในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี และพร้อมทั้งกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการรวบรวมแบบสอบถาม **จำนวน 11 ฉบับ** ส่งกลับคืนผู้วิจัย โดยใช้ซองจดหมายตอบรับที่แนบมา พร้อมกับแบบสอบถามนี้ ส่งกลับทางไปรษณีย์หรือทาง E-mail : spchulaedu@gmail.com **ภายในวันที่ 15 มิถุนายน 2562**

นางสาวสุกัญชา โพธิ์เงิน

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail : spchulaedu@gmail.com Tel. 087-105-9731

ค่านิยมศัพท์ในการวิจัยที่จำเป็นต่อการตอบแบบสอบถาม

ใช้ประกอบการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ท่านมีความเข้าใจคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในแบบสอบถามได้ตรงกันกับผู้วิจัยและผู้ตอบท่านอื่นๆ ช่วยให้คุณตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจนตรงกับความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานด้านวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลการเรียน และการแนะแนว

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การออกแบบหลักสูตรที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การออกแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมชุมนุมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

การวัดผลประเมินผลการเรียน หมายถึง การกำหนดแนวทางและวิธีในการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

การแนะแนว หมายถึง การกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นการบูรณาการสอดแทรกความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ การสร้างเสริมเจตคติที่ดีและปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ เชื่อมโยงเข้าไปในรายวิชาต่างๆ ของครูแนะแนวและครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

นวัตกรรมการบริหารโรงเรียน หมายถึง การพัฒนากระบวนการบริหารวิชาการใหม่ๆ ที่สอดแทรกแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพให้กับผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน

การศึกษาเพื่ออาชีพ หมายถึง แนวความคิดที่เตรียมความพร้อมผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ ตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ ดังต่อไปนี้ 1) ความตระหนักในงานอาชีพ

(Career Awareness) 2) การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) 3) การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) 4) การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ (Career Preparation)

ความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) หมายถึง การสร้างความตระหนักในงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การสร้างความตระหนักรู้ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ 2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง 3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต และ 4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน

การสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) หมายถึง การสำรวจโลกของงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ 2) การส่งเสริมแนวทางการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน และเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ 3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน และ 4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ

การสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) หมายถึง การสัมผัสงานอาชีพของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ 2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน 3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียน เพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา

การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) หมายถึง การเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพของผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย 2) การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ 3) การสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง และ 4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน

การพัฒนานวัตกรรม หมายถึง กระบวนการพัฒนานวัตกรรม 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร 2) การค้นหาหลักการใหม่ 3) ออกแบบการบริหารใหม่ 4) การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้

ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหาร หมายถึง การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

การค้นหาหลักการใหม่ หมายถึง ศึกษาหลักการบริหารวิชาการแบบเดิม ศึกษาตัวอย่างการปฏิบัติที่ดี (Best Practices) ด้านการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ และสังเคราะห์แนวทางหลักการบริหารใหม่จากการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

ออกแบบการบริหารใหม่ หมายถึง ออกแบบร่างนวัตกรรมการบริหารวิชาการอย่างสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

การประเมิน ปรับปรุงและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้ หมายถึง ตรวจสอบประเมินและแก้ไขนวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพและจัดทำคู่มือการนำนวัตกรรมไปใช้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณากรอกข้อมูลหรือทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด

1. สถานภาพ 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
 2) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายวิชาการ
 3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ (โปรดระบุ) .....
 4) ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ (โปรดระบุ)
.....
 5) ครู/หัวหน้างานแนะแนว
2. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
3. อายุ (เศษของปีตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไปนับเป็น 1 ปี)
 1) ต่ำกว่า 30 ปี 2) 31 - 40 ปี
 3) 41 - 50 ปี 4) มากกว่า 50 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษาสูงสุด
 1) ปริญญาเอก 2) ปริญญาโท
 3) ปริญญาตรี 4) อื่นๆ (โปรดระบุ) .....
5. ระยะเวลาในตำแหน่งในปัจจุบัน
 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 6 - 9 ปี 3) 10 - 14 ปี
 4) 15 - 19 ปี 5) 20 - 24 ปี 6) 25 ปีขึ้นไป
6. ระดับชั้นที่เปิดสอน
 1) เปิดสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษา
 2) เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
 3) เปิดสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
 4) เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6
7. กลุ่มเขต
 1) กรุงเทพฯกลาง 2) กรุงเทพฯเหนือ 3) กรุงเทพฯใต้
 4) กรุงเทพฯตะวันออก 5) กรุงเทพฯเหนือ 6) กรุงเทพฯใต้

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ**

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โปรดพิจารณาข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยการ**ทำเครื่องหมาย (□)** ลงในช่องว่างที่ตรงกับ**สภาพปัจจุบัน** : สภาพเป็นจริง กำลังเป็นอยู่หรือกำลังดำเนินการอยู่ และ**สภาพที่พึงประสงค์** : สภาพที่พึงปรารถนา ที่พึงต้องการ ตามความเป็นจริงมากที่สุด ซึ่งมีความหมายของเกณฑ์ค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนน 5 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับ มากที่สุด

ระดับคะแนน 4 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับ มาก

ระดับคะแนน 3 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับ ปานกลาง

ระดับคะแนน 2 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับ น้อย

ระดับคะแนน 1 หมายถึง สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ที่ควรจะเป็นในระดับ น้อยที่สุด

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด □ น้อยที่สุด					สภาพที่พึง ประสงค์ มากที่สุด □ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการพัฒนาหลักสูตร										
1. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักใน <u>งานอาชีพ (Career Awareness)</u> ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
1.1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด					มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
2.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
3.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด					สภาพที่พึง ประสงค์ มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	4. มีการออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมเข้าสู่ งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด									
4.1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2) ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่ต้องการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.3) ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงาน ภายใต้อุปกรณ์ของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนการสอน										
5. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
5.1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด					มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
6.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานเพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
7.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพใน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด					สภาพที่พึง ประสงค์ มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	อนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา									
8. มีการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
8.1) การจัดการเรียนการสอนการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.2) ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการที่ต้องการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.3) ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงาน ภายใต้อุปกรณ์ของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้										
9. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความตระหนักในงานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
9.1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความเชื่อ และการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการประกอบอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.2) การให้ผู้เรียนรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพในปัจจุบัน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด					มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพในอนาคต										
9.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลกของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
10.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับอาชีพที่สนใจให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.3) การวัดผลประเมินผลการเรียนให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่กับการปฏิบัติ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงานอาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
11.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลประเมินผลอย่างหลากหลาย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11.2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด					สภาพที่พึง ประสงค์ มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	เพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนา ทักษะอาชีพของผู้เรียน									
11.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพ ของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพใน อนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12. มีการกำหนดแนวทางและวิธีการวัดผลประเมินผลที่หลากหลายให้สอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้ และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ มีการเตรียมตัวเข้าสู่งานอาชีพ (Career Preparation) ใน ด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
12.1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การ เข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของ มหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผล ประเมินผลอย่างหลากหลายสอดคล้องกับสาระการ เรียนรู้	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.2) ออกแบบการวัดผลประเมินผลให้ผู้เรียนมี ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.3) ออกแบบการวัดผลประเมินผลการสร้างเสริม ประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝน ทดลองการทำงานภายใต้สิ่งแวดล้อมของงานและมีส่วน ร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทาง อาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีใน การทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านการแนะแนว										
13. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและ จัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ มีความตระหนักใน งานอาชีพ (Career Awareness) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด					สภาพที่พึง ประสงค์ มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
	13.1) การสร้างความตระหนักรู้ ค่านิยมและความ เชื่อ การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีในการ ประกอบอาชีพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2
13.2) การรู้จักและค้นหาความสามารถของผู้เรียน เอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.3) การเรียนรู้โลกของงานอาชีพ อาชีพใน ปัจจุบัน อาชีพในชุมชน อาชีพของผู้ปกครอง และอาชีพ ในอนาคต	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.4) การสร้างความเข้าใจในคุณค่าของการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและ จัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสำรวจโลก ของงานอาชีพ (Career Exploration) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
14.1) การสำรวจความถนัด ความชอบและ ความสามารถของผู้เรียนในอาชีพต่างๆ ให้เหมาะสมกับ อาชีพที่สนใจ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.2) การส่งเสริมแนวทางในการตัดสินใจเลือก อาชีพให้สอดคล้องกับตลาดแรงงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.3) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมองเห็น ภาพรวมของตลาดแรงงาน ความหลากหลายทางอาชีพ และความต้องการของตลาดแรงงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.4) การศึกษาโครงสร้างขั้นตอนของงานอาชีพ ต่างๆ เรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพควบคู่ กับการปฏิบัติ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและ จัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการสัมผัสงาน อาชีพ (Career Orientation) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
15.1) การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักอาชีพ เข้าใจ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

การบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด					มากที่สุด ☐ น้อยที่สุด				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ลักษณะหรือขั้นตอนของงานอาชีพ และส่งเสริมการวางแผนเส้นทางสู่อาชีพ										
15.2) การจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในอาชีพต่างๆ ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม หรือกิจกรรมชุมนุมเพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของผู้เรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15.3) การสำรวจข้อมูลเชิงลึกในการประกอบอาชีพของผู้เรียนเพื่อยืนยันการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคตจากข้อมูลประสบการณ์ และความรู้ที่เรียนมา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16. มีการกำหนดแนวทางในการบริหารกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา วางระบบแนะแนวและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนของการศึกษาเพื่ออาชีพ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีการเตรียมตัวเข้าสู่ งานอาชีพ (Career Preparation) ในด้านต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด										
16.1) เรียนรู้การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพที่สนใจ การเข้าสู่ระบบของงาน และมีการเตรียมตัวเข้าสู่ระบบของมหาวิทยาลัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.2) ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานหรือสถานประกอบการต้องการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.3) ออกแบบการสร้างเสริมประสบการณ์อาชีพที่สนใจให้กับผู้เรียน โดยมีการฝึกฝนทดลองการทำงาน ภายใต้อุปกรณ์ของงานและมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทำงานจริง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.4) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางอาชีพอย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นและส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

**ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ**

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

1.1 ท่านคิดว่าในปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพมีความจำเป็นหรือไม่ ท่านมีแนวทางการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

1.2 ในหลักสูตรสถานศึกษาของท่าน มีการกำหนดรายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมที่ทำอยู่/กิจกรรมชุมนุม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งเน้นหรือส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพหรือไม่อย่างไร ยกตัวอย่างกิจกรรมที่โรงเรียนของท่านกำลังดำเนินการทำอยู่

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 ท่านคิดว่ารายวิชาอะไรที่ควรเพิ่มเติมในหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

1.4 ท่านคิดว่าการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆ ทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้มีส่วนช่วยในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.5 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพ มีเจตคติและมีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ (เช่น เทคนิคการบริหาร... การประเมินผลในรายวิชา... ควรประเมินโดย... ด้วยวิธีการ... แนวทางในการพัฒนาการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ... ฯลฯ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ข้อเสนอแนะ**เพื่อการแนะแนว**ตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

3.1 ท่านมีแนวทางในการบริหารหรือการจัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกแนวความคิดด้านการศึกษาเพื่ออาชีพเข้าไปในรายวิชาของท่านได้อย่างไร เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสำรวจความสามารถ ความถนัดและความสนใจของตนเองจากวิชาต่างๆ ในหลักสูตรสถานศึกษา และให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านทักษะอาชีพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและชุมชนที่ผู้เรียนอาศัยอยู่

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 ท่านมีแนวทางในการบริหารหรือส่งเสริมผู้เรียนให้มีเจตคติที่ดีในการประกอบอาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และเห็นคุณค่าของวิชาที่เรียนในรายวิชาของท่านหรือไม่อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านที่สละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้)

ผู้วิจัย นางสาวสุกัญชา โพธิ์เงิน

นิสิตปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-Mail: spchulaedu@gmail.com Tel. 087-1059731

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรม

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรม

เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR)

คำชี้แจง

1) แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness: CCR) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ

2) แบบประเมินนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการกำหนดองค์ประกอบ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR)

ตอนที่ 3 - 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) แบบภาพรวมและรายข้อ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating scale) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแผนภาพ

3) ขอความกรุณาให้ความอนุเคราะห์ สแกน QR Code เพื่อทำแบบประเมินออนไลน์หรือส่งแบบประเมินกลับคืน **ภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2563**

4) ในการตอบแบบประเมินครั้งนี้ ผู้วิจัยตระหนักดีว่าท่านมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติเป็นจำนวนมาก แต่ความคิดเห็นของท่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่องานวิจัย เพื่อผู้วิจัยจะสามารถนำข้อมูลความคิดเห็นของท่านไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูงในความกรุณา มา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุภัชชา โพธิ์เงิน

นิสิตดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สแกน QR Code

เพื่อทำแบบประเมินออนไลน์

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

1. ชื่อ – สกุล .....
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด   ปริญญาตรี   ปริญญาโท   ปริญญาเอก
3. ตำแหน่งงานปัจจุบัน .....
4. เบอร์โทรศัพท์ที่สะดวกให้ติดต่อกลับ .....
5. Email.....

**ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการกำหนดองค์ประกอบ (ร่าง) นวัตกรรม
การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ”
(Creating Career Readiness : CCR)**

คำชี้แจง กรุณาพิจารณาความเหมาะสมของการกำหนดองค์ประกอบ (ร่าง) นวัตกรรม ฯ โดยใส่เครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

องค์ประกอบของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งาน อาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR)	เหมาะ สม	ควร ปรับ ปรุง	ไม่ เหมาะ สม	ข้อเสนอแนะ
1) ชื่อนวัตกรรม				
2) ความสำคัญและความเป็นมา ของนวัตกรรม				
3) วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม				
4) ลักษณะสำคัญของนวัตกรรม				
5) วิธีการนำนวัตกรรมไปใช้				

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....
 .....

ตอนที่ 3 - 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร “สร้างความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR) แบบภาพรวมและรายชื่อ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating scale) และคำถามปลายเปิด

คำชี้แจง แบบประเมินในตอนที่ 3-4 เป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating scale) โปรดทำเครื่องหมาย ในระดับคะแนน ที่ตรงกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ตามเกณฑ์ พร้อมทั้งเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป

ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้	
ระดับ	หมายถึง	ระดับ	หมายถึง
5	มีความเหมาะสมมากและมีความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิบัติ	5	แนวปฏิบัติชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงจนประสบความสำเร็จ
4	มีความเหมาะสมค่อนข้างมากควรนำไปปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จ	4	แนวปฏิบัติชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจนประสบความสำเร็จ
3	มีความเหมาะสมปานกลาง ปฏิบัติได้ก็ดี ไม่ปฏิบัติก็ไม่เกิดความเสียหาย	3	แนวปฏิบัติชัดเจนพอสมควร มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจนประสบความสำเร็จในระดับปานกลาง
2	มีความเหมาะสมค่อนข้างน้อย นำไปปฏิบัติได้ตามสถานการณ์	2	แนวปฏิบัติชัดเจนพอสมควร แต่มีความยากลำบากในการนำไปปฏิบัติ
1	มีความเหมาะสมน้อย อาจไม่มีความคุ้มค่าในการนำไปปฏิบัติ	1	แนวปฏิบัติไม่ชัดเจน เมื่อนำไปปฏิบัติอาจจะไม่ประสบความสำเร็จ

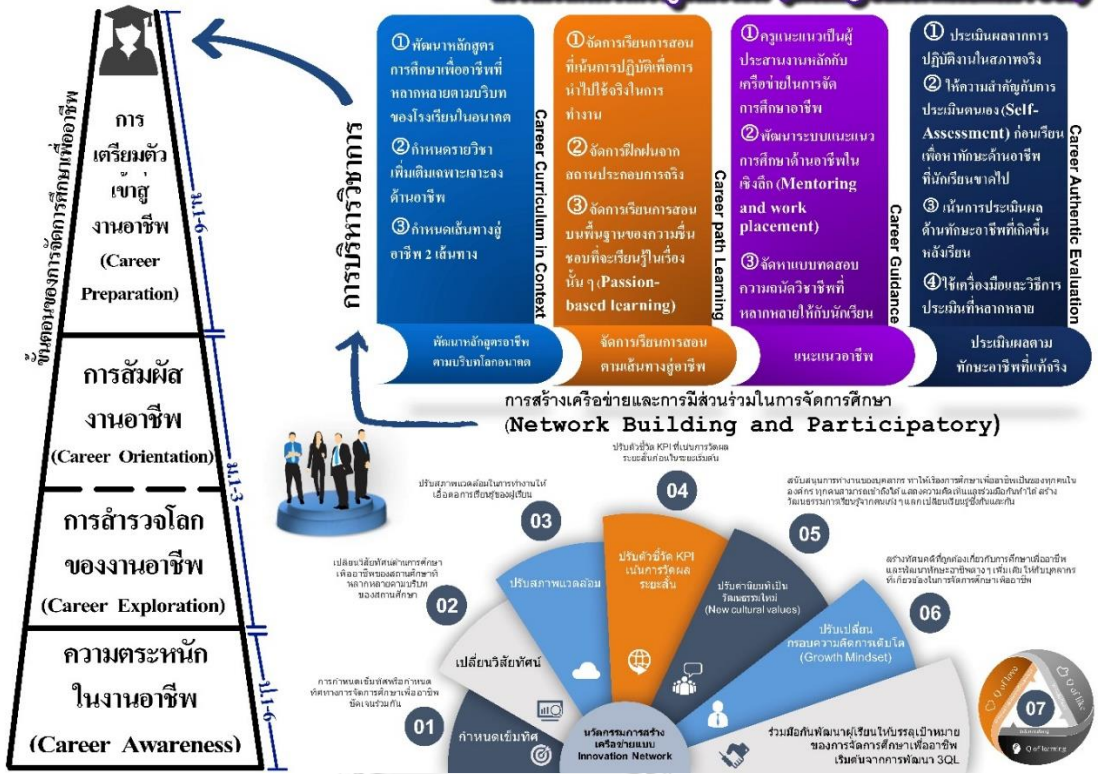

นวัตกรรมการบริหาร วิชาการโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร “สร้าง ความพร้อมเข้าสู่งานอาชีพ” (Creating Career Readiness : CCR)	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
เทคโนโลยีในการเข้าถึงสื่อ ออนไลน์											

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแผนภาพ

นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร "สร้างความพร้อมเจตสุ่งานอาชีพ" (Creating Career Readiness : CCR)

- เหมาะสม
- ควรปรับปรุง
- ไม่เหมาะสม

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

--- ขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อตอบแบบประเมินนี้ ---

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ข
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัย
2. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
3. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรม
(ฉบับที่ 1)
4. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบกรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ดร.พยัต	วุฒิรงค์	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนานวัตกรรมแห่งเอเชีย
2. ว่าที่ ร.อ. ดร.อาศิส	เชยกลีน	นักบริหารจัดการนวัตกรรมและสร้างคุณค่า ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนา นวัตกรรมการเรียนรู้ รักษาการตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา รังสิต บริหารจัดการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาการเรียนรู้ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เปรม สุรีย์	เชื่อมทอง	อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. รองศาสตราจารย์ ดร. กมลวรรณ	ตั้งธนกานนท์	ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุ ศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ดร.กึ่งแก้ว	วานิชกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์
6. ดร. รุ่งสุรีย์	สิงหราช	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดใหญ่

2. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. ดร.พยัต	วุฒิรงค์	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนานวัตกรรมการศึกษาแห่งเอเชีย นักบริหารจัดการนวัตกรรมและสร้างคุณค่า
2. ว่าที่ ร.อ. ดร.อาศิส	เชยกลีน	ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ รักษาการตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษารังสิต บริหารจัดการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนรู้ด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
3. ผศ.ดร.เปรมสุรีย์	เชื่อมทอง	อาจารย์สาขาวิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. รศ.ดร.กมลวรรณ	ตังธนกานนท์	อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ดร.กิ่งแก้ว	วานิชกุล	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบุญประดิษฐ์
6. ดร. รุ่งสุรีย์	สิงหราช	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดใหญ่

3. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรม
(ฉบับที่ 1)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของนวัตกรรม
(ฉบับที่ 1)

1.	รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม	อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2.	รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์เศเรศ ประกอบผล	อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีและ สื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
3.	ดร.พยัคฆ์ วุฒิรงค์	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนานวัตกรรม แห่งเอเชีย นักบริหารจัดการนวัตกรรม และสร้างคุณค่า
4.	รองศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ เดชชัยศรี	ข้าราชการบำนาญ ผู้เชี่ยวชาญด้าน นวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
5.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม	อาจารย์ประจำสาขาวิชาหลักสูตรและการ สอน ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะ ครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6.	รองศาสตราจารย์ ดร.กมลวรรณ ตั้งธนกานนท์	ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรครุ ศาสตร์ดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและ ประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7.	รองศาสตราจารย์ ดร.ประพนธ์ จำเริญญ	ผู้เชี่ยวชาญสาขาคณิตศาสตร์ประถมศึกษา ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินท รวโรดม ประสานมิตร (ฝ่ายประถม)
8.	รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์	ผู้ช่วยอธิการบดีด้านวิชาการและพัฒนา หลักสูตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9.	อาจารย์ ดร.สรรัชชัย ชูชีพ	ประธานหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
10.	รองศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา วิไลลักษณ์	ประธานหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีไทยศึกษา และคณบดี

		วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา
11. ดร.กฤษิษฐ์	สุคนธวงศ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษาเพื่อ อาชีพ ปรับแผนการเรียนอาชีพ “Defining the Future: อนาคตกำหนดได้” หรือ แผนการเรียนเพื่อการมีงานทำ
12. นางวัชรีย์	เพชรคง	ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร (อาทร สังฆะวัฒน์นะ)
13. ดร.บุษราคัม	ศรีจันทร์	ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ เชี่ยวชาญ
14. ดร.วีรนุช	สุทธพันธ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนป้อมพระจุลจอมเกล้า
15. ดร.ยรรยง	สุขเกษม	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเลา
16. ดร.กมลวรรณ	สุนรัตน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์
17. ดร.สุนันท์	วชิรมนตรี	ข้าราชการบำนาญ อดีตผู้อำนวยการ เชี่ยวชาญโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย
18. นายเกรียงไกร	นครพงศ์	ครูแนะแนวโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง
19. นางสาวสุชานุช	ปะวะเสนัง	ครูแนะแนวโรงเรียนมัธยมวัดสุทธาราม
20. นางสาวบุษราคัม	รักพวก	ครูแนะแนว

4. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

นักวิชาการ อาจารย์มหาวิทยาลัย และผู้มีประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องนวัตกรรม การบริหาร และการบริหารวิชาการ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม อาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์เศเรศ ประกอบผล อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ บ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ

3. ดร.ภูมิสิทธิ์ สุขคนธวงศ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนโพธิสารพิทยากร ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรการศึกษาเพื่ออาชีพ ปรับแผนการเรียนอาชีพ “Defining the Future: อนาคตกำหนดได้” หรือแผนการ เรียนเพื่อการมีงานทำ
4. ดร.ฉันทวีดา วงศ์ประสงศ์ ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วม นวัตกรรมและทุนการศึกษา กองทุนเพื่อความ เสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) สำนักงาน ส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพ เยาวชน
5. นางวัชรี เพชรคง ผู้อำนวยการโรงเรียนฝึกออาชีพ กรุงเทพมหานคร (อาทร สังฆะวัฒนะ)

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ

6. ดร.บุษราคัม ศรีจันทร์ศึกษานิเทศก์สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร
7. ดร.กมลวรรณ หุ่นรัตน์ ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่นทองอุปถัมภ์
8. ดร.ยรรยง สุขเกษม ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเลา
9. นางสาวกาญจนา ทับทิมศรี รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนแก่นทอง อุปถัมภ์

10. นางสร้อยญา ผิวผุด

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการโรงเรียนมัธยม
นาคนาวา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความร่วมมือ

1. หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดและเครื่องมือวิจัย
2. หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย
2. หนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรมฉบับที่ 1
3. หนังสือขอเชิญเข้าร่วมผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรมฉบับที่ 1 และเข้าร่วม ประชุมกลุ่ม (Focus group)

ที่ ศธ 0512.6(2791.01)/62-0574

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

มีนาคม 2562

เรื่อง ขอมติเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดและเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ ดร. กิ่งแก้ว วาณิชกุล

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. แบบประเมินกรอบแนวคิดในกรณีวิจัย
- 2. แบบประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ด้วย นางสาวสุวิไลชา ไช้เงิน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
 นโยบายน การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง "บริบทกรม
 การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ" โดยมีศาสตราจารย์
 ดร. ทศเกียรติ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และอาจารย์ ดร. เทียบรา ชูประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็น
 ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินกรอบแนวคิดในกรณีวิจัย และประเมินคุณภาพเครื่องมือวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้
 ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเพื่อประโยชน์ทางการ
 ศึกษาค่ะ และขอขอบคุณมากในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาวดี ศรีนาคกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติภารกิจแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษา ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0 2218 2565-97 ต่อ 6732

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 08 7105 9731 email: spmusedu@gmail.com

ที่ ศธ 0512.6/2791.01/62 **1309**

กรมการศึกษานอกโรงเรียน
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10530

๕ พฤษภาคม 2552

เรื่อง ขอความเห็นชอบในการเก็บค่าธรรมเนียม

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุวิษา โพธิ์เงิน, นิสิตหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
นโภภย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา ผู้ระหว่างการศึกษาเป็นงานวิจัย วิทยานิพนธ์เรื่อง "นวัตกรรมการ
การบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ" โดยมีศาสตราจารย์
ดร.พทธี ศิริประสมศักดิ์ และอาจารย์ ดร.พีชฎา ชูประเสริฐ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในกรณีนี้มีความ
จำเป็นเรื่องเก็บค่าธรรมเนียมสถานศึกษาของผู้ดำเนินการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ส่วนวิชาการ
จำพวก กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ
คุณวุฒิทางการเป็นภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และสุขอนามัย
ทั้งนี้ถือสิทธิวิจัยฉบับนี้บนสถานะงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความเห็นชอบจากท่านไปครุอนุญาติให้วิจัยได้ทำการเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว
เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชัยมงคล)
รองคณบดี
ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

กองการกิจบริหารการศึกษา ฝ่ายวิชาการ
โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6732
เบอร์โทรสำนักงานวิจัย 03 7105 9731 email: spchulaedu@gmail.com

ที่

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพมหานคร 10330

มิถุนายน 2563

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรม ฉบับที่ 1

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุพัตรา วิไลลักษณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นางสาวสุกัญชา โพธิ์เงิน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรศึกษุบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และอาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวิติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรม ฉบับที่ 1 ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิจัยกิจ ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565 ต่อ 6734

เบอร์โทรศัพท์ผู้วิจัย: 08 7105 9731 email : spthesischula@gmail.com

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิจัยกิจ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ โพร. 82565 ต่อ 6734

ที่ _____ วันที่ _____

เรื่อง ขอเชิญเข้าร่วมผู้ทรงคุณวุฒิตรวจความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรม ฉบับที่ 1 และเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.เนาวนิตย์ สงคราม

ด้วย นางสาวสุภิษา โพธิ์เงิน นิสิตหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “นวัตกรรมการบริหารวิชาการโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครตามแนวคิดการศึกษาเพื่ออาชีพ” โดยมี ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิศิริบรรณพิทักษ์ และอาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรม ฉบับที่ 1 และเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในรูปแบบการประชุมออนไลน์ ผ่านโปรแกรม Google Meet ในวันที่ 19 มิถุนายน 2563 เวลา 9.00 - 12.00 น. ทั้งนี้โปรดผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างนวัตกรรม ฉบับที่ 1 และเข้าร่วมประชุมกลุ่ม (Focus group) ในวันและเวลาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี ชีโนกุล)
รองคณบดี

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวสุภัชชา โพธิ์เงิน
วัน เดือน ปี เกิด	15 สิงหาคม 2529
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	- ระดับปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. 5 ปี) เกียรตินิยมอันดับ 1 สาขาวิชาศิลปกรรม (ดนตรี) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในปีการศึกษา 2552 - สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2554
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 10 ซอยประชาอุทิศ 105 แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140
ผลงานตีพิมพ์	ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนตามแนวคิด การศึกษาเพื่ออาชีพ